ശ്രീ.

ജീവിതപ്രഭാവം.

(*Approved by the Text Book Committee*)

ഗ്രന്ഥകൎത്താ

എൻ. നാരായണൻ നായർ.

പ്രകാശകന്മ്

എം. രാമൻ നായർ.

3-ാം പതിപ്പ് —500 കോപ്പി.

1-ാം പതിപ്പ് പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തിയത്. ഏപ്രിൽ 1926.
2-ാം പതിപ്പ് ,, ജൂൻ 1926.

നോൎമ്മൻ പ്രിൻടിങ്ങ് ബ്യൂറോ, കോഴിക്കോട്.

1928.

വില. ചക്രം

വിഷയാനുക്രമണിക.

ആമുഖോപന്യാസം.

എൻ. നാരായണൻ നായരവർകൾ എഴുതിയ 'ജീവിതപ്രഭാവം' എന്ന പുസ്തകം ഞാൻ വായിച്ചുനോക്കി. ഇതിൽ മനുഷ്യജീവിതത്തിൽ ഒരാൾക്ക നേരിടാവുന്ന സകല വിഷയങ്ങളെക്കുറിച്ചും ഗ്രന്ഥകർത്താവു വിചിന്തനം ചെയ്തിരിക്കുന്നു. ജീവിതരീതി, സ്വാശക്തി, സത്യം, ശീലം, ധർമ്മം, ധനം, വിവാഹം, ആരോഗ്യം, ഐകമത്യം, മഹത്വം, ഭക്തി, മോക്ഷം എന്നീ അദ്ധ്യായനാമങ്ങൾ തന്നെ എത്രത്തോളംക്രലങ്കഷമായിട്ടാണ് ജീവിതപ്രഭാവത്തെപ്പററി ഇതിൽ വിമർശിച്ചിരിക്കുന്നതു എന്നു കാണിക്കുന്നുണ്ടു. ഈ പുസ്തകത്തിൽ സ്ഥായിയായി കാണുന്ന ഉല്ലതിപ്പുത്വം വായനക്ക സുഖത്തെത്തരുന്നുണ്ടു. സന്മാർഗ്ഗപാഠം പഠിപ്പിക്കണമെന്നുള്ള അഭിപ്രായം ബലമായിരിക്കുന്ന ഇക്കാലത്തു ഇപ്രകാരമുള്ള പുസ്തകങ്ങൾക്ക വിദ്യാലയങ്ങളിൽ ഒരു സ്ഥാനം ഉള്ളതാകുന്നു.

ഈ പുസ്തകം ഗ്രന്ഥകർത്താവിൻെറ പ്രഥമശ്രമമാണ്. ഇദ്ദേഹം മേലും പുസ്തകങ്ങൾ എഴുതിക്കാണ്മാൻ ആഗ്രഹിക്കുന്നു. ഇദ്ദേഹത്തിൻെറ സാഹിത്യശ്രമങ്ങളിൽ സകല വിജയത്തേയും ആശംസിക്കുന്നു.

എം. രാമവർമ്മതമ്പാൻ,

ബി. എ., എൽ. ടി.

പ്രിൻസിപ്പാൽ, സാമൂതിരികോളേജ്,

കോഴിക്കോട്.

കോഴിക്കോട്,
14-3-1926.

അവതാരിക.

'ജീവിതപ്രഭാവം' എന്ന ഇപ്പുസ്തകത്തിന്ന ഞാൻ ഒരു അവതാരിക എഴുതേണമെന്ന തൽകർത്താവായ എൻ. നാരായണൻനായരവർകൾ എന്നോടാവശ്യപ്പെട്ടപ്പോൾ സ്വതവേ പല ബുദ്ധിമുട്ടുകളുമുള്ള എനിക്ക ഏതെങ്കിലും ഒഴികഴിവു പറഞ്ഞു ആ കൃത്യത്തിൽ നിന്ന പിൻമാറാമായിരുന്നു. എന്നാൽ ഇപ്പുസ്തകത്തിന്റെ പേരും അതിന്ന യോജിച്ച വിഷയവിവേചനവും, വിഷയവിതരണവും, നാരായണൻനായരവർകളുടെ ഒഴിക്കുവാൻ നിവൃത്തിയില്ലാത്ത അപേക്ഷയുമാണ എന്നെ ഈ അവതാരിക എഴുതുവാൻ നിർബ്ബന്ധിതനാക്കിയത്.

മലയാളഭാഷയിൽ പുസ്തകങ്ങൾ കണക്കിലധികം വർദ്ധിക്കുന്നുണ്ടെങ്കിലും, പൊതുവിൽ സദാചാരപരമായ തത്വങ്ങളുടങ്ങിയവ തന്നെ കുറവായിട്ടാണ കാണുന്നത്. "കഥയില്ലാത്ത" ചില കഥകളും, യാതൊരു ചമൽക്കാരവും ആശയവൈശിഷ്ട്യവുമില്ലാത്ത കവിതകളുമാണ ഇക്കാലത്തും നമ്മുടെ ഭാഷാഭണ്ഡാരത്തിൽ നിക്ഷേപിക്കപ്പെട്ടവരുന്ന പ്രധാന സമ്പത്തുകൾ. എന്നാൽ കുറഞ്ഞൊരു കാലമായി ഏതാനും പണ്ഡിതന്മാരുടെ നിരന്തരമായ പ്രയത്നത്താൽ ആത്മീയ തത്വങ്ങൾക്കൂടി ഇക്കാലത്തു പുസ്തകരൂപത്തിൽ പുറത്തിറങ്ങിത്തുടങ്ങിയിരിക്കുന്നു. കള്ളക്കഥകൾകൊണ്ടും, പുരാണങ്ങൾകൊണ്ടും, ലോകത്തിന്ന യാതൊരു ഗുണവും സിദ്ധിക്കുന്നില്ലെന്ന അനുഭവംകൊണ്ട

പരക്കെ അറിയുവാനിടവന്നതിൻെറ ഫലമാണു ഭാഷയിൽ ഇങ്ങിനെ ഒരു പ്രസ്ഥാനം ഇപ്പോഴെങ്കിലും വന്നുകൂടിയതു. ഈവക പുസ്തകങ്ങൾ എത്രതന്നെ ഉണ്ടായാലും അധികമായിപ്പോകുന്നു എന്നു പറയുവാൻ നിവൃത്തിയില്ല. ആഭാസകാവ്യങ്ങളും, അസംബന്ധ പുരാണങ്ങളും പാരായണംചെയ്തു മനോമുകുരങ്ങൾക്കു മലിനത വരുത്തിയിരിക്കുന്ന പല മലയാളികൾക്കും യഥാർത്ഥ തത്വോപദേശങ്ങളടങ്ങിയ ഇത്തരം ഗ്രന്ഥങ്ങൾകൊണ്ടേ വാസ്തവത്തിൽ പരിശുദ്ധരാകുവാൻ സാധിക്കയുള്ളൂ. നാരായണൻനായർ അവർകളുടെ ഇപ്പുസ്തകത്തിൻെറ ആകർഷണീയമായ പേരുതന്നെ അതു ആദ്യവസാനം വായിച്ചുനോക്കേണമെന്നു ആർക്കും ആഗ്രഹമുണ്ടാക്കിത്തീർക്കും. നമുക്കു ലോകത്തിൽ എല്ലാംകൊണ്ടും പ്രാധാന്യമേറിയ ജീവിതപദ്ധതിയിൽ നാം അനുകരിക്കേണ്ടുന്ന മുഖ്യ കാര്യങ്ങളാണു അദ്ദേഹം ഇപ്പുസ്തകത്തിൽ വിവരിക്കുന്നതു. അതുകൊണ്ടുതന്നെ ഗ്രന്ഥത്തിൻെറ ഉപയോഗവും വിശദമാകുന്നു.

'ജീവിതപ്രഭാവം' എന്ന ഇപ്പുസ്തകത്തിൽ ജീവിതരീതി, സ്വശക്തി, സത്യമര്യാദ, സുശീല, ധർമ്മം, ധനം, വിവാഹം, ആരോഗ്യം, ഐകമത്യം, മാഹാത്മ്യം, ദൈവഭജനം, മോക്ഷം എന്നിങ്ങിനെ നമ്മുടെ ജീവിതത്തിന്നു പ്രത്യേകാവശ്യമായ പന്ത്രണ്ടു വിഷയങ്ങളടങ്ങിയിരിക്കുന്നു. ഈ പന്ത്രണ്ടു വിഷയങ്ങളും ഓരോ പ്രത്യേകാദ്ധ്യായത്തിൽ, പല വിശിഷ്ട ഗ്രന്ഥങ്ങളിലും, മഹാന്മാരുടെ അഭിപ്രായങ്ങളിലുമുള്ള തത്വങ്ങളെ ക്രോഡീകരിച്ചു

ഗ്രന്ഥകർത്താവു സ്വാഭിപ്രായത്തോടുകൂടി എഴുതിയിട്ടുള്ളതാകുന്നു. ഈ വിഷയങ്ങളിലുള്ള തത്വങ്ങളെല്ലാം നമുക്കു ആദരണീയവും, അനുകരണീയവുമാകുന്നു. ഇപ്പുസ്തകത്തിലെ ഭാഷക്കും സുഗമതയുണ്ടു.

ഈ "ജീവിതപ്രഭാവം" പൊതുവിൽ വായനക്കാർക്കു അവരുടെ ജീവിതാനുഷ്ഠാനത്തിന്നു ഒരു മാതൃകയായി പരിണമിക്കേണമെന്നും, നാരായണൻനായരവർകൾ വിശിഷ്ടതത്വങ്ങളടങ്ങിയ ഗ്രന്ഥങ്ങൾ ഇനിയും എഴുതേണമെന്നുമുള്ള ആശംസയോടുംകൂടി ഇപ്പുസ്തകത്തെ ഞാൻ സജ്ജനസമക്ഷം അവതരിപ്പിച്ചുകൊള്ളുന്നു.

എന്ന്,

ലക്ഷ്മീവിലാസ്,
കോഴിക്കോട്
24-3-1926.

സി. കൃഷ്ണൻ,
ബി. ഏ., ബി. എൽ.,
മിതവാദി പത്രാധിപർ.

ഒന്നാം പതിൻെറ മുഖവുര.

ബഹുജനങ്ങൾക്ക കൃത്യാകൃത്യബോധവും, ഗുണദോഷവിവേചനവും, ജീവിതയാത്രക്കുപകരിക്കുന്ന വിജ്ഞാനവും, നൽകുന്നതിന്നനുസരിച്ചായിരിക്കും ഏതു പുസ്തകത്തിൻെറയും ഉപയോഗം തത്വജ്ഞാനവിഷയങ്ങളടങ്ങിയ പുസ്തകങ്ങൾ അനേകം പ്രചാരത്തിലുണ്ടെങ്കിലും സാധാരണന്മാൎക്കും ലോകരംഗത്തിൽ അപരിചിതന്മാൎക്കും കൂടി ജീവിതത്തിൻെറ ഉദ്ദേശവും, രീതിയും, പ്രഭാവവും, സുഗമമായി ഗ്രഹിപ്പാൻ സഹായമായ്ത്തീരുന്ന പുസ്തകങ്ങൾ മലയാളഭാഷയിൽ ദുൎല്ലഭമാണ്. സംശയങ്ങളും, പരിഭ്രമങ്ങളും, വൎദ്ധിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന ഇക്കാലത്തു ലോകപരിജ്ഞാനവും ആത്മീയബോധവും ഉണ്ടാക്കിത്തീൎക്കുന്ന പുസ്തകങ്ങളാണ് പൊതുജനങ്ങൾക്കു അത്യാവശ്യമായിത്തീൎന്നിരിക്കുന്നത്. ഈ ഒരു സംഗതിയാണ്, എന്നെ ഈ പരിശ്രമത്തിലേക്കു പ്രേരിപ്പിച്ചത്.

ജ്ഞാനപ്രകാശം ഉദിക്കായ്ക നിമിത്തമാണ് നാം ഭൌതികവും ആത്മികവുമായ ബാദ്ധ്യതകളെ വേൎപിരിച്ചു, ആന്തരീയമായ തത്വങ്ങളെ ആലോചിയ്ക്കാതെ, ബാഹ്യാനുഷ്ഠാനങ്ങളേയും, നിരൎത്ഥകങ്ങളും അനൎത്ഥപ്രദങ്ങളുമായ അനാചാരങ്ങളേയും മൂഢവിശ്വാസത്തോടുകൂടി പിന്തുടൎന്നു വരുന്നത. സ്വാൎത്ഥത്തിൻെറയും, ആത്മീയതത്വത്തിൻെറയും പരസ്പര സംഘട്ടനം മൂലമാണ സമസ്തദോഷങ്ങളും ഉത്ഭവിക്കുന്നത. നാം ലോകത്തിലും, ലോകം

സത്യസ്വരൂപനായ ദൈവത്തിങ്കലും സ്ഥിതിചെയ്യുന്നതി നാൽ സ്വധർമ്മങ്ങളെല്ലാം ലോകോപകാരത്തേയും, സത്യ ത്തേയും ആശ്രയിച്ചുതന്നെ ഇരിക്കണം. സ്വാത്ഥം, ഗൃഹ സ്ഥാശ്രമധമ്മം, സ്വദേശാഭിമാനം, പരോപകാരം ഇത്യാ ദി സർവ്വ ധർമ്മങ്ങളേയും പരസ്പരോപയുക്തമാക്കി ഈശ്വ രാപ്പണമെന്ന നിലയിൽ മനോവാക്കായങ്ങളാൽ ഉള്ള സർവ്വവ്യാപാരങ്ങളിലും അനുഷ്ഠിച്ചു തന്നിമിത്തം ആത്മശ ക്തിയുടെ പ്രഭാവോദയത്താൽ ജീവിതയാത്രയിൽ സാര മായ അഭിവൃദ്ധി പ്രാപിക്കുകതന്നെയാണ് മനുഷ്യരുടെ പ രമധർമ്മം. ലോകം നിലനില്ക്കുന്നേടത്തോളം കാലം മിക്ക പേക്കും ലൌകികകമ്മങ്ങളെ നിശ്ശേഷം ത്യജിച്ചിരിപ്പാൻ കഴിവുണ്ടാകുന്നതല്ല. എന്നാൽ അജ്ഞാനവിമൂഢതനിമി ത്തം ആശാപാശങ്ങളാൽ ബദ്ധന്മാരായി ദുഷ്കർമ്മങ്ങളിലേ പ്പെട്ടുകൊണ്ടിരിക്കാതെ പരമാത്ഥബോധത്തെ ലഭിച്ചു സൽപഥസഞ്ചരണം ചെയ്തു സ്വധർമ്മങ്ങളെല്ലാം വ്യവ സ്ഥയോടു കൂടി നടത്തി സദാചാരനിഷ്ഠയിൽ ക്രമേണ ദൃ ഢപ്പെടുവാൻ ആക്കും സാധിക്കുന്നതാണ്. പക്ഷെ, തത്വ സാരങ്ങളെ ഗ്രഹിച്ചതുകൊണ്ടു മാത്രം യാതൊരു പ്രയോജ നവുമുണ്ടാകുന്നതല്ല. സദാ ശ്രദ്ധവെച്ചു പരിശീലനം ചെ യ്തുകൊണ്ടിരുന്നാൽമാത്രമെ അവ പ്രബലമായി മനസ്സിൽ പതിഞ്ഞു സഫലമായ്ത്തീരുകയുള്ളു. അതിലേക്കു ജീവി തത്തിൻെറ ഉദ്ദേശവും, മഹിമയും, ജീവിതത്തെ ക്രമപ്പെ ടുത്തുന്ന രീതിയും സർവ്വരും ഗ്രഹിച്ചിരിക്കേണ്ടതുമാണ്.

"ധർമ്മനിഷ്ഠഃ, തപോനിഷ്ഠഃ, സത്യനിഷ്ഠഃ സദാഭവഃ" എന്ന പ്രമാണത്തിന്നനുസരിച്ചു നിശ്ചലമായ ആത്മവി

ശ്വാസത്തോടും, ആത്മസംയമനത്തോടുംകൂടി നിരന്തരം പുരുഷപ്രയത്നം ചെയ്തുകൊണ്ടു സത്യമര്യാദകളെ അനുസരിച്ചു സ്വധർമ്മം നടത്തിക്കൊണ്ടിരുന്നാൽ മാത്രമെ ജീവിതയാത്ര നിറവേററി പരിപൂർണ്ണമായ സ്വാതന്ത്ര്യവും, ജ്ഞാനവും, സമാധാനവും അടങ്ങിയിരിക്കുന്നതായ സച്ചിദാനന്ദപദം (മോക്ഷം) പ്രാപിക്കാനിടവരികയുള്ളൂ. ആത്മബോധം വർദ്ധിപ്പിച്ചു സമസൃഷ്ടികളെ സേവിക്കുന്നതുതന്നെയാണ് ശരിയായ ഈശ്വരഭക്തി. ജനസമുദായത്തിന്നു നന്മയായിരിക്കുമെന്നു ബോദ്ധ്യമുള്ള കാര്യങ്ങളെ യഥാശക്തി നിർവ്വഹിപ്പാൻ പരിശ്രമിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കേണ്ടത് സർവ്വരുടെയും സ്വധർമ്മമാണ്.

ഈ ചെറുപുസ്തകത്തിൽ സാഹിത്യോൽകർഷമുണ്ടെന്നോ, ഇതിലടങ്ങിയ ആശയങ്ങൾ മുഴുവനും എന്റേതാണെന്നോ ഞാൻ അഭിമാനിക്കുന്നില്ല. അനേകം വിശിഷ്ട ഗ്രന്ഥങ്ങളിൽ നിക്ഷേപിച്ചിരിക്കുന്ന തത്വസാരങ്ങളേയും, മഹാന്മാരുടെ അഭിപ്രായങ്ങളേയും, ക്രോഡീകരിച്ചു ശ്രുതിയുക്ത്യനുഭവത്തിന്നനുസരിച്ചു ഇക്കാലത്തു പരക്കെ ബോദ്ധ്യമായിരിക്കുന്ന തത്വങ്ങളെ സ്വാഭിപ്രായത്തോടുകൂടി ഇതിൽ സംക്ഷിപ്തമായി അടക്കീട്ടുണ്ടെന്നും, ഭവാർണ്ണവത്തിലെ ചുഴികളിലകപ്പെട്ടു കരകാണാതെ നിരാശപ്പെടുന്നവർക്കു പ്രത്യേകിച്ചും ഇതു ഒരു മാർഗ്ഗദർശിയായിത്തീരുവാനിടയുണ്ടെന്നും മാത്രമുള്ള സംതൃപ്തിയെ എനിക്കുള്ളൂ. പൊതുജനോപകാരത്തെ ഉദ്ദേശിച്ചു ആന്തരമായ വിശ്വാസപൂർവ്വം ഞാൻ ചെയ്തതായ ഈ പരിശ്രമം നിമിത്തം സഹൃദ

വികളിൽ ചിലരെങ്കിലും സന്മാൎഗ്ഗത്തിൽ ജീവിതത്തെ നയിക്കുവാനും, ജനസമുദായത്തിന്നു അല്പമെങ്കിലും നന്മ വൎദ്ധിപ്പാനും ഇടവരുന്നതായാൽ ഞാൻ കൃതാൎത്ഥനായി. ആയതിനാൽ ഈ പുസ്തകത്തെ എല്ലാവരും സൌഹാൎദ്ദത്തോടുകൂടി സ്വീകരിക്കേണമെന്നപേക്ഷിച്ചുംകൊണ്ടു ഞാൻ ഇതിനെ പൊതുജനസമക്ഷം സമൎപ്പിച്ചുകൊള്ളുന്നു.

സാഹിത്യസംബന്ധമായ എന്റെ ഈ ആദ്യത്തെ പരിശ്രമത്തിൽ എന്നെ സൎവ്വഥാ പ്രോത്സാഹിപ്പിച്ച സാമൂതിരികോളേജ് പ്രിൻസിപ്പാൾ എം. രാമവൎമ്മതമ്പാനവർകൾക്കും, മിതവാദി പത്രാധിപർ സി. കൃഷ്ണനവർകൾക്കും, എ. സി. ഗോവിന്ദനവർകൾക്കും ഞാൻ ഈ അവസരത്തിൽ എന്റെ ഹൃദയംഗമമായ നന്ദി പറഞ്ഞുകൊള്ളുന്നു. ഈ പുസ്തകത്തിന്റെ അച്ചടി വൃത്തിയായും ഭംഗിയായും നിൎവ്വഹിച്ചുതന്ന എമ്പയർ പ്രസ്സുകാരോടും എനിക്കുള്ള കൃതാൎത്ഥതയെ രേഖപ്പെടുത്തിക്കൊള്ളുന്നു.

തിരൂരങ്ങാടി,
30—3—26.

ഞാവല്ലൂർ നാരായണൻനായർ,
ഗ്രന്ഥകൎത്താവ്.

ശുദ്ധപത്രം.

ഭാഗം.	വരി.	അശുദ്ധം.	ശുദ്ധം.
2	8	സൂചകങ്ങളാണ് എന്നതിന്റെ മുമ്പായി "പാശ്ചാത്യന്മാരുടെ നാഗരീകത്വം ബാഹ്യമായ അഭിവൃദ്ധിയുടേയും" എന്നു ചേൎക്കുക.	
5	17	അവകളിൽ	അവയിൽ
7	22, 23	എന്നിവകയിൽ	എന്നിവയിൽ
24	13	നറക്കുന്നു.	തറയ്ക്കുന്നു.
27	8	ആനന്ദാദിക്യപ്രദം.	ആനന്ദാധിക്യപ്രദം
37	4	ഉള്ളവരെ	ഉള്ളവരോടു
46	5	ആശാഭംങ്ങളുമാണ.	ആശാഭംഗങ്ങളുമാണ്.
	17	ക്രോധവേശത്തോടുകൂടി.	ക്രോധാവേശത്തോടുകൂടി.
63	22	ദുൎയ്യുയുക്തി.	ദുൎയ്യുക്തി
64	3	ജീവിത്തിൽ	ജീവിതത്തിൽ
79	4	നനം	ധനം.
117	19	ആരോഗൈശ്വൎയ്യസമേതം.	ആരോഗ്യൈശ്വൎയ്യസമേതം.
141	24	പരാത്മാവായ.	പരമാത്മാവായ
161	23	ആജ്ഞെശക്തി.	ആജ്ഞാശക്തി.

സച്ചിദാനന്ദസ്വരൂപായനമഃ

ജീവിതപ്രഭാവം.

1. ജീവിതരീതി.

"ദേവത്വമമരേശത്വം തൽ പൂജ്യത്വഞ്ച മാനവാഃ
പ്രായാന്തിവാഞ്ചരിതം ചാന്ന്യൽ ദൃഢം യേ വ്യവസായിനഃ"

മാൎക്കണ്ഡേയപുരാണം.

(ദേവത്വവും, ദേവേന്ദ്രത്വവും, ദേവേന്ദ്രപൂജ്യത്വവും മററു സൎവ്വാഭീഷ്ടങ്ങളും സ്ഥിരോത്സാഹികൾ പ്രാപിക്കുന്നു.)

1. ജീവിത തത്വം— പുരോഗതിക്കായിക്കൊണ്ടുള്ള സ്വശക്തി നിമിത്തമാണ് മനുഷ്യനു ഭൂമണ്ഡലത്തിലെ സൎവ്വസൃഷ്ടികളിലുംവെച്ചു ഉൽകൃഷ്ടത, എന്നു പറയേണ്ടതില്ലല്ലോ. സ്വശക്തി എന്നുവെച്ചാൽ ജഡശക്തിയല്ല, പ്രകൃതിയെ ക്രമേണ തനിക്കു കീഴടക്കുവാൻ സാധിക്കുന്ന ആത്മശക്തിയാണ. സ്ഥൂലത്തിനേക്കാൾ സൂക്ഷ്മത്തിന്നു എത്രയോ ബലം കൂടുമെന്നുള്ള സംഗതിക്കു ആവി, വിദ്യുച്ഛക്തി മുതലായവ ദൃഷ്ടാന്തങ്ങളാണല്ലോ. സൎവ്വജീവമൂലധാതുവർ

ങ്ങളിലും ക്രമേണ ജാഗ്രൽസ്വപ്നസുഷുപ്ത്യവസ്ഥകളിൽ സ്ഥിതിചെയ്യുന്ന ആത്മകിരണമുണ്ടു. സസ്യാദികൾക്കുകൂടി വികാരങ്ങൾ സ്വല്പമായുണ്ടെന്നുള്ള സംഗതി ഡാക്ടർ ബോസ്സ് എന്ന മഹാൻ ഈയിടെ പ്രത്യക്ഷപ്പെടുത്തീട്ടുമുണ്ടു. എന്നാൽ മനുഷ്യനിൽ മാത്രമെ ആത്മാവിന്റെ ബോധം വളിച്ചു തുടങ്ങീട്ടുള്ളു. ബോധത്തിന്റെ അഭിവൃദ്ധി ആന്തരീയം, ബാഹ്യം എന്നിങ്ങിനെ രണ്ടുവിധമാണു. പൌരസ്ത്യന്മാരുടെ തത്വജ്ഞാനം ആഭ്യന്തരമായ അഭിവൃദ്ധിയുടേയും സൂചകങ്ങളാണു. അവകളിൽ ആദ്യത്തേതു ശ്രേയസ്സും (glory) രണ്ടാമത്തേതു പ്രേയസ്സും (pleasure) ആണ. എങ്കിലും ഇപ്പോഴത്തെ നിലയിൽവെച്ചു അധികം ഉയൎന്നുയൎന്നു നില്ക്കുന്ന പദവികൾ ഇനിയുമുണ്ടു. ബാഹ്യാഭ്യന്തരങ്ങളായ രണ്ടുവിധമുള്ള അഭിവൃദ്ധികളിലും ഒരുപോലെ പുഷ്ടി പ്രാപിച്ചിരിക്കുന്നതാണു മഹിമ.

സൎവ്വ പ്രാണികളും പ്രകൃതിയിൽനിന്നു സ്വതവെ ലഭിക്കുന്ന ഭോഗങ്ങളിൽമാത്രം തൃപ്തിപ്പെടുന്നു. എന്നാൽ മനുഷ്യനാകട്ടെ അവകളിൽ തൃപ്തിപ്പെട്ടിരിക്കാതെ സ്വാതന്ത്ര്യം, ജ്ഞാനം, ആനന്ദം എന്നീ മൂന്നവസ്ഥകളുടെ ഉപര്യുപരിവൃദ്ധിക്കു ആഗ്രഹിച്ചു പരിശ്രമിക്കുന്നു. ഈ മൂന്നവസ്ഥകളും പരസ്പരാശ്രിതങ്ങളുമാണു. പ്രസ്തുത അവസ്ഥാത്രയത്തിന്റെ പരിപൂൎണ്ണതയെയാണു മോക്ഷം, കൈവല്യം, നിൎവ്വാണം, ദൈവപദം എന്നെല്ലാം പറയുന്നതു. ക്ഷണഭംഗുരങ്ങളായ ലൌകികസുഖങ്ങളെല്ലാം നിത്യാന

ന്ദത്തിൻെറ മാത്രാഭ്രതങ്ങളാണ. അതിനാൽ ഉത്തമമായ മാനുഷജന്മം ലഭിച്ചിട്ടുകൂടി ജീവിതയാത്രയുടെ തത്വത്തെ മനസ്സിലാക്കി സ്വശക്തിയെ ഉണൎത്തി ധൎമ്മാൎത്ഥകാമമോക്ഷങ്ങളായ പുരുഷാൎത്ഥ ചതുഷ്ടയസിദ്ധിക്കായ്ക്കൊണ്ടു പരിശ്രമിക്കാതെ ജീവിതത്തെ വ്യൎത്ഥമാക്കുന്നതു പരമദോഷതവമാണെന്നു പറയേണ്ടതില്ലല്ലോ.

ജീവിതയാത്രയിൽ അഭിവൃദ്ധി പ്രാപിച്ചു സമ്പൂൎണ്ണത ലഭിക്കേണമെങ്കിൽ, സൎവ്വൎക്കും മൂന്നുവിധമായ ബാദ്ധ്യതകളെ നിറവേററേണ്ടതുണ്ടു. അയതു

(1) താന്താങ്ങളുടെ സ്വന്തം നില ഉറപ്പിക്കുക.

(2) ലോകത്തോടുകൂടി സഹകരണം ചെയ്യുക.

(3) സത്യസ്വരൂപനായ ദൈവത്തെ ഭജിക്കുക.

എന്നിങ്ങിനെ മൂന്നാണ. ചുരുക്കിപ്പറയുന്നതായാൽ പ്രസ്തുത ബാദ്ധ്യതകൾ മൂന്നും ക്രമേണ ധൎമ്മവും, മൎയ്യാദയും, സത്യവുമാണ. കൎമ്മം, ജ്ഞാനം, ഭക്തി എന്ന ത്രികോണാകൃതിയായ മോക്ഷമാൎഗ്ഗത്തിലേക്കു നയിക്കുന്ന ഉപമാൎഗ്ഗം തന്നെയാണു സത്യമൎയ്യാദകളോടു കൂടിയ സ്വധൎമ്മം. ജീവിതയാത്രയിൽ സത്യം ആസ്പദവും, മൎയ്യാദ ദീപവും ധൎമ്മം പരിശ്രമവുമാണ്. കൎത്തവ്യമായ, ധൎമ്മം. ബോധത്തിൻെറ പ്രകാശമാണ, മൎയ്യാദ. നിൎവ്യാജമായ ഭക്തിയാണ്, സത്യം. ധൎമ്മത്തെ അനുസരിക്കാത്ത കൎമ്മവും, മൎയ്യാദയെ ശോഭിപ്പിക്കാത്ത ജ്ഞാനവും, സത്യത്തെ ആശ്രയിക്കാത്ത ഭക്തിയും വികടവും കപടവുമാണ്. സൂക്ഷ്മമായി പൎയ്യാലോചനചെയ്താൽ സൎവ്വതോമുഖമായ അഭിവൃദ്ധി പ്രാപി

ക്കേണമെങ്കിൽ, സത്യധമ്മമര്യാദകളെ ക്ഷിത്യാദിഗോളങ്ങളുടെ സ്പന്ദനം, പരിഭ്രമണം, പ്രാദക്ഷിണ്യ ഗതികളെന്നപോലെ പരസ്പരോപചയുക്തങ്ങളാക്കി നിരന്തരം പരിശീലനം ചെയ്തുകൊണ്ടിരിക്കേണ്ടതുണ്ടു.

താന്താങ്ങളുടെ സ്വന്തം പ്രകൃതത്തെ വ്യവസ്ഥപ്പെടുത്താതെയും, പ്രപഞ്ചതത്വങ്ങളെ കുറിച്ചു ബോധം ഉദിക്കാതെയും, ആത്മാവിന്നുന്മുഖമാകാതിരാതെയും ദുഃഖമോചനം ഒരിക്കലും ലഭിക്കുന്നതല്ല. മാനുഷചാപല്യങ്ങളെ കീഴടക്കുവാൻ തക്ക സ്വശക്തി സ്ഫുരിച്ചിട്ടില്ലാത്തവർ സ്വധമ്മത്തെ നടത്താതിരുന്നാൽ അലസന്മാരും ചപലന്മാരും ദൈവഹതന്മാരും പരാധീനന്മാരുമാകാതിരുന്നു. സംസാരവിഷയങ്ങളെ നിശ്ശേഷം പരിത്യജിപ്പാനുള്ള വൈരാഗ്യം ഉദിച്ചിട്ടില്ലാത്തവർ മര്യാദ ആചരിക്കാതിരുന്നാൽ അജ്ഞാനതമോമയന്മാരും കഠിനഹൃദയന്മാരും പ്രതിബന്ധങ്ങളാൽ തടയപ്പെടുന്നവരുമായിത്തീരുന്നു. സത്യത്തെ ആശ്രയിക്കാത്തവരെല്ലാം ദുർമ്മാർഗ്ഗികളും ദുർമ്മാർഗ്ഗസക്തിയുടെ ഉന്നിചായുഫലമായ യാതനാനന്താപങ്ങളം അനുഭവിച്ചു അധോഗതി പ്രാപിക്കുന്നവരുമായിരിക്കും. ആയതിനാൽ മാഹാത്മ്യം ലഭിക്കുന്നതുവരെ മനസാ, വാചാ, കമ്മണാ എന്നിങ്ങിനെ ത്രികരണങ്ങളാലുള്ള സകല വ്യാപാരങ്ങളിലും സത്യധമ്മമര്യാദകളെ അംഗീകരിക്കുന്നതാണ്, നന്മ എന്നു സ്പഷ്ടമാകുന്നുണ്ടല്ലൊ. സത്യധമ്മമര്യാദകളിൽ പ്രതിഷ്ഠിപ്പെടേണമെങ്കിൽ ചില വ്യവസ്ഥാക്രമങ്ങളെ നിത്യപരിശീലനത്താൽ ദൃഢീകരിക്കേണ്ടതുണ്ടു. അതിനായിട്ടാ

ണ്ടു നിരപരാധ സുന്ദരമായ ബാലജീവിതത്തിൽ തന്നെ സ്വപ്രയത്നശീലവും, സ്വധർമ്മനിഷ്ഠയും, സമസൃഷ്ടിസ്നേഹവും, ഈശ്വരഭക്തിയും ഉണ്ടാക്കിത്തീർക്കേണ്ടതാവശ്യമാണ്.

2. അവസരങ്ങൾ—സമയം എത്രയും വിലപിടിച്ചതാണു. അസംഖ്യം അണുക്കൾ ഒന്നോടൊന്നു ചേർന്നു സ്ഥിതിചെയ്യുന്നതാണു ഒരു ദ്രവ്യം. അപ്രകാരംതന്നെ അനേകം നിമിഷങ്ങൾ തുടരെത്തുടരെ കോർത്തുനില്ക്കുന്ന ഒരു സ്ഥിതിയാണു ജീവിതം. ജന്മസാഫല്യമുണ്ടായിത്തീരേണമെങ്കിൽ സമയവും അതിന്റെ ഉപയോഗവും ഊടയും പാവുമെന്നപോലെ കോർത്തിരിക്കണം. ഒരു ഊടക്കു ഒരു പാവു തെററിയാൽ ആ ന്യൂനത തുണി മുഴുവനും ബാധിക്കുന്നു. ആ ന്യൂനതയെ പരിഹരിക്കേണമെങ്കിൽ അതുവരെ നട്ടത്തിയ നെയ്ത്തു മുഴുവൻ അഴിച്ചു വീണ്ടും ആദ്യമേ തുടങ്ങുകതന്നെവേണം. സമയം വ്യർത്ഥമാക്കിയാൽ ആത്മശക്തിക്കും ബുദ്ധിക്കും ശുഷ്കതയും ദാരിദ്ര്യവും സംഭവിച്ചു ആ ന്യൂനത ജീവിതകാലം മുഴുവനും എന്നു മാത്രമല്ല തദനന്തരവും ബാധിക്കും. പോയ്പോയ ധനത്തെ നിരന്തരമായ അദ്ധ്വാനത്താലും, പോയ്പോയ വിദ്യയെ വീണ്ടുമുള്ള പഠിപ്പിനാലും, പോയ്പോയ ആരോഗ്യത്തെ ഔഷധങ്ങളാലും ദിനചര്യക്രമത്താലും വീണ്ടും സമ്പാദിക്കാം. എന്നാൽ പോയ്പോയ സമയത്തെ ഒരു പ്രകാരത്തിലും വീണ്ടെടുപ്പാൻ നിവൃത്തിയില്ല. ജീവിതത്തിലെ ഒരു മണിക്കൂറെങ്കിലും പാഴാക്കിയാൽ അതു എന്നെന്നേക്കും പോയ്പോയതുതന്നെ.

ദിവസന്തോറുമുള്ള ഉദയാസ്തമനം ജീവിതത്തിന്റെ ഓരോരംശത്തെ അപഹരിച്ചുകൊണ്ടുപോകുന്നു. ജീവിതത്തിലധ്ദം ബാല്യമായും വാൎദ്ധക്യമായും കഴിഞ്ഞുപോകുന്നു. ശേഷമുള്ള അധ്ദത്തിൽ പകുതി ഉറക്കത്തിന്നും, നിത്യവൃത്തികൾക്കും, രോഗങ്ങൾക്കും ഉപയോഗിക്കേണ്ടിവരുന്നു. ആയതിന്നാൽ നമുക്കു സ്വന്തം കയ്യുശമായി നില്ക്കുന്ന കാലേഷരിയെ ഒരു നിമിഷംപോലും വ്യത്ഥമാക്കാതെ അഭിവൃദ്ധിക്കായി ഉപയോഗിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കേണ്ടതാണു. ഓരോ ഉദയാസ്തമനം കഴിയുന്തോറും മൃത്യു അണഞ്ഞണഞ്ഞു വരുന്നു. അതുകൊണ്ടു

"കാലക്ഷേപോന കത്തവ്യഃ
ക്ഷീണമായുഃ ക്ഷണേ ക്ഷണേ"

എന്ന അഭിജ്ഞവചനത്തെ ഓൎമ്മവെച്ചു ഒരു നിമിഷംപോലും നിഷ്പ്രയോജനമായിത്തീരാതിരിപ്പാൻ സൂക്ഷിക്കേണ്ടതാണു. കത്തവ്യങ്ങൾക്കു വീഴ്ച വരുത്തിപ്പോയല്ലൊ എന്നു പിന്നിട്ടു പശ്ചാത്താപം ജനിക്കുമ്പോൾ സമയം തിരികെ കിട്ടുന്നതല്ലായ്കയാൽ അവയെ നിറവേററിക്കൊണ്ടിരിപ്പാൻ എപ്പോഴും സൂക്ഷിച്ചു അശ്രാന്തപരിശ്രമം ചെയ്തുകൊണ്ടിരിക്കേണ്ടതു എല്ലാവരുടെയും മുറയാണു.

അസംബന്ധപ്രലാപങ്ങളിലും, ഉത്സവകോലാഹലങ്ങളിലും, വിനോദപരമ്പരകളിലും, സുഖഭോഗസമൃദ്ധിക

ളിലും പരദൂഷണങ്ങളിലും മററുമായി സമയത്തെ ദുർവ്വ്യ
യം ചെയ്യാതെ തൻെറയും തൻെറ സഹജീവികളുടെയും
അഭിവൃദ്ധിക്കായിക്കൊണ്ടു സദാ ജാഗരൂകനായി സമയത്തെ
വിനിയോഗിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നാൽ ജീവിതത്തിനുള്ളിൽ
എന്തെല്ലാം മഹത്തരങ്ങളായ കാര്യങ്ങൾ നേടി സമാധാ
നം പ്രാപിക്കാം! സമയത്തെ ജ്ഞാനമായിട്ടോ ഐശ്വര്യ
മായിട്ടോ രൂപാന്തരപ്പെടുത്തുന്നതാണ് പ്രയോജകമായ
വിവേകം. ചില നിമിഷങ്ങളിൽ ഒരായുസ്സിൻെറ 'യോഗ്യ
ഭാഗ്യ'ത്തിൻെറ ബീജം അടങ്ങിയിരിക്കാം. അതെപ്പോഴാ
ണെന്നു ആക്കുമറിഞ്ഞുകൂടാ. ജീവിതത്തിന്നിടയിൽ ഒരിക്ക
ലെങ്കിലും ഭാഗ്യശ്രീ അണഞ്ഞു ചെല്ലാത്തവരാരുമില്ല. പ
ക്ഷേ ആ അനുകൂലശക്തിയെ യഥോചിതം സ്വീകരി
പ്പാൻ ഒരാൾ ജാഗരൂകനായി കാത്തുനിൽക്കുന്നില്ലെങ്കി
ൽ അതു പിൻതിരിഞ്ഞുപോയി അന്യസ്ഥാനം പിടിക്കു
ന്നതാണ്.

നല്ല കാലത്തിന്നും അന്യന്മാരുടെ സഹായത്തിന്നും
ഭാഗ്യവിശേഷത്തിന്നും കാത്തിരിക്കാതെ സാധാരണ അ
വസരങ്ങളെയെല്ലാം പിടികൂടി ഉപയോഗപ്പെടുത്തുകയാ
ണ തൻെറടത്തിൻെറ ലക്ഷണം. മടിയന്മാക്കാണു അവ
സരങ്ങളൊന്നും ദൃശ്യമാകാത്തത. ഉത്സാഹശീലന്മാർ അവ
സരങ്ങളെ നിമിഷംപ്രതി എതിരിടുന്നു. ഉറക്കം, തളച്ച
ശൃംഗാരം, പരദൂഷണം, ഏഷണി, സുഖഭോഗം എന്നിവ
കളിൽ മടിയന്മാർ വ്യത്ഥമാക്കിക്കളയുന്ന സമയത്തെ ഉ
ത്സാഹശീലന്മാർ ഉപയോഗപ്പെടുത്തി ജീവിതത്തെ ന

ഫലമാക്കിത്തീക്കുന്നു. വിശ്രമസമയങ്ങളിൽനിന്നു ദിവസേന ഒരു മണിക്കൂർ നേരമെങ്കിലും നാം 'സ്വയംഭിവൃദ്ധി'ക്കായിക്കൊണ്ടു ഉപയോഗിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നാൽ നമ്മുടെ ജീവകാലത്തിന്നുള്ളിൽ ആ സമയത്തിന്റെ പെരുക്കംകൊണ്ടു എന്തെല്ലാം നന്മകളുണ്ടാക്കിത്തീക്കാം. സ്വർണ്ണഉരുക്കളും രാകിപ്പൊടിച്ചുവീഴുന്ന ധൂളികളെ മെഴുകിൽ ഒട്ടിച്ചെടുത്തു ശേഖരിച്ചു ചില സ്വർണ്ണവേലക്കാർ അനവധി ധനം സമ്പാദിക്കുന്നില്ലേ? നമുക്കു മിക്കവേക്കും ദിവസേന ഒരു മണിക്കൂറെങ്കിലും ആത്മീയാഭിവൃദ്ധിക്കു വിനിയോഗിപ്പാൻ വിഷമതയുണ്ടാകുമെന്നു തോന്നുന്നില്ല. ലോകരംഗത്തിൽ പ്രധാന വേഷക്കാരായി ജീവിച്ചവരെല്ലാം മുൻപറഞ്ഞ പ്രകാരമാണു ഉന്നതി പ്രാപിച്ചിരിക്കുന്നതു. വളരെക്കാലം ഇംഗ്ലണ്ടിലെ പ്രധാനമന്ത്രിയായിരുന്നു ലോകപ്രസിദ്ധി നേടിയ ഗ്ലാഡ്സ്റ്റൺ എന്ന മഹാൻ തന്റെ അനന്യസാധാരണമായ ജോലിത്തിരക്കുകളുടെ ഇടയിൽ കിട്ടുന്ന അല്പസമയംപോലും നഷ്ടമായിപ്പോകാതിരിപ്പാൻ വേണ്ടി ഒഴിവുകിട്ടുന്ന സമയങ്ങളിലെല്ലാം ഉപയോഗിക്കേണ്ടതിന്നു തന്റെ കൈവശം എപ്പോഴും ചില ചെറുഗ്രന്ഥങ്ങളെ എടുക്കുക പതിവായിരുന്നു. ഇങ്ങിനെ സ്വല്പസമയങ്ങളെക്കൂടി വിനിയോഗിക്കുക മൂലം അദ്ദേഹത്തിന്നു തന്റെ ജീവതദശയിൽ എത്രയോ ആയിരം പുസ്തകങ്ങളും വായിച്ചു അറിവു സമ്പാദിക്കുവാൻ സാധിച്ചിട്ടുണ്ടെന്നു അദ്ദേഹത്തിന്റെ ജീവചരിത്രത്തിൽ പ്രസ്താവിച്ചിരിക്കുന്നു. കുശാഗ്രബുദ്ധികളും ഏതാണ്ടു 'സർവ്വജ്ഞ

പീഠം' കയറിയവരുമായ ഗ്ലാഡ്സ്റ്റനെപ്പോലെയുള്ള മഹാന്മാർ നമ്മുടെ ദൃഷ്ടിയിൽ നിസ്സാരമെന്ന തോന്നുന്ന സ്വല്പസമയങ്ങളെ ഇത്രത്തോളം വിലമതിച്ചു സ്ഥിതിക്ക മനുഷ്യനായി ജനിച്ചു മനുഷ്യന്ന വേണ്ടുന്ന യാതൊരറിവും സിദ്ധിച്ചിട്ടില്ലാത്ത നമ്മെപ്പോലെയുള്ള സാധാരണക്കാർ സമയവിനിയോഗത്തിൽ എത്രത്തോളം ശ്രദ്ധാലുക്കളായിരിക്കേണമെന്ന പറയേണ്ടതില്ലല്ലൊ.

പുഷ്പങ്ങളെ അനേകം പ്രാണികൾ സന്ദർശിക്കുന്നുണ്ട. എന്നാൽ തേനീച്ചകൾ മാത്രമെ പുഷ്പങ്ങളിൽ നിന്ന സാരാംശമായ തേൻ നുകൎന്നുകൊണ്ടുപോകാറുള്ളൂ. അതുപോലെ തന്നെ വിവേകമുള്ളവർ തങ്ങൾ എത്തുപെടുന്ന സർവ്വരിൽനിന്നും; സർവ്വ സംഭവങ്ങളിൽനിന്നും പ്രകൃതിയിൽനിന്നും, തത്വസാരങ്ങളെ സംഗ്രഹിക്കും.

* "ഭവിതവ്യാനാം ദ്വാരാണി ഭവന്തി സൎവ്വത്ര"

എന്നാണല്ലൊ ആപ്തവാക്യം. സർവ്വസാധാരണമായ തന്റേടം, അദ്ധ്വാനശീലം, വ്യവസ്ഥയായ നടവടി എന്നിവയാൽ തന്നെയാണ എത്രഗംഭീരമായ കാര്യവും നേടുന്നത് അവയില്ലെങ്കിൽ എത്രതന്നെ ശക്തിയും ബുദ്ധിയും സാമൎത്ഥ്യവും ഉണ്ടായിരുന്നാലും പ്രയോജനമൊന്നുമില്ല. ഏതൊരു വിജയത്തിലേക്കും സുഗമവും സുഖകരവുമാ

---

* സംഭവിക്കുവാൻ പോകുന്ന കാര്യങ്ങളിലേക്കുള്ള വഴികൾ എല്ലാ വിടേയും ഉണ്ടായ്ത്തീരുന്നു.

യ മാൎഗ്ഗം ശേഷമുള്ളവൎക്കുവേണ്ടി ആരും തന്നെ ഇതേവരെ തുറന്നിട്ടിട്ടില്ല. അതിന്നാകട്ടെ സാധിക്കയുമില്ല. കുണ്ടും മേടും കല്ലും മുള്ളും നിറഞ്ഞ പെരുവഴിയാണ് വിജയത്തിലേക്കുള്ള മാൎഗ്ഗം. നിത്യാനുഭവത്തിലുള്ള നിസ്സാരമായ സംഭവങ്ങളിൽ പോലും ദൃഷ്ടിയും ശ്രദ്ധയും ആലോചനയും പതിക്കുമ്പോഴാണു ജ്ഞാനവും ശേഷിയുമുണ്ടായിത്തീരുന്നത്. വിഷയാസക്തന്മാരായിരുന്നാൽ കാൎയ്യപ്രാപ്തിയും പരമാൎത്ഥബോധവും ലഭിപ്പാൻ സംഗതിയില്ല. സ്വല്പവും നിസ്സാരവുമായ സംഗതികളിൽ നിന്നു തന്നേയാണു ഗൌരവമേറിയ കാൎയ്യങ്ങളുടേയും ഉൽപത്തി. ഒരൊററ വിരോധമായവാക്കൊ, പ്രവൃത്തിയൊ, മുഖഭാവമൊ, ഉപേക്ഷയൊ അശ്രദ്ധയോ നിമിത്തം എത്രത്തോളം ആപത്തുകളും നാശങ്ങളും ഉണ്ടായിത്തീരുന്നുണ്ട്! മഹായുദ്ധങ്ങൾ കൂടിയും നിസ്സാരമായ ഹേതുക്കളിൽനിന്നാണ ആരംഭിക്കുന്നത്. നാം സൂക്ഷ്മമായി ദൃഷ്ടിവെച്ചാൽ, ഏതൊരു നിസ്സാരമായ സംഗതിയിൽനിന്നും ഓരോ പാഠം പഠിക്കേണ്ടതുണ്ടാകും. മനോവാക്കായങ്ങളാലുള്ള ഏതു വ്യാപാരങ്ങൾക്കും ഒന്നോടൊന്നു തുടൎച്ചയായി കോൎത്തുകോൎത്തു പെരുകിവരുന്ന ഭവിഷ്യത്തുകളുണ്ട്.

ജന്മസാഫല്യത്തെ സമ്പാദിപ്പാൻ ഒരു പ്രത്യേകഭാവമുണ്ട്. അതു ജാഗ്രതയോടുകൂടിയ പരിശ്രമശീലവും സല്പേരോടുമുള്ള രഞ്ജിപ്പുമാണ. സൂക്ഷ്മദൃഷ്ടി വെക്കുന്നതായാൽ, ഓരോ നിമിഷവും ഓരോ അവസരമാണ്, സ്വധൎമ്മം പ്രവൃത്തിപ്പാനുള്ള അവസരം — സഹജീവിക

സഹായിപ്പാനുള്ള അവസരം—ഐക്യം വർദ്ധിപ്പിപ്പാനുള്ള അവസരം—സ്വശക്തി പുഷ്ടിപ്പെടുത്തുവാനുള്ള അവസരം—ജ്ഞാനം സമ്പാദിപ്പാനുള്ള അവസരം—ശാന്തത ശീലിപ്പാനുള്ള അവസരം—ബുദ്ധിയെ വികസിപ്പിപ്പാനുള്ള അവസരം—എന്നിങ്ങിനെ അനേകം വിധത്തിൽ ഓരോ നിമിഷത്തേയും ഉപയോഗപ്പെടുത്താവുന്നതാണ്. ശുഷ്കാന്തിയുള്ള ഒരാൾക്ക പരിശ്രമങ്ങൾക്കുള്ള അവസരം ലഭിക്കാതിരിക്കയില്ല. തുറന്ന ഹൃദയത്തിന്ന നന്മക്കുള്ള അവസരങ്ങൾ തോന്നാതിരിക്കയില്ല. മടിയന്മാൎക്കും ഭോഗേച്ഛുക്കൾക്കമാണ അവസരങ്ങളൊന്നും കാണാതിരിക്കുക. ഏററവും തുച്ഛമായ പുഷ്പവും, എത്രയും നിസ്സാരമായ കൃമിയും, സൂക്ഷ്മമായ പരിശോധനയിൽ, നമുക്ക ജ്ഞാനസാരങ്ങളെ നൽകുന്നതാണ. ലോകത്തിലും പ്രകൃതിയിലും എവിടെ നോക്കിയാലും, നമുക്ക ഓരോ പാഠങ്ങൾ പഠിക്കാവുന്നതാണ്.

3. നിത്യാഭ്യാസം—"നിത്യാഭ്യാസി ആനയെ എടുക്കും" എന്ന പഴഞ്ചൊല്ല് അക്ഷരം പ്രതി വാസ്തവമാണ. നിത്യപരിശീലനത്താൽ സൎവ്വ സൽഗുണങ്ങളേയും സഹജമാക്കിത്തീൎക്കാവുന്നതാണെന്നും നിത്യപരിചയമാണ നമ്മുടെ സ്വഭാവത്തിന്റെ ആസ്പദമെന്നും മുഖ്യമായി ഓൎമ്മവെക്കേണ്ടു ഒരു തത്വസാരമാണ. മനുഷ്യൻ, യഥാൎത്ഥത്തിൽ, അസംഖ്യം ശീലങ്ങളുടെ ഒരു വലിയ അടുക്കാണ. പൂൎവ്വവാസനക്കനുസരിച്ചാണ മനുഷ്യന്റെ സ്വഭാ

വം സ്ഥിതിചെയ്യുന്നതു. വർത്തമാനജന്മംകൂടി മുജ്ജന്മവാസനകളെത്തുടർന്നുമായിട്ടാണെന്ന സർവ്വ ശാസ്ത്രങ്ങളും ഉൽഘോഷിക്കുന്നുണ്ടു. അതുകൊണ്ടു നിത്യപരിശീലനമാണ് നമ്മുടെ രക്ഷയായ കോട്ടയും ദുർബലമായ തുറസ്സും. ഏതൊരു കാര്യവും ആദ്യം തുടങ്ങുമ്പോൾ വളരെ പ്രയാസം തോന്നുന്നതിനാൽ അത്യന്തം ശ്രദ്ധാന്തിരയോടുകൂടി അനുഷ്ഠാനിച്ചു കഷ്ടപ്പെടേണ്ടിവരുന്നു. രണ്ടു പ്രാവശ്യം ആ കാര്യം നടത്തിയാൽ അതിന്നു പിന്നെ അത്ര പ്രയാസം തോന്നാറില്ല. നാലു പ്രാവശ്യം നടത്തുമ്പോഴേക്ക അതു എളുപ്പമായിത്തീരുന്നു. പത്തു പ്രാവശ്യം അനുഷ്ഠിച്ചാൽ അതു സഹജമായിത്തീരുന്നു. ശ്രദ്ധിച്ചിട്ടില്ലെങ്കിൽകൂടി വെടുപ്പായി നടക്കുന്നു. എന്നു മാത്രമല്ല, പിന്നീടു തുടർച്ചയായി പ്രവൃത്തിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കാഞ്ഞാൽ അതു തീരെ അസുഖമായും തോന്നുന്നു. ഇതാണു സർവ്വ നൈപുണ്യത്തിന്റെയും കാര്യശേഷിയുടെയും പടുത്വത്തിന്റെയും രഹസ്യം. സൽസ്വഭാവം, മനസ്സുഷ്ടി, ബുദ്ധിവൈഭവം, പരിശ്രമശീലം, ഹൃദയശുദ്ധി എന്നുവേണ്ട സത്യധർമ്മമര്യാദകളെ പോലും നിത്യാഭ്യാസത്താൽ സഹജമാക്കിത്തീർപ്പാനുള്ള സ്വാതന്ത്ര്യം നമുക്കുണ്ടു. നിത്യപരിചയത്താൽ അന്യന്മാരെയും, അന്യ ഗൃഹങ്ങളെയും സ്ഥലങ്ങളെയുംകൂടി നാം സ്നേഹിച്ചുപോകാറുണ്ടല്ലൊ.

മനുഷ്യരിൽ അന്യോന്യ വിപരീതമായി പ്രവൃത്തിക്കുന്ന മൂന്നു ശക്തികളുണ്ടെന്നു മനസ്സിലാക്കേണ്ടതാണു. അവയേതെന്നുവെച്ചാൽ (1) ജന്തുധർമ്മങ്ങളെ അനുസരി

ച്ചു പ്രവൃത്തിക്കുന്ന ആഗ്രഹവശം. (2) പതിവായുള്ള സ്വഭാവം. (3) ആത്മശക്തി എന്നിവയാണ്. ഇവയിൽ രണ്ടാമത്തേതായ സ്വഭാവത്തിനെ നിത്യ പരിശീലനത്താൽ പരിഷ്കരിക്കുന്നതായാൽ മാത്രമെ ഒന്നാമത്തേതിനെ ജയിപ്പാനും മൂന്നാമത്തേതിനെ പ്രകാശിപ്പിപ്പാനും നിവൃത്തിയുള്ളൂ.

4. <u>കൃത്യം</u>—ഏതിനും ഓരോ നിശ്ചയം വെച്ചു നിശ്ചിതമായ സമയത്തുതന്നെ അതാതു നിർവഹിക്കുന്നതാണ് കൃത്യം. അതു സത്യത്തിൻെറ ഒരംശവുമാണ്. കൃത്യമില്ലാത്തവർ ജയത്തിൻെറ പിമ്പിലായ്പ്പോകുന്നു. കൃത്യമില്ലാത്തവരുടെ സൌകര്യത്തിന്നു ലോകഗതി അനുസരിക്കുന്നതല്ലായ്കയാൽ അവക്കു സർവ്വരുടേയും ദുരഭിപ്രായത്തിന്നും അതൃപ്തിക്കും അവിശ്വാസത്തിന്നും ഇടവരുന്നു. കൃത്യത്താലാണ വിശ്വാസത്തിൻെറ ബീജം അങ്കുരിക്കുന്നത്. ദിവസേന ഒരു മിനുട്ടു മാത്രം വ്യത്യാസം കാണിക്കുന്ന ഒരു ഘടികാരത്തിനെ കൂടി ആരും വിശ്വസിക്കുകയില്ല. ചില്ലറ സംഗതികളിൽകൂടി കൃത്യം ശീലിച്ചാൽ മാത്രമെ മുഖ്യമായ സംഗതികളിലും കൃത്യമുണ്ടായ്വരികയുള്ളൂ. ജയത്തിന്നും തോൽവിക്കുമുള്ള അന്തരം അല്പം മിനുട്ടുകൾ മാത്രമാണ്.

നമുക്കു പ്രകൃതിയിൽ നിന്നുതന്നെ കൃത്യം പഠിക്കാവുന്നതാണ്. സർവ്വ ഗോളങ്ങളും ഒരു മാത്രപോലും പിഴവുവരുത്താതെ കൃത്യത്തോടും ക്രമത്തോടും കൂടി ഗതിചെയ്തുകൊണ്ടിരിക്കുന്നു. ഒരു ഗ്രഹമോ ഒരു നക്ഷത്രമോ ഗതി

ത്തിൽ ഒരു മാത്രപോലും പിഴച്ചുപോയാൽ ഗോളങ്ങൾ തമ്മിൽ മുട്ടി നശിപ്പാനിടവന്നേക്കാം. ലവലേശമെങ്കിലും പിഴക്കാത്ത ഗ്രഹങ്ങളുടെ ഗതി നിമിത്തമാണല്ലൊ ഗ്രഹണം മുതലായവയെ കൃത്യമായി ഗണിപ്പാൻ സാധിക്കുന്നത്. പ്രകൃതിയിൽ എവിടെ നോക്കിയാലും കൃത്യത്തിനും ക്രമത്തിനും യാതൊരു പിഴയും കാണുന്നില്ല. ചില അവസരങ്ങൾ തെററിപ്പോകാനിടവന്നാൽ ആജീവനാന്തം വ്യാപിക്കുന്ന ദോഷങ്ങളും നേരിട്ടേക്കാം. ഒരു ഡ്രൈവറുടെ ഒരു മിനുട്ടു നേരത്തെ ഉപേക്ഷ നിമിത്തം തീവണ്ടികൾ തമ്മിൽ കൂട്ടിമുട്ടി അനേക ജീവനാശത്തിനും മുതൽനാശത്തിനും ഇടവരുന്നു. ഒരു മിനുട്ടുനേരം വൈകുന്നതു നിമിത്തം തീവണ്ടി തെററി ഒരു ദിവസം ഉഴലിച്ചയായി തീരുന്നതിനു പുറമെ കാര്യദോഷങ്ങളും സംഭവിക്കുന്നു. കൃത്യവും ക്രമവുമാണു ജീവിതത്തിന്റെ മർമ്മം. കൃത്യംപോലെ നടക്കാതെ എപ്പോഴും ഓരോ ഒഴിവുകഴിവു പറയുന്നവർ ഒന്നിനും കൊള്ളരുതാത്തവരാണെന്നു തീർച്ചപ്പെടുത്താം.

കാലചക്രമെന്ന ഘടികാരത്തിൽ 'ഇപ്പോൾ' എന്ന വർത്തമാനമല്ലാതെ 'മുമ്പു' എന്ന ഉറങ്ങിപ്പോയ ഭൂതവും 'പിന്നെ' എന്ന സ്വപ്നപ്രായമായ ഭാവിയും ദൃശ്യമല്ല. വർത്തമാനകാലമാണു ജാഗ്രത്ത്. വർത്തമാനകാലത്തിന്നെ വേണ്ടവിധത്തിൽ ഉപയോഗിച്ചാൽ മാത്രമെ ഭൂതത്തിലെ പിഴവുകൾ തീർത്തു ഭാവിയെ ത്വരീകരിപ്പാൻ സാധിക്കയുള്ളു. ഭൂതത്തേയും ഭാവിയേയും കുറിച്ചു ആലോചനയു

ന്മാരാകുന്നതു സമയത്തെ വ്യർത്ഥമാക്കുക മാത്രമാണ്.

"വർത്തമാനേഷു കാര്യേഷു വർത്തയന്തി വിചക്ഷണാഃ" എന്നാണല്ലോ ആപ്തവാക്യം. 'നാളെ' എന്ന പദം വിഡ്ഢികളുടെ നിഘണ്ടുവിലേ ഉള്ളു എന്നു ലോകവിശ്രുതനായ നെപ്പോളിയൻ പറഞ്ഞിരിക്കുന്നു. (ഏതു കാര്യവും പിന്നേക്കെന്നുവെച്ചാൽ ആ കാര്യം നടക്കയില്ലെന്നുതന്നെ തീർച്ചയാക്കാം. കാര്യങ്ങളെല്ലാം നീട്ടിക്കുറിക്കുന്ന ദീർഘസൂത്രികരും സാധാരണ 'സക്ലിക്കു പിമ്പിൽ' ആയിപ്പോകുന്നു. ഓരോ ദിവസത്തേക്കുമുള്ള കാര്യപരിപാടി തലേന്നു രാത്രി തന്നെ നിശ്ചയിക്കേണ്ടതാണ്.)

ക്രിയകളെല്ലാം കുറിക്കുതന്നെ കൊള്ളിക്കണം. ലക്ഷ്യത്തിന്റെ കുറി ലേശമെങ്കിലും തെറ്റിയാൽ, വെടി പാളിപ്പോകുമല്ലോ. ആയതിനാൽ അബദ്ധങ്ങളൊന്നും പിണയാതിരിപ്പാൻ സൂക്ഷ്മദൃഷ്ടി ഏതിലും വേണ്ടതാണ്. അതിസൂക്ഷ്മമായ ഒന്നാണല്ലോ സത്യം. (ഏതൊരു കാര്യം നടത്തേണ്ടിവരുന്നുവോ അതിനാലുള്ള താൽക്കാലിക ക്ലേശസുഖങ്ങളെ പററി ആലോചിയാതെ അതിൽ പരിപൂർണ്ണത ഉണ്ടാക്കിത്തീർക്കുന്നതാണ് ഗുണം.)

5. വ്യവസ്ഥ — വസ്തുക്കളെ വരിവരിയായി അടുക്കി ഒരു പെട്ടിയിൽ വെക്കുന്നതുപോലെതന്നെ എല്ലാ കാര്യങ്ങളിലും തുടരെത്തുടരെയുള്ള ഒരു ക്രമമാണ് വ്യവസ്ഥ. ക്രമം അദ്ധ്വാനകഷ്ടത്തിനെ അനായാസമാക്കിത്തീർക്കുന്നു. ക്രമത്തോടുകൂടിയ സാവധാനം അതില്ലാത്തുള്ള അതിവേഗതയേയും കൂടി മുൻകടക്കും എന്നുള്ള തത്വത്തിനു ഉദാഹര

ണമായി ആമ മുയലിനെ പന്തയത്തിൽ ജയിച്ച കഥ എല്ലാവരും ഓൎമ്മിക്കുമല്ലൊ. ധൃതഗതിയോടുകൂടി ഓടുന്നവർ പിടഞ്ഞോ തടഞ്ഞോ വീഴുവാനോ മദ്ധ്യേ [illegible] ആലസിക്കുവാനോ ഇടവരുന്നു. ക്രമമായി പ്രവൃത്തിക്കുന്നവർ കഷ്ടം കൂടാതെ ഉദ്ദേശപ്രാപ്തിക്കു തക്ക സമയത്തെത്തിച്ചേരുന്നു. ഇന്നിന്ന സമയത്തു ഇന്നിന്ന പ്രവൃത്തി എന്നു നിശ്ചയിച്ചു വഴിക്കുവഴിയായി പ്രവൃത്തിക്കുന്നതും, ഒരോ സംഘത്തിന്റെ അംഗങ്ങളിൽ ഓരോരുത്തൎക്കു ഇന്നിന്ന ബാദ്ധ്യത എന്നു നിജപ്പെടുത്തുന്നതും, ഓരോന്നിന്നു ഓരോരോ സ്ഥാനം നിയമിക്കുന്നതും, സ്ഥാനനിലകൾക്കനുസരിച്ചു സ്വധൎമ്മം മുറക്കു നടത്തുന്നതും എല്ലാം വ്യവസ്ഥ തന്നെ. രാജ്യഭരണത്തിന്റെ നീതിന്യായവും, സേനകൾക്കുള്ള ശക്തിയും, സൂൎയ്യമണ്ഡലത്തിന്റെ നിലനില്പു കൂടിയും വ്യവസ്ഥയിലാണു ഇരിക്കുന്നതു. അപ്രകാരം തന്നെ വ്യവസ്ഥയിലാണു നമ്മുടെ ജീവിതവും സ്ഥിതിചെയ്യുന്നതു. വ്യവസ്ഥ മൂലമായിട്ടാണു ക്രിയാപടുത്വവും ഫലപ്രാപ്തിയും സിദ്ധിക്കേണ്ടതു. ക്രിയാസാമൎത്ഥ്യമുള്ളവൎക്കു "വല്ലവനു പുല്ലുമായുധം" എന്ന വിധത്തിൽ ഏതുപ്രകാരമെങ്കിലും കാൎയ്യം നിവൃത്തിപ്പാൻ സാധിക്കുന്നതാണു.

II സ്വശക്തി.

"ഉത്സാഹിനം പുരുഷസിംഹമുപൈതി ലക്ഷ്മീ
ദൈവേന ദേയമിതി കാപുരുഷാ വദന്തി
ദൈവം നിഹത്യ കുരു പൌരുഷമാത്മശക്ത്യാ
യത്നേകൃതേ യദിന സിദ്ധ്യതി കോത്രദോഷഃ"

ഹിതോപദേശ

(ഉത്സാഹിയായ പുരുഷകേസരിയെ ഐശ്വര്യം പ്ര
പിക്കുന്നു. വിധിയാണ് കൊടുക്കുന്നതെന്നു പൌരുഷമില്ല
ത്തവരാണ് പറയുന്നത്. വിധിയെ നിരസിച്ചു ആത്മ
ക്തിയാൽ പുരുഷപ്രയത്നം ചെയ്ക. യത്നം ചെയ്തിട്ടു സാധ്യ
മായില്ലെങ്കിൽ കൂടി എന്താണ് ദോഷം?)

1. <u>പരിശ്രമം</u>—പ്രയത്നമൊന്നുമില്ലാതെ പൊട്ട
നവയൊ; യദൃച്ഛയായൊ, അവിചാരിതമായൊ യാതൊ
രു ഫലപ്രാപ്തിയും ആർക്കും ഉണ്ടാകുന്നതല്ല. അഹേതു
മായി യാതൊന്നും പ്രപഞ്ചത്തിൽ സംഭവിച്ചു കാ
ന്നില്ല. ചില സംഗതികളിൽ ഹേതുക്കളെ നാം പ്ര
ക്ഷമായി കാണുന്നില്ലെങ്കിൽ തന്നെയും നമ്മുടെ പ
ന്ദ്രിയങ്ങൾക്കു വിഷയീഭവിക്കാത്ത സൂക്ഷ്മമായ ഹേതു
ന്തോ ഉണ്ടെന്നു തന്നെ തീർച്ചപ്പെടുത്താം. കാരണമില്ലാ
കാര്യമുണ്ടാവാൻ നിവൃത്തിയില്ല. നിരന്തരമായ ദീർ
പരിശ്രമങ്ങളുടെ ഫലമാണ് തീവണ്ടി, മോട്ടർ,

മാനം, വിദ്യുദ്ദീപം, കമ്പിത്തപ്പാൽ, തീക്കപ്പൽ മുതലായ സർവ്വ യന്ത്രങ്ങളും.

* "ഉദ്യമേനൈവ സിദ്ധ്യന്തി
കാര്യാണി ന മനോരഥൈഃ"

എന്ന ആപ്തവാക്യപ്രകാരം പരിശ്രമം കൂടാതെ ജീവിതയാത്രയിൽ യാതൊരഭിവൃദ്ധിയും പ്രാപിക്കുന്നതല്ല. ശക്തിയും ബുദ്ധിയും സാമർത്ഥ്യവും മററും ആയുധങ്ങൾ മാത്രമാണ്. എന്നാൽ

* "വിനായുദ്ധേന വീര്യേണ
കഥം ജയമവാപ്നുയാൽ"

എന്നു പറഞ്ഞപോലെ വിജയം പ്രാപിക്കേണമെങ്കിൽ ആയുധങ്ങളെ ഉപയോഗിക്കുകതന്നെ വേണം "ഉറുമ്പരിക്കെ കൽ കുഴിയും" എന്ന പഴമൊഴിപോലെ അശ്രാന്ത പരിശ്രമത്താൽ സർവ്വാഭീഷ്ടങ്ങളേയും നിറവേററാവുന്നതാണ്. തുള്ളികൾ ധാരധാരയായി വീണുകൊണ്ടിരുന്നാൽ പാറകൂടി തുളയുന്നുണ്ടല്ലോ.

അദ്ധ്വാനത്തിനു മനസ്സു അനുകൂലമായതിൻ ദേഹത്തിലെ സർവ്വ നാഡികളും അഭീഷ്ടത്തെ ഒരുപോലെ പങ്കുകൊള്ളുന്ന ഒരവസ്ഥയാണ് ഉത്സാഹം. വെറുപ്പു തോന്നാ

---

* പ്രയത്നത്താൽ തന്നെയാണ് കാര്യങ്ങളെല്ലാം സാധിക്കുന്നത്; ആഗ്രഹങ്ങളാലല്ല.

* യുദ്ധം കൂടാതെ വിക്രമംകൊണ്ടുമാത്രം എങ്ങിനെയാണ് ജയം ലഭിക്കുന്നത്.

വുന്ന അദ്ധ്വാനക്ലേശത്തെക്കൂടി ഉത്സാഹം ലഘൂകരിച്ച് തീർക്കുന്നു. ഒരു പ്രിയന്നു തൻെറ പ്രേമഭാജനത്തിൽ മ റ്റാരും കാണാത്തതായ അസംഖ്യം ഗുണങ്ങളും വിശേഷ തകളും സൂക്ഷ്മദൃഷ്ടിയിൽ എങ്ങിനെ ദൃശ്യമാകുന്നുവോ അ ങ്ങിനെതന്നെ ഉത്സാഹത്തിൻെറ പ്രഭാവത്താൽ ഉദ്ദേശ ത്തിൻെറ സർവ്വ മഹിമകളും ഭൂതക്കണ്ണാടിയെന്നപോലെ തെളിഞ്ഞു കാണപ്പെടുന്നു. സ്ഥിരോത്സാഹത്താൽ മാത്രമേ പരിശ്രമം നിലനില്ക്കയുള്ളു. ഉത്സാഹത്തിൻെറ വിപരീ തഗുണമാണു വൈമനസ്യം. പരിശ്രമശീലത്തിൻെറ വി പരീതസ്വഭാവമാണ് മടി "മടി കുടി കെടുക്കും" എന്നു ള്ള ആപ്തവാക്യം ഇക്കാലത്തു എത്രയൊ അനുഭവപ്പെട്ടുകാ ണുന്നുണ്ടെന്നു വ്യസനപൂർവ്വം പ്രസ്താവിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. 'സ്വസ്ഥവൃത്തിക്കാർ' അധികം ഉണ്ടായിരിക്കുക നിമിത്ത മാണ് നമ്മുടെ നാട്ടിൽ ഇത്രത്തോളം വഴക്കുകളും മത്സര ങ്ങളും ദുർവ്യവഹാരങ്ങളും തന്നിമിത്തം അധോഗതിയും വ ർദ്ധിച്ചുവരുന്നത്.

2. <u>പൌരുഷം</u>—പരിശ്രമങ്ങളിൽ മടിയോ വിഘ്ന ങ്ങളോ നേരിടുമ്പോൾ പൌരുഷത്തെ ഉണർത്തി പരിശ്ര മങ്ങൾ തുടർന്നുകൊണ്ടിരിക്കേണ്ടതാണ്. ആത്മചൈതന്യ ത്തിൻെറ വികാസമായ പൌരുഷമാണ് സ്വശക്തി. പൌരുഷം ഉണരുമ്പോൾ തന്നിൽ അലസമായിക്കിടക്കു ന്ന സർവ്വ ശക്തികളെയും ജാഗ്രതപ്പെടുത്തുന്നു. ആത്മീയ ശക്തിയെ വികസിപ്പിച്ചാൽ വിധിയെപ്പോലും തട്ടിത്തു ക്ര മേണ തൻെറ അഭിവൃദ്ധിക്കുള്ള മാർഗ്ഗം തുറക്കാവുന്നതുത

ന്നെയാണു, പൌരുഷത്തിന്റെ പുഷ്ടിയാണു വീൎയ്യവും ശൌൎയ്യവും. പൌരുഷമാണു ആത്മരക്ഷക്കുള്ള ഏകശക്തി. സത്വത്തിന്റെ ആധിക്യത്താലാണ് സിംഹം തന്നേക്കാൾ എത്രയോ വലിപ്പവും ശക്തിയുമുള്ള ആനയെക്കൂടി ജയിച്ചു മൃഗവൎഗ്ഗത്തിന്റെ രാജസ്ഥാനം വഹിക്കുന്നത്. പൌരുഷത്തിന്റെ ഉണൎച്ചയാൽ മാത്രമെ മനസ്സ് കീഴടങ്ങുകയുള്ളു. പൌരുഷബലത്തോടുകൂടിയ അഭീഷ്ടമാണു ആജ്ഞാശക്തി. ആജ്ഞാശക്തിയെയാണു ഇംഗ്ലീഷിൽ വിൽപവർ (Will Power) എന്നു പറയുന്നതു. സ്വശക്തി പുഷ്ടിപ്പെടുത്തുവാനുള്ള മന്ത്രം ആത്മവിശ്വാസവും, യന്ത്രം ദേഹാരോഗ്യവും തന്ത്രം ദൃഢനിശ്ചയവുമാണു. സ്വശക്തിയുള്ളവൎക്കു മാത്രമേ സത്യമൎയ്യാദകളോടുകൂടി സ്വധൎമ്മം നിറവേററി മാഹാത്മ്യം പ്രാപിപ്പാൻ കഴികയുള്ളു. ഭൂചരിത്രം അറിവുള്ളേടത്തോളം, മനുഷ്യന്മാർ ഇതേവരെ മഹത്വം പ്രാപിച്ചതും രാജ്യക്കാർ ഉച്ചം പ്രാപിച്ചതും സ്വശക്തി മൂലമായിട്ടുതന്നെയാണു. ഫലത്തിലല്ല, ഫലം സിദ്ധിപ്പാനുള്ള പ്രാപ്തി ഉണ്ടാക്കിത്തീൎക്കുന്നതിലാണു മഹിമ. സ്വശക്തിക്കനുരൂപമായ ഫലം പ്രകൃതിനിയമേന ക്രമത്തിൽ ഉണ്ടായിത്തീരുന്നതാണു. അനുസരണമഭ്യസിച്ചല്ലാതെ ആജ്ഞാശക്തി ലഭിക്കുന്നതല്ല. മനസ്സിനെ അടക്കി ഉപയോഗിക്കുന്തോറും ആത്മശക്തി ഉണൎന്നുവരുന്നു.

പൌരുഷത്തിന്റെ ഹ്രാസമാണു ആലസ്യം.

* "ആലസ്യം ഹി മനുഷ്യാണാം ശരീരസ്ഥോ മഹാരിപുഃ"

---

* ആലസ്യമാണു മനുഷ്യരുടെ ദേഹത്തിൽ സ്ഥിതിചെയ്യുന്ന

എന്ന പ്രമാണത്തെ ഓൎമ്മവെച്ചു ആലസ്യത്തെ ദൂരവെ അകററാനുള്ളതാണു. അതിസുഖവും ആധിവ്യാധികളുമാണു പൌരുഷത്തിന്റെ വിരോധികൾ. സുഖജീവിതവും സ്വസ്ഥവൃത്തിയും പൌരുഷത്തെ ദുഷിപ്പിക്കുവാനിടയുണ്ടു. പൌരുഷത്തിന്നു ബലമില്ലാത്തവർ ധാതുമൂലവർഗ്ഗങ്ങളെന്നപോലെ അസ്വതന്ത്രന്മാർതന്നെ ആയിരിക്കും.

3. ഏകാഗ്രത—മനസ്സിനെ നിത്യാഭ്യാസത്താൽ ക്രമേണ സ്വാധീനപ്പെടുത്തി ഏകാഗ്രമായി പരിശ്രമങ്ങളിലേക്കു നടത്തിയാൽ ഏതുവിധമുള്ള ഉദ്ദേശങ്ങളും സാധിക്കാവുന്നതാണു. മനസ്സിനെ അനുസരണപ്പെടുത്താതെ ജീവിതയാത്രയിൽ അഭിവൃദ്ധി പ്രാപിക്കുകയെന്നതു അസംഭാവ്യമാണു. ആയതിനാൽ സൎവ്വപ്രാധാന്യമായി തന്നെത്താൻ ഭരിപ്പാനുള്ള സ്വശക്തിയെയാണു ബലപ്പെടുത്തേണ്ടതു. ഒരാൾ എത്രതന്നെ സമൎത്ഥനായിരുന്നാലും തനിക്കടക്കുവാൻ വയ്യാത്ത ഒരൊററ ചാപല്യമുണ്ടായാൽ അതു ആയാളെ അസ്വതന്ത്രനാക്കിത്തീൎക്കാതിരിക്കയില്ല. നല്ല ഓൎമ്മയോടും, ഉണൎച്ചയോടും, ശ്രദ്ധയോടും, ചൊടിയോടുംകൂടി എപ്പോഴും എന്തിന്നും സന്നദ്ധനായിരിക്കുന്ന ഒരു സ്ഥിതിയാണു ജാഗ്രത. ജാഗ്രതയുള്ളപ്പോൾ പഞ്ചേന്ദ്രിയങ്ങളെന്നു മാത്രമല്ല സൎവ്വകരണങ്ങളും സമയോചിതം വേണ്ടതു പ്രവൃത്തിപ്പാനായി ഒരുങ്ങിനില്ക്കുന്നു.

അന്യചിന്തയൊന്നും തത്സമയത്തണയാതെ ഉദ്ദിഷ്ട കാര്യത്തിൽതന്നെ അതിതീക്ഷ്ണമായ ജാഗ്രതയോടുകൂടി നിമഗ്നമായിരിക്കുന്ന മനസ്സിൻെറ സ്ഥിതിയാണു ഏകാഗ്രത. ഭ്രാവകങ്ങളെപ്പോലെ സർവ്വദിക്കിലേക്കും വ്യാപിക്കുന്ന ചഞ്ചലമനസ്കന്മാർ യാതൊരുകാര്യവും സഫലമായിത്തീരുകയില്ല. ഭൂമിയുടെ ഉപരിഭാഗം മുഴുവൻ തിരഞ്ഞുനോക്കിയാലും ശുദ്ധജലം ലഭിക്കയില്ല. ഒരേ സ്ഥലത്തുതന്നെ ആഴത്തിൽ കുഴിച്ചുനോക്കിയാൽ മാത്രമേ അതു ലഭിക്കയുള്ളു. അതുപോലെതന്നെ "സൂക്ഷിച്ചുനോക്കിയാൽ കാണാത്തതും കാണും." പ്രകൃതി മനസ്സിൻെറയും മുഴുവൻ മനസ്സിൻെറയും ഭേദഗതിയിൽ തന്നെയാണു, സ്തുത്യമായ വിജയത്തിൻെറയും നിന്ദ്യമായ അപജയത്തിൻെറയും അന്തരം കിടക്കുന്നതു.

4 ദൃഢനിശ്ചയം—ദൃഢനിശ്ചയത്താൽ മാത്രമേ മനസ്സു വ്യവസ്ഥപ്പെടുകയുള്ളു. ഏതൊരു കാര്യവും ആരംഭിക്കുന്നതിനു മുമ്പായി അതിൻെറ ഗുണദോഷങ്ങളെയും, സാദ്ധ്യാസാദ്ധ്യതകളേയും മാർഗ്ഗങ്ങളേയും, സാധനങ്ങളേയും കുറിച്ചു ഗാഢമായും, ശാന്തമായും, യുക്തിയുക്തമായും പര്യാലോചന ചെയ്യേണ്ടതാണു. അതിനു ശേഷം വിവേകപൂർവ്വമായ ഉത്തമവിശ്വാസത്തിനനുസരിച്ചു കാര്യങ്ങളെ അപ്പോഴപ്പോൾതന്നെ ഖണ്ഡിതമായി തീർച്ചപ്പെടുത്തി ആ തീർപ്പിനെ സംബന്ധിച്ചു മനസ്സിൽ ഒരു ദൃഢനിശ്ചയം ചെയ്യണം. വിവേകമാണു ആത്മാവിൻെറ മന്ത്രി. മനുഷ്യനു

ഇതരസൃഷ്ടികളെക്കാളുമുള്ള ഉൽകൃഷ്ടത മുഖ്യമായി വിവേകം നിമിത്തമാകയാൽ ആ വിശേഷസിദ്ധിയെ വേണ്ടതുപോലെ ഉപയോഗിക്കേണ്ടതുതന്നെ. സാഹസകൃത്യങ്ങളാൽ സ്വയംകൃതാനത്ഥങ്ങളുണ്ടാവിക്കുന്നു. പശ്ചാത്തപിച്ചതുകൊണ്ടു നഷ്ടപ്പെട്ടുപോയ സമയവും അവസരവും വീണ്ടും കിട്ടുന്നതല്ലല്ലോ. എന്നാൽ കാര്യങ്ങൾക്കു 'തീച്ചമൂച്ച്' യില്ലാതെ ആലോചിച്ചാലോചിച്ചു കഴിച്ചുകൂട്ടുന്നതു ഹിതവുമല്ല. തീരാത്ത സംശയം ക്ഷയരോഗമെന്നപോലെ ആകയാൽ നിശ്ചയമെന്ന ഔഷധത്താൽ അതിനെ ചികിത്സിച്ചു മാററുകതന്നെ വേണം. കാര്യങ്ങൾക്കു നിർണ്ണയമുള്ളവൻ ജയത്തിൻെറ മുഖത്തു നോക്കിനില്ക്കുന്നവനാണ്. ഒരു കാര്യം ചെയ്യേണമൊ വേണ്ടയൊ എന്നു സംശയിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്നതും, ഏതു കാര്യമാണ് മുമ്പിൽ ചെയ്യേണ്ടതെന്നു തീരുമാനിക്കാൻ കഴിയാതെ പരിഭ്രമിച്ചു നില്ക്കുന്നതുമായ 'ഇതി കത്തവ്യതാ മൂഢത' കൊള്ളരുതായ്മയെ സൂചിപ്പിക്കുന്നു. ഉത്തമവിശ്വാസത്തിന്മേൽ താൻ തീച്ചപ്പെടുത്തിയ കാര്യത്തിനെ സംബന്ധിച്ചു ചില വ്യവസ്ഥകളോടു കൂടിയ ഒരു കാര്യപരിപാടി നിർണ്ണയിച്ചു തത്പ്രകാരം താൻ കാര്യം നിറവേററിയേ ഇരിക്കയുള്ളു എന്നുള്ള ഉറപ്പോടുകൂടി പരിശ്രമിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കണം. ജനങ്ങളിൽ ഓരോരുത്തർ ഓരോവിധം അഭിപ്രായപ്പെടുമ്പോഴൊക്കെ ചാഞ്ചാടിക്കൊണ്ടിരുന്നാലും, മറെറാരോന്നു കാണുമ്പോൾ ആ വഴിക്കൊക്കെ തിരിഞ്ഞാലും, ക്രിയാനുഷ്ഠാനത്തിൽ മടുപ്പോ വെറുപ്പോ തോന്നിയാലും വിജയശ്രീ

പിൻതിരിഞ്ഞു ഓടിപ്പോകുന്നു. ഏതൊരു കാര്യവും ചെയ്യേണ്ടതാണെന്നു തീർച്ചപ്പെടുത്തിയാൽ "ശുഭസ്യശീഘ്രം" എന്ന മട്ടിൽ ഉടനെതന്നെ വ്യവസ്ഥയോടുകൂടി ചെയ്യാനാരംഭിക്കണം. ചെയ്യേണ്ടതല്ലെന്നു തീർച്ചപ്പെടുത്തിയാൽ, അതിനെ മനസ്സിൽനിന്നു ദൂരവെ അകററുകയും വേണം.

നിശ്ചയത്തിൻെറ ദാർഢ്യത്താലാണ് മനസ്സിനു ക്ഷമയുളവാകുന്നത്. ക്ഷമയില്ലാത്തവർ മനസ്സിൻെറ ആധിനിമിത്തം കാര്യങ്ങൾക്കു കൊള്ളരുതാതായിത്തീരുന്നു. കഷ്ടങ്ങളെയെല്ലാം സഹിച്ചു കാലാന്തരത്തിലും നിലനില്ക്കുന്നവർ ജയം നേടുന്നു. ഫലപ്രാപ്തിക്കു എത്ര കാലതാമസം വേണ്ടിവരുമെന്നു ശരിയായി ധരിക്കുന്നതിലാണ് വിജയത്തിനുള്ള അർഹത. ഒടുവിലത്തെ മേട്ടം ആണിയെ ആഴ്ക്കുന്നു; അവസാനത്തെ വെട്ട് മരത്തിനെ വീഴ്ത്തുന്നു; പരീക്ഷക്കടുത്തു മുമ്പുള്ള ദിവസങ്ങളിലെ പഠിപ്പു വിജയത്തെ നൽകുന്നു; ആരംഭത്തിൽ ശൂരതയോടെ എതൃത്തിരുന്നാലും ഒടുവിൽ പിന്മോട്ടു പാദം വലിക്കുന്നവനെ ശത്രു ജയിക്കുന്നു. കഷ്ടത്തിനെ ഹിതമാക്കി ഫലപ്രാപ്തിവരെ ക്ഷമയോടുകൂടി ഉദ്യോഗിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്നതുതന്നെയാണ് അതിമാനുഷത്വം.

5. സഹനശക്തി — ആത്മരക്ഷക്കുവേണ്ടി കടുപ്പമായി പരിശ്രമിക്കുമ്പോഴാണ് അസാധാരണമായ ചൈതന്യം പ്രകാശിക്കുന്നത്. വിഘ്നങ്ങൾ നേരിടുമ്പോഴാണ പൌരുഷം ഉള്ളേടത്തോളം ഉണർത്തപ്പെടുന്നത്. ഉയരവും ബലവുംകൂടിയ വൃക്ഷങ്ങൾ പാറകളുടെ ഇടുക്കിൽ മുളച്ചുവളരുന്ന

വയാണ്. ശക്തിയോടുകൂടി വീശുന്ന കാററു ദുർബ്ബലന്റെ വസ്ത്രാവരണത്തെ വീഴ്ത്തുന്നു; എന്നാൽമന്ദമാരുതനേല്ക്കുമ്പോഴാണു ബലവാന്റെ വസ്ത്രം അശ്രദ്ധനിമിത്തം വീണുപോകുന്നത്. പൌരുഷമുള്ളവർ ആപത്തിൽ നിന്നു റബ്ബർപന്തുപോലെ ഉൽപതനം ചെയ്യുന്നു; ദുർബ്ബലന്മാർ മണ്ണുരുളപോലെ അതിൽ പതിഞ്ഞു പോകുന്നു. ആപത്തു നേരിടുമ്പോഴാണ് പൌരുഷമുള്ളവന്റെ ശക്തി മുഴുവൻ ഉണരുന്നത്. സമ്പത്സമൃദ്ധിയിൽ വളരുവാൻ തരംകിട്ടുന്നവർ അശക്തന്മാരായിതീരുവാൻ എളുപ്പമുണ്ട്.

ജീവിതം സുഖമായിരിക്കേണ്ടതിനുള്ള സൌകര്യങ്ങൾ അനായാസേന കിട്ടിയാൽ മനുഷ്യനു ജാത്യാലുള്ള സ്വസ്ഥവൃത്തിക്കുള്ള മോഹം നിമിത്തം സ്വശക്തിപ്രകാശിപ്പാൻ അവസരം ലഭിക്കുന്നില്ല. കഷ്ടം അനുഭവിക്കുന്ന സമയത്തു ദുഃഖപ്രദമാണെങ്കിലും മനുഷ്യനെ നന്നാക്കിത്തീക്കുന്നു. സ്വർണ്ണത്തിനെ ഉരുക്കിവാർത്തു അടിച്ചു പരത്തി നീട്ടി വലിച്ചാലല്ലാതെ ആഭരണമായിത്തീരുകയില്ല. ഭൂമിയെ എത്രത്തോളം ഉഴവാക്കി ചവുട്ടിമറിച്ചു കലക്കി ചേറാക്കി നടുന്നുവൊ അത്രത്തോളം വിള നന്നായിത്തീരുന്നു. മുതലാളി തനിക്കു തുല്യനായ പണിക്കാരനു ശേഷമുള്ള വേലക്കാരെക്കാൾ ക്ലേശകരമായ പ്രവൃത്തികൾകൊടുത്തു ഒടുവിൽ അവിചാരിതമായ സംഭാവന നൽകുന്നു. നമുക്കു സ്നേഹമുള്ളവരെയാണ് നാം ശാസിക്കുന്നതും ശിക്ഷിക്കുന്നതും. അപ്രകാരംതന്നെ സർവ്വജ്ഞനായ ജഗന്നിയന്താവു നമ്മെക്കാൾ നമ്മുടെ ഹിതത്തെ മനസ്സിലാക്കി

നമ്മെ ഉപയോഗമുള്ളവരാക്കിത്തീർപ്പാൻ വേണ്ടി പരമകാരുണ്യത്താൽ നമുക്കു കഷ്ടത്തെ നൽകുന്നതാണെന്ന സമാധാനപ്പെടേണ്ടതാണ്.

* "വിസ്മരിഷ്യസി ചേന്മാതഃ കദാചിന്നിജമാത്മജം
ഞാനം ന വിസ്മരിഷ്യാമി മയാസൃഷ്ടം ചരാചരം"

എന്നാണല്ലോ ഭഗവദ്വചനം. കഷ്ടങ്ങളെല്ലാം സ്വാനുഭവംകൊണ്ടറിഞ്ഞിട്ടുള്ളവർ മാത്രമെ പരക്ലേശം അറികയുള്ളൂ,

സംസാരസാഗരത്തിലെ ചുഴികളിലും, തിരകളിലും, കൊടുങ്കാറ്റിലും, പാറയിടുക്കുകളിലും ദേഹമെന്ന കപ്പലിനെ നടത്തി വിജയം പ്രാപിച്ചവർ തന്നെയാണ് സംസാരസാഗരത്തിൽ കൂടി സഹജീവികളെ കടത്തിവിടുവാൻ യോഗ്യന്മാർ. അങ്ങിനെയുള്ളവർ സംസാരത്തിൽ യാതൊരു ഭയവും ഭ്രമവും ഇല്ലാത്ത ആപന്മുക്തന്മാരാണ്. സുഖമായ സ്ഥലങ്ങളിൽ കൂടി കപ്പലോട്ടിയവനു ആ നൈപുണ്യം ലഭിക്കുന്നതുമല്ല. വിഘ്നങ്ങളും, തോൽവികളും, കഷ്ടങ്ങളും, ആപത്തുകളും നേരിടുമ്പോൾ മാത്രമേ ജ്ഞാനവും ആത്മശക്തിയും പ്രകാശിക്കയുള്ളൂ. ആപത്ത ഭാവിയിലിരിക്കുന്നതായ ഭാഗ്യദീപത്തിന്റെ നിഴലാ

* അമ്മ തന്റെ കുട്ടിയെ എപ്പോഴെങ്കിലും ഒരിക്കൽ മറന്നുകളഞ്ഞാലും ഞാൻ എന്നാൽ സൃഷ്ടിക്കപ്പെട്ടിട്ടുള്ള ചരാചരങ്ങളെ മറക്കയില്ല, നിശ്ചയം.

ണ്. കടിച്ചാൽ പൊട്ടാത്ത ചിരട്ടകളുള്ളിൽ അടങ്ങിയിരി ന്ന സ്വാദേറിയനാളികേരഫലമെന്നതുപോലെ ആപാദാവ രണാത്താൽ സൌഖ്യം ഗോപനം ചെയ്യപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു.

കഷ്ടം അനുഭവിക്കാതെ ഒരാൾക്കു ആത്മീയഗുണങ്ങ ളുണ്ടായിത്തീരുന്നതു ദുർല്ലഭമാണ്. കഷ്ടം അടിക്കടി എ ത്രത്തോളം അനുഭവിച്ചിട്ടുണ്ടോ അത്രത്തോളമാണു സു ഖമനുഭവിച്ചറിവാനുള്ള ശക്തി. 'കഠിന വേനലിന്റെ ശേ ഷമുണ്ടാകുന്ന വർഷം' ആനന്ദാതിരേകപ്രദം തന്നെ. കഷ്ട ങ്ങളും ആപത്തുകളും നമ്മുടെ യോഗ്യതയേയും ഗുണങ്ങളേ യും പരീക്ഷിക്കുന്നു. നാം നമ്മുടെ നിർഭാഗ്യത്തെ ധൈര്യ ത്തോടും ക്ഷമയോടുംകൂടിയ പരിശ്രമത്താൽ ജയിച്ചാൽ നിർഭാഗ്യം നമ്മെ സഹായിച്ചുതുടങ്ങും. നാം ഓരോ കാര്യ ങ്ങളിലും വിജയം പ്രാപിക്കുന്തോറും ആ വിജയശ്രീ ന മ്മിൽ ആവേശിച്ചു വീണ്ടും വിജയത്തിന്നായി നമ്മെ പ്രേ രണചെയ്യും.

•

ഉച്ചനീചാവസ്ഥകൾ ഗ്രഹങ്ങൾക്കുകൂടിയുണ്ടു. ആ ദിത്യചന്ദ്രന്മാർക്കുകൂടി ഗ്രഹണം സംഭവിക്കുന്നുണ്ടു. അതി നാൽ ദുർദ്ദശാവിപാകങ്ങളിൽ മനസ്സു മൌഢ്യപ്പെട്ടു ഭ ഗ്നോത്സാഹന്മാരാകാതെ "പരിവർത്തനം പ്രകൃതിയുടെ മൂല തത്വ"മാണെന്നും, ദുഃഖോപശമനത്തിന്നുള്ള വഴി മുഴുവൻ അടഞ്ഞിരിക്കുമ്പോഴും സർവ്വേശ്വരനു നമ്മെ സഹായി പ്പാൻ കഴിയുമെന്നും, മനസ്സിനെ ശുദ്ധിചെയ്തു ആത്മശ ക്തിയെ ഉന്നതപ്പെടുത്തുവാനായിക്കൊണ്ടു ലഭിച്ച ഒരവസരമാണ

വിവല്ലമെന്നും സമാധാനിച്ച് സ്വധർമ്മം സത്യമര്യാദയോടു
കൂടി നടത്തി സ്ഥിരചിത്തന്മാരായിരിക്കേണ്ടതാണ്. ക്ഷമ
അസ്തമിക്കുമ്പോഴാണ് അധഃപതനം സംഭവിക്കുന്നതു. ക
ഷ്ടത്തിലും അപജയത്തിലും ഹാസ്യത്തിലും കൂടിയാണ്
യോഗ്യതക്കും യശസ്സിന്നുമുള്ള മാർഗ്ഗം. കഷ്ടത്തിൽ കുടുങ്ങി
യവനെ ത്യജിക്കുക, ലോകസാധാരണസമ്പ്രദായങ്ങളിൽ
നിന്നു വ്യത്യാസപ്പെട്ടു നടക്കുന്നവനെ ഹസിക്കുക, വിജയം
നേടിയവനെ മാനിക്കുക, ഇതാണു ലോകരീതി. ലോക
ത്തിൽ വിഖ്യാതി നേടിയവരെല്ലാം ആദ്യകാലങ്ങളിൽ അ
സംഖ്യം കഷ്ടതകളെയും ജനങ്ങളുടെ ഹാസ്യത്തെയും സ
ഹിച്ചവർതന്നെ ആയിരുന്നു. അതെല്ലാം അഗണ്യമാക്കി
ധൈര്യത്തോടും, ക്ഷമയോടും, ഏകാഗ്രതയോടുംകൂടി പരി
ശ്രമം തുടർന്നുകൊണ്ടിരുന്നപ്പോഴാണ് സ്തുത്യർഹന്മാരായി
ത്തീർന്നത്.

6. ആത്മവിശ്വാസം — ഒരു കർത്തവ്യകർമ്മത്തെ ത
നിക്കു നിറവേററാൻ കഴിയുമെന്നുള്ള പൂർണ്ണബോധമാണു
ആത്മവിശ്വാസം. ആത്മവിശ്വാസത്താൽ മാത്രമേ മന
സ്സിന്നു ധൈര്യം ഉണ്ടാകയുള്ളു. ആത്മവിശ്വാസം താന്താ
ങ്ങളിൽ ശേഖരിച്ചിരിപ്പുള്ള അളവററ ശക്തിയെ സൂചി
പ്പിക്കുന്നു. ആത്മവിശ്വാസത്തിന്റെ പൂർണ്ണതയെ നോക്കി
ഉദ്ദേശങ്ങളുടെ സാദ്ധ്യാസാദ്ധ്യതാലക്ഷണങ്ങളെ ഒരുവിധം
നിർണ്ണയിക്കാം. ആത്മവിശ്വാസം ധാരാളമുണ്ടെങ്കിൽ അ
സാമാന്യമായ പ്രവൃത്തികൾകൂടി നടത്തുവാൻ സാധിക്കുന്ന
താണ്. ഗുരുവിൽ പൂർണ്ണമായി വിശ്വസിച്ച ഒരു ശിഷ്യ

ൻ ജലപ്രവാഹത്തിൻമീതെ നടപ്പാൻ കഴിഞ്ഞു; എന്നാൽ ഇരുവിന്നു അതിന്നു കഴിഞ്ഞില്ല.

ആത്മവിശ്വാസം കുറവായ ഒരാളെ അന്യന്മാർ നിസ്സാരമാക്കുന്നതിൽ അത്ഭുതമില്ല. "നിറക്കുടം തുളുമ്പുകയില്ല" എന്നപോലെ വിനയവും അനുസരണയും സ്വശക്തിയുടെ അംഗങ്ങൾതന്നെ. എന്നാൽ സ്വാശ്രയം സ്വശക്തിയുടെ മർമ്മമാണ്. സ്വാശ്രയത്തിൽ നിലനില്പാൻ കഴിവുണ്ടെങ്കിൽ മാത്രമെ സ്വാഭിമാനം യഥാർത്ഥത്തിൽ ഉണ്ടായിരിക്കയുള്ളു. പരാധീനന്മാൎക്കു സ്വാഭിമാനം ഉദിപ്പാനവകാശമില്ല. സ്വപ്രയത്നത്താൽ നിലനില്ക്കുന്നവരാരും പരാധീനന്മാരല്ല. സ്വാശ്രയശക്തിയുള്ളവനു താൻ രാജാവാണെന്നുള്ള ഗർവ്വമല്ല ഉള്ളത്, തനിക്കു രാജ്യംപിടിപ്പാൻ കഴിവുണ്ടെന്നുള്ള ധൈര്യമാണ് ഉള്ളത്; സർവ്വ ആപത്തുകളേയും അഗണ്യമായി കരുതുന്ന ഒരു ശക്തിയാണ് ധൈര്യം. ധൈര്യമുള്ളവന്റെ അരികെനിന്നു സർവ്വ വിഘ്നങ്ങളും അകന്നകന്നു പോകുന്നു. ഭീരുവിന്റെ സമീപത്തു സർവ്വ പ്രതിബന്ധങ്ങളും അണഞ്ഞണഞ്ഞെത്തുന്നു. തടസ്ഥങ്ങളെല്ലാം മനോദൌർബ്ബല്യരൂപേണ തന്നിൽതന്നെയാണ് ആദ്യം ഉത്ഭവിക്കുന്നത്.

7. <u>ലജ്ജ</u> — താന്താങ്ങളെക്കുറിച്ചുതന്നെ അധികം നിരൂപണം ചെയ്യുന്നതിനാലുണ്ടാവുന്ന അഭിമാനാധിക്യത്താലും, മററുള്ളവർ താന്താങ്ങളെക്കുറിച്ചു എന്തു വിചാരിക്കുമെന്നു ശങ്കിക്കുന്നതിനാലുണ്ടാകുന്ന ആത്മവിശ്വാസക്കുറവിനാലുമാണ് ലജ്ജ ഉത്ഭവിക്കുന്നത്. ലജ്ജ സൽഗു

ണ്ണങ്ങളേയും ശേഷിയേയും ശോഭിപ്പാനനുവദിക്കാതെ അവ
രെ ആച്ഛാദനം ചെയ്യുന്നു. ലോകമെല്ലാം തന്നെത്തന്നെ
നോക്കിയിരിക്കയല്ലെന്നും, സൎവ്വൎക്കും താന്താങ്ങളുടെ കാൎയ്യ
ങ്ങൾതന്നെ പിടിപ്പതുമുണ്ടെന്നും, നാട്യംകൊണ്ടു ഒന്നിന്നേ
യും മറച്ചുകൂടെന്നും, ലോകസാമാന്യത്തിന്നും ഓരോരുത്തരു
ടെ യോഗ്യതയെക്കുറിച്ചു ശരിയായി വിലമതിപ്പാൻ കഴിവു
ണ്ടെന്നും മനസ്സിലാക്കിയാൽ ലജ്ജ വിട്ടുതുടങ്ങും. ലജ്ജയു
ള്ളവർ ധവളമായ വസ്ത്രങ്ങൾ ധരിച്ചു എപ്പോഴും ജനങ്ങ
ളുടെ ഇടയിൽ പെരുമാറിക്കൊണ്ടിരിക്കയാണ് വേണ്ടത്.
ലജ്ജ പുരുഷന്മാൎക്ക് ഒരു ചാപല്യമാണു. പ്രസരിപ്പുള്ളവ
രാണു ജയം സാധാരണയായി കരസ്ഥപ്പെടുത്തുന്നതെന്നു
ചിലർ ആക്ഷേപിക്കാറുണ്ട്. എന്നാൽ പ്രസരിപ്പുള്ളവൎക്കാ
ണ് സാധാരണയായി പ്രയത്നവും, ധൈൎയ്യവും, തീൎച്ചമൂൎച്ച
യും, നയവും ഉണ്ടായിരിക്കുക. ലജ്ജയുള്ളവരെ നാട്യമോ
ഡംഭോ ഉള്ളവരാണെന്നു ലോകം തെറ്റിദ്ധരിപ്പാനും കൂ
ടി ഇടയുണ്ടു.

III. സത്യമർയ്യാദ

"അത്ഭിർഗാത്രാണി ശുദ്ധ്യന്തി മനസ്സത്യേന ശുദ്ധ്യതി
വിദ്യാതപോഭ്യാംഭൂതാത്മാ ബുദ്ധിർജ്ഞാനേന ശുദ്ധ്യതി"

സ്മൃതി.

(ജലത്തിനാൽ ദേഹം ശുചിയാക്കപ്പെടുന്നു. മനസ്സ സത്യത്തിനാൽ നിർമ്മലമാക്കപ്പെടുന്നു. ആത്മാവ് വിദ്യയാലും തപസ്സിനാലും ശുദ്ധീകരിക്കപ്പെടുന്നു; ബുദ്ധി ജ്ഞാനത്താൽ സ്വച്ഛമായിത്തീരുന്നു.)

1. സത്യം—പരമാർത്ഥത്തോടുള്ള ആശ്രയവും യഥാർത്ഥമായ അനുഷ്ഠാനവുമാണ് സത്യം. സാധാരണ ലോകരീതിയിൽ അഹിംസയും ആർജ്ജവവുമാണ് സത്യത്തിന്റെ അംഗങ്ങൾ. മനോനൈർമ്മല്യവും സമലോചനയും ധൈര്യവും സത്യത്തിന്റെ ഉപരിയായ പടവുകളാകയാൽ അവ മൂന്നിനേയും "മാഹാത്മ്യം" എന്ന പത്താമത്തെ അദ്ധ്യായത്തിൽ ഉൾപ്പെടുത്തിട്ടുണ്ട്.

* "കർമ്മണാ മനസാ വാചാ സർവ്വഭൂതേഷു സർവ്വദാ,
അക്ലേശജനനം പ്രോക്താ അഹിംസത്വേന യോഗിഭിഃ"

എന്ന പ്രമാണത്തിന്നനുസരിച്ച് സർവ്വ പ്രാണികളോടും നിരുപദ്രവം ആചരിക്കുന്നതാണ് അഹിംസ. "അഹിം

---

* മനോവാക്ക് കർമ്മങ്ങളാൽ സർവ്വ ജീവികളിലും എല്ലായ്പോഴും നിരുപദ്രവം ആചരിക്കുന്നതിനെയാണ് അഹിംസയെന്നു യോഗികളാൽ പറയപ്പെട്ടിട്ടുള്ളതു.

സാ പരമോധർമ്മഃ” എന്ന തത്വമാണ് സർവ്വ വേദശാസ്ത്രങ്ങളുടേയും അസ്ഥിവാരം. “പാപം ഹിംസാ സമം നഹി” എന്ന വചനപ്രകാരം ഹിംസകളെല്ലാം മഹത്തായ പാപം തന്നെ. ശാശ്വതമായ ഒരു പരമാത്മതത്വം ജീവിതത്തിലുണ്ടെന്നു മനസ്സാക്ഷി നമ്മെ അറിയിക്കുന്നുണ്ട്. യാതൊരു പ്രാണിക്കും യാതൊരു പ്രകാരത്തിലും അഹിതം ചെയ്യാതിരിക്കയാണ് നന്മ.

മനുഷ്യന്റെ ഇതരസൃഷ്ടികളെക്കാളുമുള്ള പ്രഭാവം വിശേഷിച്ചും മനസ്സാക്ഷിമൂലമാണു. വിശേഷസിദ്ധിയെന്നു നാം കരുതിവരുന്ന ബുദ്ധിശക്തി പക്ഷിമൃഗാദികൾക്കു കൂടി ഉള്ളതായിക്കാണുന്നുണ്ടല്ലോ. മനസ്സിലൊന്നു വിചാരിക്കുക, വേറൊന്നു പറയുക, മറ്റൊന്നു പ്രവൃത്തിക്കുക എന്നതു മാനുഷസ്വഭാവത്തിനു യോജിച്ചതല്ല.

യാതൊരുപ്രകാരത്തിലും കളങ്കമില്ലാതെ മനസ്സാക്ഷിക്കനുസരിച്ചും, നമ്മെ ലോകം എപ്രകാരംധരിക്കേണമെന്നു നാം ഇച്ഛിക്കുന്നുവോ അപ്രകാരവും നാം ഇഷ്ടപ്പെടുന്നതു സംസാരിക്കുന്നതും അനുഷ്ഠിക്കുന്നതും തന്നെയാകുന്നു ആർജ്ജവം. സത്യത്തിന്റെ പൂർണ്ണതക്കനുസരിച്ചാണു മനസ്സു നിർമ്മലമായ്ത്തീരുന്നത്. സത്യത്തെ ആശ്രയിക്കാത്ത ഭക്തി മിഥ്യയും നിഷ്പ്രയോജനവുമാണു. താന്താങ്ങളുടെ ഹൃത്തടത്തിൽ വാഴുന്ന ആത്മാവിനെ ഭജിക്കാത്തവർ ദൈവാനുഗ്രഹം ലഭിപ്പാൻ യോഗ്യന്മാരല്ല. ആയതിനാൽ താന്താങ്ങളിൽ സ്ഥിതിചെയ്യുന്ന മനസ്സാക്ഷിയെ ഭജി[illegible] മനസ്സിൽ പഠിക്കേണ്ടതു. വഴിയെ വിശ്വ[illegible]

ഞ്ചത്തിൽ പ്രത്യക്ഷമായിക്കാണുന്ന ഈശ്വരചൈതന്യവി ലാസങ്ങളെ ഭജിക്കണം. എന്നാൽ മാത്രമെ ദൈവഭക്തി പൂൎത്തിപ്പെടുകയുള്ളൂ. ദൈവം സത്യസ്വരൂപനാകയാൽ സത്യസന്ധനായ ഒരാൾ ദൈവത്തെ മൂൎത്തീകരിച്ചു പ്ര ത്യേകമായി ഭജിക്കേണമെന്നില്ല. സത്യത്താലാണു പ്ര പഞ്ചമാസകലം നിലനില്ക്കുന്നതു. "സത്യേന ജായതേ മു ക്തിഃ" എന്ന പ്രമാണവശാൽ സത്യത്തോടു തന്മയത്വം പ്രാപിക്കാതെ മുക്തനാവുന്നതല്ല. "സത്യം ഭൂതഹിതം പ്രോക്തം" എന്നാണു സത്യത്തെ അമരകോശത്തിൽ വ്യാ ഖ്യാനിച്ചിരിക്കുന്നതു. ദുഃഖമോചനത്തിനു സത്യം എന്ന ഏകമാൎഗ്ഗമേ ഉള്ളൂ.

സത്യവാനായ ഒരാൾക്കു സിദ്ധാന്തങ്ങളും പക്ഷഭേദ ങ്ങളുമുണ്ടായിരിക്കയില്ല; മനസാ, വാചാ കൎമ്മണാ യാതൊ രു പ്രാണിക്കും അഹിതം ചെയ്കയില്ല; നിശ്ചയങ്ങൾക്കു ഇളക്കമോ കലുക്കമോ യാതൊരു കാരണത്താലും സംഭവി ക്കയില്ല; വാഗ്ദത്തത്തെ ഒരിക്കലും ലംഘിക്കയില്ല; വിപരീ തങ്ങൾ നിമിത്തം അസ്വസ്ഥത നേരിടുകയില്ല; തന്റെ വിചാരവും വാക്കും പ്രവൃത്തിയും പരമാൎത്ഥത്തിനെക്കുറി ച്ചു തനിക്കുള്ള യഥാൎത്ഥബോധത്തിനെ ആശ്രയിച്ചിരി ക്കും; ജീവിതത്തിലെന്തോ മഹത്വമുള്ള ഒരു തത്വമുണ്ടെ ന്നു സത്യവാൻ പൂൎണ്ണമായി വിശ്വസിക്കും; ധൈൎയ്യമെന്ന പരിചയയേയും ക്ഷമയെന്ന ആയുധത്തേയും എപ്പോഴും ഒന്നിച്ചു കൊണ്ടുനടക്കും; ഹൃദയം നിൎമ്മലവും പരിശുദ്ധ വുമായിരിക്കും; പരക്ലേശം കണ്ടുകൊണ്ടിരിക്കയില്ല; ആരു

ടെ പേരിലും യാതൊരു പ്രതികാരേച്ഛയുമുണ്ടായിരിക്കയില്ല; മനസ്സാക്ഷിയെ എപ്പോഴും തൃപ്തിപ്പെടുത്തിക്കൊണ്ടിരിക്കും.

തല്ക്കാലം എന്തുതന്നെ കഷ്ടം അനുഭവിക്കേണ്ടിവന്നാലും "സത്യം ജയതി നാനൃതം" എന്ന പ്രകാരം ഒടുവിൽ സത്യം ജയിക്കാതിരിക്കയില്ല. അതിനാൽ സത്യത്തെ എപ്പോഴും വിശ്വസിച്ചു ഭജിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കണം. ആര് കാണുമാറുണ്ടെങ്കിലും ഇല്ലെങ്കിലും എപ്പോഴും തന്റെ മനസ്സാക്ഷിയെ ബോദ്ധ്യപ്പെടുത്തണം. തന്റെ വിചാരമോ കമ്മമോ ആരും കാണുമാറില്ലെങ്കിലും തന്റെ മനസ്സാക്ഷി കാണുന്നുണ്ടെന്ന ഓമ്മവെക്കണം. യാതൊരു ദ്രോഹവും കൈക്കൂലിയും സത്യമെന്ന നിധിയെ അപഹരിക്കാതിരിപ്പാൻ സൂക്ഷിക്കണം. രത്നത്തിനുള്ള ശ്രേഷ്ഠത എങ്ങിനെ അതിന്റെ നൈമ്മല്യം നിമിത്തമാണോ അങ്ങിനെതന്നെ ഹൃദയശുദ്ധി നിമിത്തമാണ മനുഷ്യന്റെ പരമോൽകൃഷ്ടത. ജീവിതത്തിന്റെ കേന്ദ്രമാണ സത്യം. കറയററ മനസ്സ്, പതറാത്ത നിശ്ചയം, കലുങ്ങാത്ത സമാധാനം, ഉജ്ജ്വലിക്കുന്ന സ്വഭാവം ഇവകളുടെ സിദ്ധികൾക്കാണ മററു സവ്വ ലൌകികങ്ങളായ തുച്ഛപ്രതിഫലങ്ങളേക്കാളും എത്രയോ മഹിമ.

പ്രകൃതിയിൽ നാം യാതൊരു അസത്യവും കാണുന്നില്ല. സർവ്വ ഗോളങ്ങളും തങ്ങളുടെ ഗതികളെ ക്രമക്രമങ്ങളോടുകൂടി സദാ നിറവേററിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നു. ഓരോ തരത്തിലുള്ള സസ്യവൃക്ഷാദികളുടെ ആകൃതികളും, പ്രകൃതി

ക്കും, വളച്ചുകളും, ഫലങ്ങൾക്കും യാതൊരു വ്യത്യാസവും കാണുന്നില്ല. അതുപോലെതന്നെ നാമും എപ്പോഴും വൃദ്ധയായ പ്രകൃതത്തോടുകൂടി സ്വധർമ്മം നിറവേററിക്കൊണ്ടിരിക്കേണ്ടതാണ്. സർവ്വവും പോയി തന്നെ ബന്ധുമിത്രങ്ങളും ഉപേക്ഷിച്ചാൽകൂടി സത്യവാൻ തന്റെ സത്യത്തിൽ ഉറന്നി നിവർന്നുനില്ക്കും. ആപത്തിലാണ സത്യവാന്റെ നടപടി ഏററവും പ്രഭയോടെ ശോഭിക്കുക. കാലചക്രപരിവർത്തനത്തിൽ കൊടുങ്കാററടിക്കുമ്പോഴും മന്ദമാരുതൻ വീശുമ്പോഴും സത്യവാൻ തന്റെ നിശ്ചയങ്ങളിൽനിന്നു ലേശമെങ്കിലും ചലിക്കയില്ല. എന്നാൽ സത്യവാന്മാരെന്ന നാട്യം മാത്രമുള്ള ധർമ്മധ്വജന്മാർ വിപത്തിൽ വ്യസനാതിരേകവും അഭ്യുദയത്തിൽ മദാധിക്യവും പ്രാപിക്കും.

എല്ലാററിന്നും ഉപരിയായി തന്നോടു സത്യമായി താൻതന്നെ പെരുമാറണം. എന്നാൽ മാത്രമെ അന്യന്മാർ തന്നോടു അപ്രകാരം പെരുമാറുകയുള്ളൂ. അല്ലെങ്കിലും കളവോ നാട്യമോ വാസ്തവത്തിലുള്ള ഗുണങ്ങളേക്കൂടി മറെക്കുന്നു. വിചാരമാണ് സർവ്വത്തിന്നും ഹേതു; തൽകാരണത്താൽ വിചാരത്തെയാണ് മുമ്പിൽ നിർമ്മലമാക്കിത്തീർക്കേണ്ടതു. ഇലകളും ചെടികളും തിന്നു ജീവിക്കുന്ന ശലഭങ്ങൾ, ക്രമേണ ഇലകളുടെയും ചെടികളുടെയും വർണ്ണം പരിഗ്രഹിക്കുന്നവിധംതന്നെ നാമും നമ്മുടെ മനോവിചാരങ്ങളുടെയും ഹൃദയത്തിലുള്ള അഭിരുചികളുടെയും മാതിരിയായി പരിണമിക്കുന്നു.

2. <u>നടപടി</u> ഒരാളുടെ നിത്യവൃത്തിയിൽ എപ്പോഴും ധൈര്യവും, നിശ്ചയവും, വ്യവസ്ഥയും, നിരുപദ്രവത്വം

ശാന്തതയും കാണപ്പെടുന്നുവോ അപ്പോൾ ആയാൾ സത്യത്തെ കല്മഷപ്പെടുത്തുവാൻ തുടങ്ങീട്ടുണ്ടെന്നു തീർച്ചപ്പെടുത്താം. നാം അറിയുന്നുണ്ടെങ്കിലും ഇല്ലെങ്കിലും സർവ്വരും തങ്ങൾക്കു ചുററുമുള്ളവരുടെ നടവടിയെ സൂക്ഷ്മമായി പരിശോധിക്കാറുണ്ടു. സത്യമായ നടവടി മൂലമാണ ഒരാളെക്കുറിച്ചു ഇതരന്മാർ വിശ്വാസമനുഭവിക്കുന്നതു. ശാശ്വതവും യഥാർത്ഥവുമായ ധനം സത്യം തന്നെയാണ. കളവും ചതിയും ആരെയും ദീർഘകാലത്തേക്കു ധനികനാക്കയില്ല. ഒരാൾക്കു ഒരു സമയത്തു സർവ്വ ജനങ്ങളെയും വഞ്ചിപ്പാൻ കഴിഞ്ഞുവെന്നു വരാം; ചില ജനങ്ങളെ പലപ്പോഴും വഞ്ചിപ്പാൻ സാധിച്ചുവെന്നും വരാം; എന്നാൽ സർവ്വ ജനങ്ങളെയും സദാ വഞ്ചിപ്പാൻ ആർക്കും കഴികയില്ല; തന്റെ മനസ്സാക്ഷിയെ ഒരാൾക്കും ഒരിക്കലും വഞ്ചിപ്പാൻ കഴിയുന്നതുമല്ല. സത്യം ഏതു പ്രകാരത്തിലും ഒരിക്കൽ വെളിപ്പെടും. അസത്യത്തിൽ എന്തെങ്കിലും ഒരു പഴുതില്ലാതിരിക്കയില്ല. കൊലപാതകത്തിനെ 'കല്ലും മണ്ണും' കൂടി വിളിച്ചു പറയും.

സ്വർണ്ണരത്നങ്ങളെക്കാൾ എത്രയോ വിലപിടിച്ചതു തന്നെയാണ് മനസ്സിന്റെ കൃതാർത്ഥത. തങ്ങൾ തൊട്ടതെല്ലാം കനകരത്നമയമായിത്തീരേണമെന്നല്ല വരം വാങ്ങാനിഷ്ടമുള്ളവർ ആരുമുണ്ടായിരിക്കുമെന്നു തോന്നുന്നില്ല. എന്തുകൊണ്ടെന്നാൽ ഭക്ഷണവും, പാനീയവും, ശയ്യയും കളത്രപുത്രാദികൾ കൂടിയും സ്വർണ്ണമോ രത്നമോ ആയി ചമഞ്ഞാൽ എന്തു ഭോഗമാണ് അനുഭവിപ്പാൻ കഴിവുണ്ടായിരിക്കുക?

ആക്കം മാഞ്ഞുപോകാത്ത ഒരടയാളമാണ നടവടി. നടവടി നോക്കീട്ടാണ ഹൃദയാന്തർഭാഗത്തിൽ ജനങ്ങൾ ആളെ വിലമതിക്കുക പതിവു. അധികാരമോ, ശക്തിയോ, ധനമോ, മാത്രം ഉള്ളവരോട് തല്ക്കാലകാര്യനിവൃത്തിക്ക വേണ്ടിയോ ഭയപ്പെട്ടിട്ടോ ജനങ്ങൾ ബഹുമാനം നടിക്കുമായിരിക്കാം. ബുദ്ധിമാന്മാരോടും സമർത്ഥന്മാരോടും ജനങ്ങൾ സാധാരണയായി കാര്യങ്ങളെക്കുറിച്ചു ആലോചന ചെയ്യാറുണ്ട്; എന്നാൽ സത്യമായ നടവടി ഉള്ളവരെ മാത്രമെ വിശ്വസിച്ചു പിന്തുടരുകയുള്ളൂ. നടവടിയില്ലാത്ത യോഗ്യത കുടത്തിന്നകത്തു വെക്കപ്പെട്ടിട്ടുള്ള വിളക്കുപോലെയാണ. ഉറങ്ങുന്ന സിംഹത്തിനേക്കാൾ കുരക്കുന്ന നായയെക്കൊണ്ടാണ ഉപയോഗം. സർവ്വ ന്യൂനതകളെയും പരിഹരിച്ചു പിന്താങ്ങുന്ന ഒരാധാരമാണ നടവടിഗുണം. അതില്ലാതെ യാതൊരാളും ഒരു തൃണംപോലും വിലപിടിക്കുന്നതല്ല. സർവ്വരേയും രാകി മുറിച്ചു മിനുസപ്പെടുത്തുന്ന വൈരക്കല്ലാകുന്ന സത്യമായ നടവടി. നടവടിഗുണം പരസ്യപ്പെടുത്താതെതന്നെ പ്രസിദ്ധിയെ കൊടുക്കുന്നു.

3. അഭിമാനം — മാന്യത, അതിന്റെ ശരിയായ അർത്ഥത്തിൽ വേണ്ടതുതന്നെ. അന്യന്മാരാൽ മാനിക്കപ്പെടേണമെന്നു വിചാരിക്കുന്നതിന്നു മുമ്പായി തന്നെത്താൻ മാനിപ്പാൻ അർഹതയുള്ളതാക്കിത്തീർക്കണം. താന്താങ്ങളിൽ വാഴുന്ന ആത്മാവിനെ വഞ്ചിക്കാതിരിക്കുന്നതു തന്നെയാണ് ശരിയായ അഭിമാനം. ബുദ്ധിയെ വികസിപ്പിച്ചും, സ്വഭാവത്തിനെ സംസ്കരിച്ചും, ഹൃദയത്തിന്റെ

നിമ്മലമാക്കിത്തീർത്ത്, ആത്മശക്തിയെ ഉണർത്തുകയാണ് ജീവിതത്തിന്റെ പരമോദ്ദേശം. ധനവും മററെല്ലാ വിഷയങ്ങളും അതിലേക്കുള്ള ആയുധങ്ങൾ മാത്രമാണ. ധനത്തിലും, അധികാരത്തിലും, സ്ഥാനത്തിലും, കീത്തിയിലുമല്ല ശാശ്വതമായ വിജയം; ആത്മീയബോധത്തിൽ തന്നെയാണ്.

ധനികനായതുകൊണ്ടു മാത്രം ഒരാൾ മാന്യനാകയില്ല. പരിഷ്കരിച്ച സമ്പ്രദായങ്ങളിലും അഭിനയങ്ങളിലുമല്ല അഭിമാനം; സത്യധർമ്മമയ്യാദകളോടുകൂടിയ നടവടിയിലാണ്. സ്ഥാനനിലകളിലും, മോടിയിലും, പകിട്ടിലും മററും ലോകം സാധാരണയായി കരുതിവരുന്ന ആഭിജാത്യം പൊള്ളയായ ദുരഭിമാനമാണ്. ദുഷ്ടനായ ധനികനേക്കാൾ സാധുവൃത്തനായ നിർധനൻ എത്രയോ മാററു കൂടിയവനാണെന്നുള്ള സംഗതി നിർവ്വിവാദമാണ്. ഹിംസയിലും, കളവിലും, ചതിയിലും, നീചവൃത്തിയിലും മാത്രമെ വാസ്തവത്തിൽ അപമാനമുള്ളു.

4. മയ്യാദ – മററുള്ളവരെല്ലാം തന്നോടു എപ്രകാരം അനുഷ്ഠിക്കുന്നതു തനിക്കു ഹിതമായിരിക്കുമോ അപ്രകാരം തന്നെ താൻ മററുള്ളവരോടും ഹിതമായി എപ്പോഴും ആചരിക്കുന്നതാണ മയ്യാദ. സത്യം മനുഷ്യന്റെ ആന്തരീയമായ ഗുണമാണ്; എന്നാൽ മയ്യാദ ബാഹ്യത്തിലുള്ള പെരുമാററമാണ്. വിനയവും ഔദായ്യവുമാണ് മയ്യാദയുടെ പ്രധാനമായ അംഗങ്ങൾ. സത്യമെന്ന ആസ്പദമില്ലാത്ത മയ്യാദ വെറും നാട്യം മാത്രമാണ്. ജനങ്ങളോടുള്ള രഞ്ജിപ്പും

ങ്ങനക്കവും തനിക്കുള്ള അറിവിനെ ഉപയോഗപ്പെടുത്തു വാനും തനിക്കില്ലാത്ത അറിവിനെ അവരിൽനിന്നു ഗ്രഹിപ്പാനും സഹായിക്കുന്നു. പകിട്ടിലല്ല, മര്യാദയിലാണ് നാഗരീകത്വം. അഥവാ പരിഷ്കാരം സ്ഥിതിചെയ്യുന്നത്. തന്നെ സംബന്ധിച്ച കാര്യങ്ങളിൽ ഒരു വിധം ന്യായം; പരന്മാരെ സംബന്ധിച്ച കാര്യങ്ങളിൽ ന്യായമൊന്നു വേറെ എന്നുള്ള വ്യത്യാസമില്ലാത്ത സ്ഥിതിയെ മാത്രമെ നാഗരീകത്വം എന്നു പറഞ്ഞുകൂട്ടു. അപ്രകാരമല്ലാത്ത നാഗരികത്വം മുക്കുപണ്ടമെന്നപോലെ കപടമായ ഒരു പുറംപൂച്ച് മാത്രമാണ്.

തന്നിൽ താണവർ, തന്റെ കീഴിലുള്ളവർ, പരിചാരകന്മാർ, സ്ത്രീകൾ, കുട്ടികൾ, തന്റെ രക്ഷയിലിരിക്കുന്നവർ, ആശ്രിതന്മാർ ഇവരോടെല്ലാമുള്ള പെരുമാററത്തെ നോക്കീട്ടാണ് ഒരാൾ പൂർണ്ണമര്യാദസ്ഥനോ അല്ലയോ എന്നു നിശ്ചയിക്കേണ്ടത്. തങ്ങളേക്കാൾ ഉയർന്ന സ്ഥിതിയിലുള്ളവർ, ബന്ധുമിത്രങ്ങൾ, സമന്മാർ, തങ്ങൾക്കു കാര്യമുള്ളവർ മുതലായവരോടെല്ലാം ഉന്മാദചിത്തന്മാരൊഴികെ ഏവരും മര്യാദയായി പെരുമാററാതിരിക്കയില്ല. സർവ്വ മനുഷ്യർക്കും സ്വാഭിമാനമുണ്ടെന്നുള്ള തത്വം ഓർമ്മവെച്ച് അഹംഭാവം ലേശമില്ലാതെ എല്ലാവരോടും സൌമ്യമായി പെരുമാറുന്ന രീതിയാണ് വിനയം. പരഹിതത്തിനു വേണ്ടി സ്വാർത്ഥത്തെ ത്യാഗംചെയ്യുന്ന മഹാമനസ്കതയാണ് ഔദാര്യം.

മര്യാദസ്ഥൻ ആത്മപ്രശംസ ചൊരിയുകയൊ ഡംഭ് കാണിക്കുകയൊ ഇല്ല, സ്വാഭിമാനം പൂർത്തിയായി ഉ

ണ്ടായിരിക്കുമെങ്കിലും തന്നിൽ താണവരാരുമുണ്ടെന്നു ഭാവിക്കയില്ല; ആരെയും 'അലോക്യ'പ്പെടുത്തുകയൊ താനും നീരസപ്പെടുകയൊ ചെയ്കയില്ല. പരാപവാദം ചെയ്കയും അതിന്നു ചെവികൊടുക്കുകയുമില്ല; നികൃഷ്ടവും ഹീനവുമായ കാര്യങ്ങൾക്കൊ നീചമായ സേവക്കോ ഇറങ്ങുകയില്ല; ശാന്തമായി ഒതുങ്ങിയ മട്ടിലേ സംസാരിക്കയുള്ളു; കാര്യങ്ങളിലെല്ലാം വിട്ടുവിടുതി ഉണ്ടായിരിക്കും; തന്നെ ശരണം പ്രാപിച്ചവരെ ഉപേക്ഷിക്കയില്ല; ആശ്രിതവാത്സല്യവും ഉപകാരസ്മരണയും ഔദാര്യശീലവും ഉള്ളവനായിരിക്കും സഹജീവികളോടുരഞ്ജിപ്പുള്ളവനായിരിക്കും; ആരേയും വന്ദിക്കയല്ലാതെ നിന്ദിക്കയില്ല; സർവരേയും ഹിതപ്പെടുത്തുവാൻ ആന്തരമായി പരിശ്രമിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കും. മുൻപറഞ്ഞവിധത്തിലുള്ള കല്യാണഗുണശാലികൾക്കു ശത്രുക്കളാരുമുണ്ടാകുന്നതല്ല; തേൻപുരട്ടീട്ടുള്ള ഒരാളെ തേനീച്ച കുത്തുന്നതല്ലല്ലൊ. മര്യാദനിമിത്തമെ ലോകത്തിൽ ഐക്യം വർദ്ധിപ്പാൻ തരമുള്ളു. മര്യാദസ്ഥന്മാരാണ് ജനസമുദായത്തിന്റെ നട്ടെല്ല്.

മര്യാദ ധനവിഷയത്തെ മാത്രം ആശ്രയിച്ചല്ല ഇരിക്കുന്നത്. ധനം മര്യാദയെ പ്രകാശിപ്പിച്ചു പുഷ്ടിപ്പെടുത്തുന്ന ഒരു ശക്തിതന്നെ എങ്കിലും വാങ്മനോദേഹങ്ങളാലുള്ള സർവ്വവിധ ആദരവുകളാലും അനുകൂലഭാവത്താലും ലോകരംഗത്തിലെ ഏതു സ്ഥാനനിലകളിലുള്ളവർക്കും മര്യാദ സദാ അനുഷ്ഠിക്കാവുന്നതാണ. "ശീലഹാഗ്രേ മിത്രബാന്ധവാഃ" എന്ന തത്വമോർത്തു സംസാരിക്കുക; ഒരാളെ

സംസാരിക്കുന്നതിൻമദ്ധ്യേ കടന്നു വീഴാതിരിക്കുക; യാത്ര ചെയ്യുമ്പോൾ മററുള്ളവക്കു വഴി വിട്ടുകൊടുക്കുക, വഴി അറിയാതെ ഉഴലുന്നവക്കു വഴി തിരിച്ചു കൊടുക്കുക; രാജ്യ പരിചയമില്ലാതെ കുഴങ്ങുന്ന പരദേശികൾക്കു വേണ്ടപ്പെട്ട ഒത്താശകൾ ചെയ്തുകൊടുക്കുക; അതിഥികൾക്കെല്ലാം "സർവ്വദേവമയോതിഥിഃ" എന്ന ധാരണയോടെ സല്ക്കാരങ്ങൾ ചെയ്യുക. ("അമ്പോട്ടു തന്നതമൃതു" എന്നപോലെ എണ്ണത്തിലും, വണ്ണത്തിലുമല്ല സൽക്കാരം, ആദരവിലാണ്,) സ്വഗൃഹത്തിൽ വന്നിരിക്കുന്നവരെയെല്ലാം "സർവ്വസ്യാഭ്യാഗതോഗുരുഃ" എന്നു കരുതി ആചാരോപചാരാദികൾ ചെയ്ക; തൻെറ ശത്രുവായിരുന്നാൽ കൂടി സ്വഗൃഹത്തിൽ വന്നാൽ ദുർമ്മുഖമൊട്ടും കാണിക്കാതെ ബഹുമാനിച്ചാദരിക്കുക; ആപത്തണഞ്ഞു നില്ക്കുന്ന ആത്തന്മാരെ മടിയും ഭയവും കൂടാതെ രക്ഷിക്കുക; ആകസ്മികമായ ഹാനികൾ നേരിട്ടവക്കു പ്രഥമോപചാരങ്ങൾ ചെയ്ക; ആരോടും അഹംഭാവവും വിമുഖതയും കാട്ടാതിരിക്കുക; അബദ്ധമായി ഒരാൾക്കു അപരാധം വല്ലതും ചെയ്തുപോയാൽ ഉടനെതന്നെ നിർവ്യാജമായി ക്ഷമായാചനം ചെയ്യുക; വല്ല ഉപകാരവും ഒരാൾ ചെയ്താൽ അഭിനന്ദി സൂചിപ്പിക്കുക; പരിചിതന്മാരെ കാണുമ്പോഴെല്ലാം അഭിവന്ദനവും കുശലപ്രശ്നാദികളും അനുഷ്ഠിക്കുക, പിരിയുമ്പോൾ ക്ഷേമമാശംസിക്കുക; കാര്യനിർവ്വഹണത്തിന്നായി പുറപ്പെട്ടവക്കു സർവ്വസുഖപ്രദമായ ആശീർവ്വാദങ്ങൾ ചെയ്ക, ബന്ധുമിത്രങ്ങളുടെ സന്തോഷാവസരങ്ങളിൽ, അനുമോദന

ചെയ്യു; വ്യസനിക്കുന്നവരോടു സാന്ത്വനവാക്കുകൾ പറയു
ക; രോഗബാധിതന്മാരെ സമാശ്വസിപ്പിക്കുക; കുട്ടികളോടു
വാത്സല്യം കാണിക്കുക; സ്ത്രീകളോടു സഹോദരഭാവം [illegible]
[illegible] വിട്ടുവിട്ടു [illegible]
ൾ വഴിപ്പെടുക; മര്യാദകരായി ആരെങ്കിലും പ്രവർത്തി[illegible]
[illegible] ഉപദേശത്താൽ അവരെ അതി[illegible]
നിന്നു പിൻതിരിക്കുക; താന്താൻ കുറച്ചു ക്ലേശം അ[illegible]
വിക്കേണ്ടിവന്നാൽ കൂടി അന്യന്മാരുടെ ഹിതം പ്രവൃ[illegible]
ക്കുക; വൃദ്ധന്മാരേയും ഭക്തന്മാരേയും ജ്ഞാനികളേയും [illegible]
ത്യവാന്മാരേയും ഗുരുജനങ്ങളേയും ബഹുമാനിക്കുക; എ[illegible]
സ്ഥിതികളിലുള്ളവരോടും സമത്വമാചരിക്കുക, എന്നി[illegible]
നെ അസംഖ്യം പ്രകാരേണ ആർക്കും സ്വാതന്ത്ര്യത്തിനു [illegible]
രോധം കൂടാതെതന്നെ നിഷ്പ്രയാസം മര്യാദ അനു[illegible]

[illegible]

വിവേകപൂർവ്വമായ ഉത്തമവ[illegible]
[illegible]ളെ അപ്പോഴപ്പോൾതന്നെ [illegible]
ആ തീർപ്പിനെ സംബന്ധി[illegible]
ചെയ്യണം. വിവേകമാണു [illegible]

ടിയ ഒരു കടാക്ഷമോ അനുകൂലമായ ഭാവമോ ക്ഷണികമായിട്ടുള്ള ആഹ്ലാദമെങ്കിലും ഏവക്കും നല്കുന്നതാണ്. എന്നാൽ സന്തോഷത്തെ പ്രദാനം ചെയ്യാനുള്ള ഏത്ര അവസരങ്ങളെ നാം വിട്ടുകളയുന്നു. ഒരു മിനുട്ട നേരത്തെക്കെങ്കിലും ഒരാളുടെ മനസ്സിന്നു പ്രകാശം കൊടുക്കുന്നതു ഒരനുഗ്രഹമായിരിക്കയില്ലേ? ഹൃദയത്തെ ദൈവം സർവ്വമനുഷ്യക്കും നല്കീട്ടുണ്ടല്ലോ. അതിന്റെ മഹിമയെ ; ലോകരംഗത്തിലെ ഏതു സ്ഥാനനിലയിലുള്ളവക്കും പ്രകാശിപ്പിക്കാവുന്നതാണ്. ക്രൂരതയാലും കാഠിന്യത്താലും ലോകത്തെ അന്ധകാരമാക്കി ചമയ്ക്കുന്നതു സൃഷ്ടിവിശേഷമായ മനുഷ്യന്നു യോജിച്ച ഗുണമല്ലെന്നു പറയേണ്ടതില്ലല്ലോ. നിത്യപരിചയത്താൽ മര്യാദയേയും സഹജമാക്കി തീക്കാവുന്നതാണ്. സവ്വരോടും അടുപ്പവും, അഭിമുഖവും, കലവറയില്ലാത്ത പെരുമാററവും, ആനുകൂല്യവും എല്ലാവരും ഹൃദയാവർജ്ജകമായ വിധത്തിൽ പരിശീലിക്കേണ്ടതാണ്. സൽഗുണങ്ങളെ വർദ്ധിപ്പിക്കുവാൻ പരിശ്രമിക്കാത്തവർ മൃഗപ്രായന്മാരും അവരുടെ ജന്മം നിരത്ഥകവുമാണ്

ചെയ്യു; വ്യസനിക്കുന്നവരോടു സാന്ത്വനവാക്കുകൾ പറയു
ക; രോഗബാധിതന്മാരെ സമാശ്വസിപ്പിക്കുക; കുട്ടികളോടു
വാത്സല്യം കാണിക്കുക; സ്ത്രീകളോടു സഹോദരഭാവം അ
നുഷ്ഠിക്കുക; തരാതരങ്ങൾക്കനുസരിച്ചു വിട്ടുവിടുതികൾ
ക്കു വഴിപ്പെടുക; മര്യാദകേടായി ആരെങ്കിലും പ്രവൎത്തിക്കു
ന്നതു കാണുമ്പോൾ സദുപദേശത്താൽ അവരെ അതിൽ
നിന്നു പിൻതിരിക്കുക; താന്താൻ കുറച്ചു ക്ലേശം അനുഭ
വിക്കേണ്ടിവന്നാൽ കൂടി അന്യന്മാരുടെ ഹിതം പ്രവൃത്തി
ക്കുക; വൃദ്ധന്മാരേയും ഭക്തന്മാരേയും ജ്ഞാനികളേയും സ
ത്വവാന്മാരേയും ഗുരുജനങ്ങളേയും ബഹുമാനിക്കുക; ഏതു
സ്ഥിതികളിലുള്ളവരോടും സമത്വമാചരിക്കുക, എന്നിങ്ങി
നെ അസംഖ്യം പ്രകാരേണ ആൎക്കും സ്വാൎത്ഥത്തിനു വി
രോധം കൂടാതെതന്നെ നിഷ്പ്രയാസം മര്യാദ അനുഷ്ഠി
ക്കാവുന്നതാണ്.

ഇപ്രകാരം സ്വല്പ സംഗതികളിൽകൂടി മര്യാദ നിത്യ
പരിചയമാക്കി തീൎത്താൽ മാത്രമെ പരോപകാരബുദ്ധി
ബലപ്പെടുകയുള്ളു. ജീവിതസമരത്തിൽ അസംഖ്യം കഷ്ട
ങ്ങളുണ്ട്. അവയെ കഴിയുന്നതും ചുരുക്കുവാനും വിസ്മരി
പ്പിക്കുവാനും പരിശ്രമിച്ചു സഹജീവികളെ ഉദ്ധരിക്കുന്ന
തും തന്നിമിത്തം താന്താങ്ങൾക്കും ശാന്തി ലഭിക്കുന്നതും
തന്നെയാണ വാസ്തവമായ പുരോഗതി. മുൻപറഞ്ഞ തത്വ
ങ്ങളെ എല്ലാം നിത്യാനുഷ്ഠാനത്തിൽ ആചരിച്ചുവന്നാൽ
നമുക്കു എത്ര എളുപ്പത്തിൽ ലോകത്തിലെ ദൈന്യം
വല്പ്പിക്കാം. സൌഹാൎദ്ദമായ ഒരു വാക്കോ, ദയയോടുകൂ

ടിയ ഒരു കടാക്ഷമോ അനുകൂലമായ ഭാവമോ ക്ഷണികമായിട്ടുള്ള ആഹ്ലാദമെങ്കിലും ഏവൎക്കും നല്കുന്നതാണ്. എന്നാൽ സന്തോഷത്തെ പ്രദാനം ചെയ്യുന്നുള്ള എത്ര അവസരങ്ങളെ നാം വിട്ടുകളയുന്നു. ഒരു മിനുട്ട നേരത്തെക്കെങ്കിലും ഒരാളുടെ മനസ്സിനു പ്രകാശം കൊടുക്കുന്നതു ഒരനുഗ്രഹമായിരിക്കയില്ലെ? ഹൃദയത്തെ ദൈവം സൎവ്വമനുഷ്യൎക്കും നല്കീട്ടുണ്ടല്ലോ. അതിന്റെ മഹിമയെ ലോകരംഗത്തിലെ ഏതു സ്ഥാനനിലയിലുള്ളവൎക്കും പ്രകാശിപ്പിക്കാവുന്നതാണ്. ക്രൂരതയാലും കാഠിന്യത്താലും ലോകത്തെ അന്ധകാരമാക്കി ചമയ്ക്കുന്നതു സൃഷ്ടിവിശേഷമായ മനുഷ്യനു യോജിച്ച ഗുണമല്ലെന്നു പറയേണ്ടതില്ലല്ലോ. നിത്യപരിചയത്താൽ മൎയ്യാദയേയും സഹജമാക്കി തീൎക്കാവുന്നതാണ്. സൎവ്വരോടും അടുപ്പവും, അഭിമുഖവും, കലവറയില്ലാത്ത പെരുമാററവും, ആനുകൂല്യവും എല്ലാവരും ഹൃദയാവൎജ്ജകമായ വിധത്തിൽ പരിശീലിക്കേണ്ടതാണ്. സൽഗുണങ്ങളെ വൎദ്ധിപ്പിക്കുവാൻ പരിശ്രമിക്കാത്തവർ മൃഗപ്രായന്മാരും അവരുടെ ജന്മം നിരൎത്ഥകവുമാണ്.

IV. സുശീലം.

"യാനി ദുഃഖാനി യാതൃഷ്ണാ ദുസ്സഹാ യേ ദുരാധയഃ
തത്സർവ്വം ശാന്തചേതസ്സു തമോഽർക്കേഷ്വിവ നശ്യതി
ശ്രുത്വാ സ്പൃഷ്ട്വാ ച ദൃഷ്ട്വാ ച ഭുക്ത്വാ ഘ്രാത്വാ
ശുഭാശുഭം
നഹൃഷ്യതി ഗ്ലായതിയഃ സശാന്ത ഇതി കഥ്യതെ"

(യാതൊരു ദുഃഖങ്ങളും ആശകളും സഹിക്കവെയ്യാത്ത ദുരാധികളും ഉണ്ടോ അവകൾ സമസ്തവും സൂര്യനിൽ അന്ധകാരമെന്നപോലെ ശാന്തചിത്തന്മാരിൽ നാശം പ്രാപിക്കുന്നു; ശുഭാശുഭങ്ങളെ കേട്ടാലും സ്പർശിച്ചാലും കണ്ടാലും അനുഭവിച്ചാലും ഘ്രാണിച്ചാലും, യാവനൊരുത്തൻ സന്തോഷിക്കുകയൊ സന്തപിക്കുകയൊ ചെയ്യുന്നില്ലയോ അവനെ ശാന്തചിത്തനെന്നു പറയപ്പെടുന്നു.)

1. മനസ്തുഷ്ടി—മനഃപ്രസാദം അമൃതകിരണരശ്മികൾക്കു തുല്യമാണ്. മനസ്സ് ശീതളമായിരുന്നാൽ മാത്രമെ ബുദ്ധിക്കു സൂക്ഷ്മതയും പരിശ്രമങ്ങൾക്കു ഉത്സാഹവും പൌരുഷത്തിന്നു ബലവും ഉണ്ടായിരിക്കയുള്ളു. മനസ്സ് പ്രസന്നമായിരിക്കുമ്പോൾ സർവ്വരുടേയും സർവ്വ കാര്യങ്ങളുടേയും ഗുണഭാഗം മാത്രം തെളിഞ്ഞു കാണപ്പെടുന്നു. ആ അവസ്ഥയിൽ വിഘ്നങ്ങളെയും കഷ്ടങ്ങളേയും അന്യന്മാരുടെ അല്പസ്വല്പമായ അപരാധങ്ങളേയും ആരും ഗണ്യമാക്കാറില്ല. നേരെ മറിച്ചു മൈത്രമുള്ളപ്പോൾ സർവ്വരിലും സ

കലത്തിലും ദോഷഭാഗം മാത്രം ദൃശ്യമാകുന്നതിനാൽ കാൎയ്യങ്ങളിൽ സംശയവും, ഉപേക്ഷയും, ഭയവും, വെറുപ്പും, നിസ്സാരമായ ഹേതുക്കൾ നിമിത്തം അന്യന്മാരുമായി ശത്രുതയും സംഭവിക്കുന്നു. നിസ്സാരമായ സംഗതികളിൽ നിന്നു തന്നെയാണ് മുഖ്യമായ സംഭവങ്ങൾ ഉത്ഭവിക്കുന്നതെന്നു ഈ സന്ദൎഭത്തിൽ ഓൎമ്മവെക്കേണ്ടതാണ്. ഭാവിയിലുണ്ടായേക്കാവുന്ന ദോഷങ്ങളെക്കുറിച്ചു നിരൂപണം ചെയ്തുകൊണ്ടിരിക്കുന്നതിനാലുളവാകുന്ന സ്വൈരമില്ലായ്മ, ആധി, ഭയം ഇത്യാദികൾ നിമിത്തമാണ് അധികവും മനസ്സിന്നു മൌഢ്യമുണ്ടാകുന്നത്. എന്നാൽ ആ വക ദോഷങ്ങൾ മിക്കതും ദൈവഗത്യാ തട്ടിത്തിരിഞ്ഞു പോകുന്നവകളാണെന്നു മനസ്സിലാക്കി മനസ്സിന്നെ ശാന്തമാക്കിത്തീൎക്കേണ്ടതു അത്യാവശ്യമാണ്. വിഷാദപ്പെട്ടിരിക്കുന്നതുകൊണ്ടു ഏതായാലും പ്രയോജനമൊന്നുമില്ലല്ലൊ. സ്വാൎത്ഥപ്രതിപത്തിയുടെ ആധിക്യമാണ് മനശ്ശല്യങ്ങളെ ജനിപ്പിക്കുന്നത്.

* "അന്തഃശീതളതായാന്തു ലബ്ധായാം ശീതളം ജഗൽ
അന്തസ്തൃഷ്ണോപതപ്താനാം ദാവദാഹമയം ജഗൽ"

എന്ന അഭിജ്ഞവചനംപോലെ അനുഭവങ്ങളിലല്ല മനോഭാവനയിൽ മാത്രമാണ് സുഖദുഃഖങ്ങളായ ഭേദങ്ങൾ യഥാൎത്ഥത്തിൽ ഇരിക്കുന്നത്.

---

* ഉൾഭാഗം തണുത്താൽ ലോകം ശീതളമായ് തോന്നുന്നു; ഉൾഭാഗം ആഗ്രഹങ്ങൾ നിമിത്തം സന്തപ്തമായാൽ ലോകമെല്ലാം കാട്ടുതീയിന്നു തുല്യമായും തോന്നുന്നു.

ഒരാളുടെ മനസ്സിന്റെ ഉന്മേഷവും അതിന്റെ വിപരീതമായ മന്ദതയും, ആയാൾക്കു ചുററുമുള്ളവക്കുകൂടി ക്ഷണത്തിൽ വ്യാപിക്കുന്നതുമാണ്. സന്തുഷ്ടമാനസന്മാർ ഉള്ളവിടെയെല്ലാം ചൈതന്യവും തേജസ്സും വൈച്ഛ്യയും ആഹ്ലാദവുമുണ്ടായിരിക്കും. ദോഷൈകദൃഷ്ടിയും ആശാഭംഗങ്ങളുമാണ് മനസ്സിന്റെ പ്രകാശത്തെ ആവരണം ചെയ്യുന്നത്. ദോഷൈകദൃഷ്ടിയും വിഷാദശീലവും കുഷ്ഠരോഗമെന്ന മഹാവ്യാധിയെപ്പോലെ സ്പർശിക്കുന്നവരെയെല്ലാം ദുഷിപ്പിക്കും. ഇതിനെല്ലാം പുറമെ, മനഃസ്വാസ്ഥ്യവും ദേഹാരോഗ്യവും പരസ്പരാശ്രിതങ്ങളാണെന്നുള്ള സംഗതിയും പ്രത്യേകം ഓർക്കേണ്ടതാണ്. മനസ്സ് പ്രസന്നമായിരിക്കുമ്പോൾ യാതൊരു രോഗവും നമ്മെ വേഗത്തിൽ ബാധിക്കയില്ല. സർവ്വരോഗബീജങ്ങളെയും വിഷങ്ങളെയും എതിർത്തടക്കുവാനുള്ള ശക്തി നമ്മിൽതന്നെ ഉണ്ട്. മനസ്സിന്നു അസ്വസ്ഥതയോ, മൌഢ്യമോ, ക്ഷീണമോ നേരിടുമ്പോൾ ആ ശക്തിയും ക്ഷയിക്കുന്നു. മനസ്സിന്റെ ക്ഷോഭങ്ങളെല്ലാം അവയവങ്ങളുടെ സ്വധർമ്മങ്ങളെ ഭംഗപ്പെടുത്തുന്നു. ക്രോധാവേശത്തോടുകൂടി ഊൺ കഴിച്ചാൽ ദീപനക്ഷയം പ്രത്യക്ഷഫലമാണല്ലോ. ആത്മരക്ഷയെ ഉദ്ദേശിച്ചിട്ടെങ്കിലും ചിത്തവൃത്തിദോഷങ്ങളെയെല്ലാം അടക്കി ശാന്തശീലനും പ്രസന്നചിത്തനുമായി എപ്പോഴും ഇരിക്കേണ്ടതാവശ്യമാണ്. മനസ്സിന്നു ശല്യങ്ങളൊന്നും അടിക്കാതെ ശാന്തതയോടുകൂടി എപ്പോഴും ഇരിപ്പാൻശീലിച്ചാൽ രോഗങ്ങളെന്നുമാത്രമല്ല ആപത്തുകളും ഒഴിഞ്ഞുപോകുമെന്നതിന്നു യാതൊരു സംശയവുമില്ല.

2. സുശീലം—"ശീലം പ്രധാനം ന കുലം പ്രധാനം"
എന്നു പറഞ്ഞതുപോലെ സുശീലത്താലാണു ആരുടെയും
യോഗ്യതയെ ഗണിക്കേണ്ടതു. സുശീലം കാറ്റുനിറച്ചു
തലയിണപോലെയാണു. ഭാരമൊന്നുമില്ലെങ്കിലും അത്യു
സുഖത്തെയും ആനുകൂല്യത്തെയും നല്കുന്നു. എത്രതന്നെ
സൽഗുണങ്ങളുണ്ടായിരുന്നാലും ദുശ്ശീലം പ്രതികൂലങ്ങളെ
ജനിപ്പിക്കുകയേ ഉള്ളു. ദുർമ്മുഖമുള്ളവരോടുകൂടി സഹ
വസിപ്പാൻ ആരും ഇഷ്ടപ്പെടുന്നതല്ലെന്നുമാത്രമല്ല, അങ്ങ
നെയുള്ളവർ വിരോധങ്ങളും പ്രതിബന്ധങ്ങളും നേരിട്ടു
കൊണ്ടുമിരിക്കും. സർവാനുകൂല്യങ്ങളും സൌമ്യതയിൽ നി
ന്നുണ്ടാകുന്നതാണു. ക്രൂരതയാൽ പരിഭവങ്ങളുണ്ടായി
ത്തീരുകയേ ഉള്ളു. പുഞ്ചിരിയും ദ്വേഷ്യഭാവവും തമ്മിൽ
കാര്യങ്ങളിൽ എത്രത്തോളം അന്തരംവരുത്തുന്നുണ്ടെന്നു
നാം നിത്യപരിചയത്തിൽ കണ്ടുവരാറുണ്ടല്ലോ. തൂകുന്ന
പുഞ്ചിരിയും അനുകൂലഭാവവും മധുരമായ വാക്കും ഏതു
ശത്രുവിനേയും ജയിക്കും, നഷ്ടമൊന്നുമില്ലതാനും. ആവ
ശ്യമുള്ളതെല്ലാം പുഞ്ചിരിയാൽ വാങ്ങിക്കൊള്ളുന്നതല്ലാ
തെ, വിരോധത്താൽ ലഭിപ്പാൻ തുനിയരുതു. എന്നു മാ
ത്രമല്ല കൊടുക്കുന്നതെല്ലാം ആദരവോടും സന്തോഷത്തോ
ടുംകൂടി കൊടുക്കുകയും വേണം. നീരസഭാവത്തോടുകൂടി
കൊടുക്കുന്നതൊന്നും സഫലമായിത്തീരുകയില്ല. ദുസ്സ്വ
ഭാവം പലപ്പോഴും സത്യത്തെയും സൽഗുണങ്ങളെയും ഫ
ലശൂന്യമാക്കിത്തീർക്കാറുണ്ടു. മറ്റുള്ള ന്യൂനതകളെ കൂടെ
സൽസ്വഭാവം തല്ക്കാലം പരിഹരിക്കുന്നു; ഒരു നായിന്നു
മാംസക്കഷണത്തെ വലിച്ചെറിഞ്ഞുകൊടുത്താൽ അതു

വരുതെ പറഞ്ഞുചെല്ലുന്നതേയുള്ളൂ. എന്നാൽ നായിനെ വിളിച്ച തട്ടിത്തടവി മാംസത്തെ കയ്യിൽനിന്ന കപ്പി എടുക്കാൻ അനുവദിച്ചാൽ അതു നന്ദിസൂചകമായി കുമ്പിട്ട ചരണാവപാതംചെയ്തു വാലാട്ടുന്ന ദുർമ്മുഖത്തോടുകൂടിയും വലിച്ചെറിഞ്ഞും കൊടുക്കുന്ന നമ്മക്ക നന്ദി ലഭിക്കുന്നതല്ല.

കൊടുങ്കാററിനെ സർവ്വരും ഭയപ്പെട്ട ഒഴിഞ്ഞുനില്ക്കുന്നു; അതു സർവ്വത്ര നാശത്തെയും ചെയ്യുന്നു. എന്നാൽ മന്ദമാരുതനോ സർവ്വരും സ്വാഗതം പറയുന്നു; അതു സർവ്വത്ര ആനന്ദത്തെയും കൊടുക്കുന്നു. അപ്രകാരംതന്നെ സുശീലവും മയ്യാദയോടുകൂടിയ പെരുമാററവും ഒരാകർഷണശക്തിയാണു. സൽസ്വഭാവമെന്ന തൈലം സമുദായ യന്ത്രചക്രത്തിനെ മിനുസപ്പെടുത്തി വിവിധാംശങ്ങൾ തമ്മിൽ പരസ്പരം ഉരസൽകൂടാതെ കഴിച്ച മൃദുതരമായി സ്വധർമ്മങ്ങളെ നടത്തിക്കുന്നു. ഇവക തത്വങ്ങളെ ആലോചിച്ച ശാന്തശീലന്മാരായിരിപ്പാൻ എല്ലാവരും പ്രത്യേകം ശ്രദ്ധ വെക്കേണ്ടതാണു.

3. സംഭാഷണം—

* "സത്യം ബ്രൂയാൽ പ്രിയം ബ്രൂയാൽ നബ്രൂയാൽ സത്യമപ്രിയം,
പ്രിയം ച നാനൃതം ബ്രൂയാദേഷധർമ്മ സനാതനഃ"

എന്നുള്ള പ്രമാണത്തെയാണു സംഭാഷണത്തിൽ ആചരിക്കേണ്ടതു. അതിശയോക്തിയേക്കാൾ ശക്തി വാസ്തവോ

* പ്രിയമായിട്ടുള്ള സത്യത്തെ പറയേണ്ടതും, അപ്രിയമായിരിക്കുന്ന സത്യത്തെ പറയരുതു; പ്രിയമായിരിക്കുന്ന കളവും പറയരുതു. ഇതാണു ശാശ്വതമായ ധർമ്മം.

ക്തികൂ തന്നെയാണ്. ഒരു കാൎയ്യത്തെക്കുറിച്ചു ഉച്ചത്തിൽ ആവൎത്തിച്ചാവൎത്തിച്ചു വൃഥാ ക്ഷുദ്രക്ഷോഭം ചെയ്യുന്നതിനേക്കാൾ സ്പഷ്ടമായും സാരഗൎഭമായും ശാന്തമായും പറയുന്നതിനാണു അധികശക്തി. വാക്കുകൾ ഇലകളെപ്പോലെയാണ്; അവകളധികമുള്ളവിടെ പൊരുളായ ഫലമുണ്ടായിരിക്കയില്ല. "കുരക്കും പട്ടി കടിക്കില്ല," ഇരമ്പമുള്ള ഒഴുക്കിന്നു ആഴമില്ല" എന്ന തത്വവചനങ്ങളെപ്പോലെ അധികം ജല്പിക്കുന്നവൎക്കു കാൎയ്യം നിൎവ്വഹിക്കുന്നതിന്നുള്ള പാടവം കാണ്മാൻ പ്രയാസമാണ്.

സമയം വളരെ വിലപിടിച്ചതാകയാൽ സംഭാഷണം പെരുക്കി തന്റെയും മററുള്ളവരുടെയും സമയത്തെ നശിപ്പിക്കരുത്. അധികമൊന്നും ആലാപിക്കാതെയും വളഞ്ഞുതിരിയാതെയും ചൊവ്വായി കാൎയ്യങ്ങളുടെ മൎമ്മത്തിൽ വേഗം എത്തുന്നതാണു ഉത്തമം. അവസാനിക്കേണ്ടതിന്നടുത്തു തുടങ്ങണം. ജ്ഞാനത്തിന്റെ ജീവനാണു സാരം. ക്ലുപ്തം, സത്യം, സാരം ഇവയാണു ജീവിതയാത്രയിൽ കടത്തിവിടുന്ന മന്ത്രങ്ങൾ. ചില്ലകളാക്കി പെരുക്കിയതിനെക്കാൾ ഉണ്ടക്കുതന്നെയാണു ശക്തി; പഴഞ്ചൊല്ലുകളിലാണല്ലൊ സാരം. സൂൎയ്യരശ്മികളെന്നപോലെ വാക്കുകളും ഏകീകരിക്കുന്നേടത്തോളം ശക്തിമത്തായ്വരുന്നതാണ്. ഔചിത്യമായ 'പ്രസ്താവസദൃശം വാക്യം', വിചാരങ്ങളെ ആരാഞ്ഞെടുക്കൽ, സംഭാഷണത്തിൽ മിതവും, ശാന്തതയും, ക്രമവും ഇവകളാണ് തന്റേടമുള്ളവന്റെ അടയാളങ്ങൾ.

പരുഷമായ വാക്കുകൾ കുന്തത്തേക്കാൾ ഹൃദയത്തിൽ ആഞ്ഞുതറക്കുന്നതും ക്രൂരകർമ്മങ്ങളിൽവെച്ചു ഒട്ടും ഫലവ്യത്യാസമില്ലാത്തതുമാകുന്നു.

* "വാങ്മാധുര്യാൽ സർവ്വലോക പ്രിയത്വം
വാക്പാരുഷ്യാൽ സർവ്വലോകാപ്രിയത്വം"

എന്നു പറഞ്ഞപോലെ കർമ്മത്തിൽ നിന്നല്ല, വാക്കിൽ നിന്നാണ് ലോകത്തിൽ അധികവും മൈത്രിയും ശത്രുതയും ഉണ്ടാകുന്നത്. ഒരാൾക്കു ഹിതമല്ലാത്ത ഒരു കാര്യം പ്രവർത്തിക്കേണ്ടത് തന്റെ മുറയാണെങ്കിൽ, സഹതാപത്തോടുകൂടി അതിനെ പ്രവർത്തിക്കുകയല്ലാതെ വാക്കുകളാൽ ശല്യപ്പെടുത്തുന്നതും ദ്വേഷിക്കുന്നതും ആസുരസ്വഭാവമാണ്. കർക്കശവിമർശനം ദോഷൈക ദൃഷ്ടിയുടെയും ഹൃദയകാഠിന്യത്തിന്റെയും നിദാനമാണു. വാക്കു വിചാരത്തിന്റെ വ്യക്തിയാകുന്നു. വാചാലത്വമാണ് നടക്കുന്ന ശതാബ്ദത്തിലെ ശക്തി. വെറും വാക്കുകൾ സുലഭമായി കിട്ടുമെങ്കിലും മനുഷ്യരെ ഉണർത്തുന്ന വാക്കുകൾ ഖനിയിൽനിന്നു കനകരത്നാദികളെപ്പോലെ ദുർല്ലഭമായ്ത്തന്നെ ലഭിക്കയുള്ളു.

4. ക്ഷമാ — ചിലർ തുച്ഛങ്ങളായ പിഴവുകളെയും പ്രതികൂലതകളെയും വിസ്മരിക്കാതെ വലുതാക്കിത്തീർത്തു ആപത്തുകളെ വലിച്ചിടുന്നു.

* വാങ്മാധുര്യത്താൽ സർവ്വ ജനങ്ങളുടെയും പ്രീതിയും വാക്പാരുഷ്യത്താൽ സർവ്വ ജനങ്ങളുടെയും അപ്രീതിയും ഉണ്ടായിത്തീരുന്നു.

* "ക്ഷമാബലമശക്താനാം
ശക്താനാം ഭൂഷണം ക്ഷമാ"

എന്നുള്ള തത്വത്തെ ഓൎമ്മവെച്ചു ക്ഷമയെ എപ്പോഴും ജ
യത്തിന്നുള്ള ഒരായുധമായി അംഗീകരിക്കേണ്ടതാണ്. ഒ
രാളോടു എതിൎക്കാൻ നില്ക്കുമ്പോഴാണ് ആയാൾക്കു നമ്മെ
പ്പററിയുള്ള ആലോചന അധികമായുണ്ടായിത്തീരുന്നത്.
അതു നിമിത്തം ശത്രു നമ്മുടെ മൎമ്മങ്ങളേയും സു
ഷിരങ്ങളേയും ചാപല്യങ്ങളേയും സൂക്ഷിച്ചുനോക്കിക്കൊ
ണ്ടിരുന്നു തരം കിട്ടുമ്പോൾ ദോഷം ചെയ്യാനായി ഒരു
മ്പെടുന്നു. ശത്രുവിന്നു നമ്മെ ദോഷപ്പെടുത്തുവാൻ സാ
ധിച്ചില്ലെങ്കിൽ തന്നെയും നമുക്കു മനസ്സിന്നു ക്ഷോഭങ്ങളും
അസ്വസ്ഥതകളും ഉളവായിക്കൊണ്ടിരിക്കും. ക്ഷമയുള്ളവന്നു
ശത്രുക്കളാരും ഉണ്ടാകയില്ല; ഒരു കാൎയ്യത്തിലും അപജ
യം നേരിടുകയില്ല. ഒരാൾ വല്ല പ്രതികൂലതയും നമുക്കു
ചെയ്തിരുന്നാൽ തന്നെയും അതിനെ വിസ്മരിച്ചു ആ
യാൾക്കു വല്ല ആപത്തും നേരിടുമ്പോൾ സഹതാപത്തോ
ടുകൂടി യഥാശക്തി സഹായം ചെയ്തു മുൻതെററിനെക്കുറി
ച്ചു ആയാൾക്കു പശ്ചാത്താപം തോന്നിക്കുന്നതാണ്. ഉ
ത്തമധൎമ്മം. ഒരാളെപ്പോലെ തന്നെ മറെറാരാളും അന്വേഷി
ക്കുന്നതായാൽ അവർ തമ്മിൽ വ്യത്യാസമൊന്നുമില്ല. ഒ
രു സഹജീവിയുടെ തെററു നമുക്കു പൊറുക്കാനുള്ള ക്ഷമ

* അശക്തന്മാൎക്കു ക്ഷമയാണു ബലം; ശക്തന്മാൎക്കു ക്ഷമ ഭൂഷണമാണ്.

യില്ലെങ്കിൽ നമ്മുടെ പക്കലുള്ള അനവധി വീഴ്ചകളെയും
തെറ്റുകളേയും സർവ്വേശ്വരൻ പൊറുക്കേണമെന്ന ഇച്ഛിക്കു
ന്നതെങ്ങിനെ? തന്നെ ശരണം പ്രാപിക്കുന്ന വൈരികൾ
ക്കും അഭയം കൊടുക്കേണ്ടതു സ്വധർമ്മമാണെന്ന പറയേ
ണ്ട ആവശ്യമില്ലല്ലൊ. അപ്രകാരം ചെയ്യാത്തവർ അധ
മാധമന്മാരായ നീചന്മാർ തന്നെ.

5. <u>പൈശുന്യം</u> - അന്യന്മാർക്ക തന്നെപ്പറ്റി എ
ന്താകുന്ന അഭിപ്രായമെന്ന അന്വേഷിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന
തും, വേറൊരാളെക്കുറിച്ച അന്യന്മാർ ദോഷാരോപണം
ചെയ്യുന്നതിൽ ചെവികൊടുക്കുന്നതും പൈശുന്യത്തിലുൾ
പ്പെട്ടതാണ. ആ വർത്തമാനം നേരല്ലെങ്കിൽ താൻ വഞ്ചി
ക്കപ്പെടുന്നു. നേരാണെങ്കിൽ തന്നെയും, നിസ്സാരമായ സം
ഗതികളിലും നിസ്സാരന്മാരുടെ പേരിലും വിരോധം തോന്നു
ക നിമിത്തം മനസ്സിന്നു അസ്വാസ്ഥ്യതയും ഈർഷ്യതയും ഉ
ണ്ടായിത്തീരുന്നു. തന്നിമിത്തം ആപത്തുകൾ വർദ്ധിക്കുന്നു.

താൻതന്നെ വേറൊരാളെക്കുറിച്ചു അപവാദിക്കുന്നതും
ഒരാൾ വേറൊരാളെ കുറിച്ചു ദൂഷിക്കുന്നതിനെ കേട്ട ഏഷ
ണി കൂട്ടുന്നതും ഹീനവൃത്തിയാണെന്ന പറയേണ്ടതില്ലല്ലൊ
"അന്യർക്ക ദോഷം ചെയ്യാത്ത വാക്ക താൻ സത്യ
ഭാഷിതം" എന്നാണല്ലൊ ആപ്തവാക്യം. മുഖസ്തുതി പാട
വവും പൈശുന്യത്തിലുൾപ്പെട്ടതുതന്നെ. മറ്റെന്തു യോ
ഗ്യത ഒരാൾക്കുണ്ടെങ്കിലും പരദൂഷണത്തിന്നുള്ള രസം അ
യാളെ ഏററവും മലിനപ്പെടുത്തി വഷളാക്കിത്തീർക്കുന്നു.
കളങ്കമുള്ളവർ മാത്രമെ കളങ്കം കാണുകയുള്ളൂ.

ആയതിനാൽ

* "ഖലഃ സഷപമാത്രാണി പരദോഷാണി പശ്യതി
ആത്മനോബിലചമാത്രാണി പശ്യന്നപിനപശ്യതി"

എന്നുള്ള യഥാൎത്ഥത്തെ മനസ്സിലാക്കി തന്താങ്ങളെ മുമ്പിൽ നന്നാക്കിത്തീൎത്തു സഹജീവികൾക്കുള്ള ന്യൂനതകളെക്കൂടി താന്താങ്ങളുടെ നടവടി മാതൃകയാൽ പരിഹരിക്കാൻ ശ്രമിക്കേണ്ടതാണ്.

മനുഷ്യരിൽ യാതൊരുപ്രകാരത്തിലുമുള്ള അററകുററങ്ങളൊന്നുമില്ലാത്ത പൂൎണ്ണന്മാർ ആരുമില്ലെന്നും ഗുണങ്ങളുടെ എണ്ണത്തിലും വണ്ണത്തിലും പ്രകാശത്തിലുമുള്ള ഏററക്കുറച്ചലിൽ മാത്രമേ ഓരോരുത്തൎക്കും തമ്മിൽ വ്യത്യാസമുള്ളുവെന്നും ദുൎഗ്ഗുണങ്ങളെല്ലാം മാനുഷചാപല്യങ്ങളാണെന്നും സൽഗുണങ്ങളെല്ലാം മാനുഷവീൎയ്യമാണെന്നും ഈ സന്ദൎഭത്തിൽ മനസ്സിലാക്കേണ്ടതാണ്. ചാപല്യങ്ങളേറിയിരിക്കുന്ന ദൈവജ്ഞന്മാരേക്കാൾ സത്വാധിക്യമുള്ള മൂൎഖന്മാരാണ് വേഗത്തിൽ അഭിവൃദ്ധി പ്രാപിക്കുകയെന്നുള്ള തത്വവും ഓൎമ്മവെക്കേണ്ടതാണ്.

---

* ദുഷ്ടൻ കടുകോളം മാത്രമുള്ള അന്യന്റെ ദോഷങ്ങളെ കാണുന്നു; വിന്ധ്യാചലത്തോളം സമമായ തന്റെ തെററുകളെ കണ്ടാൽകൂടി കാണുന്നതുമില്ല.

V ധർമ്മം.

"നിയതം കുരുകർമ്മ ത്വം കർമ്മ ജ്യായോഹ്യകർമ്മണഃ
ശരീരയാത്രാപി ച തേ ന പ്രസിദ്ധ്യേദകർമ്മണഃ"

ഭഗവൽ ഗീത

(എപ്പോഴും പ്രയത്നിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കണം. പ്രവൃത്തി തൊഴിലില്ലായ്മയേക്കാരം ശ്ലാഘനീയമാണ്. കർമ്മമൊന്നുമില്ലാത്തവന്നു ശരീരയാത്രകൂടി സിദ്ധിക്കുന്നതല്ല.)

1. ധർമ്മം—ധർമ്മമെന്നുവെച്ചാൽ, നമ്മുടെ നിലനില്പിനുവേണ്ടി നാം നമുക്കുതന്നെ നിർബ്ബന്ധമായി ചെയ്യേണ്ടതായ ചില ന്യായമായ വ്യവസ്ഥകളാണ്. ലോകരംഗത്തിലെ വേഷധാരണത്തിന്നനുസരിച്ചിരിക്കും ഓരോരുത്തരുടേയും കർമ്മം; എന്നാൽ സ്വധർമ്മം സർവ്വർക്കും ഒന്നുതന്നെയാകുന്നു. ആരോഗ്യരക്ഷയും, വിദ്യാഭ്യാസപരിശീലനവും ഗൃഹസ്ഥാശ്രമധർമ്മവും, എന്നു മാത്രമല്ല സ്വന്തം നിലനില്പിന്നും അഭിവൃദ്ധിക്കുമുള്ള എല്ലാപ്പെട്ട വ്യവസ്ഥകളും, പരിശ്രമങ്ങളും സ്വധർമ്മത്തിലടങ്ങപ്പെട്ടതുതന്നെ. സ്വധർമ്മം വ്യവസ്ഥയോടുകൂടെ നടത്താത്ത നരനാരികൾ ഒരിക്കലും സത്യമര്യാദകളിൽ പുഷ്ടിപ്പെടുവാൻ ഇടവരുന്നതല്ല; എന്നു മാത്രമല്ല അക്കൂട്ടർക്കു വിപരീതസ്ഥിതി സംഭവിക്കുകയുംചെയ്യും. ഇച്ഛാപ്രകൃതിയായ മനസ്സ് ദേഹാരോഗ്യത്തെ ആശ്രയിച്ചിരിക്കുന്നതും, വായുവിനെപ്പോലെ വ്യാപകത്വ ... ചഞ്ചലമായി ചാടിക്കൊ

ങ്ങിരിക്കുന്നതുമാകയാൽ മനസ്സിനെ സ്വതന്ത്രമായി സഞ്ചരിപ്പാൻ വിട്ടാൽ മനുഷ്യൻ മൃഗപ്രായമായിത്തീരുന്നു. ന്യായമായ കമ്മങ്ങളൊന്നുമില്ലാത്ത ഒഴിവിലാകുന്നു മനുഷ്യനെ ദുർഗ്ഗുണങ്ങൾ ബാധിക്കുന്നത്. കൃഷിചെയ്യാത്ത സ്ഥലങ്ങളിലാണ് കളകൾ, കാടുകൾ ഇത്യാദി ചെടുമുളകൾ പൊന്തുന്നത്. ചോരന്മാർ, വ്യഭിചാരികൾ, ദ്രോഹികൾ എന്നിങ്ങിനെയുള്ള ദുമ്മാർഗ്ഗികൾ മിക്കപ്പോഴും ന്യായമായ സ്വധമ്മങ്ങളൊന്നുമില്ലാത്തവരാണെന്നു നമുക്കു നിത്യാപരിചയമാണല്ലൊ. മനോവികാരങ്ങളെ അടക്കാൻ തക്ക ചൈതന്യം ഉദിച്ചിട്ടില്ലാത്ത ചിലർ ബ്രഹ്മചര്യമോ, സന്യാസമോ യോഗാഭ്യാസമൊ അനുഷ്ഠിച്ചുതുടങ്ങുന്നു. ലൌകികകമ്മങ്ങളിൽനിന്നു തല്ക്കാലം അവർ ഒഴിഞ്ഞിരുന്നാൽ കൂടെ ആശകൾ അവരെ വിട്ടു പിരിയാത്തതിനാൽ അസ്വസ്ഥന്മാരായിത്തീരുക നിമിത്തം ഉദ്ദേശങ്ങളിലൊന്നും അഭിവൃദ്ധി പ്രാപിക്കുന്നില്ല. ആഗ്രഹങ്ങളെല്ലാം നിശ്ശേഷം അടങ്ങി ലൌകികസുഖങ്ങളിൽ വിരക്തിപ്രാപിച്ചാൽ മാത്രമെ മനസ്സു ആത്മാവിൽതന്നെ ലയിക്കയുള്ളൂ. ഇച്ഛകളെ ബലാല്ക്കാരമായി പൊട്ടുന്നനവെ അടക്കുന്നതും അപകടമാണ്. അങ്ങിനെ ചെയ്യുന്നതായാൽ, അന്തഃച്ഛിദ്രമുണ്ടായി ആത്മശക്തിക്ഷയിച്ചു ജീവിതത്തിൽതന്നെ വെറുപ്പു തോന്നിയേക്കാം. നിരന്തരപരിശ്രമങ്ങളാൽ മനസ്സിനെ വ്യവസ്ഥപ്പെടുത്തി മിതമായ ഭോഗങ്ങളാൽ ക്രമേണ വശത്താക്കുകയാണു നന്മ. ആയതിനാൽ തന്നെത്താൻ നിയന്ത്രണം ചെയ്വാൻ ആത്മീയശക്തി ലഭിക്കുന്നതുവരെക്കും സ

മാർഗ്ഗമായ കർമ്മങ്ങളിൽ ഏർപ്പെട്ട മനസ്സിനെ ക്രമേണ വ്യവസ്ഥപ്പെടുത്തി വരികയാകുന്നു ഗുണം. സ്വധർമ്മം മുറക്കു നടത്തുമ്പോഴാണു മമതക്കു വികാസം വരുന്നത്. സ്വാർത്ഥ തല്പരതയാകുന്നു സർവ്വാനർത്ഥങ്ങളേയും ഉത്ഭവിപ്പിക്കുന്നത്.

2. <u>സ്വപ്രയത്നം</u> — യാതൊരു പ്രകാരത്തിലുമുള്ള പ്രയത്നവുമില്ലാതെ സ്വസ്ഥവൃത്തിയായിരിപ്പാൻ ആർക്കും അവകാശമില്ല. അങ്ങിനെ ഇരിക്കുന്നവർ സ്വശക്തി ഒട്ടുമില്ലാത്തവരും, അധോഗതിക്കു കാൽ നീട്ടിയവരും, വെറും ഭൂമിഭാരവും ആയിത്തീരുകയേ ഉള്ളു. ആലസ്യവും മടിയും തമോഗുണങ്ങളാകുന്നു. ഉപജീവനത്തിന്നു യഥേഷ്ടം മാർഗ്ഗമുണ്ടെങ്കിൽകൂടി ലോകചരിത്രത്തിന്നും സഹജീവികൾക്കു ഉപകാരത്തിന്നും വേണ്ടി സദാ പരിശ്രമിച്ചു കൊണ്ടിരിക്കേണ്ടതു എല്ലാവരുടേയും കടമയാണ്.

* "ഉദ്യമഃ സർവ്വദാ കാര്യോ
യഥാ പൗരുഷമാത്മനഃ"

എന്ന തത്വത്തെ അനുസരിക്കുന്നതാണ്, സൌഖ്യത്തിലേക്കുള്ള മാർഗ്ഗം.

സ്വത്തില്ലായ്മ നിമിത്തം ആരും നിരാശപ്പെടേണ്ടതില്ല; പണി എടുക്കേണ്ടിവരുന്നതിൽ യാതൊരഭിമാനക്കുറവും വിചാരിക്കേണ്ടതുമില്ല. എത്ര അത്ഭുതാവഹമായ ഒരു ദിവ്യനിക്ഷേപമാണ് ദൈവം നമുക്കു നൽകിയിരിക്കു

---

* ആത്മാവിന്റെ പൗരുഷത്തിന്നനുസരിച്ചു എപ്പോഴും പ്രയത്നം ചെയ്തുകൊണ്ടിരിക്കേണ്ടതാണ്.

ന്നത്! കൈ, കാൽ, കൺ, ചെവി, ഹൃദയം, തലച്ചോറ്
മുതലായ അപാരമായ ശക്തിയുള്ള ആയുധങ്ങൾ നമ്മുടെ
അധീനത്തിലുണ്ട്. അളവററ ആകാശവും ഭൂമിയുമെന്നീ
പ്രപഞ്ച പുസ്തകങ്ങൾ നമ്മുടെ മുമ്പിലുമിരിക്കുന്നു. അവക
ളെ ഉപയോഗിച്ചു തന്നെത്താൻ നിലനിത്താൻ കഴിയാ
ത്തവർ പുരുഷന്മാരല്ലെന്നു മാത്രമല്ല, മൃഗപ്രായത്തിലും താ
ണുനില്ക്കുന്നവരാണ്. പക്ഷിമൃഗാദികൾകൂടി സ്വോദരപൂ
രണം ചെയ്യുന്നുണ്ടല്ലോ. ജീവിതയാത്രയിൽ സ്വപ്രയത്ന
ത്താൽ താന്താങ്ങളുടെ മാർഗ്ഗം തുറക്കാനും ബാദ്ധ്യതകൾ ചു
മക്കാനും കഴിയാത്തവക്ക് മറെറന്തൊരഭിവൃദ്ധിക്കാണ് പ്രാ
പ്തിയുണ്ടായിരിക്കുക. ജീവിതപന്തയത്തിൽ ചൊടിയും മിടു
ക്കും വിവേകവും ഉള്ളവക്കാണ് ഇനാം കിട്ടുവാനർഹത.

യാതൊരു പൂർവ്വസ്വത്തും സഹായികളും ഇല്ലാത്ത ഒ
രാൾ ജീവിതം ആരംഭിക്കേണ്ടതെങ്ങിനെയെന്നു ചോദിച്ചാൽ
(1) ഒരു ജോലിയിൽ ഏർപ്പെടണം. (2) അതിൽ നിപു
ണനായ്ത്തീരണം. (3) വിശ്വാസയോഗ്യനായിരിക്കണം.
(4) ശാന്തതയോടും നയത്തോടുംകൂടി പെരുമാറി സർവ്വ
രേയും ഹിതപ്പെടുത്തണം. (5) സുഖത്തിനുള്ള മോഹ
ങ്ങൾ ചുരുക്കി കൃത്യനിശ്ചയങ്ങൾ പാലിക്കണം. (6) കഷ്ട
ങ്ങളെയെല്ലാം ക്ഷമയോടുകൂടി സഹിക്കണം. (7) ഒഴിവു
കിട്ടുന്ന സമയമെല്ലാം സ്വയാഭിവൃദ്ധിക്കായ്ക്കൊണ്ടു ഉപ
യോഗിക്കണം. (8) സത്യമായ നടപടിയിൽ പ്രകാശിക്ക
ണം. (9, സദാ ദൈവസ്മരണയോടുകൂടിയിരിക്കണം. ഇപ്ര
കാരമെല്ലാം അനുഷ്ഠിച്ചുവരുന്ന ഓരോരുത്തർ പ്രകൃതിനിയമ

ന കാലക്രമത്തിൽ സർവ്വ ഭാഗ്യവും ഉപര്യുപരി വർദ്ധിച്ചുവരുന്നതാണ്; സ്വച്ഛയത്നത്താൽ ഉന്നതി പ്രാപിക്കുന്നതിൽ ശ്രേയസ്സിനു പുറമെ മനസ്സിനു കൃതാർത്ഥതകൂടി ഉണ്ടാകാതിരിക്കയില്ല.

ഒരു വിളയും വിതച്ചു ഉടനെ എടുക്കുന്നതു സാദ്ധ്യമല്ല. അതു നന്നായി എടുക്കേണമെങ്കിൽ (1) വയൽ നല്ലവണ്ണം ഉഴവാക്കണം (2) ഞാറു പാകി നിർത്തണം (3) ഞാറു വളരുമ്പോൾ വയൽ ചേറാക്കി നടണം (4) വളം ചേർക്കണം (5) കള പറിച്ചു നീക്കണം (6) വിള നനച്ചു കാത്തുകൊണ്ടിരിക്കണം (7) കൊയ്തെടുത്തു ഉണക്കി സംഗ്രഹിക്കണം. അപ്രകാരംതന്നെ മനുഷ്യനു ജന്മസാഫല്യമുണ്ടായിത്തീരേണമെങ്കിൽ (1) വിദ്യാഭ്യാസത്താൽ ബുദ്ധിയെ വികസിപ്പിക്കണം (2) അദ്ധ്വാനശീലം ഉണ്ടാക്കിത്തീർക്കണം. (3) ലോകരംഗത്തിൽ പരിചയിച്ചു ഒരു തൊഴിലിൽ ഏർപ്പെടണം (4) ഉത്സാഹിച്ചു തൊഴിലിൽ വിദഗ്ദ്ധതയുണ്ടാക്കിത്തീർക്കണം (5) രാഗദ്വേഷക്രോധമോഹമദമാത്സര്യങ്ങളെ അകറ്റണം (6) സത്യമര്യാദകളോടുകൂടി സ്വധർമ്മം നടത്തി മനഃപ്രസാദത്തെ നിലനിർത്തണം (7) സമ്പാദിച്ച ജ്ഞാനത്തെ അനുഷ്ഠാനത്തിൽ കൊണ്ടുവരണം. ഗർഭം ധരിച്ചു പത്തുമാസക്കാലത്തെ വളച്ച് കൂടാതെ സുഖപ്രസവം ഉണ്ടാകാറില്ല. ഒരു വൃക്ഷം എതത്തോളം വലിപ്പമുണ്ടാകുന്നതാണോ അത്രത്തോളം കാലതാമസം അതിന്റെ വളച്ച് പൂത്തിയാകാൻ വേണ്ടിവരും. അതുപോലെതന്നെ സ്ഥിരോത്സാഹത്താൽ മാത്രമെ ഏതു വിധമുള്ള ഫലസിദ്ധിയും പ്രാപിക്കുകയുള്ളൂ

മാർഗ്ഗസാധനങ്ങളെ പുഷ്ടിപ്പെടുത്തി പ്രവൃത്തി മുഴമിക്കു ന്നതിൽ ശ്രദ്ധ വെച്ചുകൊണ്ടു വന്നാൽ നിവൃത്തി തനിയെ വന്നുചേരുന്നതാണ്.

3. വിദ്യാഭ്യാസം—മനുഷ്യന്റെ വിശേഷബുദ്ധിയുടെ പ്രധാനമായ ഒരു ഫലമാകുന്നു അക്ഷരവിദ്യ. അതു നിമിത്തമാകുന്നു ഓരോരുത്തരുടെ വിചാരങ്ങൾ മറ്റുള്ളവരെ എളുപ്പമായി ധരിപ്പിപ്പാനും ഓരോ പരമ്പരകളായി സമ്പാദിക്കപ്പെട്ട ജ്ഞാനം ശേഷമുള്ള തലമുറകൾക്കു കരുതി വെപ്പാനും ഇടവരുന്നതു. ഇപ്പോഴത്തെ നാഗരീകത്വമെല്ലാം ഉണ്ടായ്ത്തീർന്നതു വിദ്യാഭ്യാസത്താലാണ്. വിദ്യാഭ്യാസം കേവലമില്ലാത്ത നിരക്ഷരകുക്ഷികൾ "വിദ്യാവിഹീനഃ പശുഃ" എന്നപോലെ മൃഗപ്രായന്മാർ തന്നെ. യാതൊരറിവുമില്ലാത്ത മൂഢന്മാർക്കു മഹത്തായ ഉദ്ദേശങ്ങളൊന്നുമുണ്ടായിരിപ്പാൻ സംഗതിയില്ല. അതിനാൽ അവർ പഞ്ചേന്ദ്രിയ സുഖങ്ങൾക്കു മാത്രം കാംക്ഷിക്കുന്നവരായിരിപ്പാനേ തരമുള്ളു. വിദ്യാഭ്യാസത്താലാണ് ലോകത്തെക്കുറിച്ചുള്ള വിവരം ഗ്രഹിക്കുന്നത്. അനേകം ജനങ്ങൾക്കു അവരുടെ അനുഭവത്തിൽ ഉണ്ടായിത്തീർന്ന ജ്ഞാനം നമ്മെ സഹായിക്കുന്നു. വിദ്യാഭ്യാസത്താൽ ബുദ്ധിവികാസം പ്രാപിക്കുന്നു. അതു നിമിത്തം മഹത്തായ ഉദ്ദേശങ്ങൾ മനസ്സിൽ ജനിച്ചുതുടങ്ങുന്നു. എത്രതന്നെ അദ്ധ്വാനിച്ചാലും ഉദ്ദേശങ്ങളിൽ കവിഞ്ഞ ഫലപ്രാപ്തി യാതൊന്നും ഉണ്ടാകുന്നതല്ലല്ലൊ. "കിം കിം ന സാധയതികല്പലതേവ വിദ്യാ" എന്ന വിധത്തിൽ വിദ്യാഭ്യാസം എന്തിനെയാണ് സാധിപ്പി

ക്കുന്നത് ? ധർമ്മാർത്ഥകാമമോക്ഷങ്ങളായ ചതുർവ്വിധപുരുഷാർത്ഥങ്ങൾക്കുള്ള വഴി ചൂണ്ടികാണിക്കുന്നതു വിദ്യാഭ്യാസമാണ്.

* "നചോരഹാൎയ്യം നചരാജഹാൎയ്യം,
"നഭ്രാതൃഭാജ്യം നകരോതിഭാരം,
വ്യയേകൃതേ വൎദ്ധത ഏവനിത്യം,
വിദ്യാധനം സർവ്വധനാൽ പ്രധാനം.

എന്ന ആപ്തവാക്യം അക്ഷരംപ്രതി വാസ്തവമാണ്.

സ്വഭാഷയിലെങ്കിലും വായിപ്പാനും, എഴുതുവാനും കണക്കിന്റെ നാലു മുറകളായ കൂട്ടൽ, കിഴിക്കൽ, പെരുക്കൽ, ഹരിക്കൽ ഇവയെങ്കിലും ചെയ്വാനും കഴിയാത്തവരെ നാഗരീകത്വം പ്രാപിച്ചവരെന്നു ഗണിച്ചുകൂടാ. ചുരുങ്ങിയ നിലയിൽ പ്രാഥമിക വിദ്യാഭ്യാസമെങ്കിലും സ്ത്രീപുരുഷധനികദരിദ്രവ്യത്യാസമെന്നിയെ സർവ്വർക്കും നിർബ്ബന്ധമായി വേണ്ടതുതന്നേയാണ. ഈ വിഷയം നിയമത്താൽ നിർബ്ബന്ധമായി തീരുന്നതുവരെ രാജ്യക്കാർ ഇതിനെ സർവ്വ പരോപകാരവിഷയങ്ങളിലുംവെച്ചു പ്രാധാന്യമേറിയതായി ഗണിക്കേണ്ടതുമാണ്. ഏതു സ്ഥാനനിലകളിലുള്ള

---

* കള്ളന്മാരാൽ മോഷ്ടിക്കപ്പെടാത്തതും, രാജാവിനാൽ അപഹരിക്കവയ്യാത്തതും, സഹോദരന്മാർക്ക ഭാഗിച്ചുകൊടുക്കേണ്ടതില്ലാത്തതും, ഒരു ഭാരമെന്നും തോന്നിക്കാത്തതും, ചിലവഴിക്കുംതോറും ദിനംപ്രതി വർദ്ധിക്കുന്നതുമായ വിദ്യയെന്ന സ്വത്ത് സർവ്വ സമ്പത്തുകളിലുംവെച്ചു പ്രാധാന്യമേറിയതാകുന്നു.

വക്കം തങ്ങളുടെ ആശ്രയത്തിലുൾപ്പെട്ട കുട്ടികൾക്കെല്ലാം കഴിയുന്നത്ര വിദ്യാഭ്യാസം കൊടുക്കേണ്ട ചുമതലയുണ്ട്. എന്നാൽ അവക്ക ധനം സമ്പാദിച്ചുകൊടുത്തേ കഴികയുള്ളു എന്ന നിർബ്ബന്ധമായ ചുമതലയൊന്നും, സൂക്ഷ്മാലോചന ചെയ്താൽ ഇല്ലതന്നെ. പക്ഷെ അവക്ക ജീവിതായോധനത്തിൽ പ്രവേശിക്കേണ്ട കാലമാവുമ്പോഴേക്ക അതിലെക്ക വേണ്ടപ്പെട്ട സാമഗ്രികളെല്ലാം കഴിയുന്നത്ര ഒരുക്കി കൊടുക്കേണ്ട ചുമതല നിർബ്ബന്ധമായുണ്ടെന്ന വിശിഷ്യ പറയേണ്ടതില്ലല്ലൊ. തങ്ങളെത്തന്നെയും തങ്ങളുടെ കുട്ടികളെയും, ലോകത്തെയും വഞ്ചിച്ച ലോഭത്താൽ സഞ്ചയിച്ചുവെക്കുന്ന ധനത്തിൻെറ നിഷ്ഫലതയും കുലാശവും നാം ഇടക്കിടെ കണ്ടുവരാറുമുണ്ട്. നന്മക്ക പകരം തിന്മയായിട്ടാണ് അങ്ങിനെ ചെയ്യുന്നതിൻെറ ഭവിഷ്യത്ത സാധാരണമായി സംഭവിക്കാറുള്ളത്.

എന്നാൽ എഴുതുവാനും, വായിപ്പാനും, കണക്ക ചെയ്യാനും, ഇതരഭാഷകൾ പഠിപ്പാനും ശീലിക്കുന്നത്ര മാത്രമല്ല വിദ്യാഭ്യാസത്തിലുൾപ്പെടുകയുള്ളു. കരകൌശലങ്ങളായ എല്ലാ തൊഴിലുകളും ശില്പവിദ്യകളും ശീലിക്കുന്നതും വിദ്യാഭ്യാസംതന്നെ. വിദേശങ്ങളിലെന്നപോലെ നമ്മുടെ രാജ്യത്ത് കൈത്തൊഴിൽ വേലകൾക്ക പ്രചാരം ഒട്ടും ഉണ്ടായിട്ടില്ല. കൈത്തൊഴിലുകൾ പ്രചുരപ്രചാരമാക്കി തീക്കാതെ രാജ്യത്തിന്റെ പുഷ്ടിയും അഭിവൃദ്ധിയും ഉണ്ടായ്ത്തീരുന്നത്ത അസംഭാവ്യമാണ്. വിദേശങ്ങളിലെന്നപോലെത്തന്നെ ജനങ്ങൾ കച്ചവടസംഘങ്ങളായിച്ചേന്ന

വ്യവസായശാലകളും തൊഴിലാലയങ്ങളും സർവ്വദിക്കിലും സ്ഥാപിച്ചു തുടങ്ങേണ്ട കാലം അതിക്രമിച്ചിരിക്കുന്നു. അവയാൽ മാത്രമെ രാജ്യം നിർദ്ധനത്വത്തിൽ നിന്നു ഉയരുകയുള്ളൂ.

4. <u>കർമ്മപരിചയജ്ഞാനം</u> — പഠിപ്പു രണ്ടു വിധമാണു. അതിൽ ആദ്യത്തേതു അന്യന്മാരിൽ നിന്നൊ, അവർ എഴുതിയ പുസ്തകങ്ങളിൽനിന്നൊ, വിദ്യാലയങ്ങളിൽ നിന്നൊ ലഭിക്കുന്നതും, രണ്ടാമത്തേതു തന്നെത്താൻ സ്വശക്തിയാലും, അനുഷ്ഠാനത്താലും, പരിചയത്താലും കഷ്ടപ്പെട്ടു സ്വാധീനപ്പെടുത്തുന്നതുമാകുന്നു. പുസ്തകവിദ്യ ജ്ഞാനത്തിലേക്കു വഴി തിരിച്ചുകാട്ടി അതിന്റെ വിവരങ്ങളെപ്പററി അറിവുകൊടുക്കുന്ന ഒരു കൈകാട്ടി (Signboard) മാത്രമാണ്. അതുകൊണ്ടു മാത്രം യാതൊരു ഫലപ്രാപ്തിയുമുണ്ടാകുന്നതല്ല. അതിനെ അനുഷ്ഠാനത്തിൽ ഉപയോഗപ്പെടുത്തിയില്ലെങ്കിൽ

"അന്ധനായുള്ളവൻ ദീപം കരത്തിങ്ക
ലേന്തി നടന്നാൽ വഴിയറിഞ്ഞീടുമൊ"

എന്നപോലെ നിഷ്പ്രയോജനവുമാണ്. താന്താങ്ങൾക്കു സ്വാനുഭവത്താൽ ദൃഢപ്പെടുന്ന അറിവാകുന്നു ജ്ഞാനം. അതു ആജീവനാന്തം മനസ്സിൽ പതിഞ്ഞിരിക്കുന്നതുമാകുന്നു. ഈ സംഗതിയെ സ്പഷ്ടമാക്കേണ്ടതിന്നു രണ്ടുദാഹരണങ്ങളെ പറയാം.

എം. ഏ. പരീക്ഷയിൽ അഗ്രഗണ്യനായി വിജയം നേടിയ ഒരാൾക്കു നാലുപറക്കു കൃഷി സ്വന്തമായി ന

ത്തി വിള നന്നായി എടുപ്പാൻ അന്യസഹായം കൂടാതെ സാധിക്കയില്ല, കൃഷിവിഷയത്തെപ്പററി അനവധി പുസ്തകങ്ങൾ വായിച്ചു മനസ്സിലാക്കീട്ടുള്ള ഒരാൾക്കും അതിന്നു കഴിയില്ല. എന്നാൽ അക്ഷരവിദ്യാശൂന്യനാണെങ്കിൽകൂടി മുമ്പൊരിക്കൽ കൃഷിപ്പണി നടത്തീട്ടുള്ള ഒരാൾക്ക് അതു പ്രയാസം കൂടാതെ സാധിക്കുന്നതാകുന്നു. ഇതാണ് പുസ്തകവിദ്യയുടേയും ജ്ഞാനത്തിന്റെയും വ്യത്യാസം.

മധുരമെന്താണെന്നറിഞ്ഞിട്ടില്ലാത്ത ഒരാൾക്ക പഞ്ചസാരയുടെ ഗുണങ്ങളെക്കുറിച്ചു ഒരു ദിവസം മുഴുവൻ പ്രസംഗിച്ചാലും ആ വിഷയത്തെപ്പററി എത്രയോ സൂക്ഷ്മമായി പ്രതിപാദിച്ചിട്ടുള്ള പുസ്തകങ്ങളെ വായിപ്പാൻ കൊടുത്താലും പഞ്ചസാരയെ സംബന്ധിച്ച ജ്ഞാനം ഒരിക്കലും ലഭിക്കയില്ല. ആ സാധനം എവിടേ കിട്ടുമെന്നും, എന്തു നിറമായിരിക്കുമെന്നും, വിലയെത്രയുണ്ടെന്നും മററും മനസ്സിലാവുകയെ ഉള്ളു. അതിനെ സംബന്ധിച്ച ജ്ഞാനം ലഭിക്കേണമെങ്കിൽ, അതു കിട്ടുന്നേടിക്കിൽ പോയി, വില കൊടുത്തുവാങ്ങി അനുഭവിച്ചു നോക്കുകതന്നെവേണം.

"ഏട്ടിൽ കണ്ടാൽ പോരാ, കൂട്ടിൽ കാണണം"

എന്ന പഴമൊഴിപോലെ ക്രിയാപരിചയത്താലുണ്ടാകുന്ന അനുഭവത്താൽ മാത്രമെ ഏതൊരു ജ്ഞാനവും ലഭിക്കയുള്ളൂ. എന്നുമാത്രമല്ല, ന്യായമായ് ക്രിയാനുഷ്ഠാനത്തിന്നു ഉപയോഗപ്പെടാത്ത അറിവു, ദുര്യുക്തി, ദുസ്സാമർത്ഥ്യം ദുർവാദം, ഉരുട്ടു, പിരട്ടു, തഞ്ചം, തക്കിടി, ഡംഭ്, ഹാസ്യം

ചതി, അവിശ്വാസം, നിഷ്ഠുരത മുതലായവകളായി പരി
ണമിച്ചു അധികരിച്ച ദോഷങ്ങളെ ഉണ്ടാക്കിത്തീർത്തിട്ടില്ലെ
ങ്കിൽ തന്നെയും ഇദ്ദോഷങ്ങൾ നിമിത്തം ജീവിതത്തിൽ
നിരാശയുണ്ടാക്കിത്തീർക്കുന്നതാണ്. അഭിവൃദ്ധികളെല്ലാം
തൊട്ടു തൊട്ടു ഒരേ നിലയിൽ പൊന്തിക്കൊണ്ടിരിക്കുകത
ന്നെ വേണം. ഒരു ഭാഗം പൊന്തുമ്പോൾ മറുഭാഗം താഴു
ന്നതു ക്ഷേമകരമല്ല. വിദ്യാഭ്യാസം വർദ്ധിക്കുന്തോറും മറുഭാ
ഗമായ അഭ്യാസശീലം കുറഞ്ഞു സ്വൈരവിഹാരം ചെ
യ്യാനുള്ള വാസന കണ്ടുവരാറുള്ളതുകൊണ്ടാണ് ഈ സം
ഗതിയെപ്പറ്റി ഇത്രത്തോളം വിസ്തരിച്ചത്. വിദ്യാഭ്യാസം
മുഖ്യമായ ഒരു വിഷയംതന്നെ. പക്ഷേ അഭ്യാസശീലന
വും ലോകപരിചയവും അതൊന്നിച്ചു തന്നെ നടക്കേണ്ട
മെന്നാകുന്നു മുൻപറഞ്ഞ ന്യായത്തിന്റെ താല്പര്യം. വിദ്യാ
ഭ്യാസം ജ്ഞാനനിധിയെ കാണിച്ചുതരുന്ന ഒരു ബന്ധുവാകു
ന്നു; എന്നാൽ അഭ്യാസശീലം ആ നിധിയെ കൈവശപ്പെടു
ത്തുവാനുള്ള ഒരായുധമാകുന്നു. വിദ്യ ബുദ്ധിയെ വികസിപ്പി
ക്കുന്നു. അഭ്യാസമോ ദേഹത്തിനു ആയാസംകൊടുത്തു മന
സ്സിനെ സംസ്കരിക്കുന്നു. പ്രവൃത്തിയില്ലാതെ നിവൃത്തികിട്ടു
ന്ന കാര്യം അസംഭാവ്യമാണ്.

5. <u>ലോകപരിചയജ്ഞാനം</u> ജ്ഞാനവും രണ്ടു വി
ധമാണ്. ഒന്നാമത്തേതു കർമ്മപരിചയത്താൽ ഉളവാ
കുന്നതു. രണ്ടാമത്തേതു ലോകപരിചയത്താൽ ഉണ്ടാ
യിത്തീരുന്നതു. ലോകപരിചയത്തെ ഉണ്ടാക്കുന്നതും, വി
ശേഷിച്ചു മനുഷ്യസ്വഭാവത്തെ മനസ്സിലാക്കുന്നതുമാണ്.

ഉൽകൃഷ്ടമായ ജ്ഞാനം തന്നെത്താൻ മനസ്സിലാക്കുന്നതാണ് സർവ്വോപരിയായ ജ്ഞാനം. ലൌകികവിജയങ്ങൾക്കെന്നമാത്രമല്ല, ആത്മബോധവർദ്ധനത്തിന്നും ലോകപരിചയമാകുന്ന മുഖ്യാവശ്യം. ഇതിന്നായിട്ടുണ്ടാകുന്ന ജന്മം തന്നെ എടുക്കുന്നതെന്നാണ് ശാസ്ത്രോക്തി. ലോകപരിചയത്താൽ സർവ്വതോമുഖമായ ജ്ഞാനത്തെ നേടുവാനായിട്ടാണ് തീർത്ഥാടനം പുണ്യമാണെന്ന നമ്മുടെ പൂർവ്വികന്മാർ ബുദ്ധിപൂർവ്വം നിയമിച്ചത്. ലോകപരിചയത്തിന്നായിട്ടാണ വിഷയസുഖവിരക്തന്മാരായ സന്ന്യാസിവര്യന്മാർകൂടി ദേശാടനം ചെയ്യുന്നത്. ഏററവും സ്വല്പമായ സംഗതികളിൽകൂടി സൂക്ഷ്മദൃഷ്ടിവെച്ചു ലോകസ്വഭാവത്തെ ശരിയായി മനസ്സിലാക്കിത്തുടങ്ങുമ്പോഴാണ് ആത്മബോധം വർദ്ധിക്കുന്നത്. സമുദ്രത്തിൻെറ സ്ഥിതി മുഴുവൻ ഗ്രഹിക്കേണമെങ്കിൽ അതിൽ നീളെ സഞ്ചരിക്കുകയും മുങ്ങിനോക്കുകയും ചെയ്യണം. ഈ കാരണത്താലാണ് മാഹാത്മ്യം ലഭിച്ചുകഴിഞ്ഞിട്ടില്ലാത്തവൎക്കെല്ലാം സഞ്ചാരം അത്യാവശ്യമാണെന്ന മുമ്പുതന്നെ പറഞ്ഞതു.

നമുക്ക ഗോചരമായ സൃഷ്ടികളിൽവെച്ചു അത്യത്ഭുതം മനുഷ്യൻതന്നെ. മനുഷ്യൻെറ അന്തഃകരണത്തോളം അത്യത്ഭുതാവഹമായി മറെറാന്നുമില്ല. മാനുഷസ്വഭാവത്തെ ശരിയായി മനസ്സിലാക്കുവാൻ തന്നെയാണ് ഏററവും പ്രയാസം. "പരേംഗിതജ്ഞാനഫലാഹിബുദ്ധയഃ" എന്ന തത്വമനുസരിച്ചു മാനുഷസ്വഭാവത്തെപററി സൂക്ഷ്മമായ അറിവു സമ്പാദിച്ചു ഔചിത്യംപോലെ എല്ലാവ

രോട്ടം അനുഷ്ഠിക്കുന്നതിനെയാണു നയം എന്നു പറയുന്നത്. നയം എന്നുവെച്ചാൽ അസാധാരണമായ ഒരു സാമൎത്ഥ്യമല്ല; അതു ലോകസാധാരണ വിവരത്തിന്റെ ഉപയോഗം മാത്രമാണ്. സമൎത്ഥതക്കു എന്തു ചെയ്യേണ്ടമെന്നു സാമാന്യന്മാരെക്കാളും അറിയാം; എന്നാൽ നയത്തിന്നു എപ്രകാരം ചെയ്യേണ്ടുന്നമെന്നറിയാം. നയം സാമൎത്ഥ്യത്തെപ്പോലെ ഒരു വിശേഷസിദ്ധിയോ ആറാമത്തെ ഇന്ദ്രിയമൊ അല്ല; പഞ്ചേന്ദ്രിയങ്ങളുടെ ഉണൎച്ച്യാലുണ്ടാകുന്ന തന്റേടം മാത്രമാണ്. സാമൎത്ഥ്യം മുറിക്കും, എന്നാൽ നയം അഴിക്കും. ഡംഭ് നിമിത്തം സമൎത്ഥൻ ക്രിയാനുഷ്ഠാനത്തിനെ അശക്യമാക്കും. എന്നാൽ നയം സമയോചിതംപോലെ പ്രവൃത്തിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കും. നയം സൎവ്വവിഘ്നങ്ങളെയും അനുകൂലമാക്കി തീൎക്കുകയും, പ്രയാസങ്ങളെയെല്ലാം എളുപ്പമായി ചമയ്ക്കുകയും, രഹസ്യങ്ങളെ തൎജ്ജമ ചെയ്കയും ചെയ്യും. വല്ല ചേരിന്നും, ജനസ്വാധീനതക്കും, വിജയസിദ്ധിക്കും, ലോകസാധാരണ വിവരമാകുന്ന ആവശ്യം. അല്ലെങ്കിൽ മറ്റെന്തുണ്ടായിട്ടും പ്രയോജനമില്ല.

ലോകവിശ്രുതനായ നെപ്പോളിയന്റെ ഒരു ഭടനായകനു നെപ്പോളിയനെപ്പോലെത്തന്നെ യുദ്ധശാസ്ത്രവിദഗ്ദ്ധത ധാരാളമായുണ്ടായിരുന്നു. എന്നാൽ ആയാൾക്കു നെപ്പോളിയനെപ്പോലെ മാനുഷസ്വഭാവപരിചയം ഇല്ലായിരുന്നു. നെപ്പോളിയനു തന്റെ സേനകളെക്കൊണ്ടു അമാനുഷമായ കാൎയ്യങ്ങൾകൂടി സന്തോഷപുരസ്സരം എടുപ്പിപ്പാൻ കഴിവുണ്ടായിരുന്നു. ശത്രുക്കളുടെ മൎമ്മങ്ങളെ ക

റിച്ചും നല്ല ബോധമുണ്ടായിരുന്നു. അതു കൂടാതെ സകല സൂക്ഷ്മ സംഗതികളിലും തന്റെ ദൃഷ്ടിയും ശ്രദ്ധയും എപ്പോഴും പതിഞ്ഞുകൊണ്ടുമിരുന്നു. വീണാൽ തന്നെയും പൂച്ചയെപോലെ തൻപാദത്തിൽ പതിഞ്ഞിരിപ്പാനും യുക്തിയുണ്ടായിരുന്നു. ഈ നയവും യുക്തിയും മറ്റെയാൾക്ക ഇല്ലാതിരുന്നതിനാൽ മാത്രമായിരുന്നു അവരുടെ സ്ഥാനത്തിലകാംക്ഷണ്ടായിരുന്ന അത്യന്തം വ്യത്യാസം.

ലോകം ഇക്കാലത്തു വിദ്വാന്മാരാലും സമർത്ഥന്മാരാലും നിറയപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. എന്നാൽ മിക്കപേക്കും ലോകപരിചയം കുറവായതിനാലാകുന്നു സ്വാഭിപ്രായനിശ്ചയങ്ങളും, മത്സരങ്ങളും, കക്ഷിവഴക്കുകളും തന്നിമിത്തം അധോഗതിയും വർദ്ധിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്നതു. യാതൊരു പ്രത്യേക വിഷയത്തിലും അന്ധവിശ്വാസത്തോടു കൂടിയ ആസക്തിയോ ഭ്രാന്തോ ഒരെപ്പോക്കോ സിദ്ധാന്തമോ ഇല്ലാത്ത സമചിത്തന്മാർ ലോകത്തിൽ നന്നെ ചുരുക്കമാണു. അഗാധബുദ്ധിമാന്മാർകൂടി മായാശക്തിയാൽ ഇങ്ങിനെ ഭ്രമിക്കപ്പെടുന്നു. നിരന്തരമായ സൂക്ഷ്മതത്വവിചാരത്താൽ പരമാത്മബോധം ലഭിച്ചവക്കു മാത്രമേ ഈ സംഗതി മനസ്സിലാകയുള്ളു. ഒഴിച്ചുകൂടാത്ത വിധിയെ അനുവർത്തിച്ചു കാലസ്ഥിതിക്കനുരൂപമായി സന്ദർഭങ്ങളെ ഉപയോഗപ്പെടുത്തുന്നതാണു വിവേകം. ശക്തിയുള്ളവർ കുറിക്കുതന്നെ കൊള്ളിക്കുന്നവന്റെ ശതാംശത്തിനു വിലപിടിക്കയില്ല. വിദ്യാർത്ഥിദശയിൽ അഗ്രഗണ്യന്മാരായിരുന്നവർ ജീവിതസമരത്തിൽ പിമ്പിലായ്പോകുന്നതും അതിനു

ന്നേരെ മറിച്ച കാണുന്നതും ലോകപരിചയത്തിന്റെ വ്യത്യാസത്താൽ മാത്രമാണ്. ഉയന്ന തരം പരീക്ഷകളിൽ വിജയം പ്രാപിച്ചിട്ടും, വലിയ സ്ഥാനനിലകളിൽ ഇരുന്നിട്ടും ലോകരംഗത്തിൽ അപ്രാപ്തന്മാരായി തീരുന്നതിന്റെ മറിയും ഇതുതന്നെയാണു്.

വേലക്കാരെക്കൊണ്ടു പണി എടുപ്പിക്കുന്നതിൽ "പോവാ" "പോ പോ" എന്നും പറയുന്നതിൽ എത്രയോ വ്യത്യാസം കണ്ടുവരാറുണ്ടു. അകലെയിരുന്നു പണിക്കു 'അററകററങ്ങൾ' കല്പിക്കുന്നതുകൊണ്ടും, പണിക്കാരെ ശകാരിച്ചു ദേഷ്യപ്പെടുന്നതുകൊണ്ടു, അവക്കു ശുണ്ഠിയും വെറുപ്പും വധിക്കുന്നതല്ലാതെ പണിക്കു ശ്രേഷ്ഠാന്തികാണുന്നതു പ്രയാസമാണു. എന്നാൽ അവരുടെ കൂട്ടത്തിൽ കൂടി അവരുടെ തലവനായി നിന്നു ഓരോ ക്രിയയും കാണിച്ചുകൊടുത്തു വേണ്ടപോലെ നടത്തിക്കയും, മയ്യാദയായി അവരോടു പെരുമാറുകയും ചെയ്യുമ്പോൾ പ്രവൃത്തി അധികം നടക്കുമെന്നുമാത്രമല്ല, ആക്കും വെറുപ്പു തോന്നുന്നതുമല്ല. സേനയിൽകൂടിയും ഇതുതന്നെയാണു നതൃത്വശക്തി. നായകൻതന്നെ കഷ്ടപ്പെടുന്നതു കാണുമ്പോൾ പരിവാരങ്ങൾ തങ്ങളുടെ കഷ്ടങ്ങളെ വിസ്മരിക്കുന്നതു സ്വാഭാവികമാണു. മാതൃകക്കാകുന്ന ആജ്ഞയേക്കാൾ എത്രയോ ശക്തി കൂടുതൽ. ഏതു കായ്യവും താഞാൻതന്നെ മുമ്പിൽനിന്നു നല്ല രീതിയിൽ നടത്തിക്കേണ്ടതും, എന്നാൽ വേലക്കാരുടെ കഷ്ടങ്ങളെ കഴിയുന്നതു വിസ്മരിപ്പിക്കുവാൻ മനഃപൂവ്വം പരിശ്രമിക്കേണ്ടതുമാകുന്നു.

6. തൊഴിൽ—ഏതു തൊഴിലിന്നും അയോഗ്യതയോ, പ്രോരായ്മയോ, അഭിമാനക്കുറവോ യഥാർത്ഥത്തിലില്ലതന്നെ. തൊഴിലൊന്നുമില്ലാതിരിക്കുന്നതിലും, അലഞ്ഞു തിരിഞ്ഞു ഉഴന്നു നടക്കുന്നതിലും, പരാശ്രയത്താൽ ഉപജീവനം കഴിക്കുന്നതിലും, കളവു, ചതി, നീചസേവ, ഹീനവൃത്തി മുതലായ ദുഷ്പ്രവൃത്തികൾ ചെയ്യുന്നതിലും മാത്രമേ വാസ്തവത്തിൽ നികൃഷ്ടതയുള്ളു. തൊഴിലുകളിൽ സ്ഥാനനിലകൾക്കു തമ്മിൽ വളരെ വ്യത്യാസങ്ങളുണ്ടെങ്കിലും ഓരോന്നിന്നും അതാതിന്റെ പ്രാധാന്യമുണ്ട്. കൂലിവേലക്കാരുടെ പണിമുടക്കങ്ങൾ സംഭവിക്കുമ്പോൾ അവരുടെ പ്രാധാന്യം പ്രത്യക്ഷപ്പെടുന്നുണ്ടല്ലോ. ഏതു തൊഴിലിൽ ഏർപ്പെട്ടിരിക്കുന്നുവോ അതിൽ വിദഗ്ദ്ധതയും വിശ്വാസയോഗ്യതയും ഉണ്ടായിരിക്കുക തന്നെയാണ് അഭിമാനം. കാര്യങ്ങൾക്കു കൊള്ളരുതായ്മയും വിശ്വാസവഞ്ചനയും ഏതു തൊഴിലിലും അപമാനകരം തന്നെ.

എന്നാൽ ഓരോരുത്തർക്കും ഓരോരോ തൊഴിലിലേക്കായിരിക്കും അഭിരുചി. ആ അഭിരുചിയെ ആരാഞ്ഞറിഞ്ഞു ഓരോരുത്തർക്കും ഹിതമായ തൊഴിലിൽ ഏർപ്പെടുക തന്നെയാണു ഉത്തമം. ചിലർക്കു ബുദ്ധിശക്തി, ചിലർക്കു വാചാലത്വം, ചിലർക്കു കൈവേഗത, ചിലർക്കു നയം ചിലർക്കു യുക്തി, ചിലർക്കു മഹാമനസ്കത, ചിലർക്കു വ്യാപാരപടുത്വം എന്നിങ്ങിനെ പലേ വിധത്തിലായിരിക്കും പ്രത്യേകത. ആത്മഹിതമായ തൊഴിലിൽ മറ്റെല്ലാവരിലും വെച്ചു ശോഭിപ്പാനിടവരുന്നതാകും.

തൊഴിലൊന്നുമില്ലാത്തവരുടെ എണ്ണം വൎദ്ധിച്ചുവരുന്നതു രാജ്യത്തിന്റെ അഭിവൃദ്ധിക്കു പ്രതിബന്ധവും ദുൎദ്ദശാവിപാകത്തിന്റെ ഒരു മുന്നറിയിപ്പുമാണ്. സൎവ്വജനങ്ങളും കൃഷിപ്രവൃത്തി, ഗവൎമ്മെണ്ടുദ്യോഗം എന്നീ രണ്ടു തൊഴിലുകളെ മാത്രം നമ്പിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നതിനാലാണ് രാജ്യത്തിൽ തൊഴിലില്ലായ്മയും നിൎദ്ധനത്വവും വൎദ്ധിക്കുന്നതു. ഇതിനുള്ള നിവൃത്തിമാൎഗ്ഗം വ്യവസായശാലകളുടെ സ്ഥാപനമാണ്. തൊഴിലില്ലായ്മ എന്ന വിഷയം അപ്രധാനമായ ഒന്നല്ല. ഏതു രാജ്യത്തിന്റെയും ജീവൻ അതിലെ യുവാക്കളാണ്. രാജ്യത്തിന്റെ ക്ഷേമവും അഭിവൃദ്ധിയും അവരിലാകുന്നു സ്ഥിതിചെയ്യുന്നതും. നന്മകളുണ്ടായിത്തീരേണമെങ്കിൽ ജനങ്ങൾ അന്യോന്യം വിശ്വസിക്കുകയും വിശ്വാസത്തിന്നൎഹന്മാരായിത്തീരുകയും വേണം. വിശ്വാസത്തിലും വിശ്വസ്തതയിലുമാകുന്നു ലോകം നിലനില്ക്കുന്നതു. ആ സൽഗുണം എവിടെ കുറയുന്നുവോ അവിടെ അധഃപതനം സംഭവിക്കുകയെ ഗതിയുള്ളു. അകം നന്നായിത്തീൎന്നാൽ പുറം തനിയെ നന്നാവുന്നതാണ്. വിശ്വാസവഞ്ചന മഹാപാതകങ്ങളിൽ ഒന്നാണെന്നും അവിശ്വാസവും ദോഷൈകദൃഷ്ടിയും ക്ഷേമത്തിന്നും അഭിവൃദ്ധിക്കും പ്രതിബന്ധങ്ങളാണെന്നും ഈ സന്ദൎഭത്തിൽ പറഞ്ഞുകൊള്ളട്ടെ.

ക്രമമായ തൊഴിലൊന്നുമില്ലാതിരുന്നാൽ ജീവിതസമരത്തിൽ വിജയത്തിനു വേണ്ടതായ സ്വശക്തി ലഭിക്കു

ത്തമല്ലല്ലോ. മാനുഷശരീരയന്ത്രത്തിലെ അവയവങ്ങളുടെ ഘടനയേയും പ്രത്യേകിച്ച് ഹൃദയത്തിന്റേയും ശിരസ്സി ന്റേയും അത്ഭുതവൃത്തികളേയും ശരീരത്തിൽ സ്ഥിതിചെ യ്യുന്ന സൂക്ഷ്മശക്തികളേയുംകുറിച്ചു പര്യാലോചനചെയ്താൽ അവയെല്ലാം ന്യായമായ ഉപയോഗങ്ങൾകൊണ്ടു അഭി വൃദ്ധിക്കുമായ് തന്നെയാണ ഗ്രഹിതമായിട്ടുള്ളതെന്ന നി സ്സംശയം മനസ്സിലാക്കാം. ദേഹാദ്ധ്വാനം ഒട്ടുമില്ലാതിരു ന്നാൽ അനാരോഗ്യവും മനോമൌഢ്യവും പൌരുഷക്ഷയ വും സംഭവിക്കുന്നതാകുന്നു. "ഇരിമ്പും തൊഴിലും ഇരിക്കെ കെട്ടും" എന്നാണല്ലോ പഴമൊഴി. വേലയൊന്നുമില്ലെങ്കി ൽ ജീവിതം വിഷാദജഡവും രസഹീനവുമായ് ഭവിക്കുന്നു. അലസജീവിതത്തോടു താരതമ്യപ്പെടുത്തി നോക്കിയാൽ ഏതു ദുർവ്വഹമായ പ്രവൃത്തിയും സുഖകരമായിട്ടേ തീരു കയുള്ളു. അങ്ങിനെയിരിക്കെ താന്താങ്ങളുടെയും താന്താ ങ്ങളെ ആശ്രയിച്ചിരിക്കുന്നവരുടെയും ഉപജീവനത്തിനാ യി വേണ്ടപോലെ അദ്ധ്വാനിക്കാതെ സ്വസ്ഥവൃത്തി അ വലംബിക്കുന്നവർ ഏററവും നികൃഷ്ടന്മാർതന്നെ എന്നു പറയാതെ കഴികയില്ല. "ഉത്സാഹമുണ്ടെങ്കിലത്താഴമു ണ്ണാം" എന്നു പറഞ്ഞപോലെ നിരന്തരമായ പരിശ്രമ ത്താൽ ഉപജീവനത്തിനുള്ള മാർഗ്ഗം ആർക്കും തുറക്കാം. "കാതരാ ഏവ ജല്പന്തിയൽ ഭാവ്യം തൽ ഭവിഷ്യതി" എ ന്ന സാരോക്തിപോലെ എല്ലാം വിധിയാണെന്നു സങ്കല്പി ച്ചു സ്വസ്ഥമായിരിക്കുന്നവർ ഭീരുക്കളാണ. കുറച്ചുകാലം സ്വസ്ഥമായിരുന്നവർ പിന്നെ അദ്ധ്വാനശീലന്മാരായ്തീ

രുന്ന കാൎയ്യം കുറെ ഞെരുക്കമാണ. നിത്യപരിശീലനത്താൽ കഷ്ടത്തെ ഫലിതമാക്കി അദ്ധ്വാനം തുടൎന്നുകൊണ്ടിരിക്കാഞ്ഞാൽ ലാഭമൊന്നും പ്രാപിക്കയില്ല. നാം എത്രയോ നിസ്സാരജീവിയായി കരുതുന്ന ഉറുമ്പിന്റെ നടപടിയെ സൂക്ഷിച്ചുനോക്കിയാൽ അദ്ധ്വാനശീലവും രീതിയും മറ്റും പഠിക്കാവുന്നതാകുന്നു. നിത്യോത്സാഹികളെയാണ ശ്രീമാന്മാർ എന്നു പറഞ്ഞുവരാറുള്ളത.

നമ്മുടെ പൂൎവ്വികന്മാരുടെ അദ്ധ്വാനത്തിന്റെ ഫലമാണ നമുക്കിപ്പോഴുള്ള നാഗരികത്വവും സുഖാനുഭവസൌകൎയ്യങ്ങളും തത്വജ്ഞാനവും. അതുപോലെതന്നെ ഭാവി തലമുറകൾക്കുവേണ്ടി യഥാശക്തി ജഗൽ ഭണ്ഡാരത്തിൽ നമ്മുടെ ഓഹരി നിക്ഷേപിക്കേണ്ട ബാദ്ധ്യത നാമോരോരുത്തൎക്കും നിശ്ചയമായും ഉണ്ട. സേതുബന്ധനത്തിന്നു അണ്ണാക്കൊട്ടൻ കൂടി തന്നാൽ കഴിയുന്ന വിധം സഹായിച്ച കഥ എല്ലാവരും കേട്ടിരിക്കുമല്ലോ. ആയതിനാൽ യാതൊരദ്ധ്വാനവും ചെയ്യാതെ ഇരിക്കുന്നവർ പലേ പ്രകാരത്തിലും പ്രകൃതി നിയമത്തെ ലംഘിക്കുന്നു.

VI ധനം.

"ധനം ദുരന്തം ഖ്യന്താ സമ്പദോപി ദുരാത്മനാം
ഭവന്തി ചന്ദ്രശോഭക്കാ വിപദോപി മഹാത്മനാം"

(ദുഷ്ടാത്മാക്കളുടെ സമ്പത്ത് ദുഷ്പരിണാമം വരെ നില നിൽക്കുന്നതാണ്. മഹാത്മാക്കൾക്കു നേരിടുന്ന വിപത്ത് ശുഭോദയത്തിന്റെ ഹേതുവായി ഭവിക്കുന്നതുമാണ്)

1. ധനം — ധനം ജീവിതത്തിന്റെ പരമോച്ചമായ ഒരു ഉദ്ദേശമല്ലെങ്കിലും വേദാന്തനിന്ദ്യമായ ഒരു നിസ്സാരസംഗതിയുമല്ല. "ധനമൂലമിദം ജഗൽ" എന്നു പറഞ്ഞപോലെ ധനം ലോകരംഗത്തിലെ ഒരു പ്രധാനമായ ആയുധവും ശക്തിയുമാണ്. ലോകത്തിൽ തന്റെ സ്വന്തം നില ഉറപ്പിപ്പാനും ഭോഗങ്ങളിലുള്ള ആഗ്രഹങ്ങളെല്ലാം നിറവേററി മനസ്സംതൃപ്തി അടയുവാനും, കളവു ചതി മുതലായ ദുർമ്മാർഗ്ഗവൃത്തികളിലേക്കു ആകർഷണം കുറയുവാനും, നന്മക്കുപയോഗിപ്പാനും നല്ലൊരു ശക്തിതന്നെയാകുന്നു, ധനം. ആയതിനാൽ ന്യായമായ പരിശ്രമത്താൽ ധനം സമ്പാദിച്ചു സൌഖ്യം പ്രാപിക്കേണമെന്നു മോഹിക്കുന്നതു നല്ലതുതന്നെ ധനത്തിനല്ല ദോഷം, ധനത്തിനോടുള്ള സ്നേഹത്തിനാകുന്നു. ധനത്തെ ഹൃദയത്തിലല്ല, ശിരസ്സിലാകുന്നു വഹിക്കേണ്ടതു; എന്നുവെച്ചാൽ ധനത്തിൽ ആശവെക്കാതെ, ധനത്തിന്നായി ന്യായമായ വിധത്തിൽ ബുദ്ധിപൂർവ്വം പ്രയത്നിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കേണ്ടതാ

ണ്ണ. ധനമെന്ന യക്ഷനെ നമ്മുടെ അധീനത്തിൽ നിർത്തി നന്മക്കായി ഉപയോഗപ്പെടുത്തുന്നതു നല്ലതുതന്നെ. എന്നാൽ ആ യക്ഷന്റെ ബന്ധനത്തിൽ നമുക്കിരിപ്പാനിടവരുന്നത സൎവ്വ നിൎഭാഗ്യങ്ങളിലും കവിഞ്ഞ ഒരാപത്താണ്. ധനം സൌഖ്യപ്രദാനത്തിനായിരിക്കെ, ധനം നിമിത്തം സമാധാനഭംഗത്തിന്നിടവരുന്നതു അതിഗൎഹണീയം തന്നെ. വാസ്തവത്തിൽ ധനത്തിലല്ല യോഗ്യത, ധനം സമ്പാദിപ്പാൻ വേണ്ടിയ പരിശ്രമങ്ങളാലുളവാകുന്ന സ്വശക്തിയിലാണ. ധനസമ്പാദനത്തിന്നായി യത്നിക്കുന്നവന്ന ആലോചനനിമിത്തം ബുദ്ധിവികാസവും, പരിശ്രമത്താൽ പൌരുഷവും, ക്ലേശങ്ങളാൽ ധൎമ്മങ്ങളുടെ അടക്കവും. ജനങ്ങളുമായുള്ള ഇടപഴക്കത്താൽ മൎയ്യാദയും,പ്രയാസത്താൽ ക്ഷമയും കരാറിനാൽ വ്യവസ്ഥയും ഉണ്ടാകുന്നു. വിളമ്പിവെച്ചുകൊടുത്താൽ ഉദരപൂരണം ചെയ്വാൻ കഴിവില്ലാത്തവരാരുമില്ല. സ്വശക്തിമൂലമായി എതുവിധമുള്ള ഉന്നതിയും ന്യായമായ പ്രകാരത്തിൽ പ്രാപിക്കുന്നതു യോഗ്യതയാണെന്നുള്ളതിന്നു സംശയമില്ല.

2. <u>ദാരിദ്ര്യം,</u>— പട്ടിണിയും പണത്തിന്റെ മുട്ടുമാകുന്നു ദാരിദ്ര്യം, നില്ക്കുന്നതുമല്ല. ചുരുങ്ങിയ നിലയിൽ തൃപ്തിനിശ്ചയങ്ങളോടുകൂടി അഹോവൃത്തി കഴിച്ചുകൂട്ടുന്നതു ദാരിദ്ര്യമല്ല. അന്നന്നു പണിയെടുത്തു എട്ടെട്ടണ കൂലിവാങ്ങി അതുകൊണ്ടു ചിലവു കഴിച്ചു തൃപ്തിപ്പെടുന്നവൻ ദരിദ്രനല്ല. മാസന്തോറും 100ക. വരവുള്ള ഒരാൾ വരവിലധികരിച്ചു ചിലവുചെയ്തു മുട്ടുള്ളവനായി തീൎന്നാൽ ദരിദ്രൻ

തന്നെ. മനുഷ്യന്റെ രണ്ടാമത്തെ ശത്രുവാണ് ദാരിദ്ര്യം. ഒന്നാമത്തെ ശത്രു മഹാ വ്യാധിതന്നെ. യാതൊരു സങ്കോചവും ഭയവും കൂടാതെ ആരുടെയും മുഖത്തു നേരെ നോക്കി തലപൊക്കി നില്പാൻ കഴിവുള്ള ഒരു കൂലിക്കാരൻ പരന്മാരെ ആശ്രയിച്ചും, ലജ്ജിച്ചും, മുഖം മറച്ചും, ഭയപ്പെട്ടും, ഓടിയും, ഒളിച്ചും, കള്ളവുംപറഞ്ഞും, നടക്കാനിടവരുന്ന പ്രഭുവിനേക്കാൾ എത്രയോ സ്വാഭിമാനമുള്ളവനും ഭാഗ്യവാനുമാകുന്നു. എപ്പോഴും പണത്തിനു മുട്ടുള്ള ഒരാൾ അടിമയേക്കാൾ നികൃഷ്ടനാകുന്നു. അങ്ങിനെയുള്ള ഒരാൾക്കു സ്വാതന്ത്ര്യവും, ജ്ഞാനവും, സമാധാനവും അണുമാത്രമെങ്കിലും ഉണ്ടായിരിക്കുന്നതല്ല; അതു കൂടാതെ മുട്ടുകളെ തല്ക്കാലം നിവൃത്തിക്കേണ്ടതിനു 'മേലും കീഴും' ആലോചിക്കാതെ അന്യന്മാരെ സേവിച്ചു അവരുടെ ഇഷ്ടങ്ങൾക്കെല്ലാം കീഴടങ്ങേണ്ടിവരികയും ചെയ്യുന്നു. മുട്ടുള്ളവന്നു ലോകത്തിന്റെ മുഖത്തു നോക്കാൻ ധൈര്യമുണ്ടാകുന്നതല്ലെന്നു മാത്രമല്ല, ജീവിതം ഭാരമായി തോന്നുകനിമിത്തം ആയാൾ എപ്പോഴും ദുഃഖസാഗരത്തിൽ മുങ്ങി തന്നെത്താനടക്കാൻ കഴിവില്ലാതെ ആത്മീയശക്തിയെ ക്ഷയിപ്പിക്കുകയും "യേന കൈ സ്വരചി മന്യന്തെ ജീവന്തോപി മൃതാ ഇവ" എന്ന വിധത്തിൽ തന്നെത്താൻ മരിച്ച നിലയിൽ കരുതുകയും ചെയ്യുന്നു. ഉയന്ന നിലകളിൽനിന്നു അധഃപതിക്കുന്നതിലുന്ന് ദുഃഖത്തിന്റെ കിടപ്പു. സുഖദുഃഖങ്ങളൊന്നായിത്തീരുന്നതു ദിനചര്യക്രമത്തിനനുസരിച്ചാകുന്നു. അതി സുഖത്തിൽ ചളുവിയ വിഭവങ്ങളോടും അന്തസ്സായ വേഷധാര

ണത്തോടുംകൂടി ദിനചര്യം ശീലിച്ചുവന്നാൽ അതിന്നു ഭംഗ
മുണ്ടാകുമ്പോഴെല്ലാം ദുഃഖംതന്നെ. ഏതു മാതിരി കഷ്ടങ്ങ
ളും അനുഭവിച്ചു ശീലിച്ചുവന്നു ദുഃഖം വളരെ ചുരുങ്ങിയിരി
ക്കും. തത്വജ്ഞാനം എന്തുതന്നെ ഘോഷിച്ചാലും "അ
ന്തരം നാഭിജാനാമി നിദ്ധനസ്യ മൃതസ്യ ച" എന്നു പറ
ഞ്ഞിരിക്കുന്നതുപോലെ ദരിദ്രൻ ജീവന്മൃതൻതന്നെ.

3. കടം — എത്ര ഗുണവാനാണെങ്കിലും കടക്കാര
നായാൽ അധോഗതി പ്രാപിക്കുകയേ ഉള്ളു. കടത്തിൽ
പെട്ടവർ എപ്പോഴും ലജ്ജിച്ചും ഒളിച്ചും കഴിച്ചുകൂട്ടേണ്ടി
വരുന്നതിന്നു പുറമെ ആയാൾക്കു ഒരിക്കലും നിവൎന്നു നി
ല്ക്കാൻ കഴികയുമില്ല. അങ്ങിനെയുള്ള ഒരാൾക്കു സത്യമ
ൎയ്യാദകളോടുകൂടി സ്വധൎമ്മം നടത്തുവാൻ നിവൃത്തിയില്ല.
കടത്തിന്റെ പുത്രനാണു കളവും ചതിയും സവാരി ചെ
യ്യുന്നതു. ഒരിക്കൽ കടം വാങ്ങിയാൽ വീണ്ടും വാങ്ങാൻ
ആരും മടിക്കുക പതിവില്ല. കടം വാങ്ങി ശീലമായാൽ
"കടമാണെങ്കിൽ കമ്മാളനു ആന രണ്ടു" എന്ന തോതിൽ
കിട്ടുന്നേടത്തോളം കടം വാങ്ങി കൂട്ടുന്നു. "കണ്ടതെല്ലാം
കൊണ്ടാൽ കൊണ്ടതെല്ലാം കടം" തന്നെ. കടം വാങ്ങാ
തെ ഒരു സുഖം അനുഭവിപ്പാൻ നിവൃത്തിയില്ലെങ്കിൽ ആ
സുഖം വേണ്ടെന്നുവെക്കുന്നതാണുത്തമം. കടത്തിൽ ഉണ
രുകയേക്കാൾ അത്താഴമില്ലാതെ ഉറങ്ങുകയാകുന്നു നല്ലതു.
കടത്തിന്നു നടക്കുന്നവൻ ഒടുവിൽ വ്യസനിച്ചു നടക്കേ
ണ്ടിവരും. ആയതിനാൽ യാതൊരാവശ്യത്തിന്നും കടം
വാങ്ങുകയില്ലെന്നുള്ള ദൃഢനിശ്ചയത്തോടുകൂടി നടന്നു വ
രേണ്ടതാണ്.

മൃഗപ്രായമായി പഞ്ചേന്ദ്രിയ സുഖങ്ങൾക്ക അതിരി
ല്ലാതെ കാംക്ഷിക്കുന്നതിനാലും, മദ്യപാനത്താലും, സ്ഥി
തിയിലധികരിച്ചു ജനങ്ങളെ കാട്ടിക്കൂട്ടേണമെന്നുള്ള ഉള്ളി-
നാലുമാണ മനുഷ്യർ കടക്കാരായ്ത്തീരുന്നത്. എല്ലാവരേയും
കാട്ടിക്കൂട്ടേണമെന്നുള്ള ദുരഭിമാനവും അന്തസ്സും മൂഢത
നിമിത്തമാണ്. നമ്മുടെ കർമ്മപരിപാലകഫലമായ വിധി
യെ ക്ഷമയോടുകൂടി സഹിച്ചു തല്ക്കാലസ്ഥിതിയിൽ തൃപ്തി
പ്പെട്ടു അഭിവൃദ്ധിക്കായി ന്യായമായ പരിശ്രമങ്ങൾ ചെയ്തു
വരികയാകുന്നുവേണ്ടതു. ആധുനിക പരിഷ്കാരഭ്രമത്താൽ
എത്രത്തോളം ദോഷങ്ങൾ ജനസമുദായത്തിന്ന സംഭ
വിക്കുന്നുണ്ടെന്നതിന്ന കയ്യുംകണക്കുമില്ല. "കിടക്കുന്നതു കാ
വൽപ്പുര സ്വപ്നം കാണുന്നതു മച്ചും മാളികയും" എന്നതര
ത്തിലാണു നവീനപരിഷ്കാരത്തിന്റെ ജാലങ്ങൾ. ഏതിൽ
നിന്നും നല്ലതിനെ തിരഞ്ഞെടുത്തു ചീത്തയെ ത്യജിക്കേ
ണ്ടതുതന്നെ. താണസ്ഥിതിയിലുള്ള ഒരാൾ സ്വാഭിമാനമു
ള്ള മര്യാദക്കാരനാണെന്നു വരുത്തുന്നതിനേക്കാൾ, ധനിക
നാണെന്നു അന്യന്മാരെ കാട്ടിക്കൂട്ടുവാൻ വേണ്ടി കടക്കാര
നും മറ്റുമുള്ള വനമായ്ത്തീരുന്നതു "തീയിൽ പാററ ഭ്രമിച്ചുചാ
ടി" നശിക്കുന്നവിധംതന്നെയാണ്. "കാണം വിററും ഓ
ണം ഉണ്ണാൻ തുനിയരുത്." "ഇരന്നുപൊന്നണിഞ്ഞേററം
ഞെളിഞ്ഞീടൊല്ല" എന്ന പഴമൊഴികളെ ഈ സന്ദർഭ
ത്തിൽ ഓക്കേണ്ടതാണ്. ഓരോരൊ ദുർഗ്ഗുണങ്ങൾ ന
മ്മെ ബാധിക്കുന്തോറും നമ്മുടെ സ്വശക്തി ഓരോ അടി
പിന്നോട്ടുവെക്കുന്നു, ആന്തരീയമായ സൽഗ്ഗുണങ്ങളൊന്നാ

ഇല്ലാതെ ബാഹ്യമായ പരിഷ്കാരങ്ങൾ മാത്രം അഭിനയി
ച്ചു നടക്കുന്നവരുമായി സംസർഗ്ഗം ചെയ്യാതിരിപ്പാനും സൂ
ക്ഷിക്കേണ്ടതാണ്. ആദ്യത്തിൽ കയ്യാൽ ചിലവൊന്നും കൂ
ടാതെതന്നെ സൽക്കാരങ്ങൾ ലഭിക്കുമെങ്കിലും അതു ശീ
ലമായിത്തീരുമ്പോഴേക്കു സൽക്കരിപ്പാൻ ആരെയും കാണുക
യുണ്ടാവില്ല. ദൃഢവ്രതന്മാർക്കു ആ വലകളിലൊന്നും കുടു
ങ്ങാതെ കഴിച്ചുകൂട്ടാം.

4. ആയവ്യയങ്ങൾ - ദാരിദ്ര്യം നന്മകളെ എല്ലാം
കെടുക്കുന്നതും തിന്മകളെ വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതുമാകയാൽ നി
രന്തരപരിശ്രമങ്ങളാലും കൃത്യനിശ്ചയങ്ങളാലും നിർദ്ധന
ത്വത്തിൽനിന്ന് ക്രമേണ ഉയർന്നുവരേണ്ടതാവശ്യമാണ്.
ഒരാൾ എങ്ങിനെയാകുന്നു ധനം സമ്പാദിക്കുന്നതു, ചില
വുചെയ്യുന്നതു, കൊടുക്കുന്നതു, വാങ്ങുന്നതു, ഉപകാരം ചെ
യ്യുന്നതു, കരുതുന്നതു എന്നുള്ള സംഗതികളിലാകുന്നു ആ
യാളുടെ വിവേകത്തിന്റെ പരീക്ഷ. ലോകം നിലനില്ക്കു
ന്നേടത്തോളം കാലം ജനങ്ങളിൽ അധികപക്ഷവും വേല
ക്കാരായിരിപ്പാനേ നിർവ്വാഹമുള്ളു; അതു ലോകത്തിലേക്കു
നന്മയാകുന്നു. എന്നാൽ ധനികന്മാർക്കു മാത്രമെ സൈര്യം
ഉണ്ടായിക്കൂടു എന്ന പ്രകൃതിനിയമമില്ല. നിർദ്ധനത്വം
ആത്മാനുഭൂതിക്കു ഒരു തടയല്ല. ഏതു സ്ഥാനനിലകളി
ലുള്ളവർക്കും തങ്ങളുടെ സ്വാഭിമാനവും സ്വാതന്ത്ര്യവും
സൈര്യവുമുണ്ട്.

ആഹാരവസ്ത്രാദികൾ, കുടുംബരക്ഷ എന്നിവ മാത്ര
മല്ല സ്വാഭിമാനം, സ്വാതന്ത്ര്യം, തൃപ്തി, ശക്തി മുതലാ

യവയുടെ പുഷ്ടിയെക്കൂടി ധനമുണ്ടാക്കിത്തീൎക്കുന്നതിനാൽ ന്യായമായ ധനസമ്പാദനവും കൃത്യത്തോടുകൂടിയ ചിലവും വളരെ മുഖ്യമായ വിഷയങ്ങൾ തന്നെയാണ്. ചിലൎക്ക അദ്ധ്വാനിക്കാൻ കഴികയില്ല. എന്നാൽ മററുചിലൎക്ക ധനം സമ്പാദിപ്പാനറിയും, സൂക്ഷിപ്പാനറികയില്ല. സൂക്ഷ്മാലോചന ചെയ്യുന്നതായാൽ പണിമുടക്കത്തിന്നും, രോഗത്തിന്നും, ആകസ്മികമായ ആപത്തുകൾക്കും, വാൎദ്ധക്യദശക്കും, മാതാപിതാകളത്രപുത്രാദികളെ സംബന്ധിച്ചുള്ള ബാദ്ധ്യതകളെ നിറവേററാനുമായിട്ടുകൊണ്ടു ധനം കരുതിവരേണ്ടതാണെന്ന ആൎക്കും മനസ്സിലാവുന്നതാണ്. മേലിലുണ്ടാവാൻപോകുന്ന ഒരു നന്മക്കോ, തനിക്കിഷ്ടപ്പെട്ട ഒരാൾക്കോ വേണ്ടി സ്വാൎത്ഥപ്രതിപത്തി കുറച്ചുതുടങ്ങുന്നതു സ്വശക്തിവൎദ്ധനവും, ആത്മസംയമനത്തിന്റെയും ത്യാഗത്തിന്റെയും ആദ്യത്തെ പാഠവുമാണ്.

* "ആയംദൃഷ്ട്വാ വ്യയംകുൎയ്യാൽ ആയാദല്പതരവ്യയഃ"

എന്ന പ്രമാണത്തിന്നനുസരിച്ചു വരവിൽ അല്പം ചുരുങ്ങിയ ചിലവു എന്നാണ് പ്രകൃത്യനുസരണമായ രീതി. ചിലവുകൾക്ക കൃത്യങ്ങൾ നിശ്ചയിച്ചു "പലതുള്ളിപെരുവെള്ളം" എന്ന ധാരണയോടുകൂടി വരവിൽനിന്നു അല്പാല്പം ക്രമമായി വല്ല ഫണ്ടിലും മൂലധനമായി ഇട്ടുവരേണ്ടതാണ്. അങ്ങിനെ ചെയ്യാലല്ലാതെ, ചിലവുകളെല്ലാം കഴിച്ചുകൂട്ടിയതിന്നു ശേഷം, ബാക്കി തന്താങ്ങളുടെ വക്കൽ

* വരവു നോക്കീട്ടു ചിലവു ചെയ്യണം; വരവിൽവെച്ചു ചുരുക്കിയിരിക്കണം ചിലവു.

തന്നെ സൂക്ഷിച്ചുവെപ്പാൻ മനുഷ്യചാപല്യം ഹേതുവാൽ സാധാരണന്മാൎക്കൊക്കെ സാധിക്കുന്നതല്ല. വല്ല ഫണ്ടിലും കുറെ പണം സഞ്ചയിച്ചു നില്ക്കുമ്പോൾ മനസ്സമാധാനവും കിട്ടുന്നു. വരവു ചുരുങ്ങിയവൎക്കു പ്രത്യേകിച്ചും ഗൃഹഭരണകൃത്യവും സൂക്ഷ്മദൃഷ്ടിയും ഇല്ലാതെ മുട്ടുകളും കടങ്ങളും കൂടാതെ കഴിപ്പാൻ സാധിക്കയില്ല.

ധനപുഷ്ടിയാൽമാത്രമല്ല, അനാവശ്യങ്ങളെ ചുരുക്കി ഉള്ളതിൽ തൃപ്തിപ്പെടുന്നതുകൊണ്ടും സമാധാനസമ്പന്നനാവാം. സൎവ്വോപരി തന്നെത്താൻ ആന്തരമായി സ്നേഹിപ്പാനാണ് മുമ്പിൽ പഠിക്കേണ്ടത്. നികൃഷ്ടവും അന്യായവുമായ ലാഭങ്ങൾകൊണ്ടും കൊതിക്കാതെ സ്വല്പ സംഗതികളിൽകൂടി കൃത്യംവെച്ചു ചിലവു ചുരുക്കുകയാകുന്നു വേണ്ടത്. കൃത്യം എന്നുവെച്ചാൽ ലോഭമല്ല. കൃത്യം ലോഭത്തെപ്പോലെ പണത്തിനെ പൂജിക്കുന്നില്ല; അതിനെ ഉപയോഗമുള്ളതായി മാത്രം കരുതുന്നതേയുള്ളു. കൃത്യമുള്ളവന്നു ഉദാരശീലനായിരിപ്പാൻ കഴിവുണ്ടായിരിക്കും. കൃത്യം വിവേകത്തിന്റെ ഫലവും, ഇന്ദ്രിയനിഗ്രഹത്തിന്റെ കൂടെപ്പിറപ്പും, സ്വാതന്ത്ര്യത്തിന്റെ ജനനിയുമാണ്. കൃത്യം എന്നതു തന്നെത്താൻ നിലനില്പാൻവേണ്ടിയ സ്വസഹായശക്തിയുടെ ഒരു സൂചകമാകുന്നു. കൃത്യമുള്ളവൻ സത്യവാനാണ്; അതെന്തുകൊണ്ടെന്നാൽ, കൃത്യമില്ലാത്തവൻ കടക്കാരനും മുട്ടുള്ളവനുമായിത്തീൎന്നു കളവു, ചതി, നീചസേവ മുതലായ ഹീനവൃത്തികളാൽ അഹോവൃത്തി കഴിച്ചുകൂട്ടുവാനിടവന്നേക്കാം. സ്വൎണ്ണത്തെക്കാളും രത്നത്തെക്കാളും എത്രയോ വിലപിടിച്ചതു വിവേകമാണ്.

5. ലോഭം — ധനത്തിനെക്കൊണ്ടു മാത്രം ഗണിക്കുന്ന ലൌകികവിജയം തല്ക്കാലം കണ്ണിനെ മിന്നിക്കുന്നതാണെങ്കിലും സല്ഗുണങ്ങളെയും അതോടുകൂടി സമ്പാദിക്കാത്തവർ എന്നെന്നേക്കും ദരിദ്രന്മാർതന്നെ. നിരന്തരമായി അദ്ധ്വാനിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു, അരിഷ്ടിച്ചു ചിലവുകഴിച്ചുകൂട്ടി, വേണ്ടപ്പെട്ടവർക്കുകൂടി യാതൊരു രക്ഷയും, ആർക്കും യാതൊരുപകാരവും ചെയ്യാതെ ഉറുപ്പികക്കുറുപ്പിക പലിശ വാങ്ങി ധനത്തെ പൂജിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നാൽ ആർക്കും ധനം സമ്പാദിക്കാം. എന്നാൽ പണത്തിനെ മാത്രം സ്നേഹിച്ചു ലോഭത്താൽ സമ്പാദിച്ചുകൂട്ടുന്നതു നിഷ്പ്രയോജനവും വിഡ്ഢിത്തവുമാണ്. ധനത്തിനെ മാത്രമുള്ള സ്നേഹം ആത്മപ്രകാശത്തെ മറയ്ക്കുന്നു. അസ്ഥിരവും നശ്വരവുമായ അല്പധനത്തിനു വേണ്ടി വിശിഷ്ടരത്നങ്ങളായ സല്ഗുണങ്ങളെ വിക്രയം ചെയ്യുന്ന 'ഷൈലോക്കിനെ' പോലെയുള്ള കൂട്ടർ ഏററവും നിന്ദ്യമായ സ്ഥാനത്തെ അർഹിക്കുന്നതേയുള്ളു. 'കനകം മൂലം കാമിനീമൂലം' എത്രമാത്രം ജീവനാശങ്ങളും ജീവക്ലേശങ്ങളും ലോകത്തിൽ സംഭവിക്കുന്നുണ്ടെന്നു പറഞ്ഞറിയിക്കേണ്ടതില്ലല്ലൊ.

* "കർമ്മണാ മനസാ വാചാ പരദ്രവ്യേഷു നിസ്പൃഹാ
അസ്തേയമിതി സംപ്രോക്തം ഋഷിഭിസ്തത്വദർശിഭിഃ"

---

* മനോവാക്ക് കർമ്മങ്ങളാൽ അന്യന്റെ സ്വത്തിൽ ആശയില്ലാതിരിക്കുന്നതാണ് മോഷണവിഹീനത്വം എന്നു തത്വദർശികളായ ഋഷികൾ പറയപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു.

പരദ്രവ്യേഷു കളവു,
എന്ന ഋഷിപ്രോക്തവചനപ്രകാരം
പിടിച്ചുപറി മുതലായവകൾക്കു തുല്യമാണ്.
തന്റെ
മിന്നാമിനുങ്ങ അതിന്റെ പ്രകാശത്താൽ
വിധം ത
നിസ്സാരമായ പൃഷ്ഠത്തെ മാത്രം ശോഭിപ്പിക്കുന്ന
ആത്മ
ന്നെ സത്യമര്യാദയില്ലാത്ത ലുബ്ധന്മാരുടെ ധനം
നിസ്സാര
നിഃക്ഷേപത്തെ മറച്ചു അതിന്റെ ഉടമസ്ഥന്റെ
ത്വത്തെമാത്രം ലോകത്തിനു വെളിപ്പെടുത്തുന്നു. 'വാങ്ങുക' എ
'കൊടുക്കുക' എന്ന പദം പഠിച്ചിട്ടില്ലാത്ത
ന്ന പദമല്ലാതെ
യാചകനെന്നല്ലാതെ
ഒരു ധനികനെ ദയനീയനായ ഒരു
പലരേയും കെട്ടു
യോഗ്യനെന്നു ഒരിക്കലും പറഞ്ഞുകൂടാ.
'ഘാതകൻ' എന്ന നാമക
ത്തു ധനം നേടിയ ആൾക്കു
ചെന്നായിന്റെ വിശപ്പുപോ
രണത്തിനേ അർഹതയുള്ളൂ.
ഒരിക്ക
സ്ഫുരിക്കുന്ന ഒരാൾക്കു
ലെ അത്യാഗ്രഹവും ദുരയും
ഉണ്ടായിരിക്കുന്നതുമല്ല.
ലും സൌഖ്യം

മററുള്ളവരെ
എന്നാൽ വിവേകമുള്ള ധനികൻ,
ന
ഭാരവാഹിതത്തെ
ക്കാൾ തനിക്കു ലോകത്തോടുള്ള
സഹജീവി
മനസ്സിലാക്കി സ്വശക്തിയെ തന്റെ
ല്ലവണ്ണം
ഉപയോഗിച്ചുകൊ
എപ്പോഴും
കളുടെ നന്മക്കായിക്കൊണ്ടു
നിറയു
ഒരു ഏരിയിൽ വെള്ളം
ണ്ടിരിക്കുന്നതാകുന്നു.
വിട്ടൊഴുക്കി
ചാൽവഴിക്കു ജലത്തിനെ
ന്നോരും പലേ
ഏരി
പക്ഷം
കൃഷിസ്ഥലങ്ങളിലുപയോഗപ്പെടുത്താത്ത
കൃഷി
കൂടാതെ
പൊട്ടി ജലം ഒന്നായി തള്ളിപ്പോകുന്നതു
മനു
നശിപ്പിക്കുന്നതുമാണല്ലോ.
സ്ഥലങ്ങളെ കൂടി മുക്കി
നിർബ്ബന്ധിതന്മാരായി എ

ത്തും കൊടുക്കേണ്ടിവരും. ഇതു ആക്കും തടുപ്പാൻ കഴിയാ
ത്ത പ്രകൃതിനിയമമാണ്: തന്റെയും തന്റെ ആശ്രയ
ത്തിലിരിക്കുന്നവരുടെയും നിത്യവൃത്തിക്കും, സാധുസംരക്ഷ
ണത്തിന്നും, പരോപകാരത്തിന്നും ഉതകാത്ത ലുബ്ധധന
ചോരൻ, അഗ്നി, ശത്രു, രോഗം, ധ്വംസനം, രാജകോപ
മുതലായവയാൽ പെട്ടെന്നു നശിച്ചുപോകാനിടവരുന്നതു
നാം ഇടക്കിടെ കണ്ടുവരാറുണ്ടു. ഒരാൾ തന്ത്രസൂത്രങ്ങൾ
പ്രയോഗിച്ചും, അനേകം ജനങ്ങളുടെ 'തലയിൽ കല്ലു തു
ക്കിയിട്ടും', 'കഞ്ഞിയിൽ പൂഴിവാരിയിട്ടും', തന്റെ നിത്യ
വൃത്തിതന്നെ വളരെ അരിഷ്ടിച്ചും ധനം മേല്ക്കുമേൽ
സമ്പാദിച്ചുകൂട്ടി 'ഭൂതം നിക്ഷേപത്തിനെ കാത്തിരിക്കുന്ന
പോലെ' ധനാശയാൽ ബന്ധിതനായി കാലക്ഷേപം ക
ഴിച്ചുകൂട്ടി പ്രാണപ്രയാണസമയത്ത മനസ്സമാധാനം ലേ
ശംപോലുമില്ലാതെ അവസാനതിരസ്കരണിയിൽ മറഞ്ഞു
പോകുന്നു. ആയാൾ മരിക്കുന്നതിന്നു മുമ്പായിതന്നെ അ
വകാശികൾ തമ്മിൽ ഛിദ്രിച്ചുതുടങ്ങി, അശനിപാത
ത്താലെന്നപോലെ, സ്വത്തു പൊടുന്നനവെ നശിച്ചി
ല്ലെങ്കിൽ മരണാനന്തരം അവകാശികൾക്കു മദം പിടിച്ചു
മത്സരിച്ചു ഒരാളുടെ ജീവിതകാലം മുഴുവനും കഷ്ടപ്പെ
ണ്ടാക്കിയ ധനത്തെ 'താൻ നേടാപ്പൊന്നു മാറെറിയാ" എ
അവർ നിമിഷംകൊണ്ടു "പൊടിപൂരമായി" ധ്വംസന
ചെയ്യുന്നു. സ്വാതന്ത്ര്യത്തിന്നും സമാധാനത്തിന്നും സ
ക്കമായുള്ളൊന്നാണ് ധനം. ധനം നിമിത്തം വിപരീതമാ
അനുഭവം ഉണ്ടായിത്തീരുന്നതിനെക്കാൾ നിർധനതയാ
ലിരിക്കുകയാണു എത്രയോ ഭേദം.

6. പരോപകാരം — സമയോചിതമായ ഉപകാരം

ആരെയും ദരിദ്രനാക്കയില്ലെന്നു മാത്രമല്ല, സർവ്വ ഭാഗ്യങ്ങളെയും നൽകുകയും ചെയ്യും. മനസ്സാലെ കൊടുക്കുന്നതെല്ലാം പതിന്മടങ്ങായി മടങ്ങിവരും. പക്ഷേ അതിനെപ്പററി തല്ക്കാലം ആലോചിക്കേണ്ട. ഒരു മുറി തുറന്നിട്ടാൽ ശുദ്ധവായു എപ്പോഴും വന്നു നിറഞ്ഞുകൊണ്ടിരിക്കും. അടച്ചിട്ടാൽ ശുദ്ധവായു ലഭിക്കയില്ലെന്നു മാത്രമല്ല മുറിക്കകത്തുള്ള വായു ദുഷിച്ചുപോകയും ചെയ്യും. പുഴ സമുദ്രത്തിലേക്കു ഒഴിയുന്തോറും വീണ്ടും നിറഞ്ഞൊഴുകിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നു. ഒഴുക്കിനെ തടഞ്ഞാൽ ജലം ദുഷിക്കുന്നതും പുഴ നീളെ പൊട്ടുന്നതുമാണ്. ഇതു പ്രകൃതിനിയമമാണ്. പരോപകാരത്താൽ മാത്രമെ മനസ്സിന്നു നിർമ്മലത്വം സിദ്ധിക്കയുള്ളു. മനസ്സ് നിർമ്മലമായിത്തീരാതെ ജീവിതയാത്രയിൽ യാതൊരഭിവൃദ്ധിയും പ്രാപിക്കുന്നതുമല്ല. ആയതിനാൽ പരോപകാരമായ പുണ്യകർമ്മത്തെ നോക്കീട്ടാണ് ആരേയും വിലമതിക്കേണ്ടതു, അവരുടെ കൈവശമുള്ള സാധനങ്ങളെ നോക്കീട്ടല്ല. സൂര്യന്റെ പ്രകാശമാകുന്നു സൂര്യനുള്ള മഹിമ, ഗോളങ്ങളെ ഭരിക്കുന്ന ശക്തി നിമിത്തമല്ല. സ്വർണ്ണത്തിന്നുള്ള ശ്രേഷ്ഠത എങ്ങിനെ അതിനെക്കൊണ്ടുള്ള ഉപയോഗം നിമിത്തമാകുന്നുവോ അങ്ങിനെ തന്നെ സമസ്തസൃഷ്ടികൾക്കുള്ള ഉപയോഗം നിമിത്തമാകുന്നു മനുഷ്യന്നുള്ള ശ്രേഷ്ഠതയും. പരോപകാരത്തിനെ സംബന്ധിച്ച രീതിയൊന്നും നിജപ്പെടുത്താവുന്നതല്ല. "പരോപകാരാർത്ഥമിദംശരീരം" എന്ന ധാരണയോടുകൂടി ഓരോ

സന്ദൎഭങ്ങളിലും 'യഥാശക്തി യഥോചിതം' സഹജീവിക
ളുടെ നന്മക്കായ്ക്കൊണ്ടു 'ജ്ഞാനായ ദാനായച രക്ഷണാ
യ' ചെയ്യുന്നതെല്ലാം പരോപകാരംതന്നെ. ധനത്താൽ
മാത്രമല്ല ജ്ഞാനോപദേശത്താലും, മാതൃകയായ നടവടി,
വാക്ക, ദേഹം എന്നിവയാൽക്കൂടിയും പരോപകാരംചെ
യ്യാം. അനുകൂലമായ വിചാരത്തിനുകൂടി അനുഗ്രഹശ
ക്തിയുണ്ടു. എന്നാലും ധനംതന്നെയാണു പരോപകാ
രത്തിനുള്ള പ്രധാനമായ ശക്തി. അന്നദാനം പരോപ
കാരത്തിൽവെച്ചു പരമോൽകൃഷ്ടമായ ഒന്നാണെന്നു പറ
യേണ്ടതില്ലല്ലൊ. വിശന്നു വലഞ്ഞുവരുന്നവൎക്കു താന്താ
ങ്ങൾക്കുള്ളതിൽ നിന്നെങ്കിലും ഒരോഹരി കൊടുക്കേണ്ടതു
സൎവ്വൎക്കും നിർബ്ബന്ധമായ ഒരു ബാദ്ധ്യതയാണു.

കാണുന്നവൎക്കും ചോദിക്കുന്നവൎക്കുമെല്ലാം അസ്ഥാന
ത്തും അനുചിതമായും അവരുടെ ഇഷ്ടം പ്രവൃത്തിച്ചു ധന
ത്തെ ദുർവ്യയം ചെയ്യുന്നതു വിവേകപൂൎവ്വമായ പരോപ
കാരമല്ല. വയോവൃദ്ധന്മാൎക്കും, അംഗവൈകല്യമുള്ളവൎക്കും,
അനാഥ ശിശുക്കൾക്കും, ചിത്തഭ്രമം രോഗം മുതലായ
ഹേതുക്കളാൽ തന്നെത്താൻ രക്ഷിപ്പാൻ കഴിവില്ലാത്ത
സ്ഥിതിയിലുള്ളവൎക്കും, പ്രവൃത്തിക്കു ശേഷികെട്ടവൎക്കും മാ
ത്രമെ സമുദായത്തിൽനിന്നു പൂൎണ്ണരക്ഷക്കവകാശമുള്ളു.
ശേഷമുള്ളവൎക്കെല്ലാം അവരുടെ സ്ഥിതിക്കും തരത്തിനും
സന്ദൎഭത്തിനും അനുസരിച്ചു സമയോചിതംപോലെ രക്ഷ
ചെയ്യുന്നതും; സ്വപ്രയത്നശക്തി പുഷ്ടിപ്പെടുത്തേണ്ടതി
ന്നുള്ള സഹായങ്ങൾ ചെയ്തുകൊടുക്കുന്നതും മാത്രമെ സൽ

പാത്രദാനമായിരിക്കയുള്ളു. സ്വപ്രയത്നത്തിന്ന ശേഷിയു
ള്ളവരെ മടിയന്മാരാക്കി പരാശ്രയത്താൽ കാലക്ഷേപം
കഴിച്ചുകൂട്ടുവാനിടവരുത്തുന്ന അപാത്രദാനങ്ങൾ രാജ്യത്തി
ന്റെ ക്ഷേമത്തിന്ന ഹിതകരമല്ല. അങ്ങിനെയുള്ളവൎക്കെ
ല്ലാം അഹോവൃത്തി കഴിച്ചുകൂട്ടത്തക്ക തൊഴിലാണ ഉണ്ടാ
ക്കിക്കൊടുക്കേണ്ടത. അങ്ങിനെ ചെയ്യുന്നതിൽ പരോപ
കാരമുണ്ട, എന്നാൽ ദ്രവ്യയമില്ലതാനും.

സൎവ്വപ്രാധാന്യമായി വ്യവസായശാലകളും കരകൌ
ശലങ്ങളായ തൊഴിലുകൾ അഭ്യസിപ്പിക്കുവാൻ തൊഴിലാ
ലയങ്ങളും സ്ഥാപിക്കുക; വിദ്യാഭ്യാസം പ്രചുരപ്രചാരമാ
ക്കി തീൎക്കുക; അധഃകൃതവൎഗ്ഗങ്ങൾക്ക നാഗരീകത്വം വൎദ്ധി
പ്പിച്ച സമത്വം ആചരിക്കുക; പൊതുജനങ്ങൾക്കറിവു വ
ൎദ്ധിപ്പാൻ വായനശാലകൾ ഏൎപ്പെടുത്തുക; ഗതാഗതമാ
ൎഗ്ഗങ്ങളിലെല്ലാം വൃക്ഷങ്ങൾ നട്ടുണ്ടാക്കുക; ആവശ്യമുള്ള ദി
ടങ്ങളിലെല്ലാം ജലാശയങ്ങളും സത്രങ്ങളും നിൎമ്മിക്കുക, ബു
ദ്ധിമുട്ടുള്ളവൎക്കെല്ലാം ചുരുങ്ങിയ പലിശക്ക കടംകിട്ടത്ത
ക്ക വിധത്തിൽ ഐക്യനാണയസംഘങ്ങളെ വൎദ്ധിപ്പിക്കു
ക; സാധുക്കളായ കൃഷിക്കാൎക്ക വിത്തു, വല്ലി, കാലികൾ,
കൃഷിപരിഷ്കാരങ്ങൾ മുതലായ ആവശ്യങ്ങളിലേക്ക ധന
സഹായം ചെയ്യുക; പാവപ്പെട്ടവൎക്ക യഥാശക്തി ദാ
നങ്ങൾ നൽകുക; രോഗികൾക്ക വേണ്ടപ്പെട്ട രക്ഷകളെ
ല്ലാം ചെയ്യുക; അനാഥശിശുക്കളുടെ രക്ഷക്ക ഫണ്ടേൎ
പ്പെടുത്തുക; രക്ഷകൎത്താക്കന്മാരില്ലാത്ത സാധുസ്ത്രീകൾ
ക്ക ഉപജീവനമാൎഗ്ഗത്തിന്നായി അവൎക്ക യോജിച്ചതായ

തൊഴിലാലയങ്ങൾ ഏൎപ്പെടുത്തുക; ആപത്തുകൾ നേരിട്ടിരിക്കുന്നവൎക്കെല്ലാം കഴിയുന്നതു സഹായങ്ങൾ ചെയ്ക; പൊതുജനോപകാരത്തിന്നായി ഏൎപ്പെട്ട സംഘങ്ങളേയും സേവാസമാജങ്ങളേയും പ്രചരിപ്പിക്കുക; എന്നിങ്ങിനെ അസംഖ്യം പ്രകാരേണ ഔചിത്യമേറിയ പൊതുജനോപകാരങ്ങൾ ചെയ്യാൻ മാൎഗ്ഗങ്ങളുണ്ടു്.

"സന്ദേഹം വേണ്ട പരനുപകാരത്തിനാകാത്തതെങ്കിൽ
കിം ദേഹം കൊണ്ടൊരുഫലമിഹ പ്രാണിനാം ക്ഷോ-
ണിതന്നിൽ"

എന്നു പറഞ്ഞിട്ടുള്ള വിധം പരോപകാരബുദ്ധി ഉദിച്ചിട്ടില്ലാത്ത മനുഷ്യജീവിതം വ്യൎത്ഥമാണ്.

സമസ്തസൃഷ്ടികളെ സ്നേഹിച്ചു യഥാശക്തി എല്ലാവരേയും ജീവിതയാത്രയിൽ സഹായിക്കുന്നതാണ് ശരിയായ ഈശ്വരഭജനം. വിശ്വരൂപത്തിൽ പ്രത്യക്ഷമായി കാണുന്ന ഈശ്വരചൈതന്യവിലാസങ്ങളെ ഭജിക്കാത്തവൎക്കും യഥാൎത്ഥഭക്തി ഉണ്ടായിരിക്കുന്നതല്ല. സമസ്തസൃഷ്ടിസ്നേഹമില്ലാതെ സൽഗുണങ്ങളുടേയും യോഗ്യതയുടേയും ഭക്തിയുടേയും സത്യത്തിന്റേയും നാട്യമെല്ലാം മിഥ്യയും സ്വാൎത്ഥതല്പരതയെ മറച്ചുവെപ്പാനുള്ള ഒരുപായവും മാത്രമാണ്. ലോകം നിലനിൎത്തേണ്ടതിന്നാവശ്യമായ നീതിന്യായം നടത്തുന്നതു കൂടി യാതൊരു പ്രതികാരേച്ഛയും പകയുമില്ലാതെ ദോഷപരിഹാരത്തെ മുൻനിൎത്തി ദയാന്വിതമായിരിക്കേണ്ടതാണ്.

VII വിവാഹം.

"കാര്യേഷുമന്ത്രീ കരണേഷുദാസീ
രൂപേഷുലക്ഷ്മീ ക്ഷമയാ ധരിത്രീ
സ്നേഹേഷുമാതാ ശയനേഷുവേശ്യാ
ഷൾകർമ്മധാരീ കുലധർമ്മപത്നീ."

(കാര്യങ്ങളിൽ മന്ത്രിയായും, ശുശ്രൂഷയിൽ ദാസിയായും, രൂപത്തിൽ ലക്ഷ്മിയായും, ക്ഷമയിൽ ഭൂദേവിയായും, സ്നേഹത്തിൽ മാതാവായും, <u>ശയനത്തിൽ വേശ്യയായും</u> പത്തിക്കുന്ന (സ്ത്രീയാണ് കുലധർമ്മപത്നി)

1. <u>വിവാഹം</u> — മിക്കതും പ്രാണികൾക്ക ദാമ്പത്യസുഖം കൂടാതെ കഴികയില്ലെന്നുള്ളത് തീർച്ചയാണ്. സന്താനോല്പാദനത്താൽ ലോകത്തെ നിലനിൎത്തുവാൻവേണ്ടി സ്നേഹരൂപമായ ആനന്ദത്തിന്റെ അങ്കുരം അസ്ഥിരമായിട്ടെങ്കിലും കളത്രപുത്രവിഷയത്തിൽ പ്രകൃതി നൽകിയിരിക്കുന്നു. ദുർല്ലഭം ചില മഹാന്മാർക്ക വിഷയേച്ഛകളെയെല്ലാം അടക്കി ബ്രഹ്മചാരികളായിരിപ്പാൻ കഴിവുള്ളതാണെങ്കിലും സാധാരണന്മാൎക്കെല്ലാം അതു ദുഷ്കരമായിട്ടാണു കാണുന്നതു.

* "കർമ്മണാ മനസാവാചാ സർവ്വാവസ്ഥാസുസർവ്വദാ,
സർവ്വത്ര മൈഥുനത്യാഗോ ബ്രഹ്മചര്യം പ്രചക്ഷതേ"

---

* മനോവാക്ക് കർമ്മങ്ങളാൽ എല്ലാ അവസ്ഥകളിലും, എല്ലായ്പ്പോഴും എല്ലായിടങ്ങളിലുമുള്ള മൈഥുനത്യാഗത്തെയാണ് ബ്രഹ്മചര്യം എന്നു പറയുന്നത്.)

എന്ന വിധത്തിൽ കാമവിചാരം മനസ്സിൽ സ്പൃശിക്കാതിരുന്നാൽ മാത്രമെ ബ്രഹ്മചര്യമാകയുള്ളു. സവ്വരും ബ്രഹ്മചാരികളായി തീരുന്നതായാൽ ലോകം നിലനില്ക്കുന്നതല്ലായ്കയാൽ സവ്വരും സന്ന്യസിച്ചു സ്ത്രീവിഷയം ത്യജിക്കേണമെന്നല്ല സൃഷ്ടികൎത്താവിന്റെ ഹിതം എന്നു സ്പഷ്ടമാകുന്നു.

പ്രേമത്തിന്റെ അങ്കുരം സവ്വ ജീവികളിലുമുണ്ട്. എന്നാൽ സ്നേഹം പല വഴിക്കും ചിതറി ദുർബ്ബലമായി നില്ക്കുന്നതായാൽ യാതൊരു പ്രയോജനവുമില്ലെന്നു മാത്രമല്ല പലേ ന്യൂനതകളും ദോഷങ്ങളുമുണ്ടതാണു. അതിനാലാകുന്നു ബുദ്ധിവിശേഷമുള്ള മനുഷ്യർ സ്നേഹത്തെ ഒരേ ദിക്കിൽ വ്യവസ്ഥപ്പെടുത്തുവാൻവേണ്ടി വിവാഹമെന്ന ഒരു രീതിയെ ഏൎപ്പെടുത്തിയതു. സ്നേഹം ഒരേ ദിക്കിൽതന്നെ പൂൎണ്ണമായിരിക്കുന്നതാണ് ഉപയോഗവും നന്മയും. പ്രപഞ്ചത്തിലെ സകല കഷ്ടങ്ങൾക്കും ദുഃഖങ്ങൾക്കും പരിഹാരമായ ഒരൌഷധമാകുന്നു സ്നേഹം. ദാമ്പത്യബന്ധത്തിന്റെ ജീവൻ ജഡസ്വഭാവമായ കാമമല്ല; പരിശുദ്ധമായ പ്രേമമാണ്. ജന്തുസ്വഭാവമായ കാമത്തെയാകുന്നു ശാസ്ത്രങ്ങളിൽ നിന്ദിച്ചിട്ടുള്ളതു, നിഷ്കളങ്കമായ സ്നേഹത്തെയല്ല. ഭാൎയ്യാഭൎത്താക്കന്മാർ ഒരേ ഹൃദയവും ഒരേ ആത്മാവും എന്ന നിലയിലിരുന്നാൽമാത്രമെ ദാമ്പത്യജീവിതത്തിന്നൈശ്വൎയ്യമുള്ളു. ഹൃദയമാണു സ്നേഹത്തിന്റെ ഇരിപ്പിടം. വല്ല സംഗതിവശാലും ഹൃദയം തപിക്കുമ്പോഴാണ് ജീവിതം ദുഃഖമയമായിത്തീരുന്നത്. ഹൃദയം ശീതളമാകുമ്പോഴാണ ജീവിതം സുഖമായിത്തോന്നുന്നത്.

സ്ഥൂലശരീരത്തിന്റെ സ്വാഭാവികമായ ആഗ്രഹങ്ങളെ ന്യായമായും, വ്യവസ്ഥയായും, മിതമായും തൃപ്തിപ്പെടുത്തേണ്ടതുതന്നെ. പ്രകൃതിക്കനുസരിച്ചു നടന്നു പ്രകൃതിയെ ക്രമേണ സ്വാധീനമാക്കുന്നതല്ലാതെ എതൃക്കുന്നതു എപ്പോഴും വിപരീത ഫലപ്രദമാണ്. ലൌകിക വിഷയങ്ങളിലുള്ള ആഗ്രഹങ്ങളെ നിശ്ശേഷം അടക്കാനായിക്കൊണ്ടുള്ള സ്വശക്തി ലഭിക്കാതെ ബ്രഹ്മചര്യം ഭാവിച്ചിരിക്കുന്നവരെ മിക്കവാറും വഴിപിഴച്ചവരായിട്ടാണു കണ്ടുവരാറുള്ളത്. ദുരാചാരം ഐഹിക പാരത്രികങ്ങളായ സമസ്തദോഷങ്ങളുടേയും ബീജമാകയാൽ യൌവനദശ മുററുമ്പോൾ ന്യായമായ ഒരു വിവാഹം നടത്തി ഗൃഹസ്ഥാശ്രമധർമ്മം സ്വീകരിക്കുന്നതാകുന്നു നന്മ; എന്നാൽ വളരെ ചെറുപ്പത്തിൽ തന്നെ വിവാഹം ചെയ്യുന്നതായാൽ ആരോഗ്യക്ഷയം സന്താനവൈകല്യം മുതലായ ചില ദോഷങ്ങൾക്കും ഇടയുണ്ട്. മറെറന്തു ഗുണങ്ങൾ ഒരാൾക്കുണ്ടെങ്കിലും ചാരിത്രഭംഗം അവയെയെല്ലാം കെടുക്കുന്നു. സത്യധർമ്മമര്യാദകളോടുകൂടിയ നടവടികളും പുരോഗമനത്തിനും വ്യഭിചാരം മററു സർവ്വ ദോഷങ്ങളിലും കവിഞ്ഞുനില്ക്കുന്ന ഒരു പ്രതിബന്ധമാണ്. പൊന്നാശയും പെണ്ണാശയുമാണ് ലോകത്തിൽ സർവ്വത്ര സർവ്വ ദോഷങ്ങളെയും ചെയ്യുന്നത.

ഭാരം ചുമക്കാൻ മടിയുള്ളവരും, നാനാതത്തിൽ രുചിയുള്ളവരുമാണ പൂർണ്ണയൌവനത്തിൽ വിവാഹത്തിൽനിന്നു ഒഴിയുന്നത. ഗൃഹസ്ഥാശ്രമം ഭരിപ്പാൻ കഴിവില്ലാത്തവരാരും ജീവിതസമരത്തിനു പററുന്ന പുരു

ഷന്മാരല്ല. ഒരു സ്ത്രീയെ പരിഗ്രഹിച്ചാൽ ചിലവു സമ്പാദി
യായി ചെയ്യേണ്ടിവരുമെന്നു വിചാരിക്കുന്നതും ശരിയല്ല.
സ്വസ്ഥിതിയിൽ കവിഞ്ഞ ദിക്കിൽ വിവാഹത്തിന്നുദ്ദേശി
ക്കാതെ സ്വസ്ഥിതിക്കനുസരിച്ചു കഴിഞ്ഞുകൂടുന്നതിൽ തൃ
പ്തിപ്പെടുമെന്നു തോന്നുന്ന സ്ത്രീയെയാണ് ഭാര്യയായി തിര
ഞ്ഞെടുക്കേണ്ടതു. വിവാഹം ചെയ്യാത്ത ഒരാൾക്കു സ്വാത
ന്ത്ര്യമുണ്ടാകയില്ലെന്നു മാത്രമല്ലാതെ ചിലവോ ഭാരമോ അനു
ഭവത്തിൽ ചുരുങ്ങിക്കിട്ടുന്നതുമല്ല. അങ്ങിനെയുള്ള ഒരാൾ
ക്കു തന്റെ കാര്യത്തിൽ 'മൂട്ടും പാട്ടും' ഉള്ളവരായി ആരും
ഉണ്ടായിരിക്കുന്നതല്ലാത്തതിനാൽ താൻ തന്നെ സർവ്വ കാ
ര്യങ്ങളിലും ദൃഷ്ടി വെക്കേണ്ടിവരുന്നു. തന്റെ ബാഹ്യമായ
സേവകന്മാർ 'ഒത്തൊപ്പിക്കുന്നവർക്ക്' തക്കതായ പ്രതി
ഫലവും കൊടുക്കേണ്ടിവരുന്നു. എന്നാൽ താനും അവരു
മായി യാതൊരു ചാർച്ചയും വേഴ്ചയും സംബന്ധവുമില്ലാത്ത
തിനാൽ കാര്യങ്ങൾക്കു ചിട്ടയും കൃത്യവും ശ്രദ്ധയുമില്ലാതെ,
തനിക്കു നഷ്ടകഷ്ടങ്ങൾക്കിടവരുമെന്നു മാത്രമല്ല തരം കിട്ടു
ന്നേടത്തോളം അവർ തന്നെ പററിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. ത
നിക്കു വല്ല ദുഃഖം നേരിടുമ്പോഴോ, താൻ ക്ഷീണിച്ചു വരു
മ്പോഴോ, രോഗത്തിൽ കിടക്കുമ്പോഴോ തന്റെ മനോദു
ഃഖം പങ്കുകൊണ്ടു തന്നെ ആശ്വസിപ്പിക്കുവാൻ ആരെയും
കാണുകയുമില്ല. തന്റെ ഹൃദയത്തിന്റെ ഘനമുള്ള ഭാരം
ഇറക്കിവെപ്പാനും ആസ്പദമൊന്നും കാണുകയില്ല. മനസ്സമാ
ധാനം വിലക്കു വാങ്ങുവാൻ കിട്ടുന്ന ഒന്നല്ലാത്തതിനാൽ
കുറച്ചധികം കഷ്ടപ്പെടേണ്ടിവന്നാൽക്കൂടി അതു ലഭിക്കു

ന്നതല്ലേ നമ്മ്? പതിവ്രതയായ ഒരു ഭാൎയ്യക്കല്ലാതെ ആ ശ്വാസം നല്കുവാനുള്ള ശക്തി ലോകത്തിൽ മററാൎക്കുമി ല്ല. മനസ്സുതന്നെ സ്നേഹരൂപമാകയാൽ സ്നേഹത്താൽ മാ ത്രമെ മനസ്സിനെ പൂരണംചെയ്വാൻ കഴികയുള്ളു "അദ്ധം ഭാൎയ്യാ മനുഷ്യസ്യ ഭാൎയ്യാശ്രേഷ്ഠതമഃസഖാ" എന്നാപോലെ ജീവിതയാത്രയിൽ അന്യോന്യം കൂട്ടുകാരാകുന്ന ദമ്പതിമാർ. ഇരുവഴിക്കാരുടേയും സുഖദുഃഖങ്ങളെ ഭാഗഭാക്കുകളായി അ ന്യോന്യം പങ്കുകൊണ്ടു ആശ്രയിക്കുമ്പോൾ രണ്ടു പേൎക്കും ആശ്വാസവും ശക്തിയുമുണ്ടായ്ത്തീരുന്നു. തന്നിമിത്തമാ ണു സ്ത്രീപുരുഷന്മാൎക്കു ഭൎത്തൃകളത്രങ്ങൾ സംസാരസാഗരം കടപ്പാനുള്ള തോണിയാണെന്നു ശാസ്ത്രങ്ങളിൽ കല്പിച്ചിട്ടു ള്ളതു. എത്ര ദുഷ്ടഹൃദയന്മാൎക്കും സ്വാൎത്ഥതല്പരത കുറഞ്ഞു തുടങ്ങുന്നതു കളത്രപുത്രാദികൾ മൂലമായിട്ടാകുന്നു. സ്വാൎത്ഥ ത്യാഗത്തിന്റെ പ്രഥമപാഠം ഗൃഹസ്ഥാശ്രമത്തിൽ നിന്നു തന്നെയാണ് പഠിയുന്നതു.

വിവാഹം മനുഷ്യജീവിതത്തിലെ മുഖ്യമായൊരവ സരമാണ്. ഭാൎയ്യയെ തിരഞ്ഞെടുക്കുന്നതിൽ യാതൊരു പ്രകാരത്തിലുമുള്ള വ്യാപാരരീതികളും (വിവാഹധനം, മാററം, നിൎബ്ബന്ധം മുതലായവ) ഉദ്ദേശിക്കാതെ തന്റെ മനഃപൂൎവ്വമായ ഹിതത്തിന്നനുസരിച്ചു സ്വയംവരണമായി വേണ്ടതാണെന്നു പറയേണ്ടതില്ലല്ലോ. അപ്രകാരം ചെ യ്യാതെ മറേറാരൊ ഭൌതികമായ പ്രതിഫലത്തെ കാംക്ഷി ച്ചു വിവാഹമെന്ന ഇടപാടുചെയ്യുന്നതിനാലാകുന്നു സല്ല വൈഷമ്യങ്ങൾക്കും ദുഃഖങ്ങൾക്കും ഇടവരുന്നതു. (1) ചാരി

ശുദ്ധി (2) സ്വഭാവഗുണം (3) ഗൃഹഭരണപ്രാപ്തി (4) സൌന്ദൎയ്യം ഇവയാലാണ ഒരു സ്ത്രീയെ വിലമതിക്കേണ്ടതു.

2. ചാരിത്രശുദ്ധി— മനസാ വാചാ കൎമ്മണാ നിൎദ്ദോഷത്വവും വിനയവും ഇല്ലാത്ത ഏതു സ്ത്രീയും മറെറല്ലാ യോഗ്യതകൾ തികഞ്ഞിട്ടുണ്ടെങ്കിലും ത്യാജ്യയാകുന്നു. അസതിയായ ഒരു സ്ത്രീ ഒരിക്കലും പതിവ്രതയായിരിപ്പാൻ സംഗതിയില്ലല്ലൊ. പതിവ്രതയല്ലാത്ത സ്ത്രീയുടെ സൌന്ദൎയ്യവും ബുദ്ധിവൈഭവവും സാമൎത്ഥ്യവും, ദോഷങ്ങൾക്കും ആപത്തുകൾക്കുമായിത്തന്നെ പരിണമിക്കയുള്ളു. 'കാമിനീകാഞ്ചനങ്ങൾ' മൂലമാണ ലോകത്തിൽ സമസ്തകലഹങ്ങളും നാശങ്ങളുമുണ്ടാകുന്നതു. ദൃഢവ്രതത്തോടു കൂടിയ ഒരു സാദ്ധ്വിക്ക മാത്രമെ ചാരിത്രസംരക്ഷക്ക കഴിവുണ്ടായിരിക്കയുള്ളു. പരീക്ഷാഘട്ടങ്ങളിൽ ആലോചിക്കുകയോ സംശയിക്കുകയോ ചെയ്യുന്ന സ്ത്രീ അധഃപതിക്കുകയേ ചെയ്യുള്ളു. സൂക്ഷ്മാവലോകനം ചെയ്താൽ സ്ത്രീപുരുഷന്മാരുടെ വ്യഭിചാരകൎമ്മങ്ങളിൽ വ്യത്യാസം ഉണ്ടു. പുരുഷന്നു വ്യഭിചാരത്താൽ അവാന്തരദോഷങ്ങളല്ലാതെ പ്രധാന ഫലാനുഭവദോഷങ്ങൾ ബാധിക്കുന്നതല്ലല്ലൊ. സ്ത്രീത്വത്തിന്റെ പ്രധാനമായ ശക്തി സ്നേഹമാണു; സ്നേഹം മനശ്ശുദ്ധിയെ ആശ്രയിച്ചാണു സ്ഥിതിചെയ്യുന്നതു. ഒന്നിനെമാത്രം ആശ്രയിക്കാത്ത താല്ക്കാലികരസത്തെ സ്നേഹമെന്നു ഒരിക്കലും പറഞ്ഞുകൂടാ. സ്നേഹമെന്നൊരവസ്ഥയെ സമ്പൂൎണ്ണമായി നല്കാൻ കഴിയാത്ത സ്ത്രീയെക്കൊണ്ടു ദ്രോഹങ്ങളല്ലാതെ

സുഖം ഒട്ടുമുണ്ടാകുന്നതല്ല നിശ്ചയം. പരപുരുഷന്മാരോട്
ഗൌരവഭാവവും ഭൎത്താവിങ്കൽ ഹൃദയത്തിന്റെ സമൎപ്പണ
വുമാണ് പാതിവ്രത്യത്തിന്റെ അടയാളം. അന്യപുരുഷന്മാ
രോട് ചിരിച്ചുകളിച്ചു സല്ലാപിക്കുവാൻ ഇഷ്ടപ്പെടുന്ന സ്ത്രീ
കൾ കെണികളിൽ കുടുങ്ങാതിരിക്കുന്നതു ദുൎല്ലഭമാണ. അ
ങ്ങിനെയുള്ള സ്ത്രീയുടെ മന്ദഹാസം അന്യന്മാൎക്കും ദുൎമ്മുഖം
ഭൎത്താവിനുമായിരിപ്പാനേ വഴിയുള്ളു. ഭാൎയ്യ അസതിയാ
ണെന്നു ബോദ്ധ്യപ്പെട്ടതിന്നശേഷം ആ സ്ത്രീയോട സഹവ
സിക്കുന്നവൻ ജീവന്മൃതനാണ എന്നുവേണം പറവാൻ.
പ്രേമവിശ്വാസങ്ങൾക്ക ഭംഗം നേരിടുന്നതുതന്നെ ആപൽ
കരമാകയാൽ അവിശ്വാസത്തിന്നിട കൊടുക്കുന്നതും ത
ക്കതായ കാരണം കൂടാതെ സംശയിക്കുന്നതും അവിവേക
മാണ. വിവാഹം ജന്മപൎയ്യന്തം എത്തേണ്ട ഒരു കരാറാക
യാൽ മതിയായ നീതീകരണം കൂടാതെ ഭാൎയ്യയെ ഉപേക്ഷി
ക്കുന്നതു ധൎമ്മവിരുദ്ധമാണ. അതുകൊണ്ടു ഭാൎയ്യയെ തിര
ഞ്ഞെടുക്കുന്നതിൽ കുലശുദ്ധി, ചാരിത്രനിഷ്ഠ എന്നീ സംഗ
തികളെക്കുറിച്ചു കഴിയുന്നേടത്തോളം ആത്മതൃപ്തി വരു
ത്തേണ്ടതാണ. മററു സൎവ്വ കാൎയ്യങ്ങളിലും ഉചിതമായ 'മി
തം' പാതിവ്രത്യത്തിൽ മാത്രമെ അവജ്ഞാവഹമാകു
ന്നുള്ളു. എന്നാൽ പുരുഷന്മാരുടെ സ്നേഹം അന്യസ്ഥലം
പിടിച്ചു ഭാൎയ്യമാരിൽ ഉപേക്ഷയും അശ്രദ്ധയും സംഭവിക്കു
മ്പോൾ അവരും അപ്രകാരം തന്നെ അനുഷ്ഠിക്കുന്നതിൽ
ആശ്ചൎയ്യമില്ല. പുരുഷന്മാർ അന്യസ്ത്രീകളിൽ രമിക്കുന്നതും
വിശ്വാസവഞ്ചനതന്നെ; വിശ്വാസവഞ്ചന മഹാപാതക

ങ്ങളിൽ ഒന്നമാണ്. പ്രൌഢാദശക്കു മുമ്പായി ഭർത്താക്കന്മാർ മരിച്ചു വൈധവ്യം സംഭവിക്കുന്ന സ്ത്രീകൾക്ക പുനർവ്വിവാഹം നടത്തുന്നതിൽ ചാരിത്രദോഷം കല്പിച്ചുകൂടാ.

3. <u>സ്വഭാവഗുണം</u> — സൽസ്വഭാവത്തെ മുൻകൂട്ടി മനസ്സിലാക്കാൻ വളരെ പ്രയാസമാണ. യഥാർത്ഥത്തെ തല്ക്കാലം മറച്ചുവെച്ചു മറിച്ചു കാണിപ്പാൻ മനുഷ്യനു കഴിവുണ്ട; പുഞ്ചിരി സുലഭവുമാണ. നൈരശീല്യം എന്നു വെച്ചാൽ മൌനമല്ല; മൌനം ആലസ്യത്തേയും ഉൾക്കാതലിനേയും സൂചിപ്പിക്കുന്നു. രാവുംപകൽ ഒന്നിച്ചിരിക്കുക, എന്നാൽ ഹൃദയം തുറന്നു സംസാരിക്കാതിരിക്കുക—ഇൗ അവസ്ഥ ആൎക്കും ഹൃദയഭേദകമായിരിക്കും. ഹൃദയം തരിച്ചിരിക്കയേക്കാൾ കലശൽ കൂട്ടുന്നതു കൂടി കുറെ ഭേദമാണ് എന്നു വേണം പറവാൻ. പറയത്തക്ക കാരണങ്ങളൊന്നുമില്ലാതെ എന്തെങ്കിലും അനിഷ്ടം തോന്നുന്നതുകൊണ്ടും ചില പ്രാകൃതസ്ത്രീകൾ മൌനമവലംബിക്കും. പ്രണയകലഹത്തിന്നുള്ള പ്രതിവിധി അതു തന്നെത്താൻ കത്തിക്കാളി അടങ്ങുവാനായി ഒഴിച്ചുവിടുകതന്നെ. എന്നാൽ ആ വ്യാധിയെ തന്റെ കണ്ണിന്നുമുമ്പിൽ കണ്ടുകൊണ്ടിരിപ്പാൻ ഇട വരാതിരിക്കുക തന്നെയാകുന്നു ഉത്തമം. എപ്പോഴും ഭൂതഭവിഷ്യദ്വർത്തമാനങ്ങളെക്കുറിച്ചു മൌഢ്യപ്പെട്ടുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന ദുസ്വഭാവിയായ സ്ത്രീ ഭർത്താവിനെ നരകശിക്ഷ അനുഭവിക്കാതിരിക്കയില്ല. ഓരോരുത്തരുടെ ഓരോ വിധത്തിലുള്ള മോടികൾ കാണുമ്പോഴെല്ലാം അപ്രകാരം തന്നെ തനിക്കും വേണമെന്നു ശഠിച്ചും, ഒന്നു കിട്ടിയാൽ വേറൊന്നു

കിട്ടേണമെന്ന മൂൎഛയും, സ്വസ്ഥിതിയിൽ തൃപ്തിപ്പെടാതെ മൌഢ്യപ്പെട്ടും, ഇടക്കിടക്ക ഭൎത്താവിനോട വാഗ്വാദം ചെയ്തും ഇരിക്കുന്ന ഒരു ഭാൎയ്യ ഉണ്ടായിരിക്കയേക്കാൾ സന്യസിക്കുകതന്നെയാണ ഭേദം. എപ്പോഴും ആവലാതികളും കയൎത്ത ചോദ്യങ്ങളും തൎക്കുത്തരങ്ങളും കേട്ടുകൊണ്ടിരിക്കുന്നതു ആൎക്കും സുഖമായിരിക്കയില്ല. തന്നെ സ്നേഹിക്കുന്നില്ലെന്നോ, തന്റെ ഇഷ്ടപ്രകാരം നടന്നില്ലെന്നൊ, തന്റെ കാൎയ്യത്തെപററി അന്വേഷിച്ചില്ലെന്നൊ, തനിക്കു സുഖമില്ലെന്നൊ ഇടക്കിടക്കു പുലമ്പുന്നതു കേട്ടുകൊണ്ടിരിക്കേണ്ടതായ്വരുന്നതു വലിയൊരു നിൎഭാഗ്യമാകുന്നു. എപ്പോഴും വിവാദംചെയ്തും "താൻപിടിച്ച മുയലിന്നു കൊമ്പു രണ്ട" എന്ന മട്ടിൽ ശഠിച്ചുംകൊണ്ടിരിക്കുന്ന സ്ത്രീ ഏകശാസന നടത്തി ഗൃഹസ്ഥാശ്രമം അസഹ്യമാക്കി തീൎക്കാതിരിക്കയില്ല. ഭൎത്താവു ഒരാളോട സംസാരിക്കുന്നതിന്നിടയിൽ തന്റെ അഭിപ്രായത്തെ കുത്തിചെലുത്തുകയോ, സ്വാഭിപ്രായത്തെ സിദ്ധാന്തിച്ചുപറകയോ, ഭൎത്താവിനെ ശാസിക്കുകയൊ ചെയ്യുന്ന സ്ത്രീയെ ഭാൎയ്യയായി ലഭിച്ച പുരുഷന്നു സ്വശക്തിയുണ്ടാവുന്ന കാൎയ്യം വളരെ പ്രയാസമാണ. സ്ത്രീകൾ സാധാരണയായി പുരുഷന്മാരേക്കാൾ സൂക്ഷ്മതയും ഉൽബോധം കരുത്തും ഉള്ളവരാകയാൽ അവർ ക്രമേണ കയ്യേറി ഭൎത്താക്കന്മാരെ തങ്ങളുടെ ആജ്ഞെക്കു കേവലം കീഴടക്കുവാൻ പരിശ്രമിക്കുന്നതിനെ അപ്പപ്പോൾ തന്നെ നിരോധിക്കേണ്ടതാണ. എന്നാൽ അവൎക്കു സഹനശക്തിയും ക്ഷമയും സ്നേഹവും പുരുഷന്മാരേക്കാൾ കൂടിയിരിക്കുമെന്ന തത്വവും

ഓൎമ്മവെക്കേണ്ടതാണ്. ഭൎത്താവു ഭാൎയ്യയെ പൂൎണ്ണമായി സ്നേഹിക്കേണ്ടതും സമത്വമാചരിക്കേണ്ടതും ഭാൎയ്യയുടെ അഭിപ്രായത്തെക്കൂടി ഗണിക്കേണ്ടതും തന്നെ. എന്നാലും പുരുഷനു സ്വശക്തി ഉണ്ടായിരിക്കതന്നെ വേണം.

സ്ത്രീകളുടെ ദേഹം ശുചിയായും മുഖം സദാസ്സോഷം പ്രസന്നമായും പുഞ്ചിരിക്കൊണ്ടും, സംസാരം മധുരമായും, ഭാവം അനുകൂലമായും ആദരവോടുകൂടിയും ഹൃദയം ഭൎത്താവിനോടു തുറന്നും ഭൎത്താവിനെ കേവലം ആശ്രയിച്ചുംതന്നെ ഇരിക്കണം. അങ്ങിനെ കാണുന്നില്ലെങ്കിൽ ഹൃദയങ്ങൾ തമ്മിൽ അടുപ്പം കുറയുമെന്നതന്നെ തീൎച്ചപ്പെടുത്താം. സ്ത്രീകൾ അബലകളും ചാപല്യമുള്ളവരുമാകയാൽ ഭൎത്താക്കന്മാർ കഴിയുന്നതും ഭാൎയ്യമാരെ ഹിതപ്പെടുത്തുവാൻ പരിശ്രമിക്കേണ്ടതുതന്നെ. എന്നാൽ ഭൎത്താക്കന്മാരോടു വിനയപൂൎവ്വമല്ലാതെ പെരുമാറുവാൻ സ്ത്രീകൾക്ക അൎഹതയില്ല.

4. <u>ഗൃഹഭരണപ്രാപ്തി</u>— ഗൃഹഭരണത്തിനു പ്രകൃതിവും ഗൃഹകൃത്യങ്ങൾ നടത്തുന്നതിൽ ഉത്സാഹവും ഇല്ലാത്ത സ്ത്രീയെ ഭാൎയ്യയായി ലഭിപ്പാനിടവന്നാലുള്ള അനാവശ്യച്ചിലവുകളും സൌകൎയ്യക്കുറവുകളും മനസ്സിനു മുഷിച്ചിലും നേരിട്ടുകൊണ്ടിരിക്കും. ഭൎത്താവു താൻതന്നെ സ്വല്പസംഗതികളിൽ കൂടി സൂക്ഷ്മമായി ദൃഷ്ടിവെച്ചു തുടങ്ങിയാൽ ഭാൎയ്യ മുഷിഞ്ഞു കുടുംബജീവിതത്തെ സുഖമില്ലാതാക്കിതീൎത്തുവെന്നുവരാം. വൃഥാ വാദങ്ങളിൽ എപ്പോഴും ഉൽകണ്ഠയോ

ട്ടുകൂടിയും, പരദൂഷണം ചെയ്തും, കെട്ടി ഞെളിഞ്ഞു നട ക്കാനിഷ്ടപ്പെട്ടും, ഭോഗങ്ങളിൽ കൊതിച്ചും ഇരിക്കുന്ന സ്ത്രീ കൾക്കു ഗൃഹകൃത്യങ്ങളിൽ ഉത്സാഹം വളരെ കുറവായിരി ക്കുമെന്നു സംഗതിയുള്ളു. പുരുഷൻ അദ്ധ്വാനിച്ചു കൊണ്ടു വന്നു കൊടുക്കുന്നതിനെ പാകംപോലെ വെച്ചൊരുക്കി കൊടുപ്പാൻ കഴിയാത്ത സ്ത്രീ ഒരു വെറും ഭാരംതന്നെ. ഭർത്താവിന്നു ഭാര്യയെ രക്ഷിക്കേണ്ട ബാദ്ധ്യതയുണ്ടെങ്കിൽ ഭാര്യക്കു പതിശുശ്രൂഷാദികൾ യഥാഹിതം നടത്തിക്കൊ ണ്ടിരിക്കേണ്ട ബാദ്ധ്യതയുമുണ്ട്. ഗൃഹകൃത്യങ്ങൾ ഉത്സാഹ ത്തോടുകൂടി നടത്തിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നതു സ്ത്രീകൾക്കു ആ രോഗ്യപ്രദവുമാകുന്നു. പുലച്ചെ നേരത്തെ എഴുനീല്ക്കുക, പുരയും ശുചിയാക്കി ഗൃഹജോലികൾ ജാഗ്രതയായി നട ത്തുക, ഭർത്താവിന്നും മക്കൾക്കുമെല്ലാം പാകംപോലെ ഒരു ക്കിക്കൊടുക്കുക, മക്കളെ വാത്സല്യത്തോടുകൂടി വളർത്തി സൽ സ്വഭാവികളാക്കി തീർക്കുക, ഇതെല്ലാം ശ്രീത്വത്തെ സൂചി പ്പിക്കുന്നു. മൊത്തമായ ചിലവു ഭർത്താവുതന്നെ ക്ലിപ്തപ്പെടു ത്തി അതിന്നകമായി ഭാര്യയുടെ ഹിതപ്രകാരം ചിലവുകഴി ച്ചുകൂട്ടുവാനായി ഒഴിച്ചുവിടുകയാകുന്നു ഉത്തമം. അത്രക്കുമാ ത്രം അവസ്ഥയും ആവശ്യവും ഉണ്ടെങ്കിൽമാത്രമെ പരിചാ രകന്മാരെ നിർത്തേണ്ടതുള്ളൂ. അല്ലെങ്കിൽ ഗൃഹകൃത്യങ്ങളെ ഭാര്യതന്നെ നിർവഹിക്കേണ്ടതാണ്. ദുരഭിമാനം നിമിത്തം സ്ഥിതിയിലധികം ആഭിജാത്യം നടിച്ചു ഭൃത്യന്മാരെ പോ റി കടക്കാരായിത്തീരുന്നത ജള്ളപ്പാവഹമാണ്. "തനിക്കു

വേണ്ടിട്ടെല്ലതൊന്നുമില്ല" എന്ന ബോധമുണ്ടായിരിക്കുന്നൊ
ന്നു നന്മ. കടംപിടിച്ചു മുടിഞ്ഞു നഷ്ടദാരിദ്ര്യത്തിലകപ്പെട്ടു
അധോഗതി പ്രാപിക്കാറായി-വരുന്നതിനെക്കാൾ അല്പം ക
ഷ്ടപ്പെടുക തന്നെയാകുന്നു ഉത്തമം. പരിചാരകന്മാരെ നി
ൎത്തുവാൻ തക്ക അവസ്ഥയുണ്ടെങ്കിൽക്കൂടി സ്ത്രീകൾ ഗൃഹ
കൃത്യങ്ങളിൽ ജാഗ്രതയായി മേലന്വേഷണംചെയ്തുകൊണ്ടി
രിക്കേണ്ടതാണ്. ഗൃഹകൃത്യാനുഷ്ഠാനങ്ങളിൽ പരിചയമി
ല്ലാത്തവൎക്ക ശരിയായ മേലന്വേഷണം ചെയ്വാൻ സാധി
ക്കുന്നതല്ല.

5. സൌന്ദൎയ്യം — ദേഹത്തിന്റെ ആകൃതിയും സൌ
ഷ്ഠവവും ചൊടിയും, അവയുടെ ഘടനയും ഒതുക്കവും പ്ര
ത്യേകിച്ചു മുഖത്തും കണ്ണിലും സ്ഫുരിക്കുന്ന കാന്തിയും ശ്രീ
യുമാകുന്നു സൌന്ദൎയ്യം; തൊലിയുടെ വെളുപ്പല്ല. പക്ഷെ
ഓരോരുത്തരുടെ അഭിരുചിക്കനുസരിച്ചിരിക്കും അവരുടെ
തൃപ്തി. ഒരാൾക്കു പ്രിയം തോന്നുന്നതിൽ വേറൊരാൾ
ക്കു തൃപ്തി തോന്നേണമെന്നില്ല. സൌന്ദൎയ്യമുള്ള സ്ത്രീകൾ
സാധാരണയായി, ആ ബോധം തങ്ങൾക്കുതന്നെ ഉണ്ടാ
യിരിക്കുക നിമിത്തം, സൽസ്വഭാവികളും മനഃപ്രസാദമു
മുള്ളവരുമായിരിക്കും. സൽസ്വഭാവം വിലമതിപ്പാൻ കഴി
യാത്ത ഒരു ഗുണവുമാണ്. സുന്ദരിമാർ തങ്ങൾക്കു സ്വാ
ഭാവികമായ പകിട്ടുള്ളതിനാൽ, മനുഷ്യകല്പിതങ്ങളായ ആ
ഭരണാലങ്കാരമോടികൾക്കു അധികം ഇച്ഛിക്കയില്ല. സുന്ദ
രിയായ ഭാൎയ്യയുള്ളവൻ, തനിക്കു ലഭിച്ച സഹകാരിണിയോ
ടുള്ള ആത്മതൃപ്തി നിമിത്തം, വല്ല കുറ്റങ്ങളും ഭാൎയ്യയുടെ

വക്കൽ ഉണ്ടെങ്കിൽ തന്നെയും അവയെ പൊരുളിക്കാതെ സന്തോഷിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കും. വിശ്രുതിയായ ഭാര്യയുള്ളവൻ മര്യാദസ്ഥനായിരുന്നാൽകൂടി, സൌന്ദര്യമുള്ള സ്ത്രീകളെ കാണുമ്പോഴെല്ലാം തന്റെ സ്ഥിതിയെക്കുറിച്ചു തന്നെത്താനറിയാതെ മൌഢ്യപ്പെട്ടുവെന്നു വരാം. കുറെ പ്രായാധിക്യമായാൽ മാത്രമെ ആ വക സംഗതികളെ ലഘൂകരിക്കുവാൻ കഴികയുള്ളൂ. ഒരു ജന്മത്തിനിടയിൽ എന്തൊക്കെയൊ കഷ്ടങ്ങളും ആപത്തുകളും മനുഷ്യനു നേരിടുന്നു. ആ സമയത്തെല്ലാം മനസ്സുന്തുഷ്ടിക്കു വിഷയമായ ഒരാസ്പദമില്ലെങ്കിൽ മനുഷ്യൻ അധഃപതിക്കുകയേ ഉള്ളൂ. നിഷ്കളങ്കമായ സ്നേഹം സർവ്വ കഷ്ടങ്ങളെയും ആപത്തുകളെയും തൃണപ്രായമാക്കിച്ചമച്ചു ആശ്വാസം നല്കുന്നു. ഇങ്ങിനെയെല്ലാമാണെങ്കിലും വിവാഹാനന്തരം സൌന്ദര്യവിഷയത്തെപ്പററി ആരും ചിന്തിപ്പാനവകാശമില്ല.

വിദ്യാഭ്യാസവും സംഗീതവും സ്ത്രീകൾക്കു ആവശ്യവും അലങ്കാരവുമാകയാൽ അവയെ ഈ വകുപ്പിൽ തന്നെ ഉൾപ്പെടുത്താം. എഴുതുവാനും വായിപ്പാനും ഗൃഹഭരണസംബന്ധമായ കണക്കുകൾ ചെയ്യാനുംകൂടി അറിയാത്ത സ്ത്രീ മൂഢതന്നെ. സ്ത്രീകൾക്കു പ്രാഥമികവിദ്യാഭ്യാസമെങ്കിലുമില്ലെങ്കിൽ അതൊരു വലിയ ന്യൂനതയായിരിക്കും. എന്നാൽ വിവാഹത്തിന്നു ശേഷവും ഭർത്താക്കന്മാർ ശ്രദ്ധ വെക്കുന്നതായാൽ ഭാര്യമാരെ വിദ്യാഭ്യാസവിഷയത്തിൽ പുഷ്ടിപ്പെടുത്താവുന്നതാണ്. സംഗീതനൈപുണ്യം സ്ത്രീ

കരംക്ക ഒരലങ്കാരവും, ഭർത്താവിന്റെ കൂടെപ്പമായ അദ്ധ്വാനത്തിന്റെ ശേഷം വിശ്രമാവസരത്തിൽ ആനന്ദത്തെ നല്കുന്നതുമാണ്. മധുരമായ ഗാനം ഏതു പ്രാണിക്കാണ ഇമ്പത്തെ നൽകാത്തതു! ജീവിതായോധനത്തിന്റെ കഷ്ടം കഴിയുന്നത്ര വിസ്മരിക്കേണ്ടതിനുള്ള സാമഗ്രികരം സമ്പാദിക്കേണ്ടതുതന്നെയാണ്.

6. <u>സ്ത്രീസ്വാതന്ത്ര്യം</u>— പുരുഷനു തുല്യമായ് തന്നെ സ്ത്രീക്കും സ്വാതന്ത്ര്യത്തിന്നർഹതയുണ്ടെന്നുള്ള വാദം ഇക്കാലത്തു തുടങ്ങീട്ടുണ്ടെങ്കിലും, അബലകരംക്ക പുരുഷന്മാരെപ്പോലെ സ്വശക്തിയില്ലെന്നും തന്നിമിത്തം പുരുഷന്റെ ആശ്രയത്തിൽനിന്ന അതിരുത്തി കടക്കുന്ന സ്വാതന്ത്ര്യം നന്മയായി പരിണമിക്കയില്ലെന്നും സൂക്ഷ്മഗ്രാഹികരംക്ക എളുപ്പത്തിൽ മനസ്സിലാക്കാവുന്നതാണ്. സ്ത്രീകരംക്ക മനസ്സിന്റെ സ്ഥൈര്യവും, ദൃഢനിശ്ചയവും വർദ്ധിച്ചുവരുമ്പോരം മാത്രമെ മാനുഷചാപല്യങ്ങരംക്ക വശംവദമാരാകാതിരിക്കയുള്ളൂ. ആ ഘട്ടമെത്തുന്നതുവരെ ദുഷ്ടഫലസഞ്ചരണത്തിന്നിടവരാത്ത നിലയിലുള്ള സ്വാതന്ത്ര്യമെല്ലാം അവക്കും അനുഭവിക്കാവുന്നതാണ്. എന്നാൽ പരസ്പരാശ്രിതമായ സ്ഥിതിയാണ് യഥാർത്ഥമായ സ്വാതന്ത്ര്യമെന്നും തന്നിഷ്ടപ്രകാരം നടക്കുന്നതു മിഥ്യാസ്വാതന്ത്ര്യമാണെന്നും മനസ്സിലാക്കേണ്ടതാണ്. ആധുനികനാഗരികത്വത്തിന്റെ ഗുണദോഷങ്ങളിൽ ഒരു പ്രധാന ദോഷഫലമായ മിഥ്യാസ്വാതന്ത്ര്യം നിമിത്തമാണ് ആത്മവിക്രയം വ്യാപാരരീ

തിയിൽ നടത്തപ്പെടുവാനിടവരുന്നതെന്നു ഈ ഘട്ടത്തിൽ പ്രസ്താവിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. പ്രസ്തുത വ്യാപാരം വർദ്ധിച്ചു വരുന്ന രാജ്യം അതി ദൈന്യത പ്രാപിച്ചു നാമാവശേഷമായ്ത്തീരുന്നതാണെന്നുള്ള തത്വം തെളിയിപ്പാൻ ചരിത്രത്തിൽ പലേ സംഭവങ്ങളുമുണ്ടായിട്ടുണ്ട്. സ്വാതന്ത്ര്യത്തെ സ്വാതന്ത്ര്യതല്പരതനിമിത്തം വികടമായി പ്രയോഗിച്ചുതുടങ്ങുമ്പോൾ അതിനെ കടിഞ്ഞാണിട്ടു പിടിച്ചു നിൎത്തേണ്ടതും സന്മാർഗ്ഗങ്ങളിലേക്കു തിരിച്ചു വിടേണ്ടതും സമുദായത്തിന്റെ ചുമതലയാണ്. മുൻപറഞ്ഞ ഹീനമായ വ്യാപാരത്തെ നിയമത്താൽ ഉന്മൂലനം ചെയ്വാൻ സാധിക്കുന്നതായാലും ഇല്ലെങ്കിലും നിരാശ്രയികളായ സ്ത്രീകളെ പാംശുലികളായിത്തീരാനിടവരാതെ മാന്മൎയ്യാദയിലേക്കു ആകൎഷിപ്പാനായി സ്ത്രീകൾക്കു പറ്റുന്നതായ തൊഴിലുകൾ കൊടുപ്പാൻ തക്ക തൊഴിൽശാലകൾ മുഖ്യമായ സ്ഥലങ്ങളിലെല്ലാം ഏൎപ്പെടുത്തേണ്ടതാണ്. ആക്ഷേപിക്കുകമാത്രം ചെയ്യുന്നതുകൊണ്ടു പ്രയോജനമൊന്നുമില്ല.

7. <u>സന്താനപോഷണം</u>= ജനസംഖ്യ വളരെ വൎദ്ധിച്ചുവരുന്നതിനാൽ സന്താനോല്പാദനത്തെ പല പ്രകാരത്തിലും ക്ലിപ്തപ്പെടുത്തേണമെന്നു ചിലർ ഇക്കാലത്തു അഭിപ്രായപ്പെടുന്നുണ്ടു. അപത്യങ്ങളെ 'കയ്യും കണക്കുമില്ലാതെ' ഉൽപാദിപ്പിക്കുന്നതു ഒരു പ്രകാരത്തിലും നന്മയല്ലെന്നുള്ളതു തീൎച്ചതന്നെ. ഏകപത്നീവ്രതം മിതമായ സംഭോഗം ഇത്യാദികളാണ് അതിനുള്ള ന്യായമായ പ്രതിവിധികൾ. "അതി സൎവ്വത്ര വൎജ്ജയേൽ" എന്നുള്ള ന്യായം ഈ വിഷയത്തിലും ആചരിക്കേണ്ടതു്. പലേ വിധ

ത്തിലും സന്താനോല്പാദനം മാത്രമില്ലായ്മചെയ്തു ജഡപ്രാ
യമായ ഭോഗത്തിൽ ആസക്തന്മാരായ്ത്തീരുന്നതു ധൎമ്മ
ലോപവും പ്രകൃതിവിരോധവും പൈശാചികത്വത്തിലേക്കു
ള്ള പടവുമാണ്. ഉദ്ദേശത്തിലന്തൎഭവിച്ചിരിപ്പുള്ള തത്വ
ത്തിനാണല്ലോ വൈശിഷ്ട്യമെല്ലാം.

അപത്യങ്ങൾ പ്രായം തികഞ്ഞു ശേഷിയാകുന്നതുവ
രെ അവരെ പോററി രക്ഷിപ്പാനും അവൎക്കു ജീവിതസമര
ത്തിന്നു വേണ്ടപ്പെട്ട സാമഗ്രികളെയെല്ലാം കഴിയുന്നതു
ഒരുക്കിക്കൊടുപ്പാനും മാതാപിതാക്കന്മാൎക്കു നിൎബ്ബന്ധമാ
യ ബാദ്ധ്യതയുണ്ട്. അന്യായമായും, ലോഭിച്ചും ധനം
സമ്പാദിച്ചുകൂട്ടി കൊടുക്കുന്നതു നന്മയല്ലെന്നു മുന്നദ്ധ്യായ
ത്തിൽ പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുണ്ടല്ലോ. വിദ്യാഭ്യാസം, അദ്ധ്വാ
നശീലം, സ്വഭാവഗുണം, നടപടിക്രമം എന്നിവയെയാ
ണ് ചെറുപ്പം മുതല്ക്കു തന്നെ സൂക്ഷ്മതയോടുകൂടി നിത്യാ
ഭ്യാസം ചെയ്യിക്കേണ്ടതു.

"ചെറുപ്പകാലങ്ങളിലുള്ള ശീലം
മറക്കുമോ മാനുഷനുള്ള കാലം"

എന്ന പഴഞ്ചൊല്ലു അന്വൎത്ഥമാണ്. ഇളയ മരത്തെയി
ന്നെ ഇഷ്ടംപോലെ വളയ്ക്കാവുന്നതാണെങ്കിലും മൂത്ത മര
ത്തിന്നെ അങ്ങിനെ വളയ്ക്കുന്നതിന്നു സാദ്ധ്യമല്ലല്ലോ.
നിരീക്ഷണപരീക്ഷണാദികളെക്കൊണ്ടു ജ്ഞാനത്തെ ദൃ
ഢീകരിക്കുവാനുള്ള കാലം ബാല്യദശയാണ്. മാതാപിതാ
ക്കന്മാരുടെ നടപടി തന്നെയാണ് കുട്ടികളുടെ മുഖ്യമാ
യ മാതൃക. ആയതിനാൽ ആന്തരീയമായ ആസ്പദത്തി
നെയാണ് സൎവ്വരും പ്രധാനമായി സമ്പാദിച്ചുകൊടുക്കേ

ണ്ടത്. അനുസരണക്കേട്, ധാർഷ്ട്യം, ദുസ്സ്വാതന്ത്ര്യം, ദുശ്ശി ക്ഷ, പോക്കിരിത്തം മുതലായ ബാല്യകാലാപരാധങ്ങൾ കുട്ടികളിൽ അങ്കുരിപ്പാനിടം കൊടുക്കാതിരിക്കേണ്ടതും, അവരുടെ വാസനാജന്യങ്ങളായ അഭിരുചികളെ മലിനപ്പെടുത്താവുന്ന മിത്രങ്ങളുമായി സംസർഗ്ഗം ചെയ്യാതിരിപ്പാൻ ദൃഷ്ടി വെക്കേണ്ടതുമാണ്. എന്നാൽ കുട്ടികളെ കഠിനമായി നിർബ്ബന്ധങ്ങൾ ചെയ്യുന്നതും ശിക്ഷിക്കുന്നതും, അവരുടെ സ്വശക്തികളെ ഊനം വരുത്തുന്നതാകയാൽ നടവടി മാതൃകയാലും, സദുപദേശങ്ങളാലും, നയത്താലും, സാന്ത്വനവാക്കുകളാലും അവരെ സന്മാർഗ്ഗത്തിലേക്കു തിരിക്കേണ്ടതാണ്. നിർദ്ദോഷവിനോദങ്ങൾ ബാല്യകാലത്ത് ആവശ്യവുമാണ്. പക്ഷേ വിവേകപൂർവ്വമല്ലാത്ത അധികലാളന കുട്ടികളെ ചീത്തയാക്കിത്തീർപ്പാൻ സംഗതിയുണ്ട്.

VIII ആരോഗ്യം.

"ശരീരമാദ്യം ഖലുധർമ്മസാധനം".

(ശരീരമാണ് ആദ്യത്തെ ധർമ്മസാധനം)

"ശരീരാരോഗ്യതഃ സർവ്വം ജായതേ സുഖസംയുതം"

കപിലഗീതാ.

(ശരീരാരോഗ്യത്തിൽ നിന്നാണ് സർവ്വവും സുഖമായ്ത്തീരുന്നത്.)

1. ആരോഗ്യം — ജീവിതയാത്രക്കുള്ള രഥം ദേഹമാകയാൽ ദേഹത്തിനു യാതൊരു കേട്ടും സംഭവിക്കാതെ നിലനിർത്തി അരോഗദൃഢഗാത്രന്മാരായിരിക്കേണ്ടതു സർവ്വോപരി മുഖ്യമായ ഒരു സംഗതിയാണെന്നു ആരെയും മനസ്സിലാക്കേണ്ടതില്ലല്ലൊ. ദേഹാരോഗ്യവും മനഃപ്രസാദവും പരസ്പരാശ്രിതങ്ങളാകയാൽ ആരോഗ്യമില്ലെങ്കിൽ മറ്റെന്തുതന്നെ ഉണ്ടായിരുന്നാലും സൌഖ്യത്തിനും അഭിവൃദ്ധിക്കും സംഗതി വരുന്നതല്ല. ദാരിദ്ര്യത്തെക്കാളും എത്രയോ നിർഭാഗ്യമായ ഒന്നുതന്നെയാണു മഹാവ്യാധി. ആരോഗ്യമില്ലെങ്കിൽ ബുദ്ധിസാമർത്ഥ്യവും മനോശക്തിയും ഉപയോഗപ്പെടുകയില്ലെന്നു മാത്രമല്ല, അവ നിലനില്ക്കുകയുമില്ല. ആരോഗ്യമില്ലാത്തവക്കു പൌരുഷവും, മനസ്വാസ്ഥ്യവും, സ്വഭാവഗുണവും ഉണ്ടായിരിക്കുന്നതുമല്ല. എണ്ണ ധാരാളമുണ്ടായിരുന്നാൽ കൂടി തിരി മോശമായ്പ്പോയാൽ ദീപം ശോഭിക്കുന്നതല്ലല്ലോ. ആയതിനാൽ ശരീരസ്ഥിതിക്കു യാതൊരു ഊനവും തട്ടാതിരിപ്പാൻ

പ്രത്യേകം സൂക്ഷിക്കേണ്ടതാണ്. "ധനമുണ്ടെങ്കിലേ ചി
ത്രം എഴുതുവാൻ തരമുള്ളൂ." രോഗം പിടിപെട്ട 'കിട
മുടക്കത്തിലായി' ചികിത്സകൊണ്ടുപെടുന്നതിനേക്കാൾ,
ദിനചര്യ ക്രമപ്പെടുത്തി രോഗനിവാരണം ചെയ്യുന്നതാ
ണു ഉത്തമം. മനഃസ്വാസ്ഥ്യം, ശുചി, മിതമായ ഭക്ഷണം,
മിതമായ വ്യായാമം ഇവയാകുന്നു ആരോഗ്യത്തിന്റെ
ആസ്പദങ്ങൾ.

2. <u>വ്യായാമം</u> — ചിലർ തെററിധരിച്ചു വരുന്നപ്ര
കാരം അദ്ധ്വാനം ഏറിയതുകൊണ്ടും, ആഹാരക്കുറവിനാ
ലുമല്ല ഇക്കാലത്തു അനാരോഗ്യമുള്ളവരെ അധികം കാണു
ന്നത്. ആഹാരവിഹാരസുഖാധിക്യങ്ങളാലാണ അനാ
രോഗ്യം മിക്കവാറും സംഭവിക്കുന്നതെന്നു നവീന ശരീരശാ
സ്ത്രജ്ഞന്മാരും ഡാക്ടർമാരും അഭിപ്രായപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു.
പഞ്ചേന്ദ്രിയസുഖം അമിതമായി അനുഭവിക്കുമ്പോഴാണു
ദേഹം ബന്ധനാഗാരമായ്ത്തീരുന്നതു. "അമിതമായാൽ അമൃ
തുംവിഷം"തന്നെ. അധോവൃത്തിക്കായി ദേഹാദ്ധ്വാനം
ആവശ്യമില്ലെങ്കിൽ തന്നെയും ആരോഗ്യത്തിനും മനഃപ്ര
സാദത്തിനും ക്രിയാനുഷ്ഠാനപ്രാപ്തിക്കും മിതമായ ദേഹാ
ദ്ധ്വാനം അത്യാവശ്യമാണു. ഉദരപൂരണം മാത്രം ചെയ്തു,
വെളിച്ചവും കാററും വെയിലും തട്ടാതെ ബന്തവസ്സായി സൂ
ക്ഷിപ്പാനല്ല പ്രകൃതി നമ്മുടെ ദേഹയന്ത്രം നിയമിച്ചിട്ടുള്ള
തെന്നു ആർക്കും അല്പം പരിചിന്തനത്താൽ മനസ്സിലാകും.
ദേഹാദ്ധ്വാനം ഒട്ടുമില്ലാത്തമാനസീക പ്രവൃത്തിക്കാർക്കും എ
ഴുത്തുപണിക്കാർക്കും മററും പന്തുകളിയോ, കായികാഭ്യാസ

ങ്ങളോ, ഇൗരണ്ടുനാഴിക ചുറുചുറുപ്പായ നടത്തമോ സുഖ
പ്രദമായിരിക്കും. സമുചിതവ്യായാമം രക്തപരിവാഹത്തെ
വേഗതപ്പെടുത്തി നാഡീഞരമ്പുകൾക്കു് അയവു കൊടുക്കു
കയും, ദഹനത്തിനെ ക്രമപ്പെടുത്തുകയും ദേഹത്തിനു
ഹിതമല്ലാത്ത അന്യപദാൎത്ഥങ്ങളെ (foreign matter) മ
ലമൂത്രവിയൎപ്പുകളായി തള്ളിക്കളകയും, ജാജ്വല്യമാനമായ
ശോണിമ നൽകുകയും ചെയ്യും. ദഹനം ശരിയായി നട
ക്കാതിരിക്കുമ്പോൾ ഭക്ഷണദ്രവ്യങ്ങൾ ഉദരത്തിൽ കിടന്നു
ജീൎണ്ണിച്ചു നരച്ചു പുളിക്കുന്നു. അപ്പോൾ അന്യപദാൎത്ഥങ്ങൾ
ഉണ്ടാകുന്നതിന്നു ത്രിദോഷങ്ങളായ വാതപിത്തകഫങ്ങളെ
ഇളക്കി ദേഹമാസകലം വ്യാപിപ്പിച്ചു സർവ്വ രോഗബീജ
ങ്ങളേയും വിതെക്കുന്നു.

3. <u>ശുചി</u> ശുദ്ധവായുവിന്റേയും ശുദ്ധജലത്തി
ന്റെയും പ്രാധാന്യത്തെപ്പററി വിശേഷിച്ചു ആരെയും ഗ്ര
ഹിപ്പിക്കേണ്ടതില്ലല്ലൊ. പ്രാകൃതമായ ശുദ്ധവായുവിന്നും
ശുദ്ധജലത്തിന്നും സമമായി ആരോഗ്യപ്രദങ്ങളായ വസ്തു
ക്കൾ മറെറാന്നുമില്ല. അതിനാൽ വീടും വളപ്പും ജലാശയ
ങ്ങളും എത്രയും വൃത്തിയായി എപ്പോഴും വെക്കേണ്ടതാ
ണ്. ഇരിപ്പാനും കിടപ്പാനും ഉപയോഗിക്കുന്ന മുറികളെ
ല്ലാം വിശാലങ്ങളായും വായുസഞ്ചാരത്തിന്നു വേണ്ടേട
ത്തോളം വിസ്താരമുള്ള ജനലുകളോടുകൂടിയതായും തട്ടുയര
മുള്ളതായും ഇരിക്കേണം. കിണററിലെ ജലം ഇലകളും മ
ററും വീണു ചീഞ്ഞു കേടുപററാതിരിപ്പാൻ സൂക്ഷിക്കേണം.
കൂപത്തിന്റെ ഉപരിഭാഗത്തു കെട്ടിനില്ക്കുന്ന [illegible]

ഉള്ളം കൂപത്തിലേക്കിറങ്ങാതിരിപ്പാൻവേണ്ടി ആൾമറയും
ഷാല്യകളും ഉണ്ടായിരിക്കണം.

ദേഹയന്ത്രത്തിൽനിന്ന ദേഹത്തിന്നുപയോഗമി
ല്ലാത്തതായ അന്യപദാർത്ഥങ്ങൾ മലമൂത്രവിയർപ്പുകളായി
സദാ പൊയ്ക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നുണ്ട. അവ രോമസുഷിരങ്ങ
ളിൽ തങ്ങി നില്ക്കുന്നത ദേഹസുഖത്തിന്ന ഹാനികരമാക
യാൽ ദിവസേന ഒരിക്കൽ കുളിക്കേണ്ടതാണ. പ്രാതഃ
സ്നാനം മനഃപ്രസാദത്തെ നല്കുന്നു; സായാഹ്നസ്നാനം ഉ
റക്കത്തിന്ന സുഖം കൊടുക്കുന്നു. തണുത്ത വെള്ളത്തിൽ
കുളി രക്തപ്രവാഹത്തെ വേഗതപ്പെടുത്തി ഉത്സാഹ
ത്തെ കൊടുക്കുന്നു. പുഴകളിലെ സ്ഫടികനിർമ്മലമായ പ്ര
സ്രവണജലം ഏററവും ആരോഗ്യപ്രദമാണ. ഉഷ്ണജലം
നാഡിഞരമ്പുകളെ ശാന്തമാക്കിത്തീൎക്കുന്നു. കുട്ടികൾക്കും
വൃദ്ധന്മാൎക്കും, ക്ഷീണിച്ചവൎക്കും, തണുപ്പധികരിച്ചുള്ളപ്പോ
ഴും ഉഷ്ണജലമാകുന്നു ഹിതം. നല്ല ആരോഗ്യമുള്ളവൎക്ക ത
ണുത്ത ജലം തന്നെയാകുന്നു ഗുണം. കുളിക്കുമ്പോൾ ദേഹ
ത്തെ നല്ലവണ്ണം തേച്ചു കഴുകേണ്ടതാണ്. എണ്ണ സാധാര
ണ തേച്ചുകുളിക്കുന്നതുകൊണ്ട പ്രത്യേകം ഗുണമൊന്നുമില്ല.
അങ്ങിനെ ശീലിച്ചുപോയാൽ അതൊഴിച്ചുകൂടെന്ന മാത്രം
വരും. മുടി ഒതുങ്ങിനില്ക്കുന്നതിന്നായി മൂന്നുനാലു ദിവസം
കൂടുമ്പോൾ അല്പം എണ്ണ നെറുകയിൽ തേച്ചാൽ സാധാ
രണയായി മതിയാവുന്നതാണ്.

ഭക്ഷണം കഴിക്കുന്നതിന്ന മുമ്പായി എപ്പോഴും കൈ
കൾ കഴുകേണ്ടതാണ്. ഭക്ഷണസാധനങ്ങൾ

പാകം ചെയ്തതിന്റെ ശേഷം ഈച്ച മുതലായ ജന്തുക്കൾ വന്നിരിക്കാതിരിപ്പാനും യാതൊരഴുക്കും വീണുപോകാതിരിപ്പാനുംവേണ്ടി പാത്രങ്ങളെല്ലാം അടച്ചുവെക്കേണ്ടതാണ്. ഈച്ചയാണ് സർവ്വ രോഗങ്ങളെയും പരത്തുന്നതു. ഈച്ചകൾ നിമിഷന്തോറും കൃമികളെ ഉൽപാദനം ചെയ്തുകൊണ്ടിരിക്കുന്നതു നാം കാണാറുണ്ടല്ലൊ. ഭക്ഷണസാധനങ്ങളെല്ലാം വിളമ്പുന്ന സമയത്തു ചൂടോടുകൂടിയിരിക്കണം. ചൂടിന്നു സർവ്വ വിഷബീജങ്ങളെയും നശിപ്പിപ്പാൻ ശക്തിയുണ്ടു. നാം കൈകൾകൊണ്ടു ഭക്ഷണം കഴിക്കുന്ന സമ്പ്രദായക്കാരാകയാൽ വിരലുകളുടെ നഖങ്ങൾക്കിടയിൽ അഴുക്കു തങ്ങിനില്ക്കാതിരിപ്പാൻ സൂക്ഷിക്കേണ്ടതുമാണ്.

ഇപ്രകാരമെല്ലാം സൂക്ഷിച്ചിരുന്നാൽ മിക്കതും രോഗങ്ങളൊന്നും ബാധിക്കാതെതന്നെ കഴിച്ചുകൂട്ടാം. പ്രകൃതിനിയമം നമുക്കാരോഗ്യത്തിന്നനുകൂലമായ വിധത്തിൽ തന്നെയാകുന്നു. പ്രകൃതിനിയമത്തെ ലംഘിക്കുമ്പോഴാകുന്നു ഛിദ്രരൂപികളായ ശക്തികൾ പുറപ്പെടുന്നതു. നഗരങ്ങളിൽ വസിക്കുന്നവൎക്കു ശുദ്ധവായു ലഭിക്കേണ്ടതിന്നു പ്രയാസമാകയാൽ അവർ ഇടക്കിടെക്കു നാട്ടുപുറങ്ങളിലേക്കു പോയ്ക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നതു ആരോഗ്യപ്രദമായിരിക്കും. ജനനിബിഡങ്ങളായ നഗരങ്ങളിൽ ശുചീകരണവിഷയം ഏറ്റവും മുഖ്യമായ ഒരു വിഷയംതന്നെ.

4. ഭക്ഷണം—ജീവസന്ധാരണത്തിന്നു വേണ്ടിവരു

ണ്ടു ജീവിച്ചിരിക്കരുതു. ജീവനെ നിലനിൎത്തേണ്ടതിന്നു ആവശ്യമില്ലാത്ത ഭോഗസാധനങ്ങളെ സ്വീകരിക്കാതിരിക്കുകയാകുന്നു നല്ലതു. ഭക്ഷണം കൃത്യസമയത്തുതന്നെ ആവുന്നത്തും കഴിക്കണം.

"ദ്വൌഭാഗൌ പൂരയേദന്നൈ സ്തോയേനൈകം
[പ്രപൂരയേൽ,
വായോസ്സഞ്ചാരണാൎത്ഥായ ചതുൎത്ഥമവശേഷയേൽ"

എന്ന പ്രമാണത്തിന്നനുസരിച്ചു പകുതി അന്നത്താലും കാലോഹരി പാനീയത്താലും ഉദരപൂരണം ചെയ്തു നാലിലൊരോഹരി വായുവിന്റെ ഗതാഗതത്തിന്നായി ഒഴിച്ചുവിടണം. വായുവാകുന്നു ദേഹത്തെ ഭരിക്കുന്നത്. വായുവിന്റെ സ്വാധീനതക്കനുസരിച്ചാണ് ദേഹാരോഗ്യവും മനഃപ്രസാദവും. വിഴുങ്ങുന്ന സമ്പ്രദായം ചീത്തയാണ്; സൎവ്വ പദാൎത്ഥങ്ങളേയും രുചിയോൎത്തു ചവച്ചിറക്കണം. പദാൎത്ഥങ്ങൾ അരഞ്ഞു ഉമിനീരിൽ പിരണ്ടു ഉദരത്തിലെത്തിയാൽ ദഹനകൎമ്മത്തിന്നു എളുപ്പമുണ്ടാകുന്നു. അത്യാൎത്തിയും അതിഭക്ഷണവും മൃഗസ്വഭാവത്തെ സൂചിപ്പിക്കുന്നതും മന്ദഗതിയെയും കാൎയ്യങ്ങൾക്കു ഉന്മേഷഹാനിയേയും ഉണ്ടാക്കിത്തീൎക്കുന്നതുമാണ്. പോഷകവും ഹൃദ്യവും ലഘുവുമായ പദാൎത്ഥങ്ങളാകുന്നു ഭക്ഷണത്തിന്നുത്തമം. ധാന്യങ്ങൾ, ഫലമൂലാദികൾ, കായ്കനികൾ, ഗവ്യങ്ങൾ മുതലായവ ഹിതകരമാണ്. എരിവും, പുളിയും, മധുരവും, മസാലയും, എണ്ണയും ത്രിദോഷങ്ങളെ ക്ഷോഭിപ്പിക്കുന്നവയാകയാൽ കഴിയുന്നതു വൎജ്ജിക്കേണ്ടതാണ്. കാപ്പി,

ചായ മുതലായ പാനീയങ്ങൾ ദീപനക്ഷയം, മലബന്ധം, നിദ്രാഭംഗം മുതലായ ദോഷങ്ങളെ ഉണ്ടാക്കിത്തീക്കുന്നവ യാകയാൽ പാശ്ചാത്യരാജ്യങ്ങളിൽക്കൂടി അവയുടെ ഉപ യോഗം കുറഞ്ഞിട്ടുണ്ട്. ശാപ്പാട്ട ചിലവിനേക്കാൾ കപ്പി- ചായച്ചിലവു അധികരിച്ചിരുന്നിട്ടും, അഷ്ടിക്ക കഷ്ടിയും ക ഷ്ടവും ഉള്ളവർക്കൂടി ഠരളിമാനപരിഷ്കാരഭ്രമങ്ങളാൽ അവ യെ ശീലിക്കുന്നതു ശോചനീയമായ ഒരു സംഗതിതന്നെ. മദ്യപാനത്തിന്റെ പ്രാരംഭരംഗങ്ങൾ 'ചായക്കട'കളാണ് എന്നുകൂടി ഇവിടെ പറയേണ്ടിയിരിക്കുന്നു.

മത്സ്യമാംസങ്ങൾ മനുഷ്യനു അത്യാവശ്യമായ ഭക്ഷ ണദ്രവ്യങ്ങളല്ല-

* ജീവിതവ്യം പ്രിയം നൃണാം
സർവ്വേഷാം സർവ്വദാകില"

എന്ന തത്വത്തെ ഓർത്തു ആരും ഹിംസക്കൊരുങ്ങാതി രിക്കേണ്ടതാണ്. അതു കൂടാതെ മത്സ്യമാംസങ്ങൾ ഫല മൂലാദികളെക്കാൾ വേഗത്തിൽ കെട്ടഴിയുന്നതായി നാം കാ ണുന്നുണ്ടല്ലോ. ദഹനയന്ത്രത്തിന്നു അവകളെ ദഹിപ്പിക്കു വാൻ സാധാരണയിലധികം അദ്ധ്വാനം വേണ്ടിവരുന്നു പരിചയത്താൽ മാത്രമാണ് നമുക്കു അവയിൽ അവജ്ഞ തോന്നാതിരിക്കുന്നതു. ഇതിനെല്ലാം പുറമെ മത്സ്യമാം സങ്ങൾ കഫമാംസമേദസ്സുകളെ വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നവയുമാ

---

* ജീവിച്ചിരിക്കുന്നതാണ് എല്ലാവർക്കും എപ്പോഴും പ്രിയം, നി ശ്ചയം.

ണ്. "അന്നമയം ഹിസൌമ്യമനഃ" എന്ന ഋഷിപ്രോക്ത വചനത്തിന്നനുസരിച്ച ഭക്ഷണപദാൎത്ഥത്തിന്നനുരൂപമായ സ്വഭാവവും നമുക്കുണ്ടായ്ത്തീരുന്നു. പാശ്ചാത്യ പണ്ഡിതന്മാരിൽ ചിലർ ഈ അഭിപ്രായത്തോടു കൂടി യോജിക്കുന്നുണ്ട്. അവിടങ്ങളിൽകൂടി മത്സ്യമാംസങ്ങളെ ഈയിടെയായി വൎജ്ജിച്ചു തുടങ്ങീട്ടുണ്ട്.

5. ലഹരിവൎഗ്ഗങ്ങൾ—മദ്യപാനം പലപ്രകാരത്തിലും ദോഷപ്രദമാണ്. നിത്യവൃത്തി സുഖത്തിലും ബാല്യതകളെ നിറവേറുവാനും സാധുസംരക്ഷണത്തിനും ഉപയോഗപ്പെടുത്തേണ്ട പൈസയെ കൊടുത്തു "കള്ളിൽ ഇരിക്കുന്ന കാശുകൊടുത്തു മുഖത്തു കിടക്കുന്ന നായയെ വാങ്ങുക" എന്ന തരത്തിൽ ബോധക്ഷയം വിലക്കുവാങ്ങി 'പാടിയാടി' വേഷത്തിലും പ്രസംഗത്തിലും അഭിനയത്തിലും മദോന്മത്തന്മാരായി 'കാലുനാലുളവാക്കി' മനുഷ്യവൎഗ്ഗത്തെക്കൂടി നിന്ദ്യമാക്കിത്തീൎക്കുന്നവർ ഭ്രാന്തന്മാർ തന്നെ. മദ്യപാനം നിമിത്തം മനശ്ചാഞ്ചലതയും, ദുസ്സ്വഭാവവും, ഇന്ദ്രിയക്ഷോഭവും, മനസ്സില്ലാത്ത സമയത്തെല്ലാം മനോമൌഢ്യവും, ക്രമേണ ഹൃദ്രോഗവും സംഭവിക്കുന്നു. ബീഡി, സിഗരെററ്, ചുരുട്ട മുതലായ പുകവലികളും ശ്വാസകോശത്തിന്നു ഹാനികരമാണ്. പുകയിലപ്പൊടി വലിക്കുന്നതു കണ്ണിന്നു ദോഷകരവുമാണ്. പുകയിലമുറുക്കുന്നതുകൂടി ദീപനക്ഷയമുണ്ടാക്കിത്തീൎക്കുന്നതുമാണ്. "മുലകുടി മാറിയാൽ ഒരു കുടി വേണം" എന്ന നവീന പരിഷ്കാരത്തിൻെറ ആളത്തെ പഠിപ്പിനാൽ ലഹരിസാധനങ്ങൾ യാതൊന്നും ഉപയോഗിക്കാത്തവർ ഇക്കാലത്തു ദുർ

ല്ലഭമാണെങ്കിലും നിശ്ശേഷ ലഹരിവസ്തുപരിവർജ്ജനം വ
ലിയൊരു മോചനം തന്നെ എന്നു പറയാം.

6. ഉടുപ്പു — ശുഭ്രമായ സാധാരണവസ്ത്രങ്ങളെയാ
ണ് പരിശീലിക്കേണ്ടതു. എന്നാൽ സ്ഥിതിക്കനുസരിച്ചു
ഉടുപ്പുകൾ, സന്ദർഭോചിതംപോലെ ധരിക്കേണ്ടതുതന്നെ.
ബാഹ്യമായ വേഷധാരണസമ്പ്രദായത്തിൽനിന്നാണ് ബ
ഹുജനങ്ങൾക്ക പ്രഥമദൃഷ്ടിയിൽ ഒരാളെക്കുറിച്ചു അഭി
പ്രായം ജനിക്കുന്നതു. എങ്കിലും വസ്ത്രാഡംബരങ്ങളിലുള്ള
ഭ്രമം അനാവശ്യമാണ്, സർവ്വജനങ്ങളും തന്റെ ഉടുപ്പിൽ
തന്നെയാണ് ദൃഷ്ടിവെക്കുകയെന്നൊ, ഉടുപ്പിന്റെ പകി
ട്ടിനനുസരിച്ചാണ് ലോകം തന്നെ ബഹുമാനിക്കുകയെ
ന്നൊ തെററിദ്ധരിക്കുന്നതിലാണ് കെട്ടിച്ചമയുവാനുള്ള
മോഹം ജനിക്കുന്നത്. ഉടുപ്പിനാലും ആഭരണങ്ങളാലും
മാത്രം ഒരാളെ വിലമതിക്കുന്ന വങ്കന്മാർ ലോകത്തിൽ അ
ധികമില്ല. അവസ്ഥയിലധികരിച്ച മോടിയും പകിട്ടും
ഹാസ്യത്തിന്നു മാത്രമെ ഇടയായി തീരുകയുള്ളൂ. സത്യമ
ര്യാദകളോടു കൂടിയ നടവടി തന്നെയാണ് മനുഷ്യന്റെ അ
ലങ്കാരം.

7. വിശ്രമം — ഉറക്കം ദേഹമനോബുദ്ധികളെ പു
നർജ്ജീവിപ്പിക്കുന്ന ഒരു പൂർണ്ണ വിശ്രമമാണ്. ഏറിപ്പോ
യാൽ നിദ്രയും വിപരീതഫലപ്രദമാണ്. ഓരോരുത്തരുടെ
ദേഹപ്രകൃതിക്കും പതിവിന്നും അനുസരിച്ചാണ് ഉറക്കത്തി
ന്റെ ദൈർഘ്യം. പൂർണ്ണാരോഗ്യവും ഉത്സാഹശീലവു

മുള്ള പ്രായം തികഞ്ഞ ഒരാൾക്ക ആറു മണിക്കൂറുനേര ത്തെ ഉറക്കം മതിയാകേണ്ടതാണ. അതിലധികം വേണ്ടി വരുന്നുണ്ടെങ്കിൽ അതു നിത്യപരിശീലനത്താൽ മാത്രമാ ണ. നിത്യപരിചയത്തിന്നനുസരിച്ചാകുന്ന സ്വഭാവങ്ങളെ ല്ലാം ഉണ്ടായിത്തീരുന്നതെന്ന പ്രഥമാദ്ധ്യായത്തിൽ വിവ രിച്ചിട്ടുണ്ടല്ലൊ. എന്നാൽ ക്ഷീണിച്ചവക്കും, രോഗികൾ ക്കും, ബാലവൃദ്ധന്മാക്കും കുറെ അധികം നേരം ഉറക്കത്തി ന്നായി വേണ്ടിവന്നേക്കാം. അത്താഴത്തിന്ന ശേഷം ഒരു മ ണിക്കൂർ നേരം കഴിഞ്ഞിട്ടേ ഉറങ്ങാവൂ. രാത്രി പത്തുമണി ക്ക കിടന്ന പ്രഭാതത്തിന്ന മുമ്പായി എഴുനീല്ക്കുന്ന സമ്പ്ര ദായമാകുന്ന ഉത്തമം. പുലച്ച സമയം ഏതുവിധമുള്ള മാ നസീകമായ പ്രവൃത്തികൾക്കും അത്യുത്തമമാണ. പ്രകൃതി ക്കനുസരിച്ച ഉണരേണ്ട സമയം പുലച്ചെയാണെന്ന പ ക്ഷിമൃഗങ്ങളിൽനിന്ന കൂടി നമുക്ക ഗ്രഹിക്കാം. സൂര്യോദയ ത്തിന്ന ശേഷവും പകൽ ഏതു സമയത്തും ഉറങ്ങുന്ന സമ്പ്ര ദായം അനാരോഗ്യപ്രദവും അശ്രീകരവുമാ നാ. ഉറങ്ങാൻ കിടന്നാൽ സവ്വ ചിന്തകളേയും അകററി മനസ്സിനെ സ്വ സ്ഥമാക്കി ഉടൻതന്നെ ഗാഢനിദ്ര പ്രാപിക്കണം. എന്നാ ൽ മാത്രമേ ഉറക്ക സുഖകരമായി ഭവിക്കയുള്ളു.

പ്രസവിച്ചിക്ക പുറമേ പ്രവൃത്തികളുടെ ഇടയിൽ കുറ ച്ചു നേരമെങ്കിലും സ്വച്ഛവൃത്തിയായിരുന്ന വിശ്രമി ക്കേണ്ടതാണെന്ന പലക്കു ഒരു ബോദ്ധ്യമുണ്ട; പക്ഷെ അതു ശരിയല്ല. ഒരേ പ്രവൃത്തി തുടരത്തുടരെ അധികനേ

രം എടുക്കുന്നതു ദേഹസുഖത്തിന്നു ഹാനികരമാണ്. എ
ന്നാൽ അതിന്നിടയിൽ കുറച്ചു നേരത്തേക്കു സ്വസ്ഥവൃത്തി
അവലംബനം ചെയ്യേണമെന്നില്ല. പ്രവൃത്തിയുടെ തരം
മാററിയാൽ ധാരാളം മതിയാവുന്നതാണ്. ദേഹാദ്ധ്വാന
ത്തിന്നുശേഷം പുസ്തകവായന മുതലായ മാനസികമായ
പ്രവൃത്തികളും വിപരീതക്രമത്തിലുള്ള അനുഷ്ഠാനങ്ങളും
ഒരു വിധം വിശ്രമം തന്നെയാണ്. കേവലം മൌന
ഭാവമല്ല വിശ്രമം; പ്രവൃത്തിയുടെ തരത്തിന്റെ ഒരു മാ
ററം മാത്രമാണ്. ഓരോരുത്തരുടെ പ്രകൃതിക്കനുസരിച്ചു ഉ
ല്ലാസവും ഉന്മേഷവും നൽകുന്നവയെല്ലാം വിശ്രമപ്രദം
തന്നെ.

8. ചികിത്സ — രോഗമൊന്നുമില്ലാതിരിക്കുമ്പോഴും
ദേഹപുഷ്ടിക്കും മറ്റുമായി പല ഔഷധങ്ങളും ശീലിച്ചു
കൊണ്ടിരിക്കുന്ന സമ്പ്രദായം വളരെ അബദ്ധമാണ്. പ്ര
കൃതിക്കനുസരിച്ച ദിനചര്യക്രമം തന്നെയാകുന്നു ഉത്തമമാ
യ രോഗനിവാരണമാർഗ്ഗം. ദേഹാരോഗ്യത്തെ സൂചിപ്പിക്കു
ന്ന ബറോമിററർ (കാററിന്റെ ശക്തിയെ സൂചിപ്പിക്കു
ന്ന ഒരു യന്ത്രം) ആകുന്നു മലശോധന. ഏതു രോഗത്തി
ന്നും ആദ്യത്തിൽ മലശോധനയിലാണു ക്രമക്കേടു കാണ
പ്പെടുക. ഗുദപ്രദേശം ഒട്ടും മലിനപ്പെടാതെയുള്ള മല
ശോധനയാകുന്നു പൂർണ്ണമായ ആരോഗ്യത്തിന്റെ ലക്ഷണം.
രോഗങ്ങളുടെ ആരംഭത്തിൽ സൌമ്യമായ വിരേചനൌ
ഷധങ്ങളാൽ സുഖശോധന വരുത്തുന്നതു ഏതു രോഗത്തി
ന്റെയും ശക്തിയെ കുറക്കുന്നു. എന്നാൽ രോഗമൊന്നുമി

ല്ലാതിരിക്കുമ്പോഴും കൂടെക്കൂടെ വിരേചനൌഷധങ്ങൾ
സേവിക്കുന്നതിൽ ചില ദോഷങ്ങളില്ലെന്നില്ല.

അല്പമായ സുഖമില്ലായ്മകളും അസ്വാസ്ഥ്യതകളുമെ
ല്ലാം ഒരു ദിവസത്തെ വെറും പട്ടിണിയാൽതന്നെ സുഖപ്പെ
ടുന്നതാകുന്നു. മതസ്ഥാപകന്മാരെല്ലാം ഉപവാസം വിധി
ച്ചിരിക്കുന്നതു അന്നപദാൎത്ഥങ്ങളുടെ ശുഷ്കത മൂലമായി ദേ
ഹശുദ്ധിക്കും കാമക്രോധാദിഷഡ്വൎഗ്ഗജയം മൂലമായി മന
ശ്ശുദ്ധിക്കും വേണ്ടീട്ടാണു്. ഒരു ദിവസത്തെ വെറും പട്ടിണി
യാൽ നല്ല സുഖം കിട്ടിയില്ലെങ്കിൽ തന്നെയും ഉടനെ ഒരു
സൌമ്യമായ ഔഷധത്താൽ വിരേചനം ചെയ്തു നല്ല സു
ഖം തോന്നുന്നതുവരെ പാൽ, കഞ്ഞി മുതലായ ലഘുഭക്ഷ
ണങ്ങൾ അല്പാല്പമായി കഴിച്ചുവന്നാൽ താല്ക്കാലികമായ
മിക്ക രോഗങ്ങളും സുഖപ്പെടുന്നതാണു്. പ്രത്യേക ചി
കിത്സകളൊന്നും കൂടാതെതന്നെ ഇപ്രകാരം ആരോഗ്യത്തെ
മിക്കസമയത്തും നിലനിൎത്താൻ സാധിക്കും. ശക്തി കൂടി
യ രോഗങ്ങൾക്കു കഴിയുന്ന വേഗത്തിൽ വിശ്വാസമുള്ള
ഒരു വൈദ്യനേയോ ഡാക്ടരേയോ കൊണ്ടു തക്കതായ ചി
കിത്സകൾ പണച്ചിലവൊന്നും വിചാരിയാതെ ചെയ്യേ
ണ്ടതുതന്നെ. സൎവ്വത്തിലും വെച്ചു വില കൂടിയ ഒന്നാണ
ല്ലൊ ആരോഗ്യം. എന്നാൽ പത്ഥ്യപാകവും ശുശ്രൂഷ
യും ശുദ്ധവായുവുമാണു് ഔഷധങ്ങളെക്കാൾ രോഗികൾ
ക്കു നന്മ ചെയ്യുക എന്നുള്ള സംഗതി പ്രത്യേകം ഓൎക്കേ
ണ്ടതാണു്. രോഗശാന്തിക്കു രോഗിയുടെ മനസ്സിന്റെ

മനസ്സ്വാസ്ഥ്യത്തിന്റെ ശക്തിയെപ്പററി IV-ാം അദ്ധ്യായത്തിൽ വിവരിച്ചിട്ടുണ്ടല്ലോ. പ്രാണായാമം രക്തത്തേയും നാഡിഞരമ്പുകളേയും പാവനമാക്കി ജീവനശക്തി വൎദ്ധിപ്പിക്കുന്നതു കൂടാതെ മനസ്സ്വാസ്ഥ്യത്തേയും നല്ല ആരോഗ്യത്തെ പുഷ്ടിപ്പെടുത്തുമെന്നതിന്നു യാതൊരു സംശയവുമില്ല. "പ്രാണായാമേന യുക്തേന സൎവ്വരോഗക്ഷയോ ഭവേൽ" എന്നാകുന്നു യോഗശാസ്ത്രത്തിൽ ഉൽഘോഷിച്ചിട്ടുള്ളതു. അനുഭവത്തിലും ഈ സംഗതി എത്രയോ ദൃഷ്ടാന്തമായി കണ്ടുവരാറുണ്ട്. മനസ്സിന്റെ ചലനം ശ്വാസത്തിന്നനുസരിച്ചാണ്; ശ്വാസം ക്രമപ്പെട്ടാൽ മനസ്സും സ്വസ്ഥമായിത്തീരുന്നു.

മരണത്തെപ്പററി ആൎക്കും ഭയം തോന്നേണ്ടതില്ല.

* "ദേഹിനോസ്മിൻ യഥാ ദേഹേ കൌമാരം
യൌവനം ജരാ
തഥാ ദേഹാന്തര പ്രാപ്തിഃ ധീരസ്തത്ര ന മുഹ്യതി."

"ജനനമുണ്ടാകിൽ മരണവും നിൎണ്ണയം" എന്നും മററുമുള്ള തത്വങ്ങളെ കുറിച്ചാലോചിച്ചാൽ ആൎക്കും മരണത്തെ സംബന്ധിച്ചു ഭയത്തിന്നു യാതൊരവകാശവുമില്ല. ജീവിച്ചിരിക്കുന്ന കാലം ആരോഗ്യൈശ്വൎയ്യസമേതം കഴിഞ്ഞു കൂടി ബുദ്ധിക്കു വികാസവും സ്വഭാവത്തിന്നു സംസ്കാരവും

---

* ദേഹത്തിൽ ദേഹിക്ക് കൌമാരവും യൌവനവും ജരയും എങ്ങിനെ സംഭവിക്കുന്നുവോ അങ്ങിനെ തന്നെ ഒരു ദേഹം വിട്ടു വേറൊന്നിനേയും പ്രാപിക്കുന്നു, അതിൽ ധീരൻ മോഹിക്കപ്പെടുന്നില്ല.

ഹൃദയത്തിന്റെ വിശുദ്ധിയും ഉപയുപരി വർദ്ധിപ്പിക്കേണമെന്നു മാത്രമെ ആരും ആലോചിക്കേണ്ടതുള്ളൂ. രോഗത്തിൽ കിടന്നു കഷ്ടപ്പെടാതെയും അന്യാശ്രയത്തിന്നിടവരാതെയും അന്തിമദശയിൽ മനസ്സിന്നു പൂർണ്ണസമാധാനം പ്രാപിക്കാനിടവരുന്നവൻ തന്നെയാണ് അതി ഭാഗ്യവാൻ. സമാധാനത്തിന്റെ പൂർത്തിതന്നെയാകുന്നു ജീവിതത്തിന്റെ മകുടം. അതിന്റെ കുറവുതന്നെയാണ് മനുഷ്യന്നുള്ള സർവ്വ ദുഃഖങ്ങളും. സമാധാനത്തിന്റെ പരിപൂർത്തി തന്നെയാണ് മോക്ഷം.

IX ഐകമത്യം.

"ഐകമത്യം മഹാബലം"

(യോജിപ്പ് മഹത്തായ ശക്തി തന്നെ)

1. <u>സ്വാതന്ത്ര്യം</u>—പരസ്പര സംബന്ധവും ഉപയോഗവും ഇല്ലാതെ പ്രകൃതിയിൽ യാതൊന്നുമില്ല. പരസ്പരോപയുക്തമായ വ്യവസ്ഥയാകുന്നു യഥാൎത്ഥമായ സ്വാതന്ത്ര്യം. ഓരോരുത്തരും തന്നിഷ്ടം മാത്രം നോക്കി 'തോന്നിയവാസം' ആചരിക്കുന്നതു ദുസ്വാതന്ത്ര്യമാണ്. നമ്മുടെ ദേഹത്തിന്നുള്ള ചരതം ശരീരാവയവങ്ങളുടെ പരസ്പര സംഘടനയും സ്വധൎമ്മങ്ങൾ നടത്തുന്നതിലുള്ള വ്യവസ്ഥയും നിമിത്തമാണ്. അവയവങ്ങൾ ഓരോന്നും തമ്മിൽ മത്സരിച്ചു സ്വധൎമ്മങ്ങൾക്കു വീഴ്ച വരുത്തിയാൽ രോഗവും ക്ഷീണവും മരണവുമായിരിക്കുമല്ലൊ ഫലം. ആയതിനാൽ നമ്മുടെ ദേഹത്തിലെ സൎവ്വാംശങ്ങളും ഏതുപ്രകാരം ചേൎച്ചയോടും രീതിയോടുംകൂടി സ്വധൎമ്മങ്ങളെ നടത്തി പൊതുവായ ദേഹത്തെ നിലനിൎത്തി താന്താങ്ങളും നിലനിൎത്തപ്പെടുന്നുവോ അപ്രകാരം തന്നെ രാജ്യനിവാസികളെല്ലാവരും തങ്ങൾക്കു പൊതുവായ മാതൃഭൂമിയുടെ ക്ഷേമത്തിന്നായിക്കൊണ്ടു ഐക്യത്തോടുകൂടി സഹകരണം ചെയ്തു സത്യമൎയ്യാദകളെ അടിസ്ഥാനപ്പെടുത്തി സ്വധൎമ്മം നടത്തിക്കൊണ്ടിരുന്നാൽ മാത്രമെ തങ്ങൾക്കും അഭിവൃദ്ധി ഉണ്ടായിത്തീരുകയുള്ളൂ. നമുക്കു ചുററുമുള്ളവരുടെ അഭിവൃ

ധിക്കനുസരിച്ചു മാത്രമെ നമുക്കും അഭിവൃദ്ധിയുണ്ടാവാൻ തരമുള്ളു. കെട്ടഴിയുന്ന ചില പദാൎത്ഥങ്ങളുടെ മദ്ധ്യേ സുഗന്ധമായ ഒരു പദാൎത്ഥം നിലനില്ക്കുന്നതല്ല. തീയിന്റെ നടുവിൽ തണുപ്പുണ്ടായിരിക്കുക എന്നതു അസംഭാവ്യമാണ്. ചുററുമുള്ളവരുടെ സ്ഥിതിയിൽ അധികരിച്ചു ആൎക്കും ഔന്നത്യമുണ്ടാകുന്ന കാൎയ്യം അസംഭാവ്യമാണെന്നു "ജലം സമനിരപ്പെത്തും" (Water finds its level) എന്നുള്ള തത്വത്താലും നമ്മുടെ സ്വദേശത്തിന്റെ സ്ഥിതിയെ കുറിച്ചാലോചിച്ചാലും മനസ്സിലാക്കാം. രാജ്യസ്ഥിതി എന്തോ ആവട്ടെ, നമുക്കു നമ്മുടെ സ്വന്തം കാൎയ്യംമാത്രം നോക്കി ക്ഷേമത്തോടുകൂടിയിരിക്കാം എന്നാരെങ്കിലും വിചാരിക്കുന്നുണ്ടെങ്കിൽ അതു ശുദ്ധമേ മൂഢതയാണ്. പൊതുജനക്ഷേമത്തിൽ ആസക്തചിത്തന്മാർ അധികമുള്ള രാജ്യങ്ങളാണ് ഉന്നതി പ്രാപിച്ചുകാണുന്നത്.

സൎവ്വ മനുഷ്യൎക്കും ഭൂമണ്ഡലത്തിൽ സമാവകാശവും സ്വാതന്ത്ര്യവും സ്വതസ്സിദ്ധമായുണ്ട്. ഏവൎക്കും അതാതു സ്ഥാനനിലകളിൽ പ്രാധാന്യമുണ്ട്. ദേഹസൌഖ്യത്തിലേക്കു ഉദാചാരംകൂടി എപ്രകാരം മുഖ്യമായ ഒന്നത്രെയോ അപ്രകാരം തന്നെ കൂലിവേലക്കാർ കൂടി രാജ്യത്തിന്റെ ക്ഷേമത്തിനു ഒട്ടും അപ്രധാനന്മാരല്ല. ആയതിനാൽ സൎവ്വരും വാസ്തവത്തിൽ പരസ്പരാപേക്ഷകന്മാരാണെന്നും ആൎക്കും നിസ്സാരതയില്ലെന്നുമുള്ള തത്വത്തെ എല്ലാവരും മനസ്സിലാക്കി ഐകമത്യത്തോടുകൂടി സമുദായ കാൎയ്യങ്ങളെ ഭദ്രമാ നിൎവ്വഹിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കേണ്ടതാണ്.

2. <u>അഭിപ്രായഭേദങ്ങൾ</u> — ഭിന്നരുചിയായ ലോകത്തിൽ തലകളുള്ളേടത്തോളം അഭിപ്രായഭേദങ്ങളുമുണ്ടാകാതിരിക്കയില്ല. എന്നാൽ വാദപ്രതിവാദങ്ങൾ നിമിത്തം അന്യോന്യം വിരോധബുദ്ധിയുണ്ടാകാനിടവരുന്നതു അഹംകാരത്താലും സിദ്ധാന്തത്താലും വിവേകശൂന്യതയാലുമാണ്. സംസാരികളിൽ പൂർണ്ണത പ്രാപിച്ചവർ ആരുമില്ലെന്നും എന്നാൽ അഭിവൃദ്ധിക്കുള്ള മോഹം സർവ്വർക്കും ഒരുപോലെതന്നെ ഉണ്ടെന്നും അതിനായിക്കൊണ്ടുള്ള മാർഗ്ഗങ്ങൾക്കും, സാധനങ്ങൾക്കും, യത്നങ്ങൾക്കും മാത്രമാണ് വ്യത്യാസം തോന്നുന്നതെന്നും എല്ലാവരും മുഖ്യമായി മനസ്സിലാക്കേണ്ട ഒരു സംഗതിയാണ്. നമ്മുടെ പഞ്ചേന്ദ്രിയങ്ങളുടെ അതൃത്തിക്കുള്ളിൽ ബന്ധിക്കപ്പെട്ട പരിമിതമായ ജ്ഞാനബീജത്തിന്റെ അങ്കുരം ഏറെക്കുറെ എന്നുള്ള വ്യത്യാസത്തിൽ വികസിച്ചുംകൊണ്ടു സർവ്വർക്കുമുണ്ടെന്നല്ലാതെ സർവ്വജ്ഞത വാസ്തവത്തിൽ, ആർക്കുമില്ല. നമുക്കു കേവലം അഗോചരവും ആലോചിക്കക്കൂടി വഹിയാത്തതുമായ അത്ഭുതങ്ങൾ എന്തൊക്കെയൊ പ്രകൃതിയിലുണ്ടെന്നുള്ള സംഗതി, ഋഷിപ്രോക്തമായ ശാസ്ത്രങ്ങളിൽ നമുക്കു വിശ്വാസമില്ലെങ്കിൽ കൂടി, നവീനതത്വശാസ്ത്ര വിശാരദന്മാരുടെ പുതിയ പുതിയ തത്വാന്വേഷണങ്ങളാലും യന്ത്രനിർമ്മാണങ്ങളാലും തെളിയുന്നുണ്ട്. നമ്മുടെ സ്വന്തം സൃഷ്ടി വൈചിത്ര്യത്തിന്റെ മഹിമയെ കുറിച്ചുതന്നെ ക്ലിപ്തമായ യാതൊരു ജ്ഞാനവും നമുക്കു ഇനിയും ഗ്രഹിപ്പാൻ കഴിഞ്ഞിട്ടില്ല. ഭൂഗോളത്തിന്റെ ദ

ക്ഷിണോത്തര ധ്രുവങ്ങളിൽ മനുഷ്യപാദങ്ങൾ ഇനിയും സ്പ
ശിച്ചിട്ടില്ല. ഈ കാരണങ്ങളാൽ മനുഷ്യർ ഇപ്പോൾ ശി
ശുപ്രായം കഴിഞ്ഞു ബാലാവസ്ഥയിൽ മാത്രമെ എത്തീട്ടു
ള്ളുവെന്നും ഇനിയും എത്രയോ അഭിവൃദ്ധി പ്രാപിക്കേണ്ട
തുണ്ടെന്നും പ്രത്യേകം ധരിക്കേണ്ടതുണ്ടു.

"അല്പവിദ്വാൻ മഹാഗർവ്വി" എന്ന നിലയിൽ മറി
വിദ്വാന്മാർക്കാണു് സിദ്ധാന്തങ്ങളും ദുർവ്വിവാദങ്ങളും ശുണ്ഠ
വൈരങ്ങളും. സമുദായകാര്യങ്ങളിൽ സിദ്ധാന്തം കാണിക്കു
ന്നവർ സ്വാതന്ത്ര്യത്തിന്റെ നാട്യമല്ലാതെ പ്രജ്ഞയു
ണ്ടായിരിക്കുന്നതല്ല. പരസ്പരോപയുക്തമായ വ്യവസ്ഥയാ
ണു് സ്വാതന്ത്ര്യം എന്നു അദ്ധ്യായാരംഭത്തിൽ വിവരിച്ചി
ട്ടുണ്ടല്ലോ. വിദ്യയുടെ ഫലം വിനയമാണു. "നിറകുടം
തുളുമ്പുകയില്ല." ഏതു കാര്യത്തിലും അഭിപ്രായഭേദങ്ങൾ
ഉണ്ടായിരുന്നാൽ തന്നെയും ആരും 'മക്കടമുഷ്ടി'ക്കൊരു
ങ്ങാതെ മറുകക്ഷിയുടെ ഹൃദയത്തെ നല്ലവണ്ണം മനസ്സിലാ
ക്കി ഏറെക്കുറെ വിട്ടുവിട്ടുതികൾക്കു സർവ്വകക്ഷികളും അ
നുസരിച്ചു പരസ്പരവിരോധം ലേശംപോലും വിചാരി
ക്കാതെ "ഭൂരിപക്ഷ ഭൂരിസുഖ"മെന്ന തത്വത്തെ ആസ്പദ
പ്പെടുത്തി കാര്യങ്ങൾ തീർച്ചപ്പെടുത്തുകയും ആ നിശ്ചയ
ത്തെ നിറവേററാനായിക്കൊണ്ടു സർവ്വരും സഹകരണം ചെ
യ്യുകയും വേണ്ടതാണു്. ഹൃദയങ്ങൾക്കു തമ്മിൽ അടുപ്പമുണ്ടെ
ങ്കിൽ, അകൃത്രിമങ്ങളായ അഭിപ്രായങ്ങൾക്കു എത്രതന്നെ
അന്തരമുണ്ടായിരുന്നാലും, അതുനിമിത്തം സ്പർദ്ധയും മത്സര
വും ഒരിക്കലും സംഭവിക്കുന്നതല്ല. രാജത്വം ഹൃദയത്തിനാ

ന്നെന്നും ശിരസ്സിന്റെ മന്ത്രിത്വം മാത്രമെ ഉള്ളുവെന്നും ഈ സന്ദർഭത്തിൽ മനസ്സിലാക്കേണ്ടതാണ്. ക്ഷമയോടുകൂടി പരസ്പരം മനസ്സിലാക്കാൻ ശ്രദ്ധിക്കാത്തതിനാൽ മാത്രമാകുന്നു സിദ്ധാന്തങ്ങളും, മത്സരങ്ങളും കക്ഷിവഴക്കുകളും സംഭവിക്കുന്നതു. കക്ഷിവഴക്കുകളും മത്സരങ്ങളും അവിവേകത്തെയും കാര്യത്തിനുള്ള ശേഷിയില്ലായ്മയേയും സൂചിപ്പിക്കുന്നു.

പണ്ടു ചില വഴിപോക്കർ ആനയുടെ മാറിമാറിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്ന വർണ്ണത്തെക്കുറിച്ചു വാദിച്ചു 'അടിപിടി' കൂടിയ പോലെയും ചില കുരുടന്മാർ ഒരു ആനയുടെ വിവിധാംശങ്ങളെ തപ്പിനോക്കി ആനയുടെ ആകൃതിയെക്കുറിച്ചു തർക്കിച്ചപോലെയുമാണ് സർവ്വ കക്ഷിവഴക്കുകളുടെയും ഹേതുക്കൾ. ഒരു രാത്രി ഒരാൾ ഒരു കുന്നിന്റെ ചരിവിൽക്കൂടിയുള്ള വഴിക്കു തന്റെ ഗൃഹത്തിലേക്കു മടങ്ങിപ്പോകുമ്പോൾ കുറെദൂരെ എന്തോ ഒന്നിളകുന്നതുകണ്ടു. അതു ഒരു നരിയോ കരടിയോ ആയിരിക്കുമെന്നൂഹിച്ചു കുറെ അടുത്തപ്പോൾ അതു ഒരു ശൈത്താനോ കള്ളനോ ആയിരിക്കുമോ എന്നു ശങ്കതോന്നി. കുറെക്കൂടി അടുത്തപ്പോൾ അതു താൻ മുമ്പു കണ്ടിട്ടുള്ള ഒരാളാണെന്നു മനസ്സിലായി. അരികെ എത്തിയപ്പോൾ അതു തന്നെ തിരഞ്ഞുവരുന്ന തന്റെ സഹോദരനാണെന്നു ബോദ്ധ്യമായി. ഇപ്രകാരം തന്നെയാണ് അഭിപ്രായഭേദങ്ങളുടേയും സ്ഥിതി. ആയതിനാൽ ക്ഷമാപുരസ്സരം ഇരുകക്ഷികളും തങ്ങളുടെ ധാരണകളെ അന്യോന്യം വ്യക്തമായി മനസ്സിലാക്കി അല്പാല്പം വിട്ടുവിടുതികൾക്കനുസരിച്ചു യോജിച്ചു കാര്യങ്ങളെ

നടത്തുന്നതാണ് വിവേകവും, കാൎയ്യപ്രാപ്തിയും, നന്മയും, ആത്മസംയമനവും സമഭാവനയും പരമതനിരൂപണവും ശീലിക്കാതെ ഐക്യം നിലനില്ക്കുന്നതു അസംഭാവ്യമാണ്.

8. ഐകമത്യം—ജനങ്ങൾ ഇടയ്ക്കിടക്കു യോഗം ചേൎന്നു സഹോദരഭാവത്തിൽ കൂടിയാലോചനകൾ നടത്തി തങ്ങളുടെ പൊതുവായ ക്ഷേമത്തിനു പ്രയത്നിച്ചു കൊണ്ടിരുന്നാൽ മാത്രമേ രാജ്യം പുഷ്ടി പ്രാപിക്കയുള്ളു. കൂടിക്കാഴ്ചകളാൽ മാത്രമെ അന്യോന്യം മനസ്സിലാക്കുവാനും ഹൃദയങ്ങൾക്കു തമ്മിൽ അടുപ്പുണ്ടായിത്തീരാനും നിവൃത്തിയുള്ളു. പരസ്പരം മനസ്സിലാക്കിത്തുടങ്ങുമ്പോഴാണ രഞ്ജിപ്പിന്റെ ഉദയം. വളരെ ജനങ്ങൾ ഏകമനസ്സോടു കൂടി ചേൎന്നു നില്ക്കുന്നവിടത്തെന്നെ ഒരു പ്രത്യേക ചൈതന്യമുണ്ടായിരിക്കുന്നതാണ്. എന്നാൽ സത്യമൎയ്യാദകൾ ഉണ്ടെങ്കിൽ മാത്രമെ പരസ്പര വിശ്വാസവും സ്നേഹവും ഉറന്ത ഐക്യം നിലനില്ക്കയുള്ളു. ക്ഷമാപൂൎവമായ കൂടിയാലോചനകളും വ്യവസ്ഥാക്രമങ്ങളോടു കൂടിയ സംഘീകരണവുമാകുന്നു, ജനസമുദായത്തിന്റെ ശക്തി. സ്വശക്തിയിലധികരിച്ചു യാതൊരു നന്മയും ആൎക്കും സിദ്ധിപ്പാൻ നിവൃത്തിയില്ല.

"നായിന്റെ വാലാഴിയിലെത്തിയാലും
നക്കിക്കുടിക്കേ ഗതിയുള്ളൂത്രേ."

ലോകഗതിക്കനുസരിച്ചു കാലദേശാവസ്ഥകൾ നോക്കി സമുദായപരിഷ്കാരങ്ങൾ ചെയ്തുകൊണ്ടിരിക്കേണ്ടതു ധൎമ്മമായ ഒരു സംഗതിയാണ്. ഇടക്കിടെക്കു പൊതുജന

യോഗങ്ങൾ കൂടി സാമുദായികമായ കാൎയ്യങ്ങളെ സംബന്ധിച്ചു കൂടിയാലോചനകൾ നടത്തി, ഓരോവിഷയത്തെ സംബന്ധിച്ചു പ്രത്യേക നിൎവ്വഹണസംഘങ്ങളെ സ്ഥാപിച്ചു രീതിപ്പെടുത്തി, സ്വരാജ്യത്തിന്റെ ദാസന്മാരെന്ന നിലയിൽ സൎവ്വരും സ്വദേശാഭിമാനത്തോടുകൂടി തങ്ങളുടെ പൊതുവായ ക്ഷേമത്തിന്നായ്ക്കൊണ്ടു സഹായസഹകരണങ്ങൾ ചെയ്തുകൊണ്ടിരുന്നാൽ മാത്രമെ നന്മ വൎദ്ധിച്ചുവരികയുള്ളൂ. ഏതൊരു സമുദായമോ രാജ്യമോ മുൻപറഞ്ഞപ്രകാരം ഐകമത്യത്തോടുകൂടി തങ്ങളുടെ ബാദ്ധ്യതകളെ നിറവേറ്റുന്നില്ലയോ ആ സമുദായവും രാജ്യവും അധോഗതി പ്രാപിച്ചു തങ്ങളേക്കാൾ യോജിപ്പും തന്നിമിത്തം ശക്തിയുമുള്ള ഇതര സമുദായങ്ങൾക്കോ രാജ്യക്കാൎക്കോ അടിമപ്പെടുവാൻ നിസ്സംശയം ഇടവരുന്നതാണ്. സ്വശക്തിയുള്ളവരും സ്വാൎത്ഥതല്പരത കുറഞ്ഞവരുമായ ചില മഹാന്മാർ പൊതുജനക്ഷേമത്തിന്റെ നിലനില്പിലേക്കു ഭൂരിജനസമ്മതമായ തത്വചാരങ്ങളെ അനുഷ്ഠാനങ്ങളായി രൂപാന്തരപ്പെടുത്തുന്നതിൽ മാൎഗ്ഗദൎശികളായി പരിശ്രമിച്ചാൽ അത്രു ഒരാദൎശമാൎഗ്ഗീന് "മുമ്പിൽഗമിച്ചീടിന ഗോവുതന്റെ പിമ്പെ ഗമിക്കും ബഹു ഗോക്കളെല്ലാം" എന്ന നിലയിൽ ജനസമൂഹം അവരെ പിന്തുടരുന്നതു സ്വാഭാവികമാണ്.

X മാഹാത്മ്യം.

"ഏക ഏവ മനോ ദേവോ ജ്ഞേയഃ സർവാർത്ഥസിദ്ധിദഃ
അന്യത്ര വിഫലഃ ക്ലേശഃ സർവ്വേഷാം തജ്ജയം വിനാ"

വാസിഷ്ഠം.

(സർവ്വാർത്ഥസിദ്ധികളെയും ദാനം ചെയ്യുന്ന ഏക ദേവൻ മനസ്സു ഒന്നെന്നു അറിയപ്പെടേണ്ടതാണ്. മനോജയം കൂടാതെ മററു സർവ്വത്രയുള്ള ക്ലേശങ്ങളും വിഫലങ്ങളാണ്.)

1. മാഹാത്മ്യം — സമസ്തസൃഷ്ടികളോടുള്ള അപാരമായ സ്നേഹം നിമിത്തം ജീവിതസർവ്വസ്വത്തെയും പുൽക്കൊടിപ്രായം നിരസിച്ചു അവരുടെ നന്മക്കുവേണ്ടി പ്രയത്നിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്നവരെയാണു മഹാന്മാർ എന്നു പറയുന്നത്. ആരെന്തുപറഞ്ഞാലും വേണ്ടതില്ല, തന്റെ സ്വത്തും ശക്തിയും സമയവും ജീവിതവും കൂടി സ്വാർത്ഥപ്രതിപത്തിയും പ്രതിഫലേച്ഛയും കൂടാതെ "പരോപകാരാർത്ഥമിദംശരീരം" എന്ന നിലയിൽ തന്റെ സഹജീവികൾക്കു വേണ്ടി സമർപ്പിക്കുന്ന ഒരു പരമദയാലു ജപധ്യാനഭജനങ്ങളിലും, ഉപാസനയിലും, വ്രതാനുഷ്ഠാനങ്ങളിലും അനാഹാരത്തിലും യോഗത്തിലും, സമ്പ്യാനത്തിലും, തപസ്സിലും എത്രയോ ഉപരി കടന്നെത്തി ദൈവപദത്തിനു സമീപിച്ചു നില്ക്കുന്ന ഒരാളാണെന്നു നിസ്സംശയം തീർച്ചപ്പെടുത്താം. മഹാന്മാർ തന്നെയാകുന്നു യഥാർത്ഥഭക്ത

ന്മാർ. സമസ്ത സൃഷ്ടികളെ ഉദ്ധരിപ്പാൻ പരിശ്രമിച്ചുകൊണ്ടി
രിക്കാത്ത ആരേയും മറ്റെന്തു യോഗ്യതകളുണ്ടെങ്കിലും മ
ഹാൻ എന്നു പറഞ്ഞുകൂടാ.

മഹാന്മാർ വീരന്മാരെക്കാളും എത്രയോ യോഗ്യന്മാർ
തന്നെ. യുദ്ധത്തിൽ ജയം പ്രാപിച്ച രാജ്യക്കാർക്കുകൂടി സ
മസ്തദോഷങ്ങളും ഉണ്ടായിത്തീരുന്നതേയുള്ളു. എന്നാൽ
മഹാന്മാരുടെ നടവടി മാതൃക സർവ്വജനങ്ങളിലും ആവേ
ശിച്ചു നന്മ ചെയ്യുന്നു. മനോഗുണത്തിലും സത്യമായ ന
ടവടിയിലും എന്തൊരു വിജയം ആർക്കെങ്കിലും ലഭിക്കുന്നു
വോ അതു സമുദായത്തിലേക്കു നന്മതന്നെ. ധനവിഷയ
ത്തിൽ ഒരാൾക്കുള്ള വിജയം മററു ആളുകൾക്കു ക്ഷ
യത്തെ സൂചിപ്പിക്കുന്നു. മനോഗുണത്തിലും സത്യമായ നട
വടിയിലുമുള്ള വിജയം ഒരൊററദീപത്താൽ അസംഖ്യം മ
റ്റുദീപങ്ങൾ കൊളുത്തപ്പെടുന്നപോലെ എത്ര പേർക്കാണ്
ആത്മപ്രകാശം കൊടുക്കുന്നതെന്നു നിർണ്ണയിച്ചുകൂടാ. എ
ന്തെങ്കിലും ഒരു ശക്തി ഫലിക്കത്തക്കതായി ലോകത്തിലു
ണ്ടെങ്കിൽ അതു മഹാത്മ്യമാകുന്നു. മഹാമനസ്കതക്കു രക്തം
പ്രവഹിക്കുന്ന പോർക്കളത്തിൽകൂടി മററുസർവ്വത്തെക്കാളും
എത്രയോ ശക്തിയുണ്ട്.

നാഗരീകത്വത്തിലും, വിദ്യാഭ്യാസത്തിലും പരിഷ്കാര
ത്തിലും, യുക്തിയിലും, ശക്തിയിലും, ധനത്തിലും, അധി
കാരത്തിലും, സ്ഥാനമാനങ്ങളിലും ജനങ്ങൾ വിശ്വസിച്ചു
ഭ്രമിക്കുന്നു. അവയെക്കൊണ്ടു മാത്രം ഒരിക്കലും യഥാർത്ഥ

മായ ഉന്നതിയും സമാധാനവും ലഭിക്കുന്നതല്ല. കലാവി
ദ്ര്യ, സുഖസമൃദ്ധി, സ്വാതന്ത്ര്യരത, അലസത, ചപലത,
കലഹം, നാശം എന്നിവയാകുന്നു അവയുടെ പര്യവസാ
നം. മനുഷ്യന്റെ ധനം; വിദ്യ, കീർത്തി, ജീവിതം, മുതലാ
യവയെക്കാൾ, മഹത്തായ എന്തോ ഒരു തത്വം ജീവത
ത്തിലുണ്ടെന്നുള്ളതു തീർച്ചതന്നെ. അതു സമാധാനമാണെ
ന്നു മനസ്സാക്ഷി നമ്മെ അറിയിക്കുന്നു. മാനുഷചാപല്യ
ങ്ങളാണു സമാധാനത്തെ ഭംഗപ്പെടുത്തിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്ന
ത്. മാനസചാപല്യങ്ങളെ ഇല്ലാതാക്കി പ്രശാന്തതപ്രാപി
ക്കുന്നതാണ്, സർവ്വോൽകൃഷ്ടമായ വിജയം. സമാധാനത്തെ
നിലനിർത്തി ക്ഷേമത്തെ വർദ്ധിപ്പിക്കാത്തതൊന്നും നാഗ
രികതയല്ല. സമാധാനഭംഗത്തിനുംതന്നിമിത്തംകഷ്ടങ്ങൾ
ക്കും ഇടവരുത്തുന്നതെല്ലാം പൈശാചികതയാണ.

തത്വങ്ങളെല്ലാം ആലോചിപ്പാനും പ്രസംഗിപ്പാനും
കാട്ടിക്കൂട്ടുവാനും ആർക്കും നിഷ്പ്രയാസം സാധിക്കുന്നതാ
കുന്നു. എന്നാൽ അപ്രകാരം തന്നെ അനുഷ്ഠിക്കുന്നതിലാ
കുന്നു മാഹാത്മ്യം. അറിവൊട്ടുമില്ലാത്തവർ ലോകത്തിൽ
ച്ചുരുക്കമാണ. എന്നാൽ തങ്ങൾക്കറിവുള്ള തത്വ
ങ്ങളെ അനുഷ്ഠാനത്തിൽ അനുസരിക്കുന്നവർ ദുർല്ലഭ
മേ ഉള്ളൂ, ക്രിയാനുഷ്ഠാനമാണ ശക്തിമത്തായ പ്രഖ്യാപനം.
അറിയപ്പെട്ട തത്വങ്ങളെ അനുഷ്ഠാനത്തിൽ കൊണ്ടുവരു
ന്നതിലാണ ശ്രേയസ്സിരിക്കുന്നത.

ഹൃദയത്തിന്റെ വികാരങ്ങൾ മുഖത്ത്, പ്രത്യേകി
ച്ച് കണ്ണിൽ സ്ഫുരിക്കാതിരിക്കയില്ല. കണ്ണു മനസ്സിന്റെപ്ര

ധാനമായ കണ്ണാടിയാണ്. മഹാത്മാക്കളുടെ അസാധാരണമായ ഒരു തേജസ്സ് മുഖത്ത് ദീപ്തമായി കാണാം. അതിനെ ലോകം അറിഞ്ഞിട്ടോ, അറിയാതെയോ ബഹുമാനിക്കാതെ കഴികയുമില്ല. ആത്മീയശക്തിയുടെ പരമോൽകൃഷ്ടതയെ നാം പലപ്പോഴും പ്രത്യക്ഷമായി കണ്ടുവരാറുണ്ട്. മഹിമയുള്ളവരെ മററു സർവരിലും ഉറങ്ങിക്കിടക്കുന്ന മഹിമ ഉണർന്നു എതിരേല്ക്കും. അതാകുന്നു "സത്യേന ലോകം ജയതി" എന്ന തത്വത്തിന്നനുസരിച്ച് ചില മഹാത്മാക്കൾ ജനസമൂഹങ്ങളെ പൊടുന്നനവെ ആകർഷിപ്പാനുള്ള ശക്തി. സർവ്വ മനുഷ്യരുടെയും ഹൃദയാന്തരത്തിങ്കൽ സാത്വിക ഗുണത്തിന്റെ ബീജമുണ്ട്. അതു രജസ്തമോഗുണാധിക്യങ്ങളാൽ മറഞ്ഞുകിടക്കുകയാണ്. മാതൃകയാലും അനുകൂലഭാവത്താലും, ദയയാലും അതു ദീപ്തമാക്കപ്പെടുന്നു. എന്നാൽ പ്രതികൂലഭാവത്താലും, ക്രൂരതയാലും, ദുർജ്ജനസംസർഗ്ഗത്താലും അതു തിരസ്കൃതിക്കപ്പെടുകയും ചെയ്യുന്നു. സൽഗുണത്തിന്റെ അങ്കരം ലേശമെങ്കിലും ഒരു വിഷയത്തിലുമില്ലാത്ത മനുഷ്യർ ആരുമില്ല. സംസാരികളിൽ പൂർണ്ണന്മാരും ആരുമില്ല. സർവ മനുഷ്യരുംനല്ലവർതന്നെ എന്നു വിശ്വസിക്കുന്നതാണ് താന്താങ്ങൾക്കും പരന്മാർക്കും നന്മ. പരസ്പര വിശ്വാസമുള്ളപ്പോഴും മാത്രമെ സൽഗുണങ്ങൾ സ്ഫുരിക്കയുള്ളു. ദോഷൈകദൃഷ്ടി ഇരുവഴിക്കാർക്കും ആപൽകരമാകുന്നു.

"എല്ലാംതികഞ്ഞിട്ടൊരുവസ്തുപോലും
തണ്ടാർമകൻ ഹന്ത ചമച്ചതുണ്ടോ"

എന്ന തത്വത്തെ ഓർത്തു വല്ല ന്യൂനതകളും ഒരാൾക്കൽ അധികമായി ഉണ്ടെങ്കിൽതന്നെയും അവയെ സ്നേഹ

ത്താൽ പരിഹരിപ്പാൻ എല്ലാവരും ശ്രമിക്കുകയല്ലാതെ ആരെയും അകററിനിൎത്തുന്നതും ദ്വേഷിക്കുന്നതും വെട്ട പ്പല്ല. ദുൎമ്മാൎഗ്ഗികളേയും പോക്കിരികളേയും റൌഡന്മാരേയുംകൂടി ബഹിഷ്കരിക്കാതെ അവരേയും സ്നേഹിച്ചു നന്നാക്കിത്തീൎപ്പാൻ സാധിക്കുന്നതാണെന്നും മുഖ്യമായി ഓൎമ്മവെക്കേണ്ടതാണ്. പ്രകാശത്തിന്റെ ഉദയമുണ്ടാകുമ്പോൾ ഇരുൾ തനിയെ അകന്നുപോകുന്നതാണല്ലോ. ധന്യാത്മാക്കൾ ഉള്ളവിടെയെല്ലാം ചൈതന്യവും തേജസ്സും സന്തോഷവുമുണ്ടായിരിക്കും. മനോനൈൎമ്മല്യം സമഭാവന, ധൈൎയ്യം, സത്യം എന്നിങ്ങിനെ നാലാണ് മാഹാത്മ്യത്തിന്റെ അംശങ്ങൾ. മനോനൈൎമ്മല്യത്തിന്റെ ഫലമാകുന്നു ദയ. പരമാൎത്ഥബോധത്തിന്റെ അടയാളമാകുന്നു സമഭാവന. ധൈൎയ്യത്തിന്റെ സൂചകമാകുന്നു ശാന്തി. സത്യത്തിന്റെ പ്രകാശമാണു വ്യവസ്ഥ.

2. മനോനൈൎമ്മല്യം — രാഗദ്വേഷ ക്രോധമോഹമദമാത്സൎയ്യങ്ങളെ അടക്കിയാൽ മാത്രമെ മനസ്സു നിൎമ്മലമായിത്തീരുകയുള്ളൂ. മനസ്സു സ്വച്ഛമായിത്തീരാതെ ആത്മാവു അതിൽ ശരിയായി പ്രതിബിംബിക്കുന്നതല്ല. സ്വാൎത്ഥപ്രതിപത്തിയുടെ ആധിക്യത്താലാകുന്നു പ്രസ്തുത ദുൎഗ്ഗുണങ്ങളെല്ലാം ഉത്ഭവിക്കുന്നത്. നിത്യപരിശീലനത്താൽ പഞ്ചേന്ദ്രിയങ്ങളെ ക്രമേണ അടക്കി മനസ്സിനെ നിൎമ്മലമാക്കിത്തീൎക്കുന്നതു സാദ്ധ്യംതന്നെയാണ്. "മനസശ്ചേന്ദ്രിയാണാഞ്ച നിഗ്രഹഃ പരമം തപഃ" എന്ന പ്രമാണവശാൽ ഇന്ദ്രിയനിഗ്രഹമാകുന്നു ഉപരിയായ തപസ്സ്. ശമവും ദമവും ശീലി

പ്പാൻ സർവ്വരും യോഗികളാവേണമെന്നില്ല. വൈരാഗ്യ
ത്താൽ തന്നെ അതിന്നു സാദ്ധ്യമാകുന്നു. തന്നെത്താൻ ഭരി
പ്പാൻ കഴിയാത്തവർക്കു മറ്റൊന്നു ഭരണത്തിന്നാകുന്നു അ
ർഹതയുള്ളതു. എന്നാൽ പ്രകാശത്തിന്റെ ഉദയംകൂടാതെ
ഇരുട്ടു നീങ്ങുന്നതല്ലായ്കയാൽ സൽഗുണങ്ങളെ വർദ്ധിപ്പിക്കു
ന്നതാണ് ദുർഗ്ഗുണങ്ങൾക്കുള്ള പ്രതിവിധി.

നിഷ്കളങ്ക ഹൃദയന്മാർക്കു വർത്തമാനജന്മത്തിൽ ത
ന്നെ സ്വർല്ലോക സുഖാനുഭവമുണ്ടാകാതിരിക്കയില്ല. ബാ
ലന്മാർക്കു കാണുന്ന മനസ്സന്തുഷ്ടി ഇതിലേക്കു ഒരു തെളിവാണ
ല്ലോ. രാഗം മനുഷ്യനെ ബന്ധിച്ചു അസ്വതന്ത്രനാക്കുന്നു.
ദ്വേഷം ഉമിയിൽ നീറുന്ന അഗ്നിക്കു സമമാകയാൽ ക്ര
മേണ തന്നെത്തന്നെ പുകച്ചുകളയും. ക്രോധമുജ്ജ്വലിക്കു
മ്പോൾ തന്നിലുള്ള സൂക്ഷ്മശക്തി കതിനപോലെ പൊട്ടു
ന്നതിനാൽ ആത്മശക്തിക്കു ക്ഷയം നേരിടുന്നു. മോഹം
മനുഷ്യനെ അന്ധനാക്കിത്തീർത്തു വഴി തെറ്റിച്ചു കുണ്ടിൽ
ചാടിക്കും. മദം ഒരാളെ ഉന്മത്തനാക്കിത്തീർത്തു പാറ്റകൾ
തീയിൽ ചാടി നശിക്കുന്നതുപോലെ സ്വയംകൃതാനർത്ഥങ്ങ
ളെ ഉത്ഭവിപ്പിക്കും. മാത്സര്യം പരശ്രീകണ്ടുകൂടായ്ക തന്നെ
ത്താൻ വെരുങ്ങലിപ്പിക്കും. ഈ ആറു ദുർഗ്ഗുണങ്ങളിലുംവെ
ച്ചു ദ്വേഷവും അസൂയയുമാണ് അത്യന്തം നികൃഷ്ടമായവ.
അന്യോൽക്കർഷത്തിൽ പരിതപിക്കുന്ന അസൂയാകക്ഷിക
ളെ പൈശാചാധമന്മാർ എന്നു പറഞ്ഞുകൂട. 'മേലേ
കണ്ടത്തിൽ ഉറവുണ്ടായാൽ താഴെ കണ്ടത്തിലും വരും"
എന്നത് സർവ്വരും ഓർമ്മവെക്കേണ്ട ഒരു തത്വമാണ്. സ്വ

സ്ഥവൃത്തി അവലംബിക്കുന്നവൎക്കാകുന്നു ഈ ദുൎഗ്ഗുണങ്ങൾ അധികം ബാധിച്ചു കാണുന്നതു. ആയതിനാൽ സന്മാൎഗ്ഗങ്ങളായ കാൎയ്യങ്ങളിൽ യത്നിച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന ആത്മസംയമനത്തെ നിത്യപരിശീലനം ചെയ്യേണ്ടതാണ്. നിഷ്കന്മഷതയാണു മാഹാത്മ്യത്തിന്റെ നാരായ വേർ. ഹൃദയത്തിന്റെ സംസ്കാരം തന്നെയാണു സൎവ്വോപരിയായ സാദ്ധ്യം. ബുദ്ധിയും വിദ്യയും മററും അതിലേക്കുള്ള ആയുധങ്ങൾ മാത്രമാണ്. വൻകള്ളന്മാരിൽ കൂടി ചില കുശാഗ്രബുദ്ധികളുണ്ടല്ലോ.

ഭക്തി, സ്നേഹം, ദയ, വാത്സല്യം എന്നീ ഗുണങ്ങൾ സ്ഥാനഭേദങ്ങളെ ആശ്രയിച്ചു ഹൃദയത്തിൽനിന്നു സ്ഫുരണം ചെയ്യുന്ന ഒരേ വികാരമാകുന്നു. ദയാലുത്വത്താലാകുന്നു ആരുടേയും ഹൃദയശുദ്ധിയെ ഗണിക്കേണ്ടതു. പരക്ലേശം കാണുമ്പോൾ പ്രതിഫലേച്ഛകൂടാതെ, അതിനെ പരിഹരിക്കത്തക്ക നിലയിൽ ഹൃദയം ആൎദ്രമായിത്തീൎന്നു അതിൽനിന്നു ഉറന്നൊഴുകുന്ന ഒരു ഉറവാകുന്നു ദയ. "ദയാസമം നാസ്തി പുണ്യം" എന്ന അഭിജ്ഞവചനപ്രകാരം മനുഷ്യന്നു ആത്മശക്തി സിദ്ധിക്കുന്നതിന്നുള്ള ഔഷധങ്ങളിൽവെച്ചു ഏററവും പരിശുദ്ധവും ദിവ്യവുമായതു ദയയാകുന്നു. ഈശ്വരസാന്നിദ്ധ്യത്തിന്നുതകുന്ന വിധത്തിൽ ഹൃദയത്തെ പാവനമാക്കുന്നതിന്നു ഈ ദിവ്യൌഷധത്തിന്റെ സംസ്പൎശമില്ലാതെ ഗത്യന്തരമില്ല. സൎവ്വേശ്വരൻ കരുണാസിന്ധുവാണല്ലോ. സമസ്തസൃഷ്ടികളോടുള്ള സ്നേഹം [illegible] പ്രശാന്തശീതളവും പരമാനന്ദഭരിതവുമാക്കി

ത്തീർന്നതായാൽ അതിലേക്കു ഹൃദയത്തെ പൂർണ്ണമാക്കിത്തീർക്കാനായിരിക്കേണം മനുഷ്യരുടെ സർവ്വോൽകൃഷ്ടമായ പരിശ്രമം. ദാതാവിനേയും ഗൃഹീതാവിനേയും ഒരുപോലെ അനുഗ്രഹിച്ചു ആനന്ദിപ്പിക്കുന്ന നിധി ദയ മാത്രമാകുന്നു. സർവ്വവസ്തുക്കളാലും താൻ ആകർഷിക്കപ്പെടുന്ന ആശയാകുന്നു മനുഷ്യന്റെ പരമശത്രു, തന്നിൽനിന്നു എല്ലാററിലേക്കും പ്രവഹിക്കുന്ന ദയയാകുന്നു മനുഷ്യന്റെ ഉററ ബന്ധു.

3. <u>സമഭാവന</u>—“സർവ്വഭൂതസ്ഥമാത്മാനം സർവ്വഭൂതാനി ചാത്മനി” എന്ന നിലയിൽ സർവ്വജീവികളിലും ഈശ്വരവിലാസത്തെ കണ്ടു തന്നെപ്പോലെ സർവ്വസൃഷ്ടികളെയും കരുതി യാതൊരു പക്ഷഭേദവും സിദ്ധാന്തവും ഇല്ലാതെ സർവ്വ പ്രാണികളോടും ഒരേ രീതിയിൽ പെരുമാറുന്നതാകുന്നു സമഭാവന. “ശുനി ചൈവ ശ്വപാകേ ച പണ്ഡിതാഃ സമദർശിനഃ” എന്ന ആപ്തവാക്യത്തിന്നനുസരിച്ചു സമഭാവനയെ അവലംബനം ചെയ്യാത്ത ജ്ഞാനത്തിന്റെ നാട്യമെല്ലാം മിഥ്യയാകുന്നു. സർവ്വ പ്രാണികളിലും ആത്മചൈതന്യം ഏറെക്കുറെ എന്ന നിലയിൽ ജാഗ്രതാവസ്ഥ പ്രാപിച്ചിരിക്കുന്നു എന്നു മാത്രമല്ലാതെ ദൈവസാന്നിദ്ധ്യമില്ലാത്ത ജീവികളൊന്നുമില്ല. സൂര്യചന്ദ്രന്മാർ സർവ്വ വസ്തുക്കളിലും ഒരുപോലെ പ്രകാശിക്കുന്നതല്ലാതെ വസ്തുക്കളുടെ ആകൃതിക്കും പ്രകൃതിക്കും തരങ്ങൾക്കുമുള്ള വ്യത്യാസങ്ങളും ഉത്തമമദ്ധ്യമാധമഭേദങ്ങളും ഗണിക്കുന്നില്ല. രാജധാനിയിലാവട്ടെ, ചണ്ഡാലപ്പുരകളിലാവട്ടെ,

വന്താന്തരത്തിലാവട്ടെ പൂക്കുന്ന ഒരേജാതി പുഷ്പങ്ങൾ തമ്മിൽ യാതൊരു വ്യത്യാസത്തേയും നാം കാണുന്നില്ല. അതുപോലെത്തന്നെ നാമും എവിടേയും, എപ്പോഴും, ആരോടും ഒരുപോലെത്തന്നെ ആചരിക്കേണ്ടതാണ്. ഒന്നിൽ അസംഖ്യങ്ങളേയും അസംഖ്യങ്ങളിൽ ഒന്നിനേയും ദർശിക്കുന്നതു തന്നെയാകുന്നു പരമാത്മബോധം.

4. ധൈര്യം — "ദുഃഖേഷ്വനുദ്വിഗ്നമനാഃ സുഖേഷു വിഗതസ്പൃഹഃ" എന്ന പോലെ സുഖദുഃഖങ്ങളിലും ഭാഗ്യനിർഭാഗ്യങ്ങളിലും അനുകൂലപ്രതികൂലതകളിലും എപ്പോഴും ഒരേ നിലയിൽ ശാന്തിയോടുകൂടി വർത്തിക്കുന്ന അവസ്ഥയാകുന്നു ധൈര്യം. ക്ഷമയാലാകുന്നു മനുഷ്യൻ വിധിയെ ജയിച്ചു സർവ്വ നന്മകളും പ്രാപിക്കേണ്ടതു. ക്ഷമ മൂലമാകുന്നു ദൈവം പ്രകൃതിയെ ഭരിക്കുന്നതും, ആത്മാ ജഡത്തെ അനുസരണപ്പെടുത്തുന്നതും, ഭൂമി നമ്മെ വഹിക്കുന്നതും അപ്രകാരംതന്നെ "വിപദി ധൈര്യമഥാഭ്യുദയെ ക്ഷമാ" എന്ന ഭർത്തൃഹരി വചനത്തിന്നനുസരിച്ചു ആപത്തുകൾ നേരിടുമ്പോൾ ധൈര്യമവലംബിക്കുകയും സമ്പത്തു പ്രാപിക്കുമ്പോൾ ക്ഷമയെ അംഗീകരിക്കുകയും ചെയ്താൽ മാത്രമെ സമാധാനം ഏതെടത്തിൽ കുടികൊള്ളുകയുള്ളൂ.

5. സത്യം — ദൈവവും ലോകവും തിരഞ്ഞുനോക്കി സ്നേഹിക്കുന്നതാരെയാണെന്നു വെച്ചാൽ:— ആത്മവിക്രയം ചെയ്യാത്തവരെ, സത്യം മുഖത്തു പ്രകാശിക്കുന്നവരെ, വടക്കുനോക്കിയെപ്പോലെ യഥാർത്ഥത്തെ വ്യവസ്ഥ

യോടുകൂടി ചൂണ്ടിക്കാണിക്കുന്നവരെ; ആകാശം വീണാലും ഭൂമി മറിഞ്ഞാലും കൂടി തത്വാനുഷ്ഠാനത്തിന്നായി ഒറ്റപ്പെട്ടു നില്ക്കുന്നവരെ; സധൈൎയ്യം സത്യം തുറന്നുപറഞ്ഞു ലോകത്തെയും ആപത്തിനെയും മുഖത്തു നോക്കാൻ കൂസലില്ലാത്തവരെ; മനസ്സാക്ഷിക്കനുസരിച്ചു വിചാരിക്കുകയും, വിചാരിച്ചതുതന്നെ സംസാരിക്കുകയും, സംസാരിച്ചതുതന്നെ പ്രവൃത്തിക്കുകയും ചെയ്യുന്നവരെ; പ്രാണഹാനി നേരിടുന്നതായാൽ കൂടി കൎത്തവ്യത്തിനു മടിക്കുകയൊ, സംശയിക്കുകയൊ, അതിൽനിന്നു പിൻമാറുകയൊ അതിൽ കളവൊ ചതിയൊ പ്രയോഗിക്കുകയൊ ചെയ്യാത്തവരെ; സ്വധൎമ്മം തന്നെത്താനറിഞ്ഞു പ്രവൃത്തിക്കുന്നവരെ; പരക്ലേശം കാണുമ്പോൾ ഹൃദയത്തിലടിക്കുന്നവരെ, വിരോധികൾക്കുകൂടി ആപത്തിങ്കൽ യഥാശക്തി സഹായം ചെയ്തു അവൎക്കു പശ്ചാത്താപം തോന്നിക്കുന്നവരെ, ധൃതി, സ്ഥൈൎയ്യം, തിതിക്ഷ, ക്ഷാന്തി എന്നീ ഗുണങ്ങളുള്ള തേജസ്വികളെ ഈ തരക്കാരെയെല്ലാമാണ്. ഇപ്രകാരമുള്ള തീൎത്ഥപാദന്മാരുടെ യശസ്സു ആചന്ദ്രതാരകം നിലനിന്നു കാണുന്നതുമുണ്ടല്ലൊ.

'അലോക്യം' തോന്നാതിരിപ്പാൻ വാസ്തവത്തിനെ മറച്ചുവെച്ചു ഭംഗിയായി സംസാരിക്കുക, സത്യം തുറന്നു പറയാതെ മൌനമവലംബിക്കുക, ഉഭയാൎത്ഥത്തിൽ സംസാരിക്കുക, വാക്കുകൾ എണ്ണിത്തൂക്കി വിഴുങ്ങിക്കൊണ്ടു സംസാരിക്കുക. വാസ്തവത്തിൽനിന്ന് ഒഴിയുക, ഇരുതല കോൎത്തു പിടിക്കുക, അങ്ങുമിങ്ങും തട്ടാതെ വഴുക്കി വഴുക്കി

അഭിപ്രായം പറയുക, വർണ്ണിക്കുക; ഇളക്കിപ്പറയുക, അഭിപ്രായത്തിന്നു വിപരീതമായി നടിക്കുക, നോട്ടംകൊണ്ടോ തലകുലുക്കിക്കൊണ്ടോ പുഞ്ചിരികൊണ്ടോ ആംഗ്യംകൊണ്ടോ വഞ്ചിക്കുക; മനഃപൂർവ്വമല്ലാതിരിക്കുക — ഇതെല്ലാം അസത്യത്തിന്റെ പടച്ചുകളാകുന്നു. സത്യമാകുന്ന മാഹാത്മ്യത്തിന്റെ അസ്ഥിവാരം. ഹൃദയം ശരിയായി പ്രതിഫലനം ചെയ്താൽ മാത്രമെ അതു ലഭ്യമായിരിക്കയുള്ളു.

XI ദൈവ ഭജനം.

"ഏക ഏവ പരാത്മാ ഭൂതേഷ്വാത്മന്യവസ്ഥിതഃ
യഥേന്ദുരുദപാത്രേഷു ഭൂതാന്യേകാത്മകാനിച"

ഭാഗവതം.

(പ്രാണികളുടെ ജീവനിൽ സ്ഥിതിചെയ്യുന്ന പരമാത്മാവു ഒന്നുതന്നെ. അനേകപാത്രങ്ങളിൽ പ്രതിബിംബിച്ചു കാണുന്ന ഒരേ ചന്ദ്രനെപ്പോലെ ഭൂതങ്ങളെല്ലാം ഒരേ ആത്മമയം തന്നെ.)

"യൽകരോഷി യദശ്നാസി യജ്ജുഹോഷി ദദാസി യൽ
യത്തപസ്യസി കൌന്തേയ തൽകുരുഷ്വ മദർപ്പണം."

ഭഗവൽഗീതാ.

(ഹേ കൌന്തേയ, യാതൊന്നു ചെയ്യുന്നുവൊ, യാതൊന്നു ഭുജിക്കുന്നുവോ യാതൊന്നു ഹോമിക്കുന്നുവോ, യാതൊന്നു ദാനം ചെയ്യുന്നുവൊ യാതൊന്നു തപസ്സുചെയ്യുന്നുവോ അതെല്ലാം എന്റെ അർപ്പണമായിക്കൊണ്ടു ചെയ്ക.)

1. മതം— മതം എന്നുവെച്ചാൽ 'വിശ്വാസം' എന്നുമാത്രമേ അർത്ഥമുള്ളൂ. പരമാത്മാവു അരൂപിയും സർവ്വവ്യാപിയുമാണെങ്കിലും നാലുലോകചരാചരങ്ങളിലും അന്തർഭവിച്ചിരിക്കയാൽ ഏതുവിധം സങ്കല്പിക്കുന്നതിലും തെറ്റില്ല. പൂജിച്ചാൽ പ്രതിഫലം കൊടുക്കുന്ന ഒരു മൂർത്തിയോ ദേവനോ ആകുന്നു ദൈവം എന്നു കല്പിക്കുന്നതു അത്യന്തം പിഴയാകുന്നു. സർവ്വശക്തനായ ഒരു ജഗദീശ്വരൻ ലോകത്തെ സൃഷ്ടിച്ചു പുണ്യപാപങ്ങൾക്കനുസരിച്ചു രക്ഷ

ശിക്ഷ വിധിച്ചുകൊണ്ടു നീതിന്യായത്തോടും കരുണയോ
ടുംകൂടി ലോകം ഭരിക്കുന്നുണ്ടെന്നു വിശ്വസിക്കുന്നതു മദ്ധ്യ
മമായ പടവാകുന്നു. തന്നിൽതന്നെ ദൈവസന്നിധാനമു
ണ്ടെന്നും താൻതന്നെയാകുന്നു തന്നെ ഭജിക്കുന്നതെന്നും
വിശ്വസിക്കുന്നതു ഉപരിഭാഗത്തുള്ള പടവാകുന്നു. "അ
ഹം ബ്രഹ്മാസ്മി" എന്ന വേദവാക്യത്തിന്നനുസരിച്ചു താൻ
തന്നെയാകുന്നു സർവ്വാത്മാവു എന്നു ബോധമുണ്ടാകുന്നതാകു
ന്നു പരമകാഷ്ഠ. ലോകപരിചയത്താൽ ജ്ഞാനം വർദ്ധിക്കു
ന്തോറും സാധകരും ക്രമേണ ഉപര്യുപരിയായി പൊങ്ങിനി
ല്ക്കുന്ന പടവുകളിലേക്കു കയറുന്നതുമാണ്. ഓരോരുത്തരു
ടേയും തൽക്കാലത്തെ ബുദ്ധിവികാസത്തിന്നനുസരിച്ചു മാത്ര
മെ അവർക്കു ഗ്രാഹ്യശക്തി ഉണ്ടായിരിക്കയുള്ളൂ.

ഓരോ മതങ്ങളിലും ബാഹ്യമായ അനുഷ്ഠാനങ്ങൾക്കു
വളരെ വ്യത്യാസം തോന്നുന്നുണ്ടെങ്കിലും അവയിലെ ആന്ത
രമായ തത്വം ഒന്നുതന്നെയാണെന്നു സമദർശികൾക്കു എ
ളുപ്പത്തിൽ മനസ്സിലാക്കാം. സർവ്വ നദികളും ഒരേ സമു
ദ്രത്തിലേക്കുതന്നെയാകുന്നു ഒഴുകിച്ചെല്ലുന്നത്. ദൈവം ഏക
സത്യപരിപൂർണ്ണനാണെന്നും, സർവ്വദിക്കിലുമുണ്ടെന്നും, എന്നാ
ൽ നിർമ്മലവും ശാന്തവുമായ ഏതെടത്തിൽകൂടിമാത്രമെ ശോ
ഭിക്കയുള്ളുവെന്നും, സത്യത്തെ ആശ്രയിച്ചു സമസ്തജീവസ്നേ
ഹത്തോടുകൂടി വ്യവസ്ഥയായി സ്വധർമ്മം നടത്തുന്നതാണു
ഉൽകൃഷ്ടതത്വമെന്നും ദീർഘദർശികളായ സർവ്വ മതസ്ഥാ
പകന്മാരും പൂർണ്ണബോധത്താലറിഞ്ഞു ലോകനന്മക്കായി

ത്ര തത്വങ്ങളെ ഉൽഘോഷിച്ചിട്ടുണ്ട്. മതസ്ഥാപകന്മാരെല്ലാം അമാനുഷന്മാരായിരുന്നുവെന്നു അവരുടെ ചരിത്രങ്ങൾ വെളിപ്പെടുത്തുന്നുണ്ട്. എന്നാൽ ചില വിദ്വാന്മാരുടെ വർണ്ണനാലങ്കാരപ്രകടനങ്ങളാൽ ആന്തരമായ തത്വസാരം, ഫലം ഇലകളാലെന്നപോലെ, മറയ്ക്കകത്താക്കപ്പെടുകയും സ്വാർത്ഥതല്പരന്മാരായ ചില സമർത്ഥന്മാർ അവയെ വികടമായി വ്യാഖ്യാനിച്ചു ചില അനാചാരങ്ങളെ അനുഷ്ഠാനത്തിൽ വരുത്തുകയും ചെയ്തിരിക്കുന്നു. ഏതെങ്കിലും ഒരു വിഷയത്തിൽ ഖ്യാതിനേടാൻ സംഗതിവന്നിട്ടുള്ള ഒരാളെ അന്ധവിശ്വാസത്തോടുകൂടി പിന്തുടരുക എന്നുള്ള ഗതാനുഗതികത്വം ലോകസാധാരണ സ്വഭാവമാണല്ലോ ക്രമേണ ബാഹ്യാനുഷ്ഠാനങ്ങളിലും സമുദായാചാരങ്ങളിലും അഭിപ്രായവ്യത്യാസങ്ങൾ വർദ്ധിച്ചു വന്നതിനാൽ മതമെന്നതു സിദ്ധാന്തവും കലഹത്തിനുള്ള ഹേതുവുമായി പരിണമിക്കുകയും ചെയ്തിരിക്കുന്നു. മതഭ്രാന്തന്മാരെല്ലാം വേദാന്തമെന്താണെന്നറിയാത്ത വേദാന്ധന്മാർ തന്നെ. സ്വാനുഭവം സിദ്ധിച്ചിട്ടുള്ള യാതൊരാൾക്കും സിദ്ധാന്തമുണ്ടായിരിക്കയില്ല; വാദത്തിനൊരുങ്ങുകയുമില്ല. ഒഴിഞ്ഞ ഭരണിയിൽ വെള്ളമൊഴിക്കുമ്പോഴാണ് ശബ്ദം; നിറഞ്ഞു വരുന്തോറും ശബ്ദത്തിന്നു കുറവുണ്ടാവും. മതഭ്രാന്തി ഏററവും നിന്ദ്യമാകയാൽ

“നീരിനാൽ ശുദ്ധമാം ദേഹം നേരിനാൽ ശുദ്ധമാം മതം”

എന്നുള്ള തത്വത്തെ എല്ലാവരും ഓർമ്മവെക്കേണ്ടതാണ്. എല്ലാ മതാന്തരസ്ഥന്മാരിലും ‘കലയിൽ കേടുണ്ടെന്നല്ലാതെ

ദ്ധയോടെ കേട്ടില്ല.' ഏതു മതത്തിലും യോഗ്യന്മാരും ദുർ
ല്ലഭമായി ചില അമാനുഷന്മാരും ഉള്ളതായി കാണുന്ന
തുമുണ്ട്.

മുൻപറഞ്ഞ സംഗതികളെക്കുറിച്ചാലോചിച്ചാൽ ഒ
രാളുടെ വിശ്വാസത്തെ മറെറാരാൾക്ക പറഞ്ഞു മനസ്സി
ലാക്കുന്നതല്ലാതെ നിർബ്ബന്ധമായി കുത്തിച്ചെലുത്തേണ്ട
ആവശ്യമില്ലെന്ന ആൎക്കും മനസ്സിലാവുന്നതാണ്. തങ്ങളുടെ
വിശ്വാസമാകുന്നു ശരി, മറെറല്ലാം തെററാണെന്ന പ്രത്യ
ക്ഷാനുഭവം ഉള്ളവരും, അന്യന്മാരെ ശങ്കാവിഹീനം അ
ങ്ങിനെ ബോദ്ധ്യപ്പെടുത്തുവാൻ കഴിവുള്ളവരും, ആരുമി
ല്ല. ഭാവനക്കല്ല, വിശ്വാസത്തിനാകുന്നു പ്രാധാന്യം. ഭാ
വന എത്ര മഹിമയേറിയിരുന്നാലും വിശ്വാസത്തിന്ന
പൂൎണ്ണതയില്ലെങ്കിൽ നിഷ്ഫലമാകുന്നു. ഓരോരുത്തരുടെയും
ബുദ്ധിവികാസത്തിന്നനുസരിച്ച വിശ്വസിക്കുന്നതിൽ യാ
തൊരു അബദ്ധവുമില്ല. ഭാവനയിലധികരിച്ച പദവി
പ്രാപിക്കുകയില്ലെന്ന മാത്രമെ വ്യത്യാസമുള്ളു. ഹൃദയ
ത്തിന്റേയും ബുദ്ധിയുടേയും സ്വഭാവത്തിന്റെയും സ്ഥിതി
കളുടെ ഏററക്കുറവിലാകുന്നു മനുഷ്യന്മാർ തമ്മിലുള്ള അ
ജഗജാന്തരം. മൃഗപ്രായം വിട്ടുയൎന്നിട്ടില്ലാത്ത മനുഷ്യന്മാ
രുണ്ട്. ദേവത്വത്തിലേക്ക ഉയൎന്നു തുടങ്ങീട്ടുള്ളവരുമുണ്ട്.
തമോമയന്മാരും ദിവ്യത്വം പ്രാപിക്കാനവകാശികളാണെ
ന്ന മാത്രമെ സൎവ്വരും ചിന്തിക്കേണ്ടതുള്ളു. ആചാരങ്ങളി
ലും സമ്പ്രദായങ്ങളിലും മററുമല്ല മതത്തിന്റെ ആസ്പദം,
മനഃപൂൎവ്വമായ ഭക്തിയിലും ഹൃദയത്തിന്റെ ശുദ്ധിയി
ലുമാണ്.

2. ദൈവം — പ്രകൃതിയിൽനിന്നു നമുക്കു ഇതേവരെ ഗ്രഹിപ്പാൻ സാധിച്ചിട്ടുള്ള ജ്ഞാനത്താൽ തന്നെ ദൈവത്തെ മനസ്സിലാക്കാവുന്നതാകുന്നു. സൂൎയ്യൻ നക്ഷത്രഗണങ്ങളിലുൾപ്പെട്ട ഒന്നാണെന്നും, നമ്മുടെ സൂൎയ്യനേക്കാൾ 500 ഇരട്ടിയോളം വലിപ്പമുള്ള പ്ലാസ്റ്ററ എന്നൊരു സൂൎയ്യനുണ്ടെന്നും ദൂരദർശിനി യന്ത്രം മൂലമായി ദൃഷ്ടി എത്തുന്നേടത്തോളം അസംഖ്യം സൂൎയ്യമണ്ഡലങ്ങളെ കാണ്മാനുണ്ടെന്നും, നമ്മുടെ ദൃഷ്ടിക്കു ഗോചരമല്ലാത്ത അസംഖ്യം അണുജീവികളെ ഭൂതക്കണ്ണാടി മൂലം കാണുന്നുണ്ടെന്നും സസ്യാദികൾക്കുകൂടി ജീവനും ചുരുങ്ങിയ നിലയിൽ സുഖദുഃഖങ്ങളുടെ സ്പർശവും ചില ശക്തികളുമുണ്ടെന്നും നവീനതത്വശാസ്ത്രവിശാരദന്മാർ കണ്ടുപിടിച്ചിരിക്കുന്നു. ചൊവ്വ, ബുധൻ, ശുക്രൻ മുതലായ ഗ്രഹങ്ങളിൽ നമ്മേക്കാൾ ഉന്നതി പ്രാപിച്ചിരിക്കുന്ന ജീവികളുണ്ടെന്നും അവരിൽ ചിലർ ഉൽഘോഷിക്കുന്നതുമുണ്ടു. കോടാനകോടി ബ്രഹ്മാണ്ഡങ്ങൾ യഥാൎത്ഥത്തിലുമുണ്ടെന്നു നമ്മുടെ വേദശാസ്ത്രങ്ങളും പ്രതിപാദിക്കുന്നുണ്ടു. തുറന്ന പ്രകൃതിയിൽ നിറഞ്ഞുകാണുന്ന ഈശ്വരവിലാസങ്ങളെ നോക്കി ശ്രുതിയുക്തിയനുഭവപൂൎവ്വം ആലോചിക്കുന്നതായാൽ ഏകസത്യചരിഷ്ണുവായ ദൈവത്തിനു സാദൃശ്യവും ആദ്യന്തങ്ങളും കാലദേശങ്ങളായ അതൃത്തികളും വികാരങ്ങളും അസംഭാവ്യമാണ്. "സൎവ്വം ഖല്വിദംബ്രഹ്മ" എന്ന ഋഷിപ്രോക്തവചനപ്രകാരം എങ്ങും എന്നും വ്യാപിച്ചിരിക്കുന്ന അപാരസൂക്ഷ്മതേജോമയനാണ് പരമാത്മാവായ ദൈവം. ആകാശത്തെപ്പോലെതന്നെ സൎവ്വചരിച്ചും സൎവ്വട

ക്കിലും സനാതനനായ ദൈവത്തിൻെറ അന്തൎദ്ധാനമുണ്ട്. പരമാണുക്കൾ തുടങ്ങി സർവ്വലോകചരാചരങ്ങളും ഉൗടയിൽ പാവെന്നപോലെ ബ്രഹ്മത്തിങ്കൽ കോൎത്തു പരസ്പരബന്ധത്തോടുകൂടി സ്ഥിതിചെയ്യുന്നു. കനലിൽനിന്നു ചൂടു എപ്രകാരം ഭിന്നമല്ലയോ അപ്രകാരം തന്നെ പ്രകൃതി ദൈവത്തിങ്കൽനിന്നു ഭിന്നിച്ചു നില്ക്കുന്നില്ല.

സച്ചിദാനന്ദപരിപൂൎണ്ണനായ ബ്രഹ്മത്തിങ്കൽ ജാഗ്രൽസ്വപ്നസുഷുപ്തിയെന്ന ത്രിഗുണാത്മികയായ പ്രകൃതി മൂലമായി ഉൽപത്തിസ്ഥിതിനാശസ്വഭാവമായ പഞ്ചഭൂതപ്രപഞ്ചമാസകലമുത്ഭവിച്ചു ഭേദപ്രദമായ സംസാരചക്രപരിവൎത്തനാകാരമായി കാന്തത്താൽ സൂചിയെന്നപോലെ തന്നെത്താൻ പ്രവൃത്തിക്കുന്നു. പ്രകൃതിയുടെ ജാഗ്രൽസ്വപ്നസുഷുപ്ത്യവസ്ഥകൾ മൂലമായിട്ടാകുന്നു സൃഷ്ടിസ്ഥിതിസംഹാരങ്ങളുണ്ടാകുന്നതു. സൃഷ്ടിസ്ഥിതിസംഹാരങ്ങൾ അനവച്ഛിന്നമില്ലാതെ സദാ നടന്നുകൊണ്ടിരിക്കുന്നുണ്ടു. ഓരോ ലോകത്തിനെ സംബന്ധിച്ചു മാത്രമാകുന്നു പ്രളയം. എല്ലാകാലത്തും ലോകങ്ങളിൽ ചിലതു നശിച്ചും ചിലതു പുതുതായി ഉണ്ടായിക്കൊണ്ടുംതന്നെ ഇരിക്കുന്നു ജഗന്നിയന്താവിൻെറ മഹിമ വാചാമഗോചരമാണ്. കാരണം, കരണം, കൎത്താ ഇവ എല്ലാം സർവ്വേശ്വരൻ തന്നെയാണ്. സൃഷ്ടിസ്ഥിതി സംഹാരങ്ങൾ സർവ്വാത്മാവിൻെറ ലീലാപ്രകൃതിമൂലമാണെന്നു മാത്രമെ സങ്കല്പിച്ചുകൂടു.

3. മനുഷ്യൻ—അത്യുത്തിയില്ലാത്തതും എന്നാൽ ഒരേ സ്ഥാനത്തു മദ്ധ്യവുമായ ഒരു അപാരമായ വൃത്തമാണു മനുഷ്യൻ. ദൈവമോ, അത്യുത്തിയില്ലാത്തതും എന്നാൽ സ

ധിയില്ലം കേന്ദ്രവുമായ ഒരു അപാരമായ വൃത്തമാണ്. ആ
ത്മബോധത്തിന്റെ കേന്ദ്രസ്ഥാനം അസംഖ്യം പെരുക്കി
യാൽ മനുഷ്യനും ഈശ്വരനായിത്തീരാം. ഈ കാരണത്താ
ലാണു് സഹജീവികളെ സ്നേഹിക്കുന്നതാണ് ശരിയായ ഈ
ശ്വരഭജനം എന്നു പറയുന്നതു. സമഷ്ടിയിൽനിന്നു ചെറു
കിയവ്യഷ്ടിയിലും, ആത്മചൈതന്യത്തിങ്കൽ നിന്നു സത്വര
ജസ്തമോഗുണമയമായ അന്തഃകരണംമൂലമായി ജനനജീവി
തമരണസ്വഭാവമായ പഞ്ചഭൂത തന്മാത്രകളടങ്ങിയ ദേഹം
ഉത്ഭവിച്ചു സുഖദുഃഖപരിഭ്രമത്തോടുകൂടി ആത്മസന്നിധി
മാത്രത്താൽ തന്നെത്താൻ പ്രവൃത്തിക്കുന്നു. ആത്മാവിങ്കൽ
നിന്നു വേറിട്ടുനില്ക്കുന്ന ഒന്നല്ല അന്തഃകരണം. അന്തഃകര
ണത്തിന്റെ ഭാവനയെ ആശ്രയിച്ചു ആത്മാവിങ്കൽത
ന്നെയാകുന്നു ദേഹം സ്ഥിതി ചെയ്യുന്നതു. തൈലം വത്തി
യേയും പ്രഭയേയും കൂട്ടിച്ചേർക്കുന്നപോലെ മനസ്സ് ആത്മാ
വിനേയും ഉപാധിയായ ദേഹത്തേയും കൂട്ടിച്ചേർത്തിരിക്കുന്നു.
എണ്ണയുടെ കട്ടിയും കലപ്പും നാളത്തെ ബന്ധിക്കുന്ന മാ
തിരിതന്നെ മനസ്സിന്റെ കാഠിന്യവും കളങ്കവുമാകുന്ന ആ
ത്മപ്രകാശത്തെ ബന്ധിക്കുന്നതു. ചളി അടഞ്ഞുപോയ ഇരി
മ്പു മാത്രമെ കാന്തത്താൽ ആകർഷിക്കപ്പെടുകയുള്ളു. ആയ
തിനാൽ സർവ്വവിധ പരിഷ്കാരങ്ങളും മനസ്സിന്നു തന്നെയാ
കുന്നു ആവശ്യം. മനുഷ്യനിലുള്ള അന്തഃകരണത്തോളം അ
ത്ഭുതാവഹമായി മറ്റൊന്നുമില്ല. സർവ്വ ജാലങ്ങളെയും പ്ര
കടിപ്പിച്ചു മോഹിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന മായാശക്തി തന്നെ
യാകുന്നു അന്തഃകരണം. കോടാനുകോടി മനുഷ്യരും ജീവി

കൾക്കും വസ്തുക്കൾക്കും, ആകൃതികൾക്കും, പ്രകൃതികൾക്കും, അന്യോന്യം പ്രകാരേണ വ്യത്യാസങ്ങൾ തോന്നുന്നതും, പരമാത്മ ബോദ്ധ്യപ്പെട്ടാൽക്കൂടി ഭ്രമങ്ങൾ നേരിട്ടുകൊണ്ടിരിക്കുന്നതും മായ നിമിത്തമാണ്. തേനീച്ച തേൻ കുടിക്കാൻ ചെന്നപ്പോൾ തേൻപാത്രത്തിൽ കുടുങ്ങിയ മാതിരിയാണ് നമ്മുടെ സംസാരബന്ധനം. ദേഹംകൊണ്ടുള്ള കർമ്മം മാത്രം ഇല്ലാതാക്കുന്നതുകൊണ്ടു പ്രയോജനമില്ലെന്നു മാത്രമല്ല വിപരീതഫലങ്ങളുമുണ്ട്. മനസ്സിനെ അനുസരണപ്പെടുത്താൻ കഴിയുന്നതുവരെ ദേഹത്തെ നിരന്തരം ഉപയോഗിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കേണ്ടതാവശ്യമാണ്.

യാതൊരു പ്രാണിക്കും ഒരു നിമിഷമെങ്കിലും മനസ്സാ യാതൊരു കർമ്മവുമില്ലാതെ ഇരിപ്പാൻ സാധിക്കുന്നതല്ല. ധർമ്മത്താൽ മനസ്സിനെ വ്യവസ്ഥപ്പെടുത്തി പരോപകാരത്താൽ മനസ്സിനെ പ്രവഹിപ്പിച്ചു, സത്യത്തിൽ ദൃഢപ്പെടുത്തിയാൽ മാത്രമേ മനസ്സിനെ സ്വാധീനിക്കാൻ കഴികയുള്ളൂ. ആഗ്രഹങ്ങളെയെല്ലാം അടക്കി മനസ്സിനെ ആത്മാവിങ്കൽതന്നെ ലയിപ്പിച്ചു ഐക്യം പ്രാപിക്കുകയാകുന്നു യോഗം. സ്വാതന്ത്ര്യം, ജ്ഞാനം, സമാധാനം എന്നീ അവസ്ഥാത്രയങ്ങളുടെ പരിപൂർണ്ണയോഗമാകുന്നു മോക്ഷം എന്നുള്ള അവസ്ഥ. ആത്മാവിന്നു എപ്പോഴും പരിണാമങ്ങളൊന്നുമില്ല. എന്നാൽ സാത്വികഗുണത്താൽ നിർമ്മലമായിത്തീർന്ന മനസ്സിൽക്കൂടി മാത്രമേ ആത്മപ്രകാശം വ്യക്തമായി പ്രതിബിംബിക്കയുള്ളൂ. ചിമ്മിനിക്കനുസരിച്ചാണല്ലോ ദീപത്തിന്റെ പ്രഭ.

4. <u>ദൈവഭജനം</u> — സംസാരികളെല്ലാം പ്രകൃതിക്കാധീനന്മാരാണ്. ഈശ്വരനെ സമീപിച്ചുവരുന്തോറും പ്രകൃതിയെ ജയിപ്പാൻ സാധിക്കുന്നു. മനുഷ്യന്നു മനസ്സു പ്രകാരമാണോ അപ്രകാരമാണ് ഈശ്വരന്നു പ്രകൃതി, പക്ഷെ പ്രകൃതി ഈശ്വരനധീനമാണ്. മനസ്സിനെ ആത്മാവിങ്കലേക്കു ഉന്മുഖമാക്കിത്തീർക്കുകയാകുന്നു ദൈവഭജനത്തിന്റെ ഉദ്ദേശം. മോക്ഷം ലഭിക്കേണമെങ്കിൽ സർവ്വേശ്വരന്നു സമമായ വിഭൂതികളെ ഉണ്ടാക്കിത്തീർക്കതന്നെ വേണം. താന്താന്റെ മനസ്സിന്നു ഹിതമായ ദൈവത്തിന്റെ ഒരു സാകാരരൂപത്തെ ധ്യാനിച്ചു വിശ്വാസത്തിന്നനുരൂപമായ ഒരു നാമത്തെ സദാ ഉച്ചരിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്നതു വിശ്വാസത്തെ പ്രബലപ്പെടുത്തുന്നു. സദ്വിചാരത്തിന്റെ പ്രകാശമുള്ളപ്പോൾ ദുർവ്വിചാരങ്ങളൊന്നും മനസ്സിൽ സ്ഫുരണം ചെയ്യുന്നതുമല്ലല്ലൊ. പുലർച്ചെ എഴുന്നേററ ഉടനെയും രാത്രി അത്താഴത്തിന്നു മുമ്പായും അല്പസമയം ഈശ്വരധ്യാനത്തിന്നായി നിയമിക്കുന്നതു മനസ്സു ഈശ്വരോന്മുഖമായ് തീരുന്നതിലേക്കു ഹിതകരമാകുന്നു. എന്നാൽ മനസ്സിന്റെ ഏകാഗ്രതക്കനുസരിച്ചാണ് ധ്യാനത്താലുളവായ്ത്തീരുന്ന ആശ്വാസം. നിഷ്കളങ്കമായ ഭക്തി മനസ്വസ്ഥതക്കനുരൂപമായി ആശ്വാസത്തെ നൽകുന്നു. ദൈവഭജനത്തിന്നായി ഓരോ പ്രത്യേക സ്ഥലങ്ങളിൽ (ക്ഷേത്രം, പള്ളി മുതലായവ) സംഘം കൂടുന്നതും വിശ്വാസത്തെ പ്രബലപ്പെടുത്തുന്നതാണ്. ജനങ്ങൾ സംഘം കൂടി നില്ക്കുന്നവിടെത്തന്നെ ഒരു പ്രത്യേക ദൈ

തന്ത്ര്യമുണ്ടായിരിക്കുന്നതാണ്. ഒരു ജനസംഘം മുഴുവൻ ഭ
ക്തിരസത്തിൽ മുഴുകിനില്ക്കുന്ന അവസരത്തിൽ നന്മക്കാ
യുണ്ടുള്ള മനോശക്തി അനിർവ്വചനീയമാണ്. ആ
ത്മാവിങ്കൽ സർവ്വശക്തികളും അന്തർഭവിച്ചിരിപ്പുള്ള അ
വസ്ഥക്കു ഉള്ളഴിഞ്ഞ പ്രാർത്ഥനക്കു ആത്മപ്രകാശമാകുന്ന
ഫലം അല്പമെങ്കിലും ലഭിക്കാതിരിക്കയില്ലല്ലൊ. ഈശ്വര
പ്രവേശനത്തിന്നു ഹൃദയകവാടം സന്തോഷപൂർവ്വം തുറ
ന്നിടുന്ന ആൾക്കു സ്വർഗ്ഗം തന്നിൽതന്നെ സ്ഥിതിചെയ്യു
ന്നതാണ്. ദൈവസാന്നിദ്ധ്യത്തെ സർവ്വത്ര സ്മരിപ്പാൻ
കഴിവെത്താത്തവർക്കു പ്രതിമാദികളിൽ സ്ഥൂലങ്ങളാ
യ പഞ്ചേന്ദ്രിയങ്ങളെ ഉറപ്പിക്കുന്നതു നല്ലതുതന്നെ. ദൈ
വം ആശ്രിതവത്സലനാണെന്നു പൂർണ്ണമായി വിശ്വസിച്ചു
പ്രാർത്ഥിക്കുന്നതു ധർമ്മാചരണത്തിന്നു നമ്മെ ശക്തരാക്കു
ക്കയും ആപൽകാലത്തു നമ്മുടെ ധൃതിയെ നിലനിർത്തു
കയും ചെയ്യുന്നു.

വിചാരങ്ങൾ നിസ്സാരമല്ല. വിചാരങ്ങളെല്ലാം ക
മ്പിയില്ലാക്കമ്പിയെന്നപോലെ സർവ്വദിക്കിലേക്കും വ്യാപി
ച്ചു ആകാശതത്വത്തിൽ പതിഞ്ഞു രൂപീകരിക്കുന്നുണ്ട്.
ദിവ്യചക്ഷുസ്സ്,—എന്നുവെച്ചാൽ പഞ്ചേന്ദ്രിയങ്ങളുടെ അ
തൃത്തിയിൽനിന്നു കവിഞ്ഞുനില്ക്കുന്ന ബോധം മനുഷ്യന്നു
ലഭിക്കാവുന്നതുതന്നെ. ആത്മീയശക്തി വർദ്ധിച്ചിട്ടുള്ള ദി
വ്യപുരുഷന്മാർക്കു നിഗ്രഹാനുഗ്രഹശക്തി ഉണ്ടായിരിക്കുമെ
ന്നുള്ള സംഗതിയും വാസ്തവംതന്നെ. എന്നാൽ ഏതു ശ
ക്തിയും സ്വാർത്ഥതല്പരതനിമിത്തം തിന്മക്കായി ഉപയോ

ഗിച്ചുതുടങ്ങുമ്പോൾ ക്ഷയിക്കുന്നതുമാണ്. നമ്മുടെ പഞ്ചേ
ന്ദ്രിയങ്ങൾക്കു വിഷയീഭവിക്കാത്ത സൂക്ഷ്മതത്വങ്ങൾ എ
ന്തെല്ലാമോ പ്രകൃതിയിലുണ്ട്. അതൃത്തി കുറിക്കപ്പെട്ട പ
ഞ്ചേന്ദ്രിയങ്ങൾ മൂലമായി നമുക്കുള്ള പരിമിതജ്ഞാനത്താൽ
അപാരമായ പ്രകൃതിയെ അളന്നു നോക്കുന്നതു ദുസ്സാ
ധ്യവും അവയ്ക്കു ഗോചരമാകാത്ത സംഗതികളെയൊന്നും
വിശ്വസിക്കാതിരിക്കുന്നതു അല്പജ്ഞതയുമാകുന്നു. പുരാണ
ങ്ങളിൽ പ്രസ്താവിക്കപ്പെട്ടിട്ടുള്ള വിമാനം ഇക്കാലത്തു
നടപ്പായിത്തീർന്നപ്പോൾ മാത്രമല്ലേ പരക്കെ അതിൽ
വിശ്വാസം ജനിച്ചതുള്ളൂ? സർവേശ്വരനെ സങ്കല്പത്തി
ന്നനുരൂപമായി പരിശുദ്ധമായ ഹൃദയത്തിൽക്കൂടി പ്രത്യ
ക്ഷപ്പെടുത്താവുന്നതാണ്. പരാപരനെ കണ്ടു കഴിഞ്ഞ
ആൾക്കു സകല സംശയങ്ങളും തീർന്നു ശാന്തി ലഭിക്കുന്നു.
ആ ഓർമ്മ വരുമ്പോഴെല്ലാം രോമാഞ്ചമുണ്ടാകുകയും ആന
ന്ദബാഷ്പങ്ങൾ പൊഴിഞ്ഞുകൊണ്ടിരിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു.

മന്ത്രോച്ചാരണത്തിനും ശക്തിയുണ്ട്. ശബ്ദത്തിനു
ശക്തിയുണ്ടെന്നുള്ള സംഗതിക്കു ഗ്രാമഫോൺ ഒരു തെളി
വാണല്ലോ. ഇക്കാലത്തു മനുഷ്യർക്കുള്ള ജനസ്വാധീന ശ
ക്തിയും വാചാലത്വത്തിനെ ആശ്രയിച്ചാണല്ലോ കാണു
ന്നതു. മനസ്സിൻെറ നൈർമ്മല്യത്തിനും ഏകാഗ്രതക്കും
അനുസരിച്ചാകുന്നു ജപത്തിൻേറയും ധ്യാനത്തിൻേറയും മ
ന്ത്രോച്ചാരണത്തിൻേറയും പ്രാർത്ഥനയുടേയും ശക്തി. ദേ
ഹംകൊണ്ടു മാത്രമുള്ള ആരാധന വിഫലമാണ്. തിന്മ
ക്കായിക്കൊണ്ടുള്ള ആരാധന തന്നിലേക്കുതന്നെ പ്രതിധ്വ

നിക്കുന്നതുമാണു. ആത്മപ്രസാദത്തിന്നു എളുപ്പവും സ്വ
ൎക്കും ഒരുപോലെ അനുഷ്ഠിക്കത്തക്കതുമായ ഉത്തമമാൎഗ്ഗം ഭ
ക്തിനിഷ്ഠതന്നെയാണു.

ദൈവത്തിന്നു മനുഷ്യൻ ആഹാരമൊന്നും കൊടുക്കേ
ണ്ടതില്ലെന്നു നാഗരികതപ്രാപിച്ച ഏവൎക്കും അറിയാം.
എന്നാൽ ഇപ്പോഴത്തേക്കാളും എത്രയോ അഭിവൃദ്ധിപ്രാപി
ച്ചിരുന്ന നമ്മുടെ പൂൎവ്വികന്മാർ പ്രാൎത്ഥനയും വഴിപാടും ന
ടപ്പാക്കിയതു സാധുസംരക്ഷണത്തിനെ ഉദ്ദേശിച്ചു മാത്ര
മാണെന്നു സൂക്ഷ്മഗ്രാഹികൾക്കെല്ലാം മനസ്സിലാക്കാവുന്ന
താണു. പക്ഷെ കാലക്രമംകൊണ്ടു ആയതുകൾ ഉദ്ദിഷ്ടകാൎയ്യ
ത്തിലേക്കുപകരിക്കുന്നതിന്നു പകരം കേവലം ബാഹ്യാനു
ഷ്ഠാനമായ ഒരു മാമൂലായിത്തീൎന്നു ചിലരുടെ പ്രത്യേക സ്വ
ഖത്തിലേക്കു മാത്രം ഉതകി വശായിട്ടുണ്ടു. സാധുക്കൾക്കു
കഴിയുന്നത്ര രക്ഷ എപ്പോഴും എവിടെവെച്ചും ചെയ്യുന്നതു
നന്മതന്നെ എന്നുള്ള ആന്തരമായ തത്വത്തെ എല്ലാവരും
ശരിയായി മനസ്സിലാക്കിയാൽ മതി.

5. <u>ഹിന്തുമതം</u> — ദൈവാരാധനത്തിന്നു വേണ്ടിയ
വിവിധങ്ങളായ പടവുകളെല്ലാം ഹിന്തുമതത്തിലടങ്ങിയിരി
ക്കയാൽ ചില അല്പജ്ഞന്മാർ ശാസ്ത്രങ്ങൾക്കു തമ്മിൽ പര
സ്പരവിരുദ്ധങ്ങളുണ്ടെന്നു കല്പിക്കുന്നുണ്ടു. തത്വസാരങ്ങളെ
വിവേചനംചെയ്തു മനസ്സിലാക്കുവാൻ കഴിവുള്ളവൎക്കു ശാ
സ്ത്രങ്ങളിലെ ആന്തരീയമായ തത്വം ഐകകണ്ഠ്യേന ഒന്നു
തന്നെയാണെന്നു സംശയംവിനാ ബോദ്ധ്യപ്പെടാതിരിക്ക
യില്ല. ഇലകൾക്കുള്ളിൽ മറിഞ്ഞുകിടക്കുന്നകായ്കളെയാകുന്നു

തിരഞ്ഞു പിടിക്കേണ്ടത്. ഇലകളെ മാത്രം നോക്കി മരത്തിനെ കുറിച്ചു വിവിധങ്ങളായ അഭിപ്രായങ്ങൾ പറഞ്ഞു വാദിക്കുന്നതു മൂഢതയാണെന്നു മാത്രമേ ഗണിച്ചുകൂടു. വേദാന്തത്തിലെ തത്വങ്ങൾക്കുസമം മഹിമ ഏറിയ തത്വജ്ഞാനം മറ്റെങ്ങും കാണുന്നതല്ല.

പുരാണങ്ങളും സച്ചരിത്രങ്ങളുമെല്ലാം ലൌകികജ്ഞാനത്തെ സുസ്പഷ്ടമായി [illegible] സംസർഗ്ഗത്തിനു സമമാണു തത്തുല്യമ[illegible] ധർമ്മത്തിനു അധർമ്മത്തിന്റെ മേൽ ഉണ്ടാ[illegible]ജയത്തെയാണ് മഹാഭാരതം സൂചിപ്പിക്കുന്നത് [illegible] പാതിവ്രത്യം, ഗുരുഭക്തി മുതലായ ത[illegible]രാമായണം പഠിപ്പിക്കുന്നു. പുരാണങ്ങളിൽ വിവരിച്ചിരിക്കുന്ന ദേവാസുരയുദ്ധങ്ങളിലെല്ലാം തമോമയന്മാരായ അസു[illegible]യിരുന്നു അധികശക്തിയെന്നും എന്നാൽ ഈശ്വരാനുഗ്രഹം നിമിത്തം സാത്വീകപ്രകൃതന്മാരായ ദേവന്മാരായിരുന്നു അവസാനത്തിൽ വിജയം നേടിയിരുന്നതെന്നും കാണുന്നു. ദൃഢവ്രതങ്ങളോടുകൂടി തപസ്സു ചെയ്തപ്പോഴെല്ലാം അസുരന്മാർക്കു സർവ്വാഭീഷ്ടവരപ്രസാദങ്ങളെ ഈശ്വരൻ നല്കിയെന്നും ആ ശക്തികളെ ലോകോപദ്രവത്തിനായി ദുരുപയോഗിച്ചു തുടങ്ങിയപ്പോൾ അവതാരം (വിശേഷചൈതന്യവികാസത്തോടുകൂടിയ ജന്മം എടുത്തു അവരെ ഹനിച്ചുവെന്നുമുള്ള കഥകൾ മനസ്സിന്റെ ശക്തിയേയും ആത്മാവിന്റെ സത്യാനുസന്ധാനത്തെയും സൂചിപ്പിക്കുന്നു. ശക്തി സമ്പാദിക്കേണ്ടതുതന്നെ; പക്ഷേ അതിനെ വിവേ

കാൎയ്യം ലോകോപകാരത്തിന്നായി ഉപയോഗിച്ചാൽ
മാത്രമേ അതു നിലനില്പാനും അഭിവൃദ്ധി പ്രാപിപ്പാനും ഇ
ടവരികയുള്ളു എന്നു സ്പഷ്ടമാകുന്നുണ്ടല്ലൊ. സാത്വീകഗു
ണത്തിന്നു തന്നെയാണ് അവസാനത്തെ വിജയം എന്നതു
വാദമററ ഒരു സംഗതിയാണ്.

സൎവ്വത്ര ഈശ്വരസാന്നിദ്ധ്യത്തെ ദൎശിക്കുകയും സദാ
സ്മരിക്കുകയും ചെയ്തു, മനോവാക്കായങ്ങളാലുള്ള സൎവ്വ ക
ൎമ്മങ്ങളേയും നിഷ്കാമമായി പരമാത്മാവിന്നു സമൎപ്പണം
ചെയ്കയാണ് പരമോൽകൃഷ്ടമായ ഭക്തി. ഇങ്ങിനെ ആ
യിരിക്കും ലോകത്തിന്റെ ഭാവിമതം. കാഴ്ചയിൽ വി
വിധങ്ങളായി തോന്നുന്നവയെല്ലാം സൂക്ഷ്മത്തിൽ ഒന്നു
തന്നെയാണെന്നു മനസ്സിലാക്കി അസംഖ്യങ്ങളിൽ ഒ
ന്നിനെയും ഒന്നിൽ അസംഖ്യങ്ങളേയും കാണുന്നതാണ്
പരമാത്മബോധം.

XII മോക്ഷം.

"ദുർല്ലഭം ത്രയമേവൈതൽ ദൈവാനുഗ്രഹ ഹേതുകം,
മനുഷ്യത്വം മുമുക്ഷുത്വം മഹാപുരുഷസംശ്രയഃ"

(മനുഷ്യജന്മം ലഭിക്കുക, മോക്ഷത്തിന്നായ്ക്കൊണ്ടുള്ള ആഗ്രഹം ജനിക്കുക, മഹാപുരുഷന്മാരെ ആശ്രയിക്കുക ഇവ മൂന്നും ദുർല്ലഭമായിട്ടുള്ളതും ദൈവാനുഗ്രഹത്താൽ സിദ്ധിക്കുന്നതുമാകുന്നു.)

1. വിധി:—"വിതച്ചതു കൊയ്യും" എന്ന തത്വത്തിന്നനുസരിച്ചു കർമ്മങ്ങൾക്കനുരൂപമായി അനുഭവങ്ങളുണ്ടായിത്തീരുന്നതിനെയാണ് വിധി എന്നു പറയുന്നത്. സർവ്വകർമ്മങ്ങൾക്കും പ്രതിഫലനശക്തിയുണ്ട്. വിത്തിൽ ഭാവിവൃക്ഷം അന്തർഭവിച്ചിരിപ്പുണ്ട്, മൊട്ടിൽ കായും പൂവും അടങ്ങിയിരിപ്പുണ്ട്. സർവ്വ ജീവികൾക്കും ജീവിതയാത്രക്കനുകൂലമായി ത്രികരണങ്ങളാലും പ്രവൃത്തിക്കുന്നതെല്ലാം പുണ്യമാകുന്നു. ഏതു പ്രാണിക്കും ജീവിതയാത്രക്കു ത്രികരണങ്ങളാലുമുണ്ടാക്കിത്തീർക്കുന്ന പ്രതിബന്ധങ്ങളാണ് പാപം.

"പരോപകാരമേ പുണ്യം, പരപീഡനം പാപമാം"

എന്നാണല്ലോ ശാസ്ത്രോക്തിയും. മറ്റെല്ലാ സങ്കല്പങ്ങളും അജ്ഞാനത്താലുള്ള മൂഢത മാത്രമാണ് നിർവ്യാജമായ പശ്ചാത്താപത്തോടുകൂടിയ പ്രായശ്ചിത്തമാണ് പാപത്തിന്നുള്ള പരിഹാരം. സർവ്വസൃഷ്ടികൾക്കും ചെയ്യുന്ന ദയാന്വിതമായ ഉപകാരമാണ് പുണ്യത്തിന്റെ ആസ്പദം. പുണ്യപാപങ്ങളിൽവെച്ചു ശക്തികൂടി നില്ക്കുന്നതാണ്

പ്രാരബ്ധകർമ്മം. പ്രാരബ്ധകർമ്മമാണ് വർത്തമാനജന്മത്തിന്റെ കാരണമാകുന്നത്. താന്താങ്ങളുടെ ത്രികരണങ്ങളാലുള്ള സർവ്വ കർമ്മങ്ങളും അപ്പപ്പോൾതന്നെ തങ്ങളുടെ കാരണശരീരത്തിൽ പതിഞ്ഞു മരണശേഷം വാസനകളുടെ ആകർഷണത്തിന്നനുസരിച്ചു സംസർഗ്ഗം ചെയ്തു വീണ്ടും വീണ്ടും പുനർജ്ജന്മമെടുത്തുകൊണ്ടിരിക്കുന്നു. തേനീച്ചകൾ പുഷ്പങ്ങളേയും ഈച്ചകൾ അമേദ്ധ്യത്തേയും ഇഷ്ടപ്പെട്ടു തിരഞ്ഞുചെല്ലുന്ന വിധമാകുന്നു വാസനകളുടെ ആകർഷണം. ഒരേ മാതാപിതാക്കന്മാരുടെ മക്കൾ തമ്മിൽ കാണുന്ന അത്യന്തവിപരീതസ്വഭാവങ്ങളും ഓരോരുത്തർക്ക് അഹേതുകമായി കാണുന്ന വിശേഷതകളും പ്രത്യേകതകളും, ഇടെക്കിടെക്കു ദുർല്ലഭമായി നാം കാണുന്നതും കേൾക്കുന്നതുമായ ചില ആശ്ചര്യസംഭവങ്ങളും ആലോചിച്ചു നോക്കിയാൽ സർവ്വ മതങ്ങളിലും ഐകകണ്ഠ്യേന ഉൽഘോഷിച്ചിട്ടുള്ള മരണാന്തരസ്ഥിതി യഥാർത്ഥവും യുക്തിയുക്തവുമാണെന്നാർക്കും ബോദ്ധ്യപ്പെടാതിരിക്കയില്ല. നമ്മുടെ ബാല്യകാലത്തുണ്ടായ അനുഭവങ്ങളെത്തന്നെ നമുക്ക് ഓർമ്മതോന്നാതിരിക്കെ പൂർവ്വജന്മങ്ങളെക്കുറിച്ചു ഓർമ്മയുണ്ടാകുന്നതു അസംഭാവ്യമാണല്ലൊ. പ്രപഞ്ചത്തിന്റെ ന്യായനിഷ്ഠക്കും വ്യവസ്ഥക്കും പുനർജ്ജന്മവിശ്വാസം ഏററവും ഉപയുക്തവുമാണ്.

വാസ്തവമാലോചിച്ചാൽ ഓരോരുത്തരുടേയും ഭാഗ്യനിർഭാഗ്യങ്ങൾക്കും നന്മതിന്മകൾക്കും വിശ്വകർമ്മാവു അവനവൻ തന്നെ. "ആത്മൈവഹ്യാത്മനോ ബന്ധുരാത്മൈ

വരിപുരാത്മനഃ" എന്ന തത്വപ്രകാരം തനിക്കു താൻതന്നെയാണു ബന്ധുവും ശത്രുവും. താന്താങ്ങളുടെ അനുഭവങ്ങൾ അന്യന്മാർമൂലവും യദൃച്ഛാസംഭവങ്ങളാലുമുളവായിത്തീരുന്നതാണെന്നു സങ്കല്പിക്കുന്നതു മൂഢത നിമിത്തമാകുന്നു. കാരണമില്ലാതെ യാതൊരു കാൎയ്യവും ജഗത്തിലില്ല. സത്യസ്വരൂപനായ ജഗന്നിയന്താവിന്നു യാതൊരു പക്ഷഭേദവും സിദ്ധാന്തവും ഉണ്ടായിരിക്കുന്നതുമല്ലല്ലൊ. ദൈവം സാക്ഷി മാത്രമാണ്. ദൈവസാന്നിദ്ധ്യത്താൽ പ്രപഞ്ചമാസകലം കാന്തത്താൽ സൂചിയെന്നപോലെ തന്നെത്താൻ പ്രവൃത്തിക്കുന്നതേയുള്ളു. ഓരോരുത്തരുടെ കൎമ്മസഞ്ചയത്തിന്റെ ഗുണദോഷങ്ങൾക്കനുക്രമമായിട്ടാണു അവരുടെ ആത്മബോധം. ആത്മാവിന്നു സൎവ്വജ്ഞതയുണ്ടു. പാപങ്ങൾ ആത്മാവിന്നു ആവരണമായും പുണ്യങ്ങൾ സ്ഫടിക (Lens) സദൃശമായും ഭവിക്കുന്നു. മുൻപറഞ്ഞ ഇരുളിനേയും പ്രകാശത്തേയുമാണ് വിധിയെന്നും ഭാഗ്യമെന്നും പറയുന്നത്. തമസ്സ് തമസ്സിനേയും തേജസ്സു തേജസ്സിനേയും ആകൎഷിക്കുന്നതാണല്ലൊ.

ആത്മചൈതന്യം നമ്മിലുള്ളതിനാൽ വിധിയെക്കൂടി ജയിപ്പാൻ നമുക്കു സ്വാതന്ത്ര്യമുണ്ടു. എന്നാൽ ക്ഷമാപൂൎവ്വമായ പരിശ്രമങ്ങളാൽ ഉണൎത്തപ്പെടുന്ന സ്വശക്തിക്കനുസരിച്ചിരിക്കും നമ്മുടെ സ്വാതന്ത്ര്യം. എല്ലാം വിധിയാണെങ്കിൽ മനുഷ്യൻ ജലപ്രവാഹത്തിൽപെട്ടൊഴുകിപ്പോകുന്ന ഒരു വയ്ക്കോലിഴക്കോ ഒരു വെറും പാവക്കോ സമനാണെന്നുതന്നെ പറയണം. അങ്ങിനെയാണെങ്കിൽ

മനുഷ്യനു സ്വാതന്ത്ര്യശക്തി ഇല്ലാത്തതിനാൽ പുണ്യപാപങ്ങൾ സംബന്ധിപ്പാൻ കാരണമില്ല. ഒരിക്കലും അങ്ങിനെയല്ലെന്നു തീർച്ചപ്പെടുത്താം. വിധി എന്നൊരു ഭരണനീതിയുണ്ടെന്നു ആരും സമ്മതിക്കാതെ കഴികയില്ല. ഒരേയിരട്ടക്കുട്ടികളും യദൃച്ഛാസംഭവങ്ങളും ഒന്നുംതന്നെ നാം പ്രകൃതിയിൽ എവിടേയും കാണുന്നില്ല. കാരണമില്ലാതെ കാര്യത്തെ എങ്ങും കാണുന്നില്ല, രണ്ടാളുകൾ ഒരേ തരത്തിലുള്ള കർമ്മം ഒരേ ദിക്കിൽതന്നെ അനുഷ്ഠിച്ചാലും ഫലപാകത്തിൽ വ്യത്യാസം കാണപ്പെടുന്നുണ്ടു. ഒരേ പ്രകൃതവും സന്ദർഭങ്ങളും രണ്ടുപേർക്കും ഒരുപോലെ കാണ്മാനും പ്രയാസമാണ്.

വിധി എന്ന നീതിന്യായം നിമിത്തം താന്താൻ മുമ്പു ചെയ്തുപോയ കർമ്മങ്ങൾക്കനുസരിച്ചു ബീജക്ഷേത്രശുദ്ധിയും സഹജമായ സ്വഭാവവും പരിതഃസ്ഥിതികളും സന്ദർഭങ്ങളും ഉളവായിത്തീരുന്നു # "യഥാ ധേനുസഹസ്രേഷു വത്സോ വിന്ദതി മാതരം, തഥാ പൂർവ്വകൃതം കർമ്മ കർത്താരമനുഗച്ഛതി" എന്ന അഭിജ്ഞവചനംപോലെ പൂർവ്വകർമ്മങ്ങളെല്ലാം അവയുടെ ഉടമസ്ഥനെ പിന്തുടരുന്നു. പൂർവ്വകർമ്മഫലം ജലപ്രവാഹം പോലെയുള്ള ഒഴുക്കാണു. എന്നാൽ സ്വശക്തി ഉപയോഗിച്ചാൽ നമുക്കു ക്ഷമാപൂർവ്വം

---

* ആയിരക്കണക്കായ പശുക്കളുടെ ഇടയിൽ പശുക്കുട്ടി എങ്ങിനെ മാതാവിനെ തിരിച്ചറിയുന്നുവോ അങ്ങിനെതന്നെ പൂർവ്വകർമ്മങ്ങളും അവയുടെ ഉടമസ്ഥനെ പിന്തുടരുന്നു.

അതു പ്രവാഹത്തിൽ നീന്തിത്തുഴഞ്ഞുനിന്നു പ്രവാഹത്തി
ന്റെ ശക്തി കുറയുമ്പോൾ രക്ഷപ്രാപിപ്പാൻ സാധിക്കു
മെന്നതിന്നു സന്ദേഹമില്ല. പക്ഷെ പ്രവാഹത്തിന്റെ
ശക്തിക്കും ദൈർഘ്യത്തിനും അനുസരിച്ചു തുഴഞ്ഞുനിന്നു
കഷ്ടപ്പെടേണ്ടിവരുമെന്നു മാത്രമെയുള്ളു. സ്വശക്തി മൂ
ലമായി മാർക്കണ്ഡേയനെപ്പോലെ ഏതു വിധിയേയും ജ
യിപ്പാൻ നമുക്കു സാധിക്കുമെന്ന തത്വത്തെ പ്രത്യേകം
ഗ്രഹിക്കേണ്ടതാണ്. സന്മാർഗ്ഗത്തിൽകൂടി ഏകാഗ്രമായ
പരിശ്രമം തന്നെയാകുന്നു സർവ വിജയങ്ങൾക്കുമുള്ള ഏക
മാർഗ്ഗം.

കാലചക്ര പരിവർത്തനത്താൽ സർവ്വർക്കും നല്ല കാല
വും ദോഷകാലവും ഇടകലർന്നുകൊണ്ടിരിക്കുന്നുണ്ട്. പക്ഷെ
ഗുണദോഷങ്ങളും ഭാഗ്യനിർഭാഗ്യങ്ങളും ബാഹ്യത്തിൽനിന്നു
വന്നുചേരുന്നതല്ല; അവ താന്താങ്ങളിൽനിന്നുതന്നെ ഉ
ത്ഭവിക്കുന്നതേയുള്ളു.

* "പ്രായഃസമാപന്ന വിപത്തികാലേ
ധിയോപി പുംസാം മലിനാഭവന്തി"

എന്ന ആപ്തവചനം ഏത്രയും സത്യമാണ്. എന്നാൽ
സ്വശക്തി ഉണർന്നിട്ടുള്ള ഒരാൾക്കു ബുദ്ധിക്കു മാലിന്യം
ബാധിക്കാതെ സ്വസ്ഥിതിയിൽതന്നെ നിലനിൽപാൻ ക
ഴിയുന്നതാകുന്നു. വിധി എന്നു പറയുന്നതു യഥാർത്ഥത്തിൽ
മനസ്സിന്റെ ഭാവനയാണ്. വിധിയെ ജയിക്കുന്നതുതന്നെ

---

* ആപത്തുകാലം അണഞ്ഞുവരുമ്പോൾ പ്രായേണ മനുഷ്യരുടെ
ബുദ്ധി മലിനപ്പെടുന്നു.

യാണ് മനോജയം. ആ സ്ഥിതി എത്തുന്നതുവരെ "കാലാവലോകനം കാര്യസാദ്ധ്യം ന്നാം" എന്നുള്ള തത്വത്തിന്നനുസരിച്ച് കാലദേശാവസ്ഥകളെ നോക്കി കാര്യങ്ങളെല്ലാം നടത്തുന്നതാണ് നന്മ.

2. കലിയുഗം — കലിയുഗം സർവ്വ ദോഷങ്ങളും തികഞ്ഞ കാലമാണെന്നും മററും ചിലർ ഈ നടക്കുന്ന കാലത്തിനെക്കുറിച്ചു അധിക്ഷേപിക്കുന്നതു ശരിയല്ല.

* "സതാം സത്യയുഗം സാക്ഷാൽ സർവ്വദൈ
വാ സതാംകലിഃ"

എന്നാണല്ലൊ ശാസ്ത്രം. സത്വരജസ്തമോ ഗുണങ്ങൾ അത്യന്തം പ്രത്യേകത പ്രാപിക്കുന്ന ഈ കലിയുഗം ദോഷങ്ങൾക്കെന്നു മാത്രമല്ല, ഗുണങ്ങൾക്കും മുഖ്യമായ കാലമാകുന്നു. പണ്ടത്തെക്കാൾ ഇപ്പോൾ ആയുസ്സ് ചുരുക്കമാണെങ്കിലും നമ്മുടെ പൂർവ്വികന്മാർ അനേക പരമ്പരകളായി സമ്പാദിച്ച സിദ്ധികളെല്ലാം നമുക്കു കിട്ടിയിരിക്കയാൽ ചുരുങ്ങിയ ആയുഷ്കാലംകൊണ്ടു നമുക്കു ജീവിതയാത്രയിൽ അഭിവൃദ്ധി പ്രാപിക്കുവാൻ എളുപ്പമായ്ത്തീർന്നിരിക്കുന്നു. തീവണ്ടിയും, കമ്പിയും, മോട്ടരും, വിമാനവും, തീക്കപ്പലും മററും നമ്മുടെ ഗതിക്കു വളരെ വേഗത കൂട്ടിയിരിക്കുന്നു. പണ്ടു ദുർല്ലഭം ചില ആഢ്യന്മാർക്കും പ്രഭുക്കൾക്കും മാത്രം ജ്ഞാനം ലഭിപ്പാൻ സാധിച്ചിരിക്കെ ഇപ്പോൾ ഭൂഗോ

* സജ്ജനങ്ങൾക്കു എന്നും സത്യയുഗമാണ്, എന്നാൽ ദുർജ്ജനങ്ങൾക്കു എപ്പോഴും കലിയുഗംതന്നെ.

ളും മുഴുവനും കമ്പിത്തപാലുകൾ മൂലം അന്യോന്യം ബന്ധപ്പെട്ടു. അച്ചടി യന്ത്രത്തിന്റെ സഹായത്താൽ ഓരോ രാജ്യക്കാരും മാരോ വിഷയങ്ങളിൽ പാരമ്പര്യമായി സ്വരൂപിച്ചിട്ടുള്ള ജ്ഞാനം പരന്നു പ്രകാശിച്ചു സർവ്വ മനുഷ്യക്കും ലഭിക്കത്തക്ക നിലയിലെത്തിയിരിക്കുന്നു. ഈ കാരണത്താൽ തന്നെയാകുന്നു കലിയുഗം മോക്ഷത്തിന്നെളുപ്പമായ കാലമാണെന്നു ശാസ്ത്രങ്ങളിൽ ഘോഷിച്ചിട്ടുള്ളതു. ഭൂഗോളത്തിൽവെച്ചു പരമോൽകൃഷ്ടമായ മനുഷ്യജന്മവും ഗതിവേഗത്തിന്നു എളുപ്പമായ ഈ കാലവും പ്രാപിച്ചിട്ടുകൂടി ജീവിതയാത്രയിൽ അഭിവൃദ്ധി പ്രാപിക്കാതിരുന്നാൽ ആ ഉപേക്ഷനിമിത്തം നാം എത്രകാലം ഇനിയും ദുഃഖങ്ങളനുഭവിച്ചിരിപ്പാൻ ഇടവരുമെന്നു നിശ്ചയിച്ചുകൂടാ. ലോകഗതി നമ്മുടെ സൌകര്യത്തിന്നനുസരിച്ചു നില്ക്കുന്നതല്ല. ലോകഗതിക്കനുസരിച്ചു നാമും ഒഴുകുന്നതാകുന്നു വിവേകം. എന്നാൽ, മനസ്സിനെ വരുത്തു പൊരിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന ബാഹ്യപരിഷ്കാരങ്ങളെയെല്ലാം നിരസിച്ചു മനസ്സിന്നു ശീതളമാക്കി വികസിപ്പിക്കുന്ന ആന്തരീയമായവയെയാണു സ്വീകരിക്കേണ്ടതു.

3. മോക്ഷം — സ്വാതന്ത്ര്യം, ജ്ഞാനം, ആനന്ദം എന്നീ അവസ്ഥാത്രയങ്ങളുടെ, നിത്യപരിപൂർണ്ണതയാകുന്ന മോക്ഷം എന്നു പ്രഥമാദ്ധ്യായത്തിൽതന്നെ പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുണ്ടല്ലോ. സച്ചിദാനന്ദബിന്ദുവായ 'ഞാൻ' എന്ന ജീവാത്മാവിനെ നിർമ്മലമാക്കി പ്രവഹിപ്പിച്ചു, അനന്ത

യം, പ്രാണമയം, മനോമയം, വിജ്ഞാനമയം, ആന
ന്ദമയം എന്നീ പഞ്ചകോശങ്ങളേയും ഉൽഗമിച്ച്, "ത
ത്വമസി" എന്ന ബോധത്തോടുകൂടി സച്ചിദാനന്ദസി
ന്ധുവായ പരമാത്മാവോടുകൂടി ലയിക്കുന്ന ഒരവസ്ഥാ
വിശേഷമാണ് അതു. അതു സമാധാനപരിപൂർണ്ണവുമാണ.

'കരസ്ഥം പായസം ത്യക്ത്വാ ഭിക്ഷാമടതി ദുർമ്മതിഃ"

എന്നു പറഞ്ഞപോലെ നിത്യാനന്ദം നമ്മുടെ 'ഹൃത്തട
ത്തിൽ തന്നെ സ്ഥിതിചെയ്യുമ്പോൾ അതിനെ മനസ്സിലാ
ക്കാതെ നാം പുറത്തു തിരയുന്നതു അജ്ഞതയാൽ മാത്ര
മാണ്. സ്ഥൂലശരീരത്തിനെ സംബന്ധിച്ച മായാപ്രകൃതി
യായ മനസ്സിന്റെ സ്വാർത്ഥപ്രതിപത്തിയാണ് ആ നി
ത്യാനന്ദത്തെ ആവരണം ചെയ്തിരിക്കുന്നതു: സ്വാർത്ഥത
ല്പരതയെ ബലികൊടുത്താൽ മാത്രമെ നിത്യാനന്ദം സ്ഫു
രിക്കയുള്ളു. 'സ്വാർത്ഥത്തെ ബലികൊടുക്കുക' എന്നു
വെച്ചാൽ തന്റെ സ്ഥൂലശരീരത്തിനകത്തു ബന്ധിക്ക
പ്പെട്ടുനില്ക്കുന്ന 'ഞാൻ' എന്ന മമതയെ നിർമ്മലമാക്കി
പ്രവഹിപ്പിക്കുക എന്നാകുന്നു ശരിയായ താല്പര്യം. ഏ
തിലും സ്വാർത്ഥവും പ്രതിഫലേച്ഛയും ഇല്ലാതിരിക്കുന്നതാ
ണ് വിജയത്തിന്റേയും ഐശ്വര്യത്തിന്റേയും രഹസ്യം.
'അഹം' എന്ന ബോധം മനുഷ്യനു എപ്പോഴും ഇല്ലാതി
രിക്കയില്ല, ആ ബോധം ഇല്ലാതാവുന്നതു ശൂന്യാവസ്ഥയാ
ണല്ലൊ. എന്നാൽ സത്യം, ദയ, ക്ഷമ ശാന്തത മുതലാ
യ ഗുണങ്ങളടങ്ങിയ സാത്വികഗുണത്തെ അവലംബനം

ചെയ്യുമ്പോൾ മനസ്സു നിർമ്മലമായ്ത്തീരുകയും അപ്പോൾ സ്വാത്മം സ്ഥൂലശരീരത്തിനെ വിട്ടു സ്നേഹത്രുപേണ വികാസം പ്രാപിക്കുന്നതിനാൽ ആത്മപ്രകാശം ഉദിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. സ്വശക്തി മൂലമായി സത്യധർമ്മശ്ലോകങ്ങളെ പരസ്പരാശ്രിതമാക്കി നിരന്തരം നിറവേററിക്കൊണ്ടിരുന്നാൽ മാത്രമെ സാത്വികഗുണം പുഷ്ടിപ്പെടുകയുള്ളൂ. സാത്വികഗുണം പുഷ്ടിപ്പെടുമ്പോൾ മാത്രമെ മനസ്സിനെ കീഴടക്കുവാൻ സാധിക്കയുള്ളൂ. മനസ്സ് സ്വാധീനപ്പെട്ടു ആത്മാവിൽ കേവലം ലയിക്കുമ്പോൾ മാത്രമാണു പരമാർത്ഥബോധം ജനിക്കുന്നതു. മോക്ഷത്തിൽ മാത്രമെ ദ്വന്ദ്വവിഹീനമായ ആനന്ദമുള്ളൂ. എന്തിനേറെ? "മനോജയ ഏവ മഹാജയഃ" എന്ന ആപ്തവാക്യപ്രകാരം മനോജയം തന്നെയാണ് വിജയത്തിന്റെ കേന്ദ്രം.

ബ്രഹ്മസത്യം ജഗന്മിഥ്യാ
ജീവോ ബ്രഹ്മൈവ നാപരഃ"

എന്നാണു സർവ്വ തത്വജ്ഞാനങ്ങളുടേയും സാരം. സർവ്വലോകചരാചരങ്ങളും സച്ചിദാനന്ദ സിന്ധുവിലെ തിരകൾ പോലെയും, കുമിളയായവയുമാണ്. തിരകൾ സമുദ്രത്തിലുൾപ്പെട്ടതാണു എന്നാൽ സമുദ്രമല്ലതാനും.

മോക്ഷത്തിന്നായി പരിശ്രമിക്കുന്നതിന്നിടയിൽ പലേ തരത്തിലുമുള്ള അവാന്തരസിദ്ധികളുമുണ്ടു. ആത്മാവിങ്കൽ സർവ്വസിദ്ധികളും അന്തർഭവിച്ചിരിപ്പുണ്ട്. മനസ്സിനെ അന്തസ്തരണപ്പെടുത്തി ആത്മാവിന്നുമുഖമായി ഉപയോഗിക്കു

ണോട്ടത്തോളം ആ സിദ്ധികളെ ലഭിക്കാവുന്നതുമാണ്. എ
ന്നാൽ ആ അവാന്തരസിദ്ധികൾക്കു മാത്രമായി പരിശ്ര
മിച്ചാൽ അവ ലഭ്യങ്ങളുമല്ല. രത്നാകരത്തിൻെറ ഉ
പരിഭാഗത്ത് ജലം, നുര, തിരകൾ മുതലായവയെ മാത്ര
മെ കാണുകയുള്ളു. അതിനന്തർഭാഗത്തുള്ള നിധികളെ ജ
ലത്തിൽ മുങ്ങുവാൻ ശീലിച്ചുവന്ന മാത്രമെ ലഭിക്കയുള്ളു.
അപ്രകാരം തന്നെ ലോകപരിചയത്താൽ മാത്രമെ ജ്ഞാ
നം സിദ്ധിക്കയുള്ളു. വിദ്വത്വം ജ്ഞാനമല്ല, ജ്ഞാനത്തി
ൻെറ മാർഗ്ഗദർശിയാണ. പഞ്ചേന്ദ്രിയ സുഖഭോഗങ്ങളിൽ
ആസക്തചിത്തന്മാരായിരുന്നാൽ അജ്ഞാന തമോമയ
ന്മാരായ്ത്തന്നെ ഇരിക്കും. ലൌകികാനുഭവങ്ങളെ രസക
രമായി ഭുജിക്കുക, എന്നാൽ വിചാരിക്കുമ്പോഴെല്ലാം അവ
യിൽ ആസക്തിയൊട്ടുമില്ലാതെ പിൻവലിപ്പാൻ കഴിവു
ണ്ടായിരിക്കുക, ഇതാണ പ്രപഞ്ചരസികത്വം.

4. വിജ്ഞാപനം—ലൌകികവിഷയങ്ങളിൽ ആ
ലസ്യം അവലംബിക്കുന്നതു നന്മയാണെന്നു വേദശാസ്ത്ര
ങ്ങളിൽ എങ്ങും അഭിപ്രായപ്പെട്ടിട്ടില്ല. ലൌകികവിഷ
യങ്ങളിൽ ആസക്തിയും ഫലാകാംക്ഷയും പരിത്യജിച്ചു
സ്വധർമ്മങ്ങളെ നിറവേററുവാൻ നിരന്തരം പരിശ്രമി
ച്ചുംകൊണ്ടു "താമരയിലയിൽ ജല"മെന്നപോലെ ലോക
ത്തിൽ സ്ഥിതിചെയ്യേണമെന്നു തന്നെയാണ് സർവ്വവേദ
ശാസ്ത്രപുരാണങ്ങളുടേയും ആന്തരമായ താല്പര്യം. "മാതേ
സംഗോസ്ത്വകർമ്മണി" എന്നാണല്ലോ ഗീതാവചനം. ആ
ലസ്യം തമോഗുണമാണ്. ആലോചന സ്വപ്നപ്രായമാ

ണ്. ഉദ്ദേശങ്ങൾകൊണ്ടുമാത്രം യാതൊരു വിജയവും സിദ്ധിക്കുന്നതല്ല. കർമ്മാനുഷ്ഠാനമാണ് ജാഗ്രത്ത്. ആലോചനകളെ അനുഷ്ഠാനമായി രൂപാന്തരപ്പെടുത്തിയാൽ മാത്രമെ ഏതു വിജയവും സിദ്ധിക്കയുള്ളു. മഹത്തായ ഒരുദ്ദേശം, പൂർണ്ണാരോഗ്യം, വിവേകത്തോടും ദൃഢനിശ്ചയത്തോടും കൂടിയ ഏകാഗ്രമായ പരിശ്രമം, ആത്മവിശ്വാസം ഇവയാണ് ജീവിതവിജയത്തിന്റെ സാമഗ്രികൾ. പൂർണ്ണതപ്രാപിച്ച വ്യക്തിപോലും വർത്തമാനജന്മം അവസാനിക്കുന്നതുവരെ സമസ്ത സൃഷ്ടികളെ നന്നാക്കിത്തീർപ്പാൻ പരിശ്രമിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കേണ്ട ബാദ്ധ്യതയുണ്ട്. ലോകത്തിന്റെ ആവശ്യങ്ങളെല്ലാം നൽകിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്ന ജഗന്നിയന്താവിന്റെ ഹിതത്തിന്നനുസരിച്ചു നാമും പ്രവൃത്തിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്നതാണ് ദൈവാനുഗ്രഹത്തിന്നുള്ള മാർഗ്ഗം "ലോകസംഗ്രഹമേവാപി സംപശ്യൻ കർത്തുമർഹസി" എന്നാണല്ലൊ. ഭഗവാന്റെ വചനം.

പരിശ്രമം ശീലിക്കാതെ സ്വശക്തി ഉണരുന്നതല്ല.
കഷ്ടം അനുഭവിക്കാതെ ഇഷ്ടം സിദ്ധിക്കുന്നതല്ല.
സത്യധർമ്മമര്യാദകളെ അംഗീകരിക്കാതെ അഭിവൃദ്ധി
ഉണ്ടാവുന്നതല്ല.
ലോകപരിചയമില്ലാതെ പരമാർത്ഥബോധം
ഉദിക്കുന്നതല്ല.
സ്വാർത്ഥത്യാഗമില്ലാതെമനസ്സുനിർമ്മലമായ്ത്തീരുന്നതല്ല.
അനുസരണമഭ്യസിച്ചല്ലാതെ ആജ്ഞാശക്തി
ലഭിക്കുന്നതല്ല.

മനസ്സു കീഴടങ്ങാതെ ആത്മാവിങ്കലേക്കു
പ്രവഹിക്കുന്നതല്ല.

ഹൃദയശുദ്ധിക്കും സമാധാനത്തിനും കാരണമായ്ത്തീരാത്തതൊന്നും യഥാർത്ഥമായ അഭിവൃദ്ധിയല്ല.

സർവ്വ നന്മകളേയും അനായാസേന സിദ്ധിച്ചാൽ കൊള്ളാമെന്നു നാം മോഹിക്കുന്നു. എന്നാൽ കഷ്ടപ്പെട്ടു കൊണ്ടുതന്നെ ക്രമേണ അഭിവൃദ്ധിപ്രാപിക്കേണ്ട തരം ദൈവം നിയമിച്ചിരിക്കുന്നു. ആത്മശക്തി നിക്ഷേപിച്ചിരിപ്പുള്ള ഹൃദയത്തിന്റെ താക്കോൽ കിട്ടേണമെങ്കിൽസ്വാർത്ഥതല്പരത നിമിത്തമുള്ള മനുഷ്യചാപല്യങ്ങളെ ജയിച്ചു നിഷ്കളങ്കമായ ഭക്തിയാൽ പഞ്ചേന്ദ്രിയങ്ങളുടെ അതൃത്തി വിട്ടുയരണം. മോടിയിലും പകിട്ടിലും, സാദൃശ്യത്തിലുമല്ല പരിഷ്കാരം, സൽസ്വഭാവത്തിലാണു. സ്ഥൂലമായ ഭോഗങ്ങളിലല്ല സുഖം, സമാധാനത്തിലാണ്. സ്ഥാനത്തിലും അധികാരത്തിലുമല്ല യോഗ്യത, സത്യമായ നടവടിയിലാണ. കെട്ടിവെച്ചതിലല്ല സ്വത്ത്,മാഹാത്മ്യത്തിലാണു. ധനത്തിലല്ല ശാശ്വതമായ വിജയം മനോജയത്തിലാണു. സ്വപ്രശക്തിയുള്ളവൻ തന്നെയാകുന്നു സർവ്വസമ്പന്നൻ. സച്ചിദാനന്ദസിന്ധുവെന്നു ദൈവത്തിനുള്ള വിശേഷത സർവ്വശക്തി നിമിത്തമാണു.

താന്താങ്ങളോടും, ലോകത്തോടും, ദൈവത്തോടും തങ്ങൾക്കുള്ള ബാദ്ധ്യതകളെ വേർപിരിക്കുന്നതിലാണു സർവ്വദുരവസ്ഥകളുമുത്ഭവിക്കുന്നതു. ത്രികരണങ്ങളാലുമുള്ള സർവ്വവ്യാപാരങ്ങളിലും മുൻപറഞ്ഞ മൂന്നു ബാദ്ധ്യതകളേയും

പരസ്പരാശ്രിതങ്ങളാക്കി അനുഷ്ഠിപ്പാൻ പരിശീലനം ചെയ്താൽ മാത്രമെ ജീവിതയാത്രയിൽ അഭിവൃദ്ധി പ്രാപിക്കയുള്ളൂ. സച്ചിദാനന്ദസ്വരൂപമായ പരമാത്മാവിൻെറ സാന്നിധ്യത്തെ സർവത്ര ദർശിച്ചും സ്മരിച്ചുംകൊണ്ടു സ്വധർമ്മം, സത്യമര്യാദകളോടുകൂടി, ഈശ്വരാർപ്പണമെന്ന നിലയിൽ നിഷ്കാമമായി നിറവേററുന്നതുതന്നെയാണ് ജീവിതത്തിൻെറ പ്രഭാവം. ജലത്തിനെ ഒരു കുടത്തിലാക്കി ചുമക്കുമ്പോഴാണു അതു ഘനം തോന്നുന്നതു. ജലത്തിൽ മുങ്ങിയാൽ ചുററുമുള്ള ജലസമൂഹം ഭാരമായിരിക്കുന്നില്ല. അപ്രകാരംതന്നെ പ്രതിഫലേച്ഛ നിമിത്തം സ്വജനങ്ങളോടു മാത്രമുള്ള മമതയുടെ ഭ്രമം മായയും സർവ്വഭൂതങ്ങളോടും സമാനമായ സ്നേഹം ജ്ഞാനവുമാണു. ഇതാണ് സർവ്വ തത്വങ്ങളുടേയും മറി. ദൈവം സ്നേഹപരിപൂർണ്ണപ്രകൃതിയോടു കൂടിയവനാണ്.

സ്നേഹവും ദയയും ഭക്തിയും സൂക്ഷ്മത്തിൽ ഒരേ സൂക്ഷ്മവികാരത്തിൻെറ സങ്കല്പവ്യത്യാസങ്ങൾ മാത്രമാണ്. സ്നേഹിക്കുന്നതുകൊണ്ടല്ല, പ്രതിഫലം ഇച്ഛിക്കുകകൊണ്ടാണ് നാം ബന്ധിതന്മാരായിത്തീരുന്നതു. ആന്തരീയമായ സ്നേഹത്തിനു പ്രതിഫലേച്ഛയോ ഭയമോ ഉപേക്ഷയോ ഉണ്ടായിരിക്കയില്ല. മററു സർവ്വ ഉദ്ദേശങ്ങളിലുംവെച്ചു കവിഞ്ഞ ഒരുദ്ദേശമായിരിക്കുകയും ചെയ്യും. സംസാരവിജയം തന്നെയാണ് ദൈവസന്നിധിക്കുള്ള മാർഗ്ഗം. താന്താൻ കളിക്കുന്നതിനേക്കാൾ കളി കണ്ടുകൊണ്ടിരിക്കുന്നതാണു സുഖം. സംസാരസാഗരത്തിൽ ദേഹമെന്ന കപ്പലിനെ

വ്യവസ്ഥയോടുക്രൂടി നടത്തി സംസാരപരിചയം പൂൎത്തി
യായി ലഭിച്ചല്ലാതെ മറുകര അണയുന്ന കാൎയ്യം അസംഭാ
വ്യമാണു. ഒരൊററ ചാട്ടത്താൽ സംസാരസാഗരത്തെ കട
ക്കാമെന്നു ആരെങ്കിലും വിചാരിക്കുന്നുണ്ടെങ്കിൽ അത്തു
ഭോഷത്വമാണു. സൽപഥത്തിൽക്രൂടി ക്ഷമാപൂൎവം പരി
ശ്രമിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നാൽ മാത്രമെ ജ്ഞാനപ്രകാശം ലഭി
ക്കയുള്ളു. മാഹാത്മ്യം സിദ്ധിച്ചവൎക്കു മോക്ഷം "ഉള്ളംക
യ്യിൽ നെല്ലിക്ക"പോലെയാണു. സ്നേഹവും, സ്നേഹിക്കു
ന്നവനും, സ്നേഹിക്കപ്പെട്ടതും, ഒന്നായിത്തീരുന്ന ഒരവസ്ഥ
ക്കു മാത്രമേ സ്നേഹമെന്നു നാമകരണം ചെയ്തുക്രൂടു. ശ
ങ്കരൻ, രാജാവു, മാതാപിതാക്കന്മാർ, സ്നേഹിതൻ, ദമ്പ
തി എന്നീ ഭേദത്തിന്നനുസരിച്ചാണ ദൈവഭക്തി ക്രമേ
ണ വൎദ്ധിച്ചുവരുന്നതു. പ്രായം ചെല്ലുന്തോറും പ്രപഞ്ച
സാഗരത്തിലെ ചുഴികളിൽ ചെട്ടുക നിമിത്തം ദോഷൈ
കദൃഷ്ടിയും, ഹൃദയത്തിന്റെ ശാന്തതയുണ്ടെങ്കിൽക്രൂടി തരിപ്പും
വന്നുചേരുവാൻ സംഗതിയുണ്ടു. ഹൃദയം യാതൊന്നും പ്ര
വൃത്തിക്കാതെ മൃതിപ്പെടുന്നതിനേക്കാൾ ക്ഷുഭിതഹൃദയനാ
യിരിക്കയാണു ഭേദം. തനിക്കു നേരിട്ട ആപത്തുകൾക്കു
താൻ തന്നെയാണു കാരണം എന്നു സമാധാനിക്കുന്നതാ
യാൽ ഹൃദയകാഠിന്യം ഉണ്ടായിത്തീരുന്നതല്ല. തനിക്കു ചു
റവുമുള്ള ലോകത്തെയെല്ലാം തന്റെ ഇഷ്ടത്തിനനുസരിച്ചാ
ക്കിത്തീൎപ്പാൻ ആൎക്കും കഴികയില്ല. എന്നാൽ താന്താങ്ങളെ
തന്നെ താന്താങ്ങൾക്കു ഹിതപ്പെടുത്തുവാൻ ആൎക്കും സാ
ധിക്കുന്നതാണ. താന്താങ്ങൾ നന്നായിത്തീരുമ്പോൾ ചു
റവുമുള്ള ലോകവും നന്നായിത്തീരുന്നതാണ.

ആയതിനാൽ ഈ പുസ്തകത്തിൽ സംഗ്രഹിച്ചിരിക്കുന്ന തത്വസാരങ്ങളെയെല്ലാം നല്ലവണ്ണം മനസ്സിലാക്കി അവയെ സദാനുഷ്ഠാനത്തിൽ വരുത്തി ക്ഷേമം വർദ്ധിപ്പിപ്പാനും സദാനന്ദപദം അണയുവാനും അശ്രാന്ത പരിശ്രമം ചെയ്തുംകൊണ്ടു സർവ്വരും ജീവിതത്തെ പ്രഭാവത്തോടുകൂടി നയിക്കുമാറാകട്ടെ.

"സ്വാർത്ഥമെല്ലാം സന്ത്യജിച്ചു ലോകദാസ്യം കൈക്കൊണ്ടു
മിത്ഥ്യയാക്കീടാതെ നന്നായി ജീവിതത്തെപ്പോക്കുകിൽ
ഏത്തടത്തിൽ വാണിരിക്കും സച്ചിദാനന്ദാത്മകൻ
അത്തലെല്ലാം തീർത്തടക്കിക്കാത്തുകൊള്ളും സാമ്പ്രതം."

ഓം ശുഭമസ്തു.

സർവ്വാത്മനേ നമഃ.

അഭിപ്രായങ്ങൾ (Extracts from Opinions)

---

1. *West Coast Spcctator.*—The "Glory of Life" is an excellent treatise on the rules of conduct and morality adopted by the wise men of all nations for their guidance and inspiration. The opinions and inferences of the author are so true and convincing that even a casual reader will emerge from its pages with a brighter and more laudable outlook upon life. The "Glory of Life" will be found to be an excellent Text book for moral instruction for school-boys.

2. *West Coast Reformer.*—In fact, the book contains high moral ideals to be studied—especially at such a time when the public are upholding the study of morals in institutions. We hope the book will get its whole-hearted approval of the Text-book Committee in view of the wholesome influence it will have on young minds.

3. *Champion.*—The book is instructive and thought-provoking and will be a guide to youth.

4. *Mr. C. K. Nayar* (Deputy Inspector of Schools)—I read the book with much interest and profit. I am sure that it will guide many a person thro' life's journey.

5. പുന്നശ്ശേരിനമ്പി നീലകണ്ഠശർമ്മാ അവർകൾ—

ഇതിൽ അടങ്ങിയിരിക്കുന്ന ഓരോ വിഷയങ്ങളും ജനസാമാന്യം പ്രത്യേകിച്ചു വായിച്ചു ഗ്രഹിക്കേണ്ടതും അതിന്നനുസരിച്ചു പ്രവർത്തിക്കേണ്ടതും പ്രവൃത്തിപ്പിക്കേണ്ടതുമാകുന്നു. തിരുവിതാംകൂറിലും കൊച്ചിയിലും മലബാറിലും ഉള്ള പാഠശാലകളിലെ പാഠ്യപുസ്തക നിർണ്ണായക സംഘക്കാർ ഈ പുസ്തകത്തിന്നു തങ്ങളുടെ പുസ്തകപ്പട്ടികയിൽ തക്കതായ സ്ഥലം കൊടുക്കാതിരിക്കയില്ലെന്നു വിശ്വസിക്കുന്നു

6. വള്ളത്തോൾ—ആർഷസൂക്തങ്ങളേയും ആപ്തവാക്യങ്ങളേയും മുൻനിർത്തി സരളമായ ഭാഷയിൽ എഴുതപ്പെട്ട ഈ ഗദ്യപ്രബന്ധം ചുരുക്കിപ്പറകയാണെങ്കിൽ ജീവിതായോധനത്തിന്നിറങ്ങുന്ന യുവാക്കൾക്കു അനായാസേന ധരിക്കാവുന്നതും അപായങ്ങളിൽനിന്നു രക്ഷപ്പെടുത്തുന്നതും വിജയത്തെ പ്രദാനം ചെയ്യുന്നതുമായ ഒരു നവീനായുധമാകുന്നു.

7. തരവത്ത് അമ്മാളുഅമ്മ—ഇതു മലയാളികൾക്കു ഒരു നിക്ഷേപമാണെന്നു തന്നെ പറയണം. എനിക്കു ഈ പുസ്തകത്തിൽ തോന്നീട്ടുള്ള സന്തോഷമെല്ലാമെങ്ങിനെ എഴുതി അറിയിക്കുവാൻ സാധ്യമാകുന്നില്ല. ഈ പുസ്തകം സ്കൂളുകളിൽ പാഠ്യപുസ്തകമായി കിട്ടുന്നതായാൽ മലയാളവിദ്യാർത്ഥികളുടെ ജന്മം സഫലമായി.

8. ദിവാൻബഹദൂർ മന്ദത്ത് കൃഷ്ണൻനായരവർകൾ.

(Law Member of Madras Govt.) ഇതിൽ അനേകം സനാതനതത്വങ്ങൾ അടങ്ങീട്ടുണ്ട്. ഒരു മനുഷ്യന്റെ ജീവകാലത്തെ നല്ല പന്ഥാവിൽക്കൂടി കൊണ്ടുപോകേണ്ടതിലേക്കു നിങ്ങളുടെ പുസ്തകം ഒരു നല്ല മാർഗ്ഗദർശിയാണ്. വിദ്യാലയങ്ങളിൽ ഒരു പാഠ്യപുസ്തകമായി സ്വീകരിക്കേണ്ട യോഗ്യത ഇതിന്നുണ്ട്.

9. റാവുസാഹിബ് എം. കുഞ്ഞിരാമൻനായരവർകൾ.

ബി. എ. (ഡിപ്യൂട്ടികലക്ടർ) ആബാലവൃദ്ധം ജനങ്ങൾക്കും ഉപകാരപ്രദമായും അഥവാ അത്യാവശ്യകമായും എല്ലാവർക്കും ഒരുപോലെ രുചിക്കുന്ന

തായും വേറെ ഒരു പുസ്തകം ഞാൻ കണ്ടിട്ടില്ലെന്നു തന്നെ പറയും. ഈ പുസ്തകം വിദ്യാലയങ്ങളിൽ ഒരു പാഠ്യപുസ്തകമാക്കുന്നതിൽ ഉൽഭാരവാഹികൾ വേണ്ടുന്ന ഏർപ്പാടുകൾ ചെയ്യുമെന്നു വിശ്വസിക്കുന്നു.

10. <u>ശ്രീജിത് മഞ്ചേരി രാമയ്യരവർകൾ</u> — ഈ 12 ഉപന്യാസങ്ങളെ വായിച്ചു അതിലടങ്ങിയ സാരങ്ങളനുസരിച്ചു ജീവിതത്തെ നയിക്കുന്ന എല്ലാവർക്കും അവരുടെ ലോകയാത്ര സുഗമമാകുമെന്നതിന്നു യാതൊരു സംശയവുമില്ല.

11. <u>പി. എം. സെയ്ത് അഹമ്മത് ജിഫ്രി ആറ്റക്കോയതങ്ങൾ അവർകൾ</u> — ഈ പുസ്തകത്തിലെ ആശയങ്ങൾ എല്ലാം സർവ്വരും ജാതിമത വ്യത്യാസമെന്നിയെ വായിച്ചു മനസ്സിലാക്കി അനുകരിക്കത്തക്കവയാണ്.

12. <u>മിതവാദി</u> — ജീവിതം സംതൃപ്തിയോടുകൂടി കഴിച്ചുകൂട്ടേണമെന്നു കരുതുന്ന ആബാലവൃദ്ധം ജനങ്ങൾക്കും ഇതു ഒരു മാതൃകാപുസ്തകമാണെന്നു ഞങ്ങൾ വീണ്ടും ഉൽഘോഷിക്കുന്നു.

13. <u>ഗജകേസരി</u> — ഇതു ജീവിതം പ്രയോജനമുള്ളതാക്കിത്തീർക്കേണ്ടതിന്നു ഉതകുന്ന മാർഗ്ഗങ്ങളെ വിശദപ്പെടുത്തുന്ന ഒരു സന്മാർഗ്ഗിക ഗ്രന്ഥമാണ്. ഈ പുസ്തകത്തിൽ കുട്ടിക്കാലം തുടങ്ങി തന്നെ ജനങ്ങൾ ധരിച്ചിരിക്കേണ്ടുന്ന സംഗതികൾ നല്ല ഭാഷയിൽ എഴുതിയിരിക്കുന്നു. ഈ പുസ്തകത്തെ പാഠപുസ്തകമാക്കേണമെന്നു അധികൃതന്മാരോടു ബലമായി ശിപാർശിചെയ്യുന്നു.

14. <u>സ്വാഭിമാനി</u> — സദാചാരപരമായ വളരെ തത്വങ്ങളടങ്ങിയ ഈ പുസ്തകം തത്വാന്വേഷണത്തിന്നിറങ്ങുന്നവർക്കു ഒരു മാർഗ്ഗദീപമാണെന്ന് പറയുവാൻ മടിക്കേണ്ടതില്ല.

15. <u>മനോരമ</u> — മലയാള സാഹിത്യഭണ്ഡാരത്തിൽ ഇദംപ്രഥമമായി സ്ഥലം പിടിച്ചിട്ടുള്ള ഒരു അമൂല്യരത്നമാകുന്നു ഈ പുസ്തകം. പല ഉപദേശങ്ങളും സൂക്ഷ്മതത്വങ്ങളും വിശിഷ്ടാശയങ്ങളും അടങ്ങിയ

"ജീവിതപ്രഭാവം" പാഠശാലകളിൽ സമാചാരപാഠ്യപുസ്തകമായി സ്വീകരിക്കപ്പെടുന്നതായാൽ അതു അവരുടെ ജീവിതപ്രഭാവത്തിന്ന ഏററവും ഉപയുക്തമായിത്തീരുന്നതാകുന്നു.

16. കേരളപത്രിക — ഇതു എല്ലാവരും വായിക്കേണ്ട പുസ്തകമാണെന്നതിന്ന രണ്ടുപക്ഷമുണ്ടാകയില്ല. ഇതിലെ ഭാഷക്കും നല്ല ലാളിത്യമുണ്ട്.

17. വസുമതി — വിവിധവിഷയങ്ങളെ സരളവും എന്നാൽ സമുജ്ജ്വലവുമായ ഭാഷയിൽ പ്രതിപാദിക്കുന്ന ഈ ഗ്രന്ഥം മലയാളഭാഷയിലുള്ള ഉത്തമഗ്രന്ഥങ്ങളുടെ കൂട്ടത്തിൽ ഒരു സ്ഥാനത്തെ അർഹിക്കുന്നുണ്ട്. ഈ പുസ്തകം വിദ്യാർത്ഥിലോകത്തിന്ന പ്രത്യേകിച്ചും ഉപകാരപ്രദമായിരിക്കുമെന്നാണ് ഞങ്ങൾക്കു തോന്നുന്നത്.

18. അൽ അമീൻ — ഇതു ഗ്രന്ഥപരിചയത്തെയും ലോകപരിചയത്തെയും അടിസ്ഥാനമാക്കി രചിച്ചിട്ടുള്ള ഒരു വിജ്ഞാനരത്നമാല തന്നെയാണ്. ഭാഷാരീതി മനോജ്ഞസരളമെന്നുതന്നെ പറയാം. യുവാക്കന്മാർ ഇതു അവശ്യം അറിഞ്ഞിരിക്കേണ്ടതാണ്.

19. സമദർശി — ഇത്തരം പുസ്തകങ്ങൾ വിദ്യാർത്ഥികളുടെ സ്വഭാവരൂപവൽക്കരണത്തിന്ന എത്രമാത്രം പ്രയോജനപ്പെടുമെന്ന പറയേണ്ടതില്ല.

20. പ്രബുദ്ധകേരളം — ഈ ഗ്രന്ഥത്തിൽ സകലമനുഷ്യരും ജീവിതം വിജയകരമായി നയിക്കുന്നതിന്ന അറിഞ്ഞിരിക്കേണ്ട സംഗതികൾ പടിപടിയായും ഭംഗിയായും വിവരിച്ചിരിക്കുന്നു.